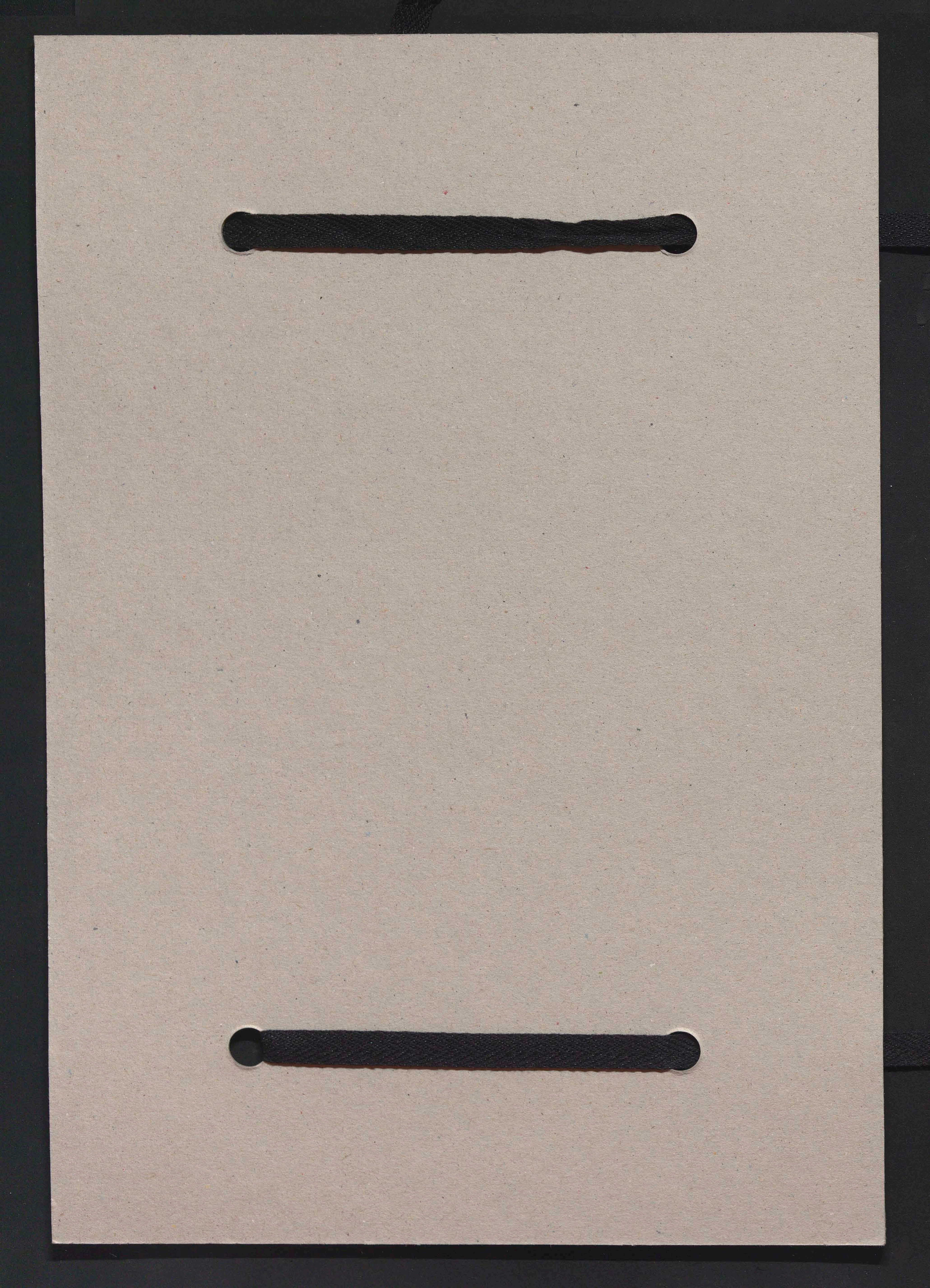

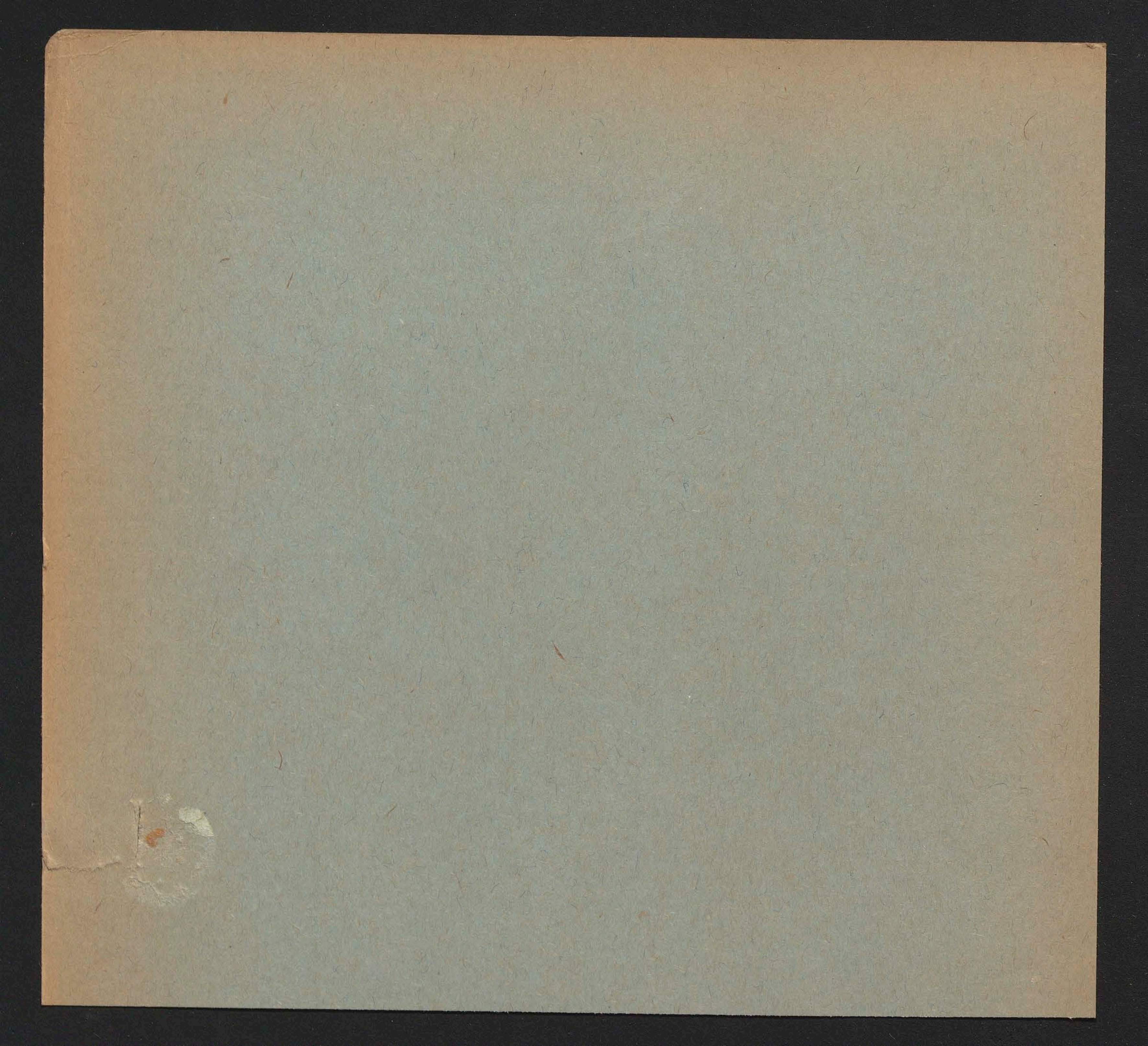

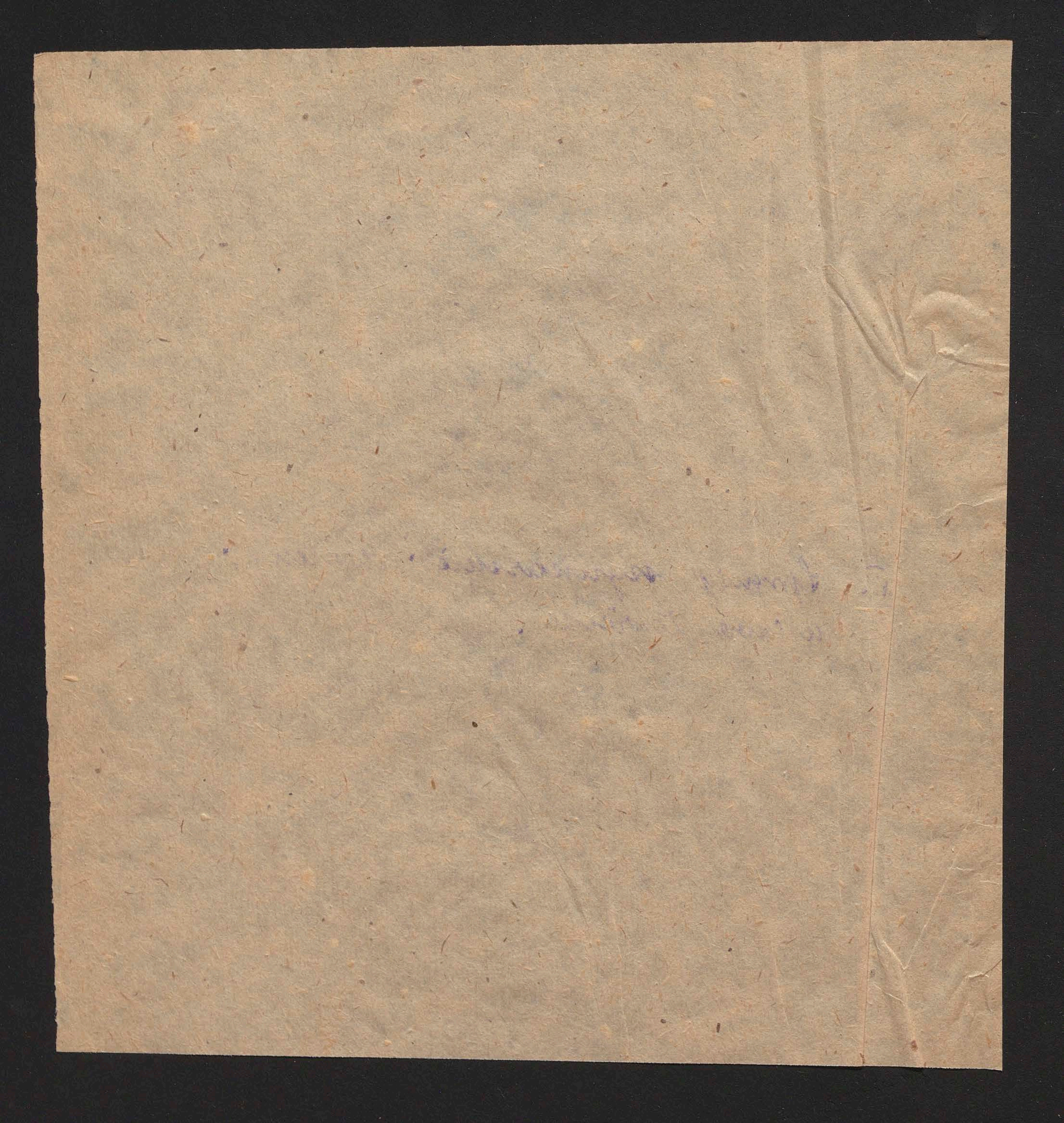
Różne akta z czasów namiestnictwa

Michała Bobrzyńskiego (1908-1913)

X. Sprawy strajkarskie; domowy; ustawa łowiecka

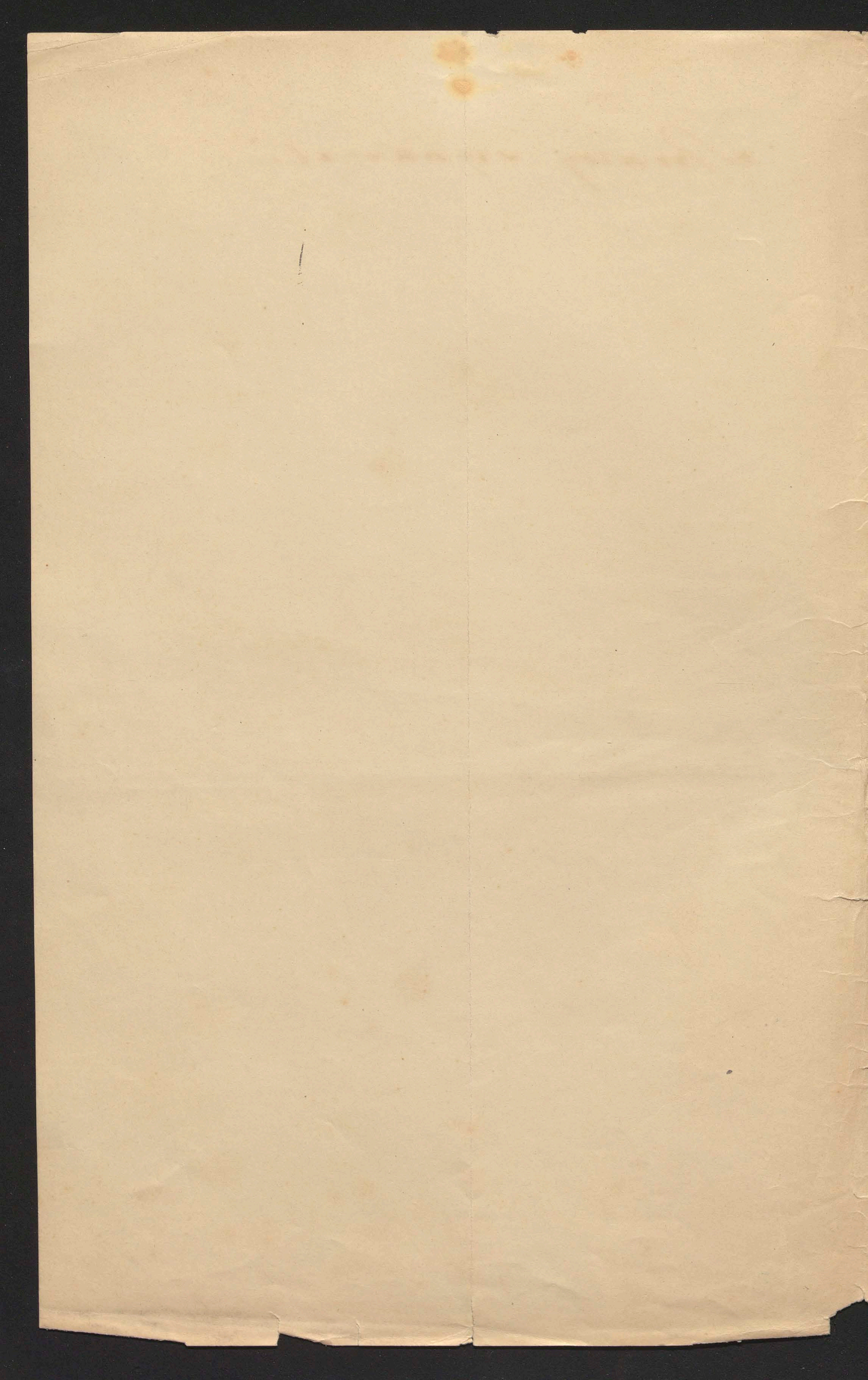

I. Sprawy szynkarskie; domeny; ustawa łowiecka.

1. Sprawy synkretolie

I

ad 61 1

PREZYDYUM C. K. NAMIESTNICTWA.

POUFNIE.

L.21420/pr. Lwów, dnia 28. grudnia 1909.

Sprawa ilości koncesyi szynkarskich.

OKÓLNIK

do wszystkich Panów c. k. Starostów.

.-.-.-.-.-.-.

Według § 1 ustawy z 22. kwietnia 1889 Dz.u.kr. Nr.30 ustaje prawo propinacyi w Galicyi z końcem roku 1910 zupełnie i raz na zawsze, a z dniem 1. stycznia 1911 wchodzą natomiast w życie co do wyszynku, drobnej sprzedaży i handlu trunków, do których dotychczas miały zastosowanie przepisy propinacyjne, w ogólności postanowienia prawno-przemysłowe.

Wskutek tego nabywają z dniem powyższym pełnej, przepisami propinacyjnymi już nie ograniczonej mocy obowiązującej postanowienia §§ 16 do 20 ustawy przemysłowej, o ile tyczą się wyszynku i drobnej sprzedaży palonych napojów spirytusowych i wyszynku piwa, następnie postanowienia ustawy z 23. czerwca 1881 Dz. u. p. Nr. 62 o handlu, wyszynku i drobnej sprzedaży palonych napojów spirytusowych, o ile nie zostały ograniczone rozporządzeniem ministeryalnem z 7. października 1904 Dz. u. p. Nr. 121 regulującem handel tymi napojami w naczyniach zamkniętych, w końcu przepisy rozporządzeń ministeryalnych z 30. marca 1899 Dz.u.p. Nr. 64, względnie z 16. lipca 1900 Dz.u.p. Nr. 129 o przemyśle napełniania flaszek piwem w celu prowadzenia handlu piwem flaszkowem.

Aby we właściwym czasie i w należyty sposób przygotować

./.

przejście od dotychczasowego stanu prawnego do urządzeń, odpowiadających przepisom i intencyom ustaw przemysłowych, zachodzi przedewszystkiem potrzeba ustalenia kwestyi, jaka ilość koncesyi na wyszynk względnie na drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych ma być unormowana dla każdej miejscowości t. j. dla gminy miejscowej wraz z obszarem dworskim.

Stosując się do życzeń objawionych w tym kierunku w Sejmie, oraz idąc za przykładem norm przyjętych w innych krajach koronnych, należy przyjąć jako stosunek normalny, że jedna koncesya na wyszynk trunków spirytusowych ma przypaść po wsiach na 800 mieszkańców, po miasteczkach i miastach na 500 mieszkańców. Oprócz tego w miejscowościach w których stosunki miejscowe będą tego wymagać, można udzielić po jednej koncesyi na drobną sprzedaż trunków spirytusowych na 1000 mieszkańców /: według ostatniego spisu ludności z roku 1900 :/.

Ten stosunek liczbowy uważać przeto należy za podstawowy, lecz nie będzie można pominąć pewnych wyjątkowych okoliczności, które wymagać będą odstąpienia od tego stosunku. Z jednej strony można się liczyć ze szczególnymi wymogami tych gmin, które są wprawdzie słabiej zaludnione ale rozrzucone na znacznych przestrzeniach, lub które są położone przy gościńcach o wielkiej frekwencyi albo mają znaczny ruch handlowy i w gminach takich na większą liczbę szynków zezwolić. Z drugiej strony należałoby zwracać uwagę na istniejące już w licznych gminach nabyte przed rokiem 1904 uprawnienia handlów towarów mieszanych i korzennych do sprzedaży wódek fabrycznie słodzonych na podstawie dekretu kancelaryi nadwornej z 31 maja 1839 L.23627, dalej na koncesye na sprzedaż trunków spirytusowych w naczyniach zamkniętych o pojemności niżej 5 litrów, wydane na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z 7. października 1904 Dz. u. p. Nr. 121, gdyż jedne i drugie

/.

przyczyniają się do zaspokojenia potrzeby miejscowej i w gminach takich liczbę koncesyi szynkarskich ograniczyć. Także należy się liczyć z żądaniami tych gmin, które się oświadczą bądź przeciw udzieleniu koncesyi szynkarskiej wogóle lub za udzieleniem ich w ilości poniżej normalnej.

Koncesye na wyszynk samego piwa, oraz koncesye na wyszynk palonych napojów spirytusowych w tych przypadkach, w których ten wyszynk wykonuje się tylko jako akcesoryum innych uprawnień gospodnio - szynkarskich /: restauracye cukiernie, kawiarnie:/ mogą pozostać poza oznaczoną normą, jednak przy udzielaniu takich koncesyi należy się liczyć ściśle z rzeczywistą potrzebą lokalną i baczyć na to, aby przez ich udzielanie nie nastręczać sposobności do pijaństwa.

Ponieważ ocenienie wszystkich tych momentów musi się opierać na dokładnej znajomości stosunków miejscowych , przeto zechce Pan Starosta nie powołując się jednak na niniejsze rozporządzenie ani na postanowienia ustawy przemysłowej, w stosownym okólniku poinformować bezzwłocznie Zwierzchności gminne o skreślonych powyżej normach z wezwaniem, by normy te przedstawiły Radom gminnym i spowodowały je do powzięcia uchwały o znaczeniu tylko informacyjnem, jaka ilość koncesyi na wyszynk palonych napojów spirytusowych byłaby ich zdaniem potrzebna z uwagi na warunki lokalne. Gdyby oświadczenie Rady gminnej odstępowało od wskazanej normy lub gdyby Rada gminna uznała potrzebę udzielenia koncesyi szynkarskiej w gminie liczącej poniżej 800 mieszkańców winna podać szczegółowe powody na uzasadnienie tych wniosków.

Sprawozdania o treści uchwał Rad gminnych z wyciągiem z protokołu obrad nadesłane przez Zwierzchności gminne /: Magistraty:/ zbierze Pan Starosta w tabelaryczne zestawienie dla całego powiatu, oznaczy w rubryce „Uwaga" ilość koncesyi na wyszynk względnie drobną sprzedaż palonych

./.

napojów spirytusowych, na wyszynk piwa, jaką w każdej gminie wydaćby należało i przedłoży to zestawienie c. k. Namiestnictwu najdalej do dnia 31. stycznia 1910.

Dla własnego użytku Pana Starosty załączam zestawienie, które wykazuje dotychczasową ilość wyszynków propinacyjnych /: wraz z nazwiskami szynkarzy i numerami domów :/, liczbę ludności według spisu z roku 1900 a zarazem podaje liczbę koncesyi na wyszynk i drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych, jaka stosownie do powyższych zasadniczych norm wypaśćby powinna na każdą gminę. Wraz z omówionem powyżej zestawieniem zwróci Pan Starosta przyległy wykaz.

W swoim czasie otrzyma Pan wskazówki co do dalszego postępowania w omawianej kwestyi. Zgłaszającym się interesentom może Pan Starosta, nie przyjmując żadnych podań o koncesye oznajmić, że w pierwszych miesiącach 1910 roku ogłoszony będzie czas do wnoszenia podań.-

C. k. Namiestnik:

[signature]

3

2

PREZYDYUM C. K. NAMIESTNICTWA.

L w ó w, dnia ....1910.

przed 15.3.

L. ________

pr.

Sprawa nadania koncesyi szynkarskich.

Do

Pana c. k. Starosty

w

____

/. Odwołując się do sprawozdania z dnia .... 1910 L............ przesyłam Panu Staroście wykaz, tyczący się ilości koncesyi na wyszynk i drobną sprzedaz palonych napojów spirytusowych oraz na wyszynk piwa, tudzież zbędne załączniki tego sprawozdania i oznajmiam w dalszym ciągu reskryptu z dnia 28. grudnia 1909 L. 21420/pr., że obecnie należy przystąpić do załatwienia dalszej, jeszcze doniośléjszej sprawy t. j. do rozdania tych koncesyi między ubiegających się o nie w poszczególnych miejscowościach.

W tym celu poda Pan Starosta do powszechnej wiadomości obwieszczeniami, które tak w c. k. Starostwie jak i w każdym Urzędzie gminnym tamtejszego powiatu bezzwłocznie ogłosić należy, że w terminie od 15. marca do 15. kwietnia 1910 mają interesenci wnosić do c. k. Starostwa podania o udzielenie koncesyi na wyszynk palonych napojów spirytusowych, na wyszynk piwa i na drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych - razem lub osobno, a ewentualnie w połączeniu z innemi uprawnieniami z § 16 ustawy przemysłowej. W podaniach tych należy

./.

dokumentami wykazać wiek, stan i przynależność państwową, podać miejsce zamieszkania i dotychczasowe zatrudnienie petenta, oraz oznaczyć siedzibę zamierzonego przedsiębiorstwa wraz z dokładnem opisaniem lokalności przedsiębiorstwa i ewentualnie przedsięwziąć się mających w nich adaptacyi. Petenci winni już w podaniu oświadczyć, że w razie udzielenia koncesyi będą prowadzić przedsiębiorstwo osobiście /: § 19 ust.2 ustawy przem.:/, w przeciwnym razie podać ważne powody /: § 19 ust.3 ust. przem.:/ zmuszające ich do prowadzenia przemysłu przez zastępcę, którego osobę w tym przypadku wskazać mają. Wskazanie zastępcy jest w myśl § 3 ust. przem. koniecznem, jeżeli o nadanie koncesyi ubiegają się osoby prawnicze, przyczem nadmieniam, że podania osób prawniczych o koncesyę, ograniczoną na pewien czas /: n.p. na pewną ilość lat :/ mogą raczej liczyć na uwzględnienie, niż podania osób prawniczych o koncesyę nieograniczoną na pewien czas.

Pierwszeństwa do otrzymania koncesyi na wyszynk palonych napojów spirytusowych przed innymi petentami nie daje sama ta okoliczność, że ktoś obecnie ma koncesyę gospodnio - szynkarską na inne uprawnienia z § 16 ustawy przemysłowej".

Treść obwieszczenia ma zawierać dosłownie wszystkie powyższe postanowienia a w obwieszczeniu, przesłanem do gminy zarazem dodatek, że Pan Starosta „po zasięgnięciu opinii gminy w gminie .... zamierza nadać liczbę .... koncesyi na wyszynk palonych napojów spirytusowych i piwa, ewentualnie na wyszynk samych palonych napojów spirytusowych lub samego piwa" względnie „nie zamierza dla braku miejscowej potrzeby nadać żadnej koncesyi szynkarskiej". Liczbę koncesyi poda Pan Starosta na podstawie cyfr zawartych w przyległym wykazie do wiadomości gminy w tym celu, aby mogła przy powzięciu

./.

uchwał co do podań tę okoliczność uwzględnić. Podając to obwieszczenie do wiadomości tych gmin, w których istnieją restauracye, cukiernie i kawiarnie, o ile wyszynk palonych napojów spirytusowych stanowi w nich tylko gałęź uboczną umieści Pan w obwieszczeniu dodatek, że przedsiębiorstwa tego rodzaju mogą się podawać o koncesyę szynkarską poza oznaczoną liczbą koncesyi, którą Pan zamierza w danej gminie nadać.

Rozpisanie powyższego terminu będzie równocześnie ogłoszone w „Gazecie Lwowskiej" przez Namiestnictwo.

Po upływie podanego wyżej terminu, a najdalej w następnych 10 dniach zechce Pan Starosta po myśli § 18 ustęp 4 ustawy przemysłowej, zachowując wszystkie podania i ich załączniki w Starostwie, odnieść się co do każdego podania osobnem pismem do właściwej Zwierzchności gminnej /: Magistratu :/ z poleceniem, aby bezwarunkowo w nieprzekraczalnym terminie 14 dni przedłożyła Radzie gminnej wniesione prośby do oświadczenia się po myśli przytoczonego przepisu ustawowego mianowicie z uwagi na potrzebę miejscową, osobistą kwalifikacyę proszących, odpowiedność lokalu przemysłowego pod względem położenia i urządzenia /: ulica, droga, plac :/, tudzież na możliwość dozoru policyjnego, wreszcie z uwagi na ewentualne przeszkody ze stanowiska policyi bezpieczeństwa, obyczajności, zdrowia, policyi ogniowej i komunikacyjnej /: § 18 ustęp 1, 2 i 3, i § 23 ustęp 5 ust. przem. :/.

Jeżeli wpłynie podanie o udzielenie koncesyi w takiej gminie, która zasadniczo oświadczyła się przeciw udzieleniu jakiejkolwiek koncesyi w jej obrębie, w takim razie ze względu na postanowienia § 18 ust. 4 ustawy przemysłowej należy takie podanie przesłać również do zaopiniowania właściwej Zwierzchności gminnej ale oznajmić jej, że Starostwo „nie zamierza dla braku miejscowej

./.

potrzeby nadać żadnej koncesyi szynkarskiej".

Najdalej do trzech dni po powzięciu uchwały mają Zwierzchności gminne /: Magistraty :/ przedłożyć Panu Staroście odnośne uchwały /: zapaść mające co do każdego podania z osobna:/, podając przytem wzajemną odległość od siebie i położenie poszczególnych lokali a to w tym celu, aby Pan Starosta przy rozstrzyganiu podań był w możności uniknąć wydania koncesyi na kilka wyszynków w jednej części gminy położonych, z pominięciem innych części gminy.

Jeżeli Zwierzchność gminna /: Magistrat :/ w oznaczonym terminie nie przedłoży Panu Staroście sprawozdania, należy wezwać ją do tego ponownie z tem, że jeżeli w ciągu dalszych czternastu dni żądane sprawozdanie nie nadejdzie, uważać się będzie, że gmina nie chce korzystać z prawa oświadczenia się co do podań, wskutek czego będzie mogło nastąpić załatwienie podania bez opinii gminy.

Równocześnie z gminami należy po myśli przytoczonego paragrafu ustawy przemysłowej uwiadomić o wszystkich wniesionych podaniach właściwe Stowarzyszenia gospodnio-szynkarskie względnie te Stowarzyszenia, do których należą koncesyonaryusze gospodnio-szynkarscy, o ile takie Stowarzyszenia w tamtejszym powiecie istnieją, z wezwaniem, by swoją ewentualną opinię przedłożyły w prekluzywnym terminie 14 dni. Jeżeli Stowarzyszenie tego terminu nie dotrzyma, niema potrzeby ponownego wzywania go. Przesyłając wezwanie o opinię należy Stowarzyszenie także o zamierzonej ilości wydać się mających koncesyi zawiadomić, a w szczególności co do podań o koncesye w gminach, które nie uznały potrzeby udzielenia w ich obrębie jakiejkolwiek koncesyi szynkarskiej zwrócić uwagę Stowarzyszenia na odnośną uchwałę rady gminnej i oznajmić przytem, że Starostwo „nie zamierza dla braku miejscowej

./.

potrzeby nadać żadnej koncesyi".

W ciągu powyższego terminu sprawdzi Pan Starosta co do petentów /: względnie zastępców :/ posiadających prawo przynależności w jednej z gmin tamtejszego powiatu na podstawie kart karnych przechowanych w Starostwie, w innych zaś przypadkach i wogóle w razie wątpliwości przez odniesienie się do właściwej c. k. Prokuratoryi Państwa, czy który z proszących nie był karany za czyn karygodny, wykluczający go po myśli § 5. lub 18. ust. 2 ustawy przem. od rozpoczęcia przemysłu, a oprócz tego w razie zachodzącej potrzeby stwierdzi w odpowiedni sposób, czy proszący zasługuje na zaufanie i czy jest nieskazitelny.

W razie gdyby Pan Starosta miał uzasadnione wątpliwości co do opinii gminy pod względem przydatności lokalu, ale tylko w tym razie, może Pan zarządzić komisyjne zbadanie poszczególnych lokali, które należy w każdej gminie przeprowadzić co do wszystkich podań równocześnie. Koszta komisyjne należy na razie zaliczkowo pokryć z ryczałtu a następnie ściągnąć je od tych przedsiębiorców, których lokale badano i którzy otrzymali koncesye.

Skoro wszystkie te czynności będą ukończone, zestawi Pan Starosta wszystkie podania tabelarycznie według dołączonego wzoru, a to w alfabetycznym porządku /: tak gminy jak i nazwiska petentów :/ i oznaczy w przedostatniej rubryce przy odnośnych pozycyach, komu i jakie uprawnienia szynkarskie Pan Starosta wydać zamierza, przyczem każde z poszczególnych uprawnień określić należy dosłownie według brzmienia poszczególnych punktów § 16. ust. przem. i szczegółowo wyjaśnić, jakie względy przemawiają za udzieleniem lub odmówieniem koncesyi poszczególnym petentom. Liczby porządkowe, tyczące się podań petentów, którym Pan Starosta zamierza nadać koncesye

./.

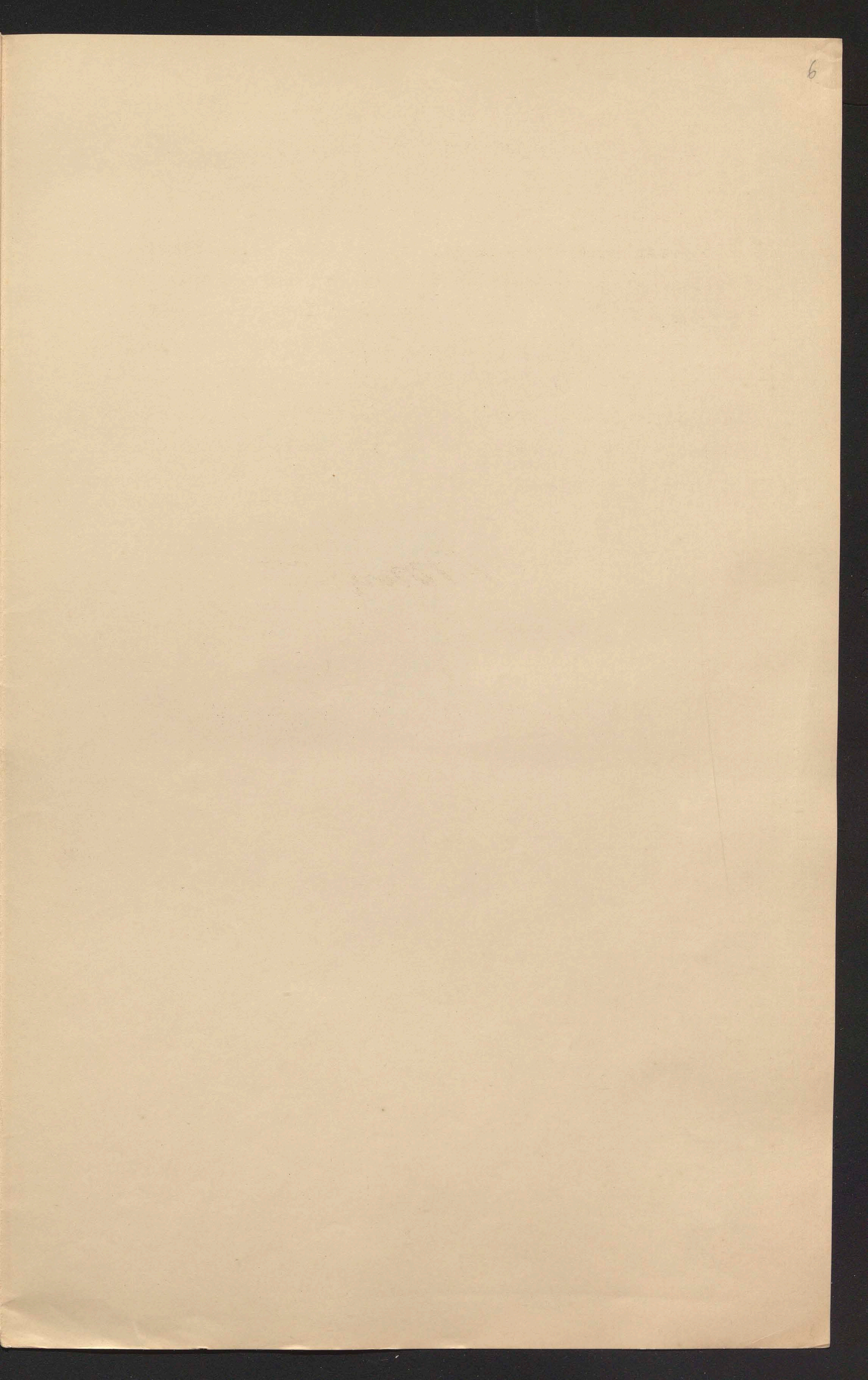
należy dla łatwiejszego przeglądu oznaczyć czerwonym atramentem.

Zestawienie tabelaryczne należy tu przedłożyć do przejrzenia najdalej do dnia 15. czerwca 1910, przyczem zwracam uwagę Pana Starosty, żeby przestrzegał jak najściślejszej dyskrecyi, a w pierwszym rzędzie nie przyrzekał nikomu z góry udzielenia jakiejkolwiek koncesyi.

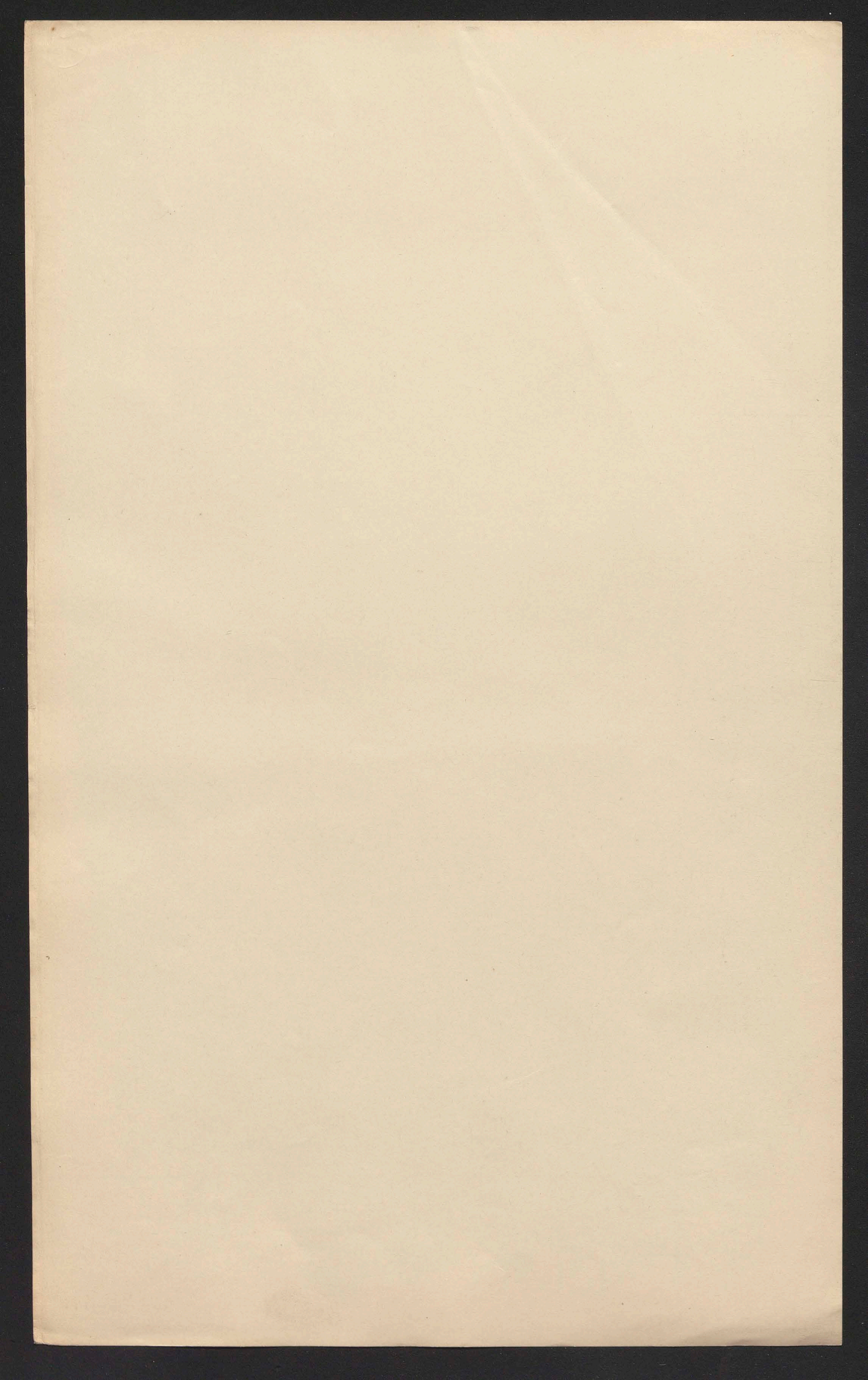
Podania skonsygnowane wraz ze wszystkimi aktami dochodzeń należy przechować w Starostwie pod kluczem i mieć je w pogotowiu, aby na każde żądanie mogły być bezzwłocznie przedłożone.-

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński

1	2	3	4				5	6	7	8
Gmina	L. porz.	Imię i nazwisko i dotychczasowe zatrudnienie petenta.	Prosi o koncesyę na				Oświadczenie gminy	Oświadczenie Stowarzyszenia przemysłowego	Należyte uzasadnienie projektowanego za- łatwienia.	Ewentualne żądanie dalszych uprawnień z § 16. ust. przem. oprócz wymienionych w rubry- ce 4.
			wyszynk palonych napojów spir. i piwa	wyszynk samych palonych napojów spirytus.	wyszynk samego piwa	drobną sprzedaż palonych napojów spirytus.				

8

3

Prezydyum c.k. Namiestnictwa.

L.4634/pr. Lwów, dnia 18. marca 1910.-

Sprawa koncesyi szynkarskich.

DO RĄK WŁASNYCH!

Okólnik

do wszystkich Panów c.k. Starostów.

Wyjaśniając poruszone w relacyach kilku Panów Starostów kwestye oznajmiam co następuje :

1/ Jeżeli rada gminna zmienia obecnie opinię swoją co się tyczy liczby udzielić się mających w gminie koncesyi szynkarskich lub co się tyczy rodzaju koncesyi i w tym kierunku podanie do Starostwa wnosi, to wskutek tego nie należy zmieniać edyktu, ogłoszonego w gminie i wyznaczającego termin do wnoszenia podań oraz liczbę koncesyi, a przedkładając Namiestnictwu wykaz wniesionych podań należy przytem zaznaczyć, czy i o ile gmina opinię swoją pierwotną zmieniła i czy ta zmiana jest uzasadniona.

2/ Ustawa przemysłowa nie czyni żadnej różnicy pomiędzy osobami, podającemi się o koncesyę szynkarską a odpowiadającemi warunkom ustawy i dlatego jeżeli gdzieś właściciel obszaru dworskiego podał się o koncesyę szynkarską, podanie jego traktowane być musi tak samo, jak wszelkie inne podania.

3/ Podania osób prawniczych, /gmin, towarzystw, spółek i t.p./ nie mają żadnego pierwszeństwa przed podaniami osób fizycznych, owszem z postanowienia § 19. ustawy przemysłowej, że koncesya gospodnio-szynkarska wykonywana

ma być z reguły osobiście, możnaby raczej wnioskować, że podania osób fizycznych w pierwszym rzędzie uwzględnione być powinny. Dlatego Pan o ile jest w tym względzie zapytywany, powinien wyjaśniać, że podania osób prawniczych nie mogą odebrać widoków powodzenia podaniom osób fizycznych.

Co się tyczy zaś gmin, któreby chciały wnosić podania, to przeciw uwzględnieniu tych podań przemawia okoliczność, że gminy powołane są z ustaw do wykonywania policyjnej kontroli nad przemysłem gospodnio-szynkarskim, a kontroli tej jako współkonkurent gospodnio-szynkarski wykonywać by skutecznie nie mogły. Podania ich zatem tylko przy wyjątkowych okolicznościach mogłyby liczyć na uwzględnienie.

4/ Ktokolwiek, osoba prawnicza lub fizyczna podaje zastępcę, przez którego przemysł gospodnio-szynkarski wykonywać pragnie, musi wykazać dokumentami, że zastępca posiada wszystkie te same kwalifikacye, których się wymaga od osoby żądającej koncesyi. Zaznacza się, że ustawa nie zna sposobu wykonywania przedsiębiorstwa gospodnio - szynkarskiego przez kogo innego, jak przez koncesyonaryusza osobiście, lub wyjątkowo z ważnych powodów przez zastępcę, którego Władza uznając ważność powodów jako takiego zaakceptuje.

Wszystkich tych wyjaśnień powinien Pan udzielać od siebie, nie odwołując się do wyższego polecenia.

C.k. Namiestnik :

[signature]

5 9

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 25. kwietnia 1910.

L.6502/pr.

POUFNIE - DO RĄK WŁASNYCH

Do
Pana c. k. Starosty
w
/: do wszystkich :/

Uzupełniając moje wskazówki udzielone reskryptem z dnia 20. kwietnia 1910 L.6471/pr. na zapytania przedłożone mi w sprawie koncesyi szynkarskich oznajmiam co następuje:

1/. Wobec wielkiej liczby kompetentów o koncesyę niema powodu do uwzględniania podań kobiet zamężnych. Natomiast podania wdów, a w szczególności wdów po szynkarzach, należy traktować według wskazówki 5-tej reskryptu z dnia 20. kwietnia b. r.

2/. Za szynk uboczny w związku z restauracyą, cukiernią i t.d. można oczywiście uważać tylko ten szynk, który jako uboczny w myśl § 5 ustęp 2. § 11.IV. i § 13 ustawy z dnia 23. czerwca 1881 Nr. 62 Dz.u.p. został wyraźnie uznany przy opłacie szynkarskiej. Tylko takie szynki uboczne stoją poza liczbą koncesyi oznaczonych dla danej gminy. Inne szynki choćby były w związku z restauracyą, cukiernią i t.d. muszą się mieścić w liczbie koncesyi oznaczonych dla gminy.-

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński

Prezydyum c.k. Namiestnictwa.

L w ó w, dnia 15. lipca 1910.

L. 11.474/pr.

4

Koncesye szynkarskie.

Do

Pana c.k. S t a r o s t y

w

Przedłożony wskutek okólnika z 3. marca 1910 L.3571/pr projekt rozdziału koncesyi szynkarskich zostanie Panom zwrócony w ciągu miesiąca lipca lub sierpnia b.r. O ile nie będzie zawierał odmiennych postanowień przystąpi Pan bezzwłocznie do merytorycznego załatwienia podań o koncesye. Trzymać się przytem należy petitum prośby. Można zatem żądanie strony w całości lub częściowo uwzględnić lub odrzucić, nie można jednak przyznać uprawnienia, prośbą strony nie objętego, chyba że petent prośbę dodatkowo odpowiednio zmieni. - Odmawiając żądanej koncesyi na wyszynk nie można udzielić koncesyi tylko na drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych, jeżeli strona z tem się nie zgadza. Jeżeli jednak komuś wydaje się koncesyę na wyszynk, nie można równocześnie odmawiać koncesyi na drobną sprzedaż, ponieważ wyszynk obejmuje w sobie drobną sprzedaż /§ 1.al.2. ustawy z 23. czerwca 1881 D.u.p. Nr. 62/. -

Co się tyczy połączonych niejednokrotnie z prośbą o koncesyę na wyszynk próśb o nadanie innych uprawnień z § 16. u.p. to o ile chodzi o uprawnienia na podawanie potraw, kawy i herbaty w karczmach wiejskich, nie należy czynić trudności. Natomiast należy ściśle rozważyć, czy w miastach i miasteczkach przez udzielenie stosunkowo wielkiej ilości nowych wspom-

nianych uprawnień, zbytnia tym sposobem wytworzona konkurencya nie wpłynęłaby szkodliwie na miejscowe stosunki i w miarę tego ograniczyć ewentualne wydanie projektowanych koncesyi tego rodzaju. -

Celem ujednostajnienia sposobu załatwiania pod względem formalnym, przesyłam Panom 6 wzorów na załatwienia najczęściej się powtarzające. Zwracam przytem uwagę, że jeżeli nadanie koncesyi następuje zgodnie z petitum podania oraz zgodnie z opinią gminy i zgodnie z opinią Stowarzyszenia gospodnio-szynkarskiego, gdzie ono istnieje a zatem rekurs dopuszczalny nie jest i nie zachodzi potrzeba dodatkowych adaptacyi lokalu, w takim razie nadanie koncesyi jest prawomocne i użyć należy wzoru IV. który służyć będzie także w przypadkach, gdzie rekurs jest dopuszczalny, dopiero po prawomocnem załatwieniu sprawy.

Z przedłożonych przez Panów Starostów wykazów okazuje się nadto, że zajdą przypadki, w których chociaż gmina uznała potrzebę koncesyi, żadnemu z kompetentów nie można jej udzielić, bądź dla braków, leżących w osobie kompetenta, bądź dla nieodpowiedniego lokalu. W tych przypadkach nie pozostaje nic innego, jak odmówić wszystkim kompetentom udzielenia koncesyi ze wskazaniem specyalnych powodów, a po prawomocności tych orzeczeń ogłosić w gminie nowy termin do wnoszenia podań w przeciągu czterech /4/ tygodni, co w gminie można z góry zapowiedzieć.

Nadawanie koncesyi pod warunkiem dodatkowego dostarczenia innego odpowiedniego lokalu jest niedopuszczalne.

W orzeczeniach odmownych należy podawać wszystkie w danym wypadku zachodzące powody odmowy koncesyi. Przy odmowie z powodu braku zaufania, nie potrzeba wprawdzie w orzecze-

11

niu podawać faktów na uzasadnienie tego braku,zarzut jednak powyższy musi być w aktach dostatecznie stwierdzony. Analogicznie należy postępować przy odmawianiu koncesyi z powodu niestosownego lokalu, o ile nie okaże się potrzeba bliższego umotywowania niestosowności lokalu. -

W dekretach koncesyjnych należy każde z poszczególnych uprawnień określać dosłownie według brzmienia poszczególnych punktów § 16. ustawy przemysłowej. -

Wszystkie orzeczenia należy doręczać interesowanym za pośrednictwem poczty i za recepisem zwrotnym. -

Każdy rekurs ma być przedłożony osobnem sprawozdaniem wraz ze wszystkimi aktami sprawy. Celem ułatwienia tutejszej manipulacyi, należy przedkładać rekursy z każdej gmin razem, w osobnej kopercie lub pakiecie. -

Zarządzenia powyższe tyczą się tylko załatwienia podań objętych wspomnianym na wstępie projektem rozdziału koncesyi szynkarskich. - Prośby o koncesye, które wpłynęły tak późno, że nie mogły już być objęte tym projektem, należy zatrzymać aż do dalszej wskazówki, która udzieloną Panu będzie po rozdzieleniu koncesyi szynkarskich. -

C.k. Namiestnik

[signature]

Odpis.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

14.531/pr. Lwów, dnia 14. września 1910.

Koncesye szynkarskie.

O k ó l n i k
do wszystkich Panów c. k. Starostów.

Wskutek poruszonej przez jednego z Panów Starostów kwestyi oznajmiam, że w przypadkach, w których gmina zaopiniowała nieprzychylnie podanie o koncesyę gospodnio-szynkarską, a więc i o koncesyę na wyszynk i drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych lub na wyszynk piwa, i wskutek nadania jej przez Starostwo odnośnemu petentowi ma po myśli ustępu 6. § 18. ustawy przemysłowej prawo rekursu, nie potrzeba osobnej uchwały rady gminnej, upoważniającej zwierzchność gminną /Magistrat/ do wniesienia rekursu, ponieważ wniesienie rekursu jest w takich przypadkach koneskwencyą uchwały gminy oświadczającej się przeciw nadaniu koncesyi.

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński w. r.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

14.531/pr. Lwów, dnia 14. września 1910.

Koncesye szynkarskie.

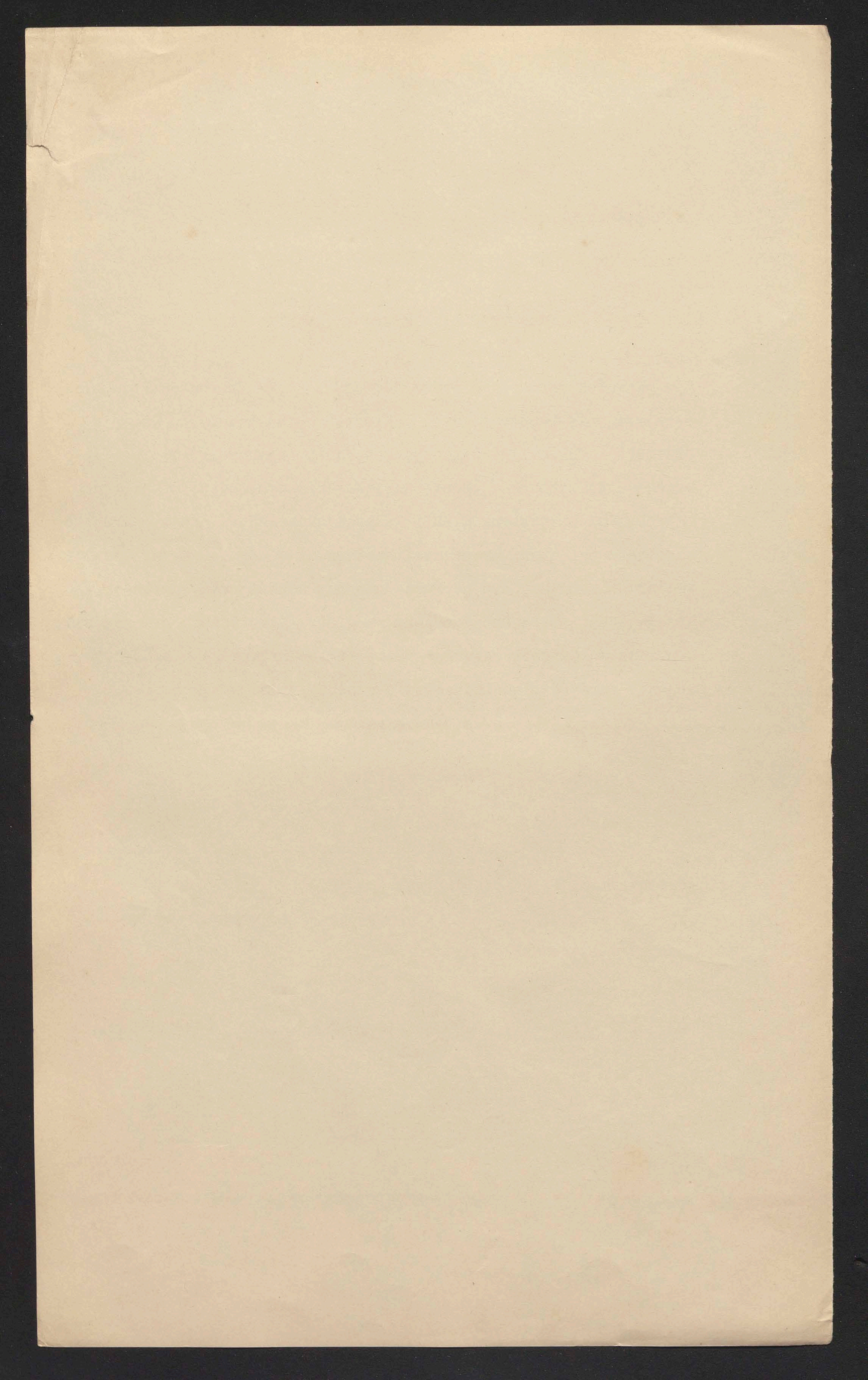
O k ó l n i k .

Wysztkim Panom Szefom Sekcyi i Departamentów c.k.Namiestnictwa

udzielam do wiadomości.

C. k. Namiestnik:

[signature]

P r e z y d y u m c.k. N a m i e s t n i c t w a.

19.014/pr.

We Lwowie, 2. grudnia 1910.

Koncesye szynkarskie.

6

O k ó l n i k.

Do wszystkich Panów c.k. Starostów.

Jak Panu zapewne wiadomo znaleźli się ludzie, którzy niezadowolenie szynkarzy propinacyjnych nie uzyskujących obecnie koncesyi szynkarskich pragną wyzyskać w celach agitacyi socyalnej i politycznej. Ludzie ci rozgłaszają, że wskutek obecnego rozdziału koncesyi szynkarskich dziesiątki tysięcy szynkarzy propinacyjnych pozbawionych będzie wszelkiego swego źródła zarobkowania i pogrążonych będzie w ostatecznej nędzy. Agitacyi tej można przeciwdziałać tylko przez ogłoszenie dat autentycznych i z całą ścisłością zebranych. Dlatego polecam Panu, ażeby wypełnił załączone formularze co się tyczy każdego szynkarza z osobna, który koncesyi nie otrzymał a innych środków, zapewniających mu utrzymanie, niema.

./.

Oprócz szynkarzy, należy uwzględnić szynkarki wdowy nie mające innych środków utrzymania.

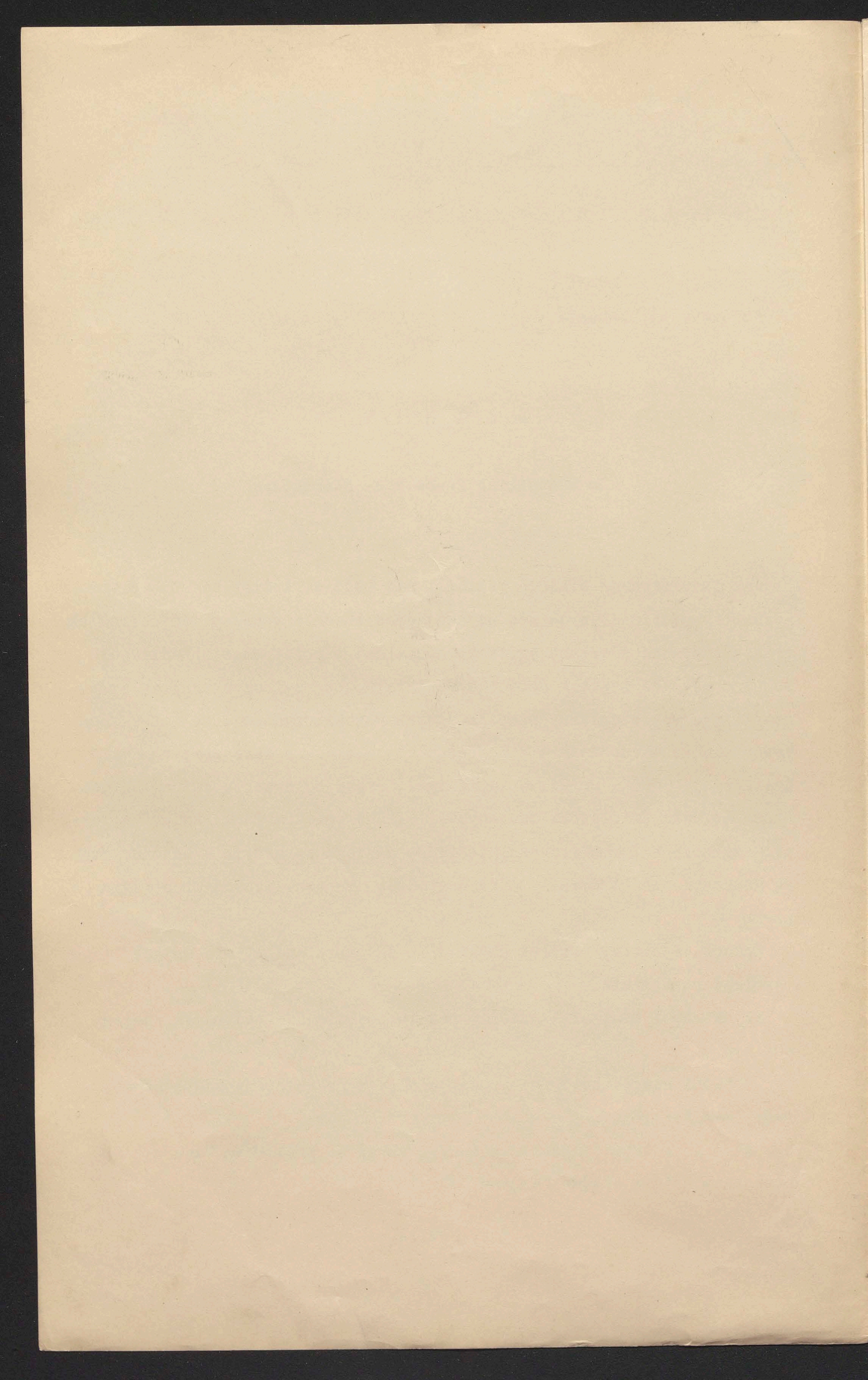
Szynkarzy i szynkarki, którzy pod to pojęcie nie podpadają, należy pominąć.

Ostatni ustęp kwestyonaryusza, jeżeli szynkarz niema zastępstwa, należy przekreślić.

Wykonania tego polecenia oczekuję zaraz po zwróceniu Panu aktów, przesłanych tu w drodze rekursu.

C.k. Namiestnik:

[signature]

ad 19014/910 pr 14

Powiat .... **Gmina** ....

Imię i nazwisko szynkarza propinacyjnego (szynkarki propinacyjnej, wdowy), który (a) jedynie z szynku się utrzymywał (a) a nieuzyskawszy obecnie koncesyi szynkarskiej niema środków utrzymania ....

....

Wiek ....

Liczba dzieci niezaopatrzonych (małoletnich) ....

Opłacał (a) należytość do funduszu propinacyjnego w roku 1910 w kwocie ....

Szynkarz (ka) propinacyjny (a) od lat ....

Czy był karany, kiedy i za co? ....

....

Przedstawiony jako zastępca przez .... który w gminie .... uzyskał koncesyę.

Powiat .... **Gmina** ....

Imię i nazwisko szynkarza propinacyjnego (szynkarki propinacyjnej, wdowy), który (a) jedynie z szynku się utrzymywał (a) a nieuzyskawszy obecnie koncesyi szynkarskiej niema środków utrzymania ....

....

Wiek ....

Liczba dzieci niezaopatrzonych (małoletnich) ....

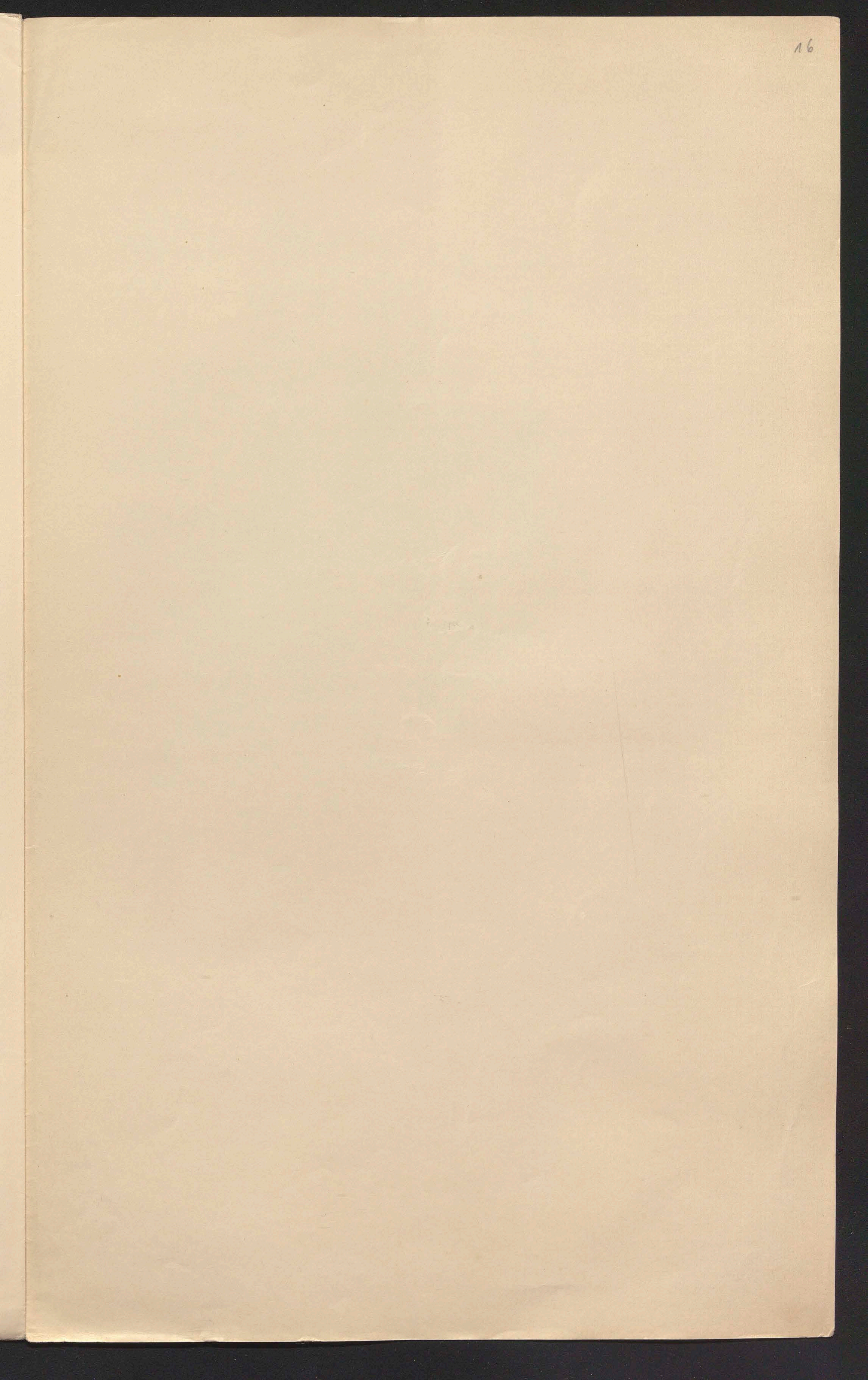
Opłacał (a) należytość do funduszu propinacyjnego w roku 1910 w kwocie ....

Szynkarz (ka) propinacyjny (a) od lat ....

Czy był karany, kiedy i za co? ....

....

Przedstawiony jako zastępca przez ....
.... który w gminie ....
uzyskał koncesyę.

17

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

L. 20074/pr. Lwów, dnia 24. grudnia 1910.-

Koncesye szynkarskie.

Okólnik

do wszsytkich Panów c. k. Starostów.

Polecam Panu, ażeby w początku stycznia /:nie pierwej ze względu na ekspedycyę załatwienia rekursów:/ ogłosił, o ile w jego powiecie wszystkie koncesye nie zostały rozdane, konkurs dodatkowy na koncesye szynakrskie, wyznaczony przez Prezydyum Namiestnictwa dla gmin w tamtejszym powiecie, a nie rozdane, czy to dlatego, że nikt na konkurs się nie podał, czy dlatego, że nie podał się żaden kandydat, któregoby można uwzględnić.

Konkursem objąć należy także i te miejsca, które otwarły się wskutek tego, że Namiestnictwo uchyliło koncesyę, nadaną przez Pana Starostę a innemu kompetentowi w to miejsce koncesyi nie nadało. W tych przypadkach ze względu na możliwy rekurs ministeryalny należy jednak w konkursie umieścić słowa „Koncesyę ewentualnie nadać się mającą". Konkursem należy objąć wreszcie i te koncesye, które zostały nadane, alé które koncesyonaryusze następnie złożyli. Jeżeli jednak koncesya tego rodzaju /:złożona:/, była nadliczbową, to jest w mieście przypadała na mniej niż 500, a na wsi na mniej niż 800 mieszkańców, uważać ją należy za wygasłą i nie ogłaszać na nią konkursu.

Konkurs ma być ogłoszony w jednem piśmie na wszystkie wolne miejsca, które dokładnie oznaczyć należy. Konkurs ma być stylizowany tak samo, jak poprzedni /:vide okólnik z 3. marca 1910, L. 3571/pr.:/, jednak z dokładniejszem oznaczeniem sprawy lokalu. Należy położyć nacisk na to, że podający się na konkurs mogą albo wskazać lokal gotowy, albo

też wskazać miejsce i przedłożyć plan budynku na tem miejscu w razie nadania koncesyi wybudować się mającego. Tę ostatnią ewentualność tem więcej należy wziąć w rachubę, że wskutek poprzedniego konkursu wielu koncesyi nie nadano tylko dla braku odpowiedniego lokalu. Czas wnoszenia podań wyznaczyć należy na cztery tygodnie, a z wniesionemi podaniami postąpić jak poprzednio i projekt rozdania przedłożyć Prezydyum Namiestnictwa, na formularzu, którego wzór przesłano przytoczonym okólnikiem z 3. marca 1910, L. 3571/pr.

W rubryce 3. wykazu podać należy jednak z całą dokładnością imię i nazwisko kompetenta, /przy kobietach zaznaczenie czy zamężna, czy wdowa, przy zamężnych wskazać zatrudnienie męża:/, wiek, liczbę dzieci, od ilu lat szynkarzem propinacyjnym, czy trudni się innem zarobkowaniem i czy ma majątek, zaś w rubryce 5. i 6. ewentualną ujemną opinię gminy, względnie stowarzyszenia streścić kilku słowy, a rubrykę 7. wypełnić jak najdokładniej, wyjaśniając zarazem w razie przychylnego projektu załatwienia, dlaczego zarzuty gminy, względnie stowarzyszenia nie są uzasadnione.

Z dodatkowego tego konkursu należy skorzystać, ażeby o ile można umieścić dotychczasowych długoletnich nieposzlakowanych szynkarzy, którzy z szynku wyłącznie się utrzymywali a w braku koncesyi staliby się ciężarem społeczeństwa. Pan Starosta może im to przez odpowiednie wskazówki ustne ułatwić.

Jeżeli z gmin, w których wszystkie wyznaczone koncesye zostały nadane, wpłyną do Pana Starosty nowe podania o udzielenie jakiejkolwiek koncesyi na wyszynk lub drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych albo na wyszynk piwa, należy nie poddawać ich urzędowaniu aż do czasu, w którym Namiestnictwo pod tym względem wyda zasadnicze postanowienia.-

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński

Prezydyum c. k. Namiestnictwa. *pos. 14/I 1911 L: 644/pr*

20.076/pr. Lwów, dnia 24. grudnia 1910.

Koncesye szynkarskie.

Przeciwdziałanie pokątnemu szynkarstwu.

Poufnie. Do rąk własnych.

O k ó l n i k

do wszystkich Panów c. k. Starostów.

Rozwinęła się agitacya polityczna nakłaniająca tych szynkarzy, którzy koncesyi nie otrzymali, ażeby pomimo tego po dniu 1.stycznia 1911 prowadzili dalej wyszynk. Celem tej agitacyi jest widocznie wywołać wzburzenie w kraju. Pan Starosta zwróci na tę agitacyę baczną uwagę i tych szynkarzy, którzyby po 1.stycznia nie uzyskawszy koncesyi, prowadzili dalej wyszynk, przedewszystkiem wezwie pisemnie każdego zosobna do bezzwłocznego zamknięcia szynku, gdyż inaczej narażą się na kary przewidziane ustawą i na zamknięcie szynku z urzędu. Jeżeli wezwanie takie pozostanie bez skutku, Pan Starosta przystąpi do wymierzenia kar na zasadzie § 132, ustęp a/ ustawy przemysłowej, oraz do zamknięcia szynków z urzędu na zasadzie § 152 ustawy przemysłowej, przyczem znajduje zastosowanie § 148, ustęp 2 ustawy przemysłowej. Przytem jednak należy postępować stopniowo; wymierzyć kary stosunkowo wyższe, najpierw kilku czy kilkunastu takim szynkarzom w powiecie, ażeby wywołać tem efekt i innych do dobrowolnego zamknięcia szynku nakłonić, a o ile te pierwsze kary i zamknięcie szynków, za niemi idące, nie wywołają skutku, iść z karaniem stopniowo dalej. W ciągu kilku pierwszych miesięcy roku akcya ta powinna być skończona.

Pan Starosta unikać będzie bezwarunkowo, czy to w drodze pisemnej, czy ustnej, jakiegokolwiek zezwalania na czasowe prowadzenie szynku bez koncesyi. Co się tyczy jednak tych szynków, co do których rekurs ministeryalny jest dopuszczalny i został w terminie wniesiony, zaczeka Pan Starosta z karaniem i egzekucyą aż do rozstrzygnięcia rekursu.

Z całą bezwzględnością wystąpi jednak Pan Starosta odrazu

przeciwko wszystkim próbom otwierania szynków pokątnych, które jako propinacyjne nie istniały, a któreby próbowano w tej lub owej formie bez koncesyi zakładać. Bezwzględność ta jest konieczną zarówno dla utrzymania powagi prawa, jakoteż dla zapobieżenia ukróceniom opłat państwowych i krajowych. Dla przeprowadzenia tego zarządzenia użyje Pan Starosta zarówno pomocy żandarmeryi, jakoteż organów straży skarbowej, o której pomoc we właściwej drodze należy się udać. Pan Starosta nie będzie się w tym względzie spuszczał na to, że szynkarze koncesyonowani w swoim interesie będą wnosić skargi przeciw pokątnym szynkarzom, gdyż dochodzą wiadomości z niektórych powiatów, że szynkarz koncesyonowany zawiera spółkę z szynkarzami pokątnymi i chce ich zostawić w spokoju za pewną opłatą.

Równocześnie zwróci Pan Starosta najtroskliwszą uwagę na to, ażeby ci wszyscy, którzy zobowiązali się koncesyę prowadzić osobiście, rzeczywiście osobiście ją wykonywali i w przeciwnym razie zastosuje bezwzględnie postanowienia karne § 132, lit. a/, względnie 133, lit. c/ ustawy przemysłowej. Dochodzą bowiem już wiadomości, że niektórzy z tych, którzy koncesye otrzymali, mianowicie z pośród ludności włościańskiej, za znaczne, w tysiące idące kwoty, koncesye takie nielegalnie odstępują lub wydzierżawiają. Stanowczo temu należy zapobiedz.

C. k. Namiestnik:

/Bobrzyński/

We Lwowie..stycznia 1911.

O k ó l n i k
do wszystkich PP.c.k. Starostów.

Na zapytanie, czy i pod jakimi warunkami dawnym szynkarzom propinacyjnym względnie dzierżawcom i poddzierżawcom, którzy samoistnie wyszynkiem się trudnili byłoby wolno urządzić "wysprzedaż" po myśli ustawy z 16.I.1895 D.p.p.Nr.26 t.j. publiczną, obwieszczeniami zapowiedzianą sprzedaż trunków, pozostałych im jako zapas z dniem wygaśnięcia prawa propinacyi /31.XII.1910/ w lokalu szynkowym względnie w bezpośrednio z nim połączonych ubikacyach, które służyły stale do przechowywania trunków, oznajmia się, co następuje.

W celu jednolitego traktowania ewentualnych podań zwraca się uwagę na przepisy ustawy z 16/I. 1895 Nr.26.D.p.p. w myśl których mogą wysprzedaże być urządzane jedynie za osobnem pozwoleniem którego udziela Starostwo na przeciąg ~~jednego, dwóch a~~ najwyżej trzech miesięcy, o ile uzna, że żądanie takiego pozwolenia jest uzasadnione zachodzącemi okolicznościami. W pierwszym rzędzie należałoby więc ocenić, czy wydanie omówionych pozwoleń jest uzasadnione rozmiarem pozostałych zapasów, tudzież, czy w danych warunkach sprzedaż ich mogłaby

./.

mieć dla byłych szynkarzy propinacyjnych taką korzyść materyalną, że w rezultacie ułatwiłaby im przebycie okresu przejścia od dotychczasowego zatrudnienia szynkarskiego do zatrudnień innych. Tylko pod temi zastrzeżeniami możnaby przystępywać do merytorycznego załatwienia podań, w których musi być podany lokal wysprzedaży co do którego należy zażądać zdania miejscowej władzy policyjnej /§:5./ oraz jak najdokładniej ilość i rodzaj wysprzedać się mających trunków, których pod zagrożeniem następstw z §:9.uzupełniać nie wolno.

W ewentualnie wydanem pozwoleniu na wysprzedaż należy ściśle wymienić ilość i rodzaj trunków poddanych wysprzedaży i zwrócić uwagę strony, że sprzedaż większej niż pierwotnie zgłoszonej i pozwolonej ilości trunków lub innego ich rodzaju, stanowi w myśl powołanej ustawy przekroczenie które równie jak przekroczenie dozwolonego terminu wysprzedaży ulegnie surowej karze. ~~Rezolucya ma być zaopatrzona w klauzulę rekursową~~. Co do przestrzegania powyższych warunków pozwolenia należy zarządzić na podstawie §:4.ust.4. ustawy, ścisłą kontrolę drogą przygodnych rewizyi lokali wysprzedaży przez organa własne lub gminne.

W myśl ustawy ma być Izbie handlowej i stowarzyszeniu do którego petent należy do wydania opinii co do dozwolenia wysprzedaży wyznaczony odpowiedni, najwyżej 14-to

./.

dniowy termin.

Gdyby opinia w tym terminie nie nadeszła, należy bez dalszego jej wyczeki. wania przystąpić do merytorycznego załatwienia prośby a to z wszelkim możliwym pospiechem.

Dla uproszczenia nie należy jednak odnośnych podań przesyłać Izbie handlowej względnie Stowarzyszeniu do zaopiniowania ani w oryginale ani w odpisie, lecz zaprosić te czynniki, obydwa równocześnię, do wydania opinii, podając do ich wiadomości przedmiot opinii w formie możliwie skróconego streszczenia podania.

Gdyby takich podań wniesiono więcej, można do tego celu użyć drukowanych formularzy odpowiednio sporządzić się mających.

Z uwagi na postanowienie §1 ustawy z 20.grudnia 1905, D.u.kr.Nr.11/906 będzie podany do wysprzedaży zapas trunków stanowić ilościową podstawę do jednorazowego wymiaru opłaty szynkarskiej i do sformułowania wniosku,ewentualnie bez spisywania deklaracyi komisyi szacunkowej, przyczem wypadałoby trzymać się niższych granic tak co do stopy taryfowej jak i zawartości alkoholu.

Tak sporządzony i przez komisyę uchwalony operat wymierowy należy następnie jak najrychlej przedłożyć Wydziałowi krajowemu tak, by przypis opłaty i jej ściągnięcie mogło nastąpić podczas wysprzedaży.

Eksp.II.

/Na odpisie ekps.I./

Udziela się

Szanownej Izbie handlowej i przemysłowej

1.Kraków.

2.Lwów.

3.Brody.

do wiadomości z prośbą, czy XX.nie byłaby skłonną dla uproszczenia urzędowania, uprzedzić odnośne Starostwa w generalnem oświadczeniu, że nie sprzeciwia się udzieleniu zezwolenia na wysprzedaż w tych razach, gdzie ona tak ilością podanych zapasów jak też względami na materyalne położenie proszącego, byłaby uzasadnioną.

Prezydyum c.k. Namiestnictwa.

2.193/pr. We Lwowie, 16. lutego 1911.

Koncesye szynkarskie.
Przeciwdziałanie pokątnemu szynkarstwu.

9

do rąk własnych.

O k ó l n i k
do wszystkich Panów c.k. Starostów.

Wobec coraz liczniejszych skarg i doniesień, że byli szynkarze propinacyjni, którzy nie otrzymali koncesyj szynkarskich, pomimo tego trudnią się nadal wyszynkiem palonych napojów spirytusowych i piwa, dopuszczając się tem przekroczenia ustawy przemysłowej i wyrządzając szkodliwą konkurencyę koncesyonowanym szynkarsom, przypominam Panu Staroście treść okólnika z 24. grudnia 1910, L.20.076/pr i wzywam, aby w sposób, tym okólnikiem wskazany, bezzwłocznie przystąpił do stosowania wobec takich opornych szynkarzy postanowień karnych ustawy przemysłowej.

Pociągnięcie pokątnych szynkarzy do odpowiedzialności przemysłowo-karnej jest obecnie tem bardziej konieczne, że według pisma Wydziału krajowego z dnia 13. lutego b.r. L.20.623 od kilku tygodni dochodzą Wydziału krajowego zażalenia koncesyonowanych i opłatą szynkarską obłożonych szynkarzy na wzmagające się w całym kraju pokątne szynkarstwo.

Stan taki, gdyby miał bezkarnie potrwać, budzić musi poważne obawy w pierwszym rzędzie o efekt finansowy wprowadzonej opłaty szynkarskiej, w drugim o los szynkarzy, wykonujących ten przemysł legalnie, którzy mając do walczenia z konkurencyą osób nieuprawnionych i nieponoszących żadnych ciężarów ani na rzecz skarbu państwowego ani krajowego byliby materyalnie zrujnowani.

O wyniku zarządzeń wydanych celem przeciwdziałania pokątnemu szynkarstwu i o skutku nałożonych kar przedłoży mi Pan

Starosta sprawozdanie w nieprzekraczalnym terminie do końca lutego a następnie do końca marca b.r.

C.k. Namiestnik:

[signature]

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

L w ó w, dnia 27. września 1911.

L.16978/pr.

Koncesye szynkarskie - pokątny wyszynk.

13

O K Ó L N I K

do wszystkich Panów c. k. Starostów.

Z relacyi przedłożonych mi przez Panów Starostów wskutek mego okólnika z dnia 27. lipca b. r. L.13774/pr. przekonuję się, że niektórzy p.p. Starostowie nakładają zbyt niskie grzywny za nieprawne wykonywanie wyszynku palonych napojów spirytusowych i piwa, skutkiem czego w odnośnych powiatach pokątne szynkarstwo nietylko nie ustaje, lecz owszem wzmaga się, gdyż szynkarze pokątni zasądzeni tylko na niskie grzywny znajdują się zawsze jeszcze w lepszem położeniu jak szynkarze koncesyonowani, opłacający znaczne krajowe opłaty szynkarskie i podatki rządowe.

Ażeby usunąć ten stan anormalny a zarazem wprowadzić pewną jednolitość w wymiarze kar za to przekroczenie w całym kraju,zarządzam co następuje:

1/. Z reguły przeciw pokątnym szynkarzom stosować należy kary wyższe z § 132 ust. przem., które w wyjątkowych chyba wypadkach, przy szczególnych okolicznościach łagodzących wynosić mogą mniej aniżeli 100 Koron;

2/. przy powtórnem ukaraniu za to samo przekroczenie nakładać należy grzywnę co najmniej 200 koron;

3/. już i przy pierwszem zasądzeniu, jeżeli stwierdzono, że obwiniony wykonuje wyszynk na większą skalę, robiąc konkurencyę szynkarzom koncesyonowanym, stosować należy kary znacznie wyższe niż 100 koron.

./.

Przedkładając ewentualne rekursy zasądzonych należy odrazu oświadczyć się co do stosunków familijnych i majątkowych rekurenta i jego ogólnego zachowania się i przedstawić wniosek na zatwierdzenie orzeczenia lub wyjątkowo na zniżenie grzywny, aby rozstrzygnięcie rekursu mogło nastąpić rychlej, bez zwracania aktów Panom Starostom do uzupełnienia.

Do powyższych wskazówek zechcą Panowie Starostowie ściśle się zastosować.-

C. k. Namiestnik:

[signature]

Prezydyum c.k. Namiestnictwa.

L. 21.290/pr.

Lwów, dnia 18. grudnia 1911.

Sprawa założenia katastru przemysłów gospodnio-szynkarskich.-

14

Okólnik

do wszystkich Panów c.k.Starostów.

./. Ponieważ dodatkowy rozdział koncesyj szynkarskich jest już na ukończeniu, a udzielanie dalszych koncesyj w najbliższym czasie ograniczone będzie do wypadków wygaśnięcia koncesyi, zachodzi potrzeba zaprowadzenia i utrzymywania należytej ewidencyi istniejących przemysłów gospodnio szynkarskich. -

W tym celu założy Pan Starosta kataster w formie zeszytu według przyległego formularza, w którym do pojedynczych rubryk dodane są objaśnienia. -

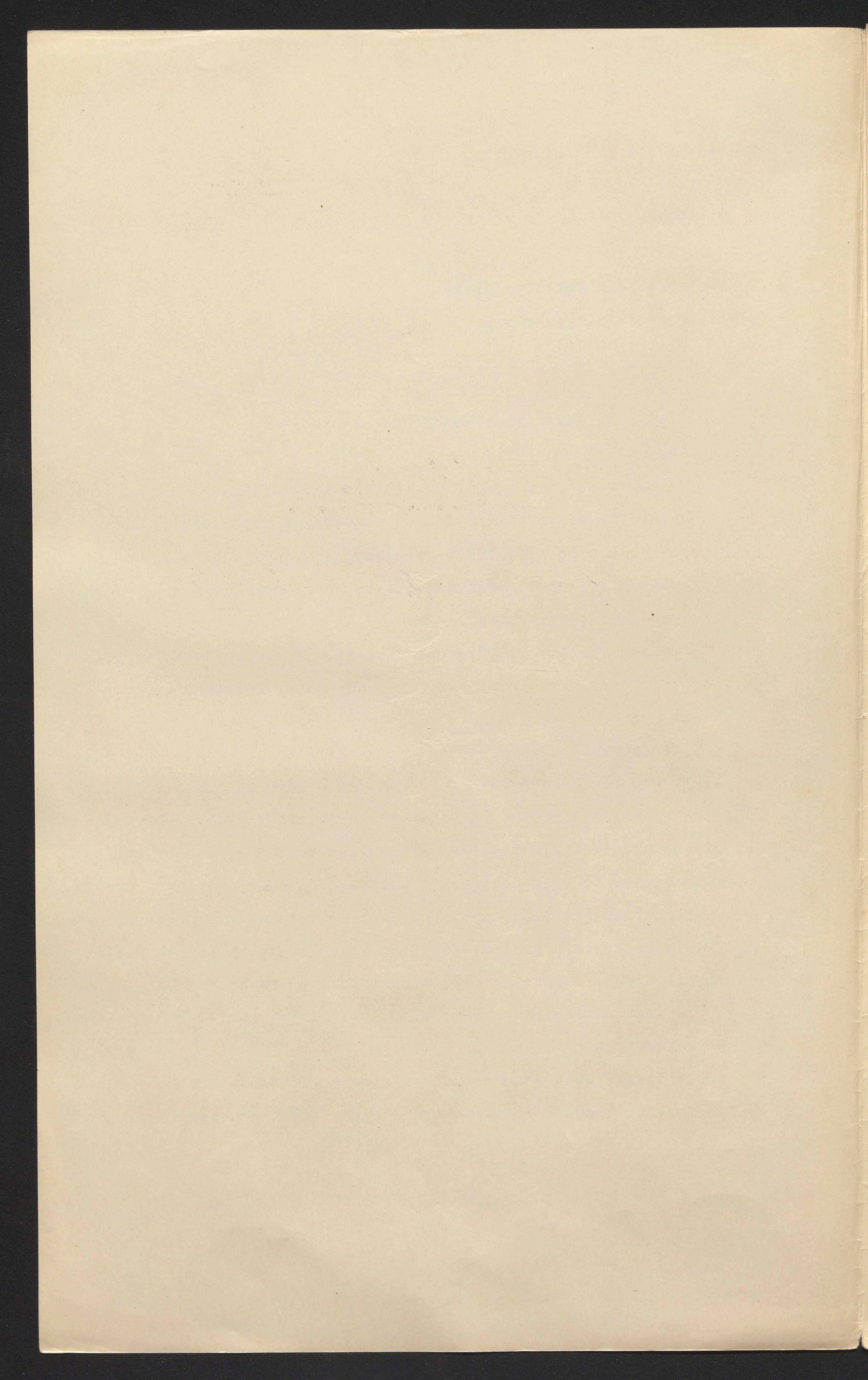
Do katastru tego wciągnąć należy wszystkie istniejące w powiecie przymysły gospodnio-szynkarskie na podstawie koncesyi osobistej lub realnej.- Następnie należy kataster ten utrzymywać w ścisłej ewidencyi,uwidaczniając w nim wszelkie późniejsze zmiany według objaśnień w formularzu,gdyż P.P. inspektorowie przy sposobności lustracyi Starostw przekonywać się będą,czy kataster jest należycie prowadzony. -

Odpis katastru przedłoży Pan Starosta dla użytku Namiestnictwa w terminie do 25. stycznia 1912, a następnie co kwartału najdalej do 15-go pierwszego miesiąca wykaz zmian,jakie zaszły w tym względzie w ubiegłym kwartale. -

Obowiązek przedkładania tych wykazów,ewentualnie doniesień ujemnych,należy uwidocznić w terminarzu peryodycznych wykazów kwartalnych.

C.k. Namiestnik:

[signature]

Do L. 21290/pr.

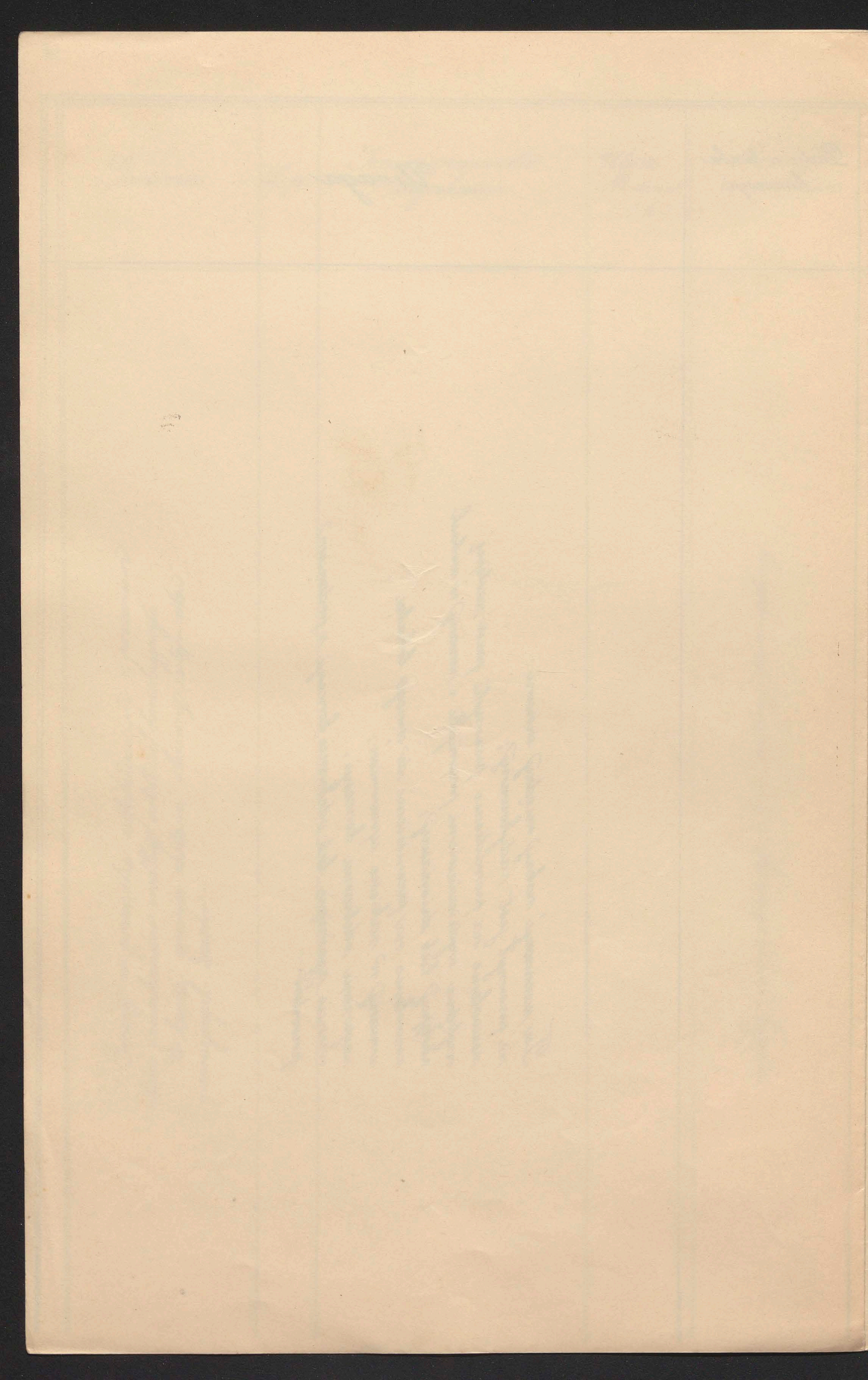
Formularz.

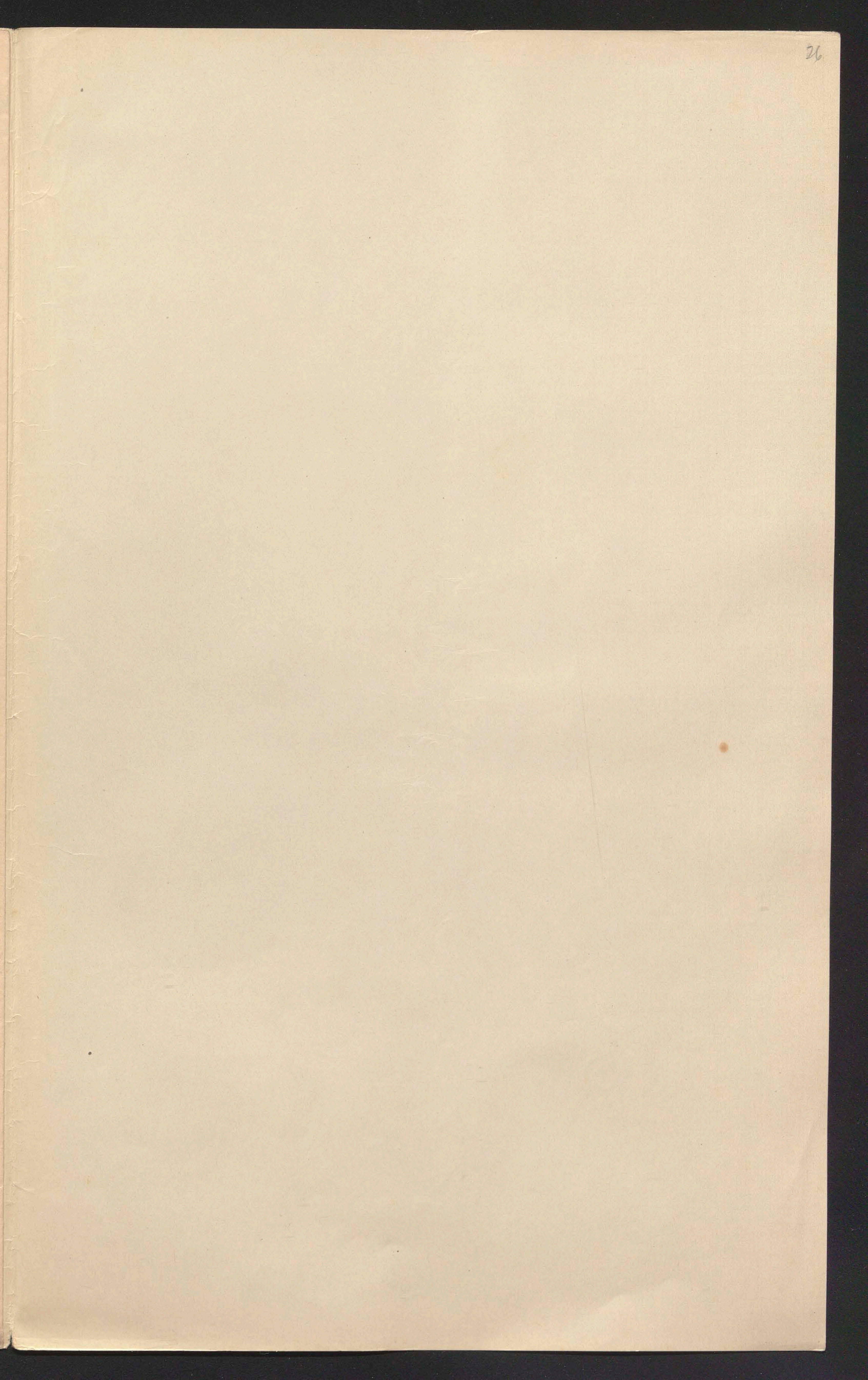
Powiat:

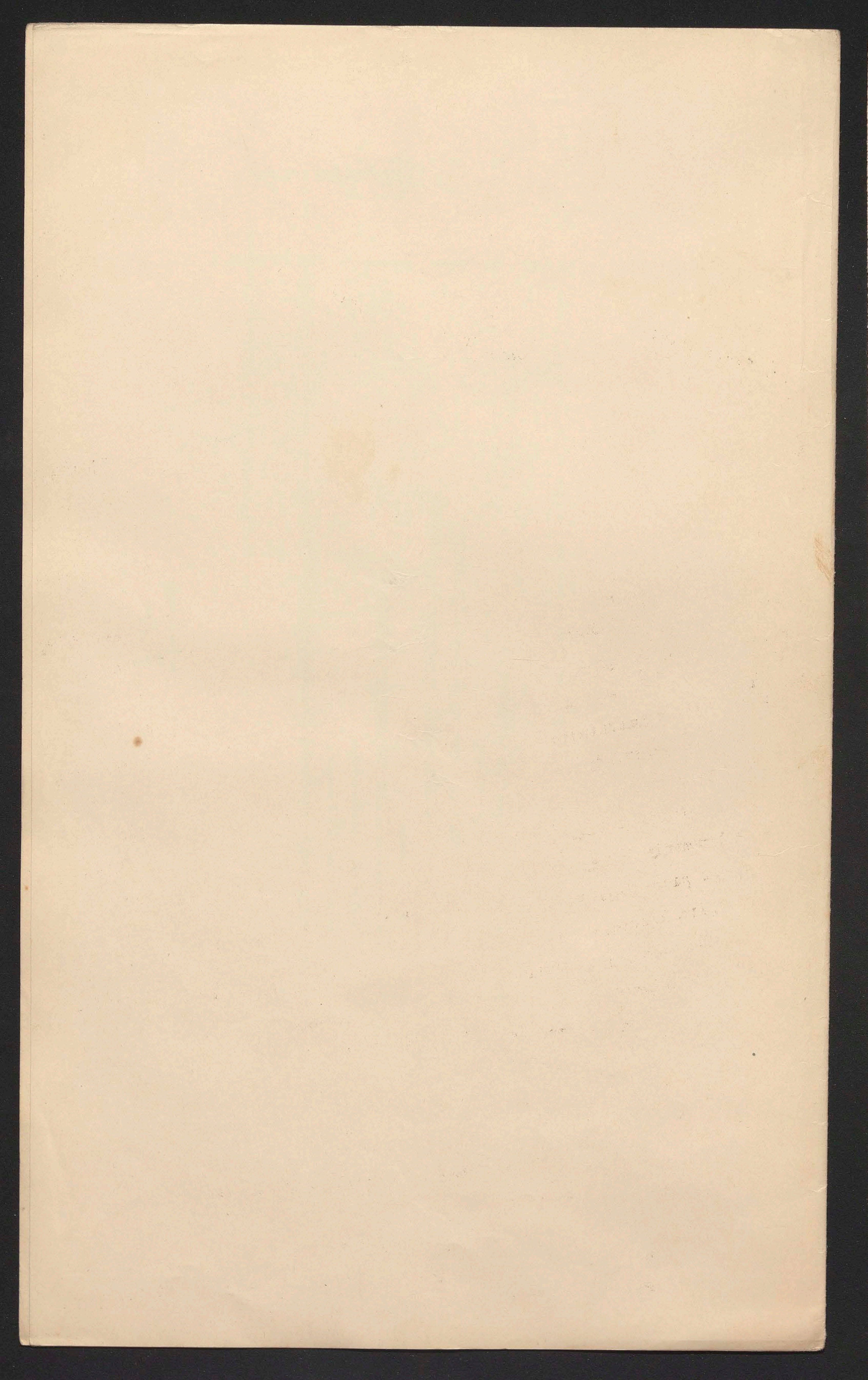
Kataster

przemysłów gospodnio-szynkarskich.

Gmina	L. p.	Imię i nazwisko szynkarza	Ulica № domu (:l. k.:)	Rodzaj uprawnień	Data i liczba koncesyi	Uwaga
Gminy w porządku alfabetycznym z podaniem ilości mieszkańców według ostatniej konskrypcyi. Po każdej gminie zostawić stosowny ustęp dla późniejszych spisów.–				według nomenklatury z § 16 ustawy przemysłowej.–		Tu zaznaczyć należy między innemi: że przemysł jest radykowany; zezwolenie na prowadzenie przemysłu przez zastępcę względnie wydzierżawienie przemysłu i zmiany w osobach zastępcy lub dzierżawcy; zezwolenie na przeniesienie do innego lokalu; zmiany w zakresie uprawnień; zagrożenie odebrania koncesyi; wreszcie zgaśnięcie lub odebranie koncesyi z podaniem powodów.–

27

Prezydyum c.k. Namiestnictwa.

1571/pr.-

We Lwowie,dnia 1.lutego 1912.-

15

D o

Pana c.k. S t a r o s t y

w

Przypominam Panu Staroście wykonanie tutejszego reskryptu z dnia 18.grudnia 1911,L:21290 co do przedłożenia katastru przemysłów gospodnio-szynkarskich, istniejących w tamtejszym powiecie.

Ponieważ niektórzy Panowie Starostowie mimo wyraźnego brzmienia powyższego okólnika i dołączenia formularza wadliwie sporządzili ten kataster, zwracam uwagę na następujące okoliczności:

1./ Kataster ma być założony jednolicie dla całego powiatu, bez podziału na okręgi sądowe i na kategorye przemysłu.-

2./ Przy każdej gminie należy zostawić stosowny odstęp dla późniejszych wpisów, tak by kataster ten mógł służyć do użytku na szereg najbliższych lat.- Dla każdej gminy więc należy przeznaczyć przynajmniej jedną stronicę, a na jednej stronicy nie umieszczać więcej jak 4 - 6 wpisów.-

3./ Do katastru wciągnąć należy wszystkie istniejące w powiecie uprawnienia gospodnio-szynkarskie z § 16. ust. przem., a nie tylko wyszynki.- Natomiast nie należy umieszczać handli detajlicznych napojów spirytusowych, które nie należą do przemysłu gospodnio-szynkarskiego.-

Celem umożliwienia Panu Staroście należytego sporządzenia tego katastru, przedłużam termin przedłożenia go do 25.lutego b.r.a za należyte sporządzenie robię Pana Starostę osobiście odpowiedzialnym.-

C.k. Namiestnik:

Bobrzyński

Od 1. stycznia 1911 mogą być udzielane następujące uprawnienia przemysłowe:

A/. Palone napoje wyskokowe
/: Gebrannte geistige Getränke :/

I/. § 16 lit. d/. ustawy przemysłowej

Koncesya na wyszynk i drobną sprzedaż palonych napojów wyskokowych.

/: Koncesya na drobną sprzedaż palonych napojów wyskokowych upoważnia do sprzedaży tych napojów w naczyniach niezamkniętych, jednak tylko w ilościach najmniej 1/8 części litra, z tem ograniczeniem, że trudniącemu się drobną sprzedażą nie wolno pozwalać, aby wydane napoje wypijano w lokalach, którymi ma prawo rozporządzać /: § 1 ust.3. ustawy z 23. czerwca 1881 Dz.p.p.Nr. 62 :/.

II/. Rozporządzenie ministeryalne z 7. października 1904 Dz.p.p. Nr.121:

1/. Koncesya na sprzedaż detailiczną palonych napojów wyskokowych t. j. na sprzedaż tych napojów w naczyniach na sposób handlowy zamkniętych o pojemności niżej 5 litrów.

2/. Karta przemysłowa na sprzedaż tych trunków w naczyniach w sposób powyższy zamkniętych o pojemności 5 litrów i więcej.

III/. Karta przemysłowa na hurtowną sprzedaż palonych napojów wyskokowych nie będzie podlegać więcej ograniczeniu z § 31 ust. z 30. grudnia 1875 Dz.u.kr. Nr.55 ex 1877 : „w naczyniach pod obręczami zawierających przynajmniej pół hektolitra płynu".

Uwaga ad II/. Koncesyi takich wydano od czasu wejścia w życie tego rozporządzenia bardzo mało - Starostwa mają obowiązek w razie, jeśli zamierzają koncesyi takiej udzielić, sprawę przedłożyć Namiestnictwu do decyzyi /: okólnik

:/.

z 14. grudnia 1904 L.17219/pr. :/. Dodać nadto należy, że aż do wejścia w życie wspomnianego rozporządzenia ministeryalnego handlarze towarów mięszanych i handlarzy towarów korzennych /: nie kramarze :/byli z mocy dekretu kancelaryi nadwornej z 31. maja 1839 L.23627 uprawnieni do sprzedaży słodzonych trunków spirytusowych w naczyniach na sposób handlowy zamkniętych o pojemności nie mniejszej jak 0·35 litra - oprócz tego wydawano też karty przemysłowe na taką sprzedaż wspomnianych trunków.

To uprawnienie zatrzymuje naturalnie swą moc prawną, pozostaje tylko do rozstrzygnięcia kwestyi, czy ograniczenie co do pojemności naczyń oraz co do sprzedaży tylko trunków chemicznie słodzonych ma nadal obowiązywać.

B/. Piwo.

I/. § 16 lit.c/. ustawy przemysłowej .

Koncesya na wyszynk piwa .

II/. Rozporządzenie ministeryalne z 30. marca 1899 Dz.p.p.Nr.64.

1/. Koncesya na napełnianie butelek piwem w celu sprzedaży piwa butelkowego.

2/. Karta przemysłowa na sprzedaż piwa butelkowego /: wolny przemysł :/.

Piwowarzy tudzież przemysłowcy trudniący się przemysłem gospodnio - szynkarskim, uprawnieni do wyszynku piwa /: § 16 lit. c/. ustawy przemysłowej :/ są już z mocy swego uprawnienia przemysłowego upoważnieni do napełniania butelek piwem i nie są obowiązani starać się o koncesyę rzeczoną /: § 3 powyższego rozporządzenia ministeryalnego:/.

Do sprzedaży piwa butelkowego już z mocy swego uprawnienia przemysłowego uprawnieni są ci, którzy mają koncesyę do napełniania butelek piwem oraz przemysłowcy wymienieni w § 3 przytoczonego rozporządzenia ministeryalnego.

:/.

Wszyscy inni muszą sprzedaż piwa butelkowego zgłosić /: § 7 rozporządzenia ministeryalnego :/.

III/. Karta przemysłowa na hurtowny handel piwem nie podlega nadal ograniczeniu z § 31 ustawy z 30. grudnia 1875 Dz.u. kr. Nr.55 ex 1877 /: jak wyżej ad A/. III. :/.

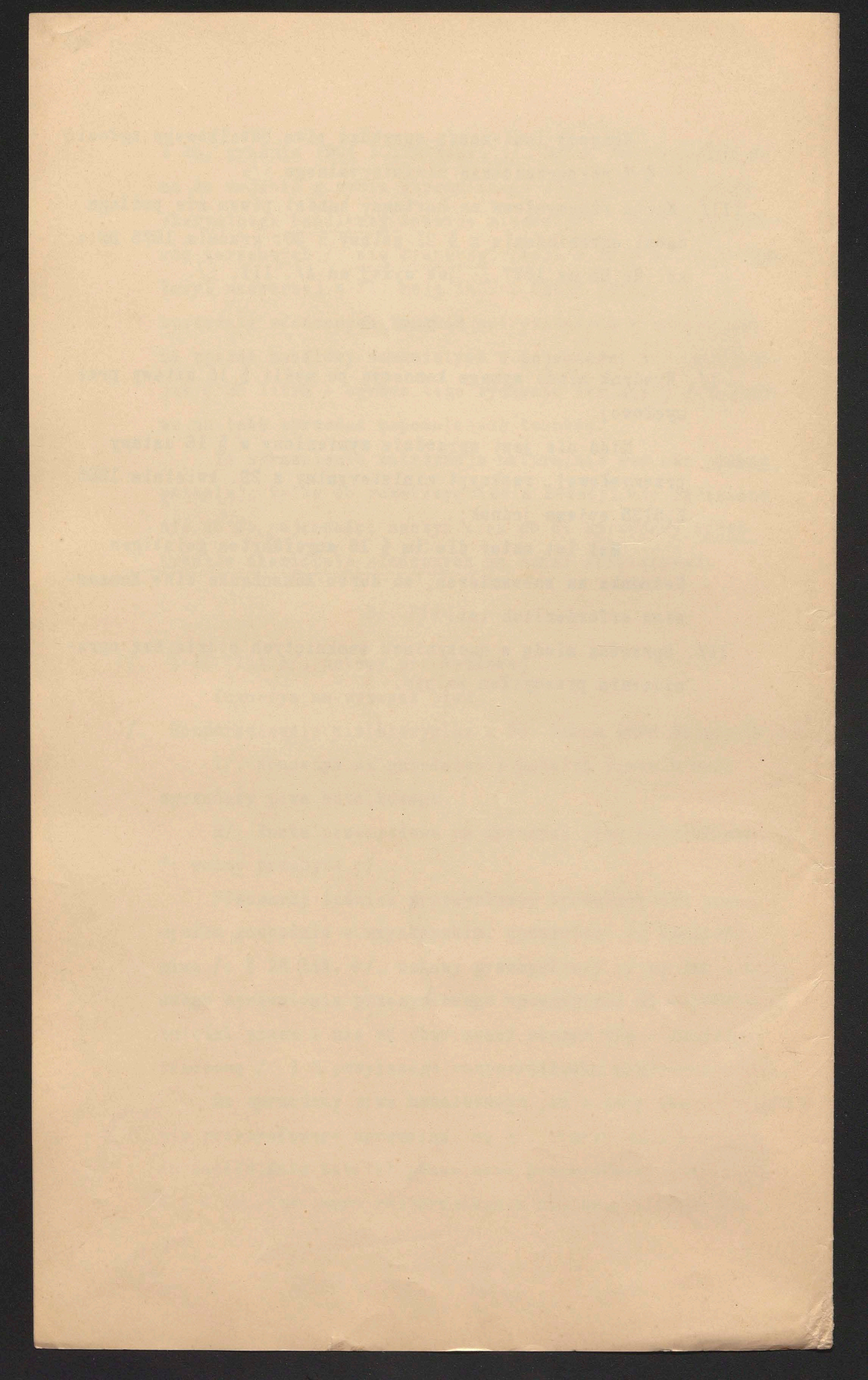
C/. Miód.

I/. Wyszynk miodu wymaga koncesyę po myśli § 16 ustawy przemysłowej.

Miód nie jest wprawdzie wymieniony w § 16 ustawy przemysłowej, reskrypt ministeryalny z 22. kwietnia 1885 L.5135 opiewa jednak:

Met ist unter die im § 16 angeführten geistigen Getränke zu subsumieren, zu deren Ausschanke eine Konzession erforderlich ist.

II/. Sprzedaż miodu w naczyniach zamkniętych będzie bez ograniczenia przemysłem wolnym.-

25/1 1910

Do Jego Excellencyi
Jaśnie Wielmożnego Pana
MICHAŁA BOBRZYŃSKIEGO
c.k. Namiestnika

we Lwowie

Przemysł browarniczy Królestwa Galicyi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego uprasza Waszą Excellencyę o stałą opiekę i poparcie. Przemysł ten obciążony jest i będzie znacznie większymi ciężarami, niż przemysł innych krajów Monarchii - dość wskazać na opłatę krajową 8 K. od hektolitra wyższą niż gdziekolwiek.

Wobec ustania prawa propinacyi i nadejścia nowej ery przemysł nasz przetrwać musi ciężkie przesilenie.

W zakresie sprawy koncessyj szynkarskich przemysł browarniczy pragnie uzyskać poparcie wysokich Władz w kierunku przyznania pewnego wpływu na udzielanie koncessyj.

Osiągnąć ten wpływ możemy :

1. przez przyznanie naszej organizacyi tj. Związkowi ochrony browarów prawa opinjowania podań o koncessye z mocą wstrzymania ostatecznego załatwienia.
2. przez zabezpieczenie współudziału wybitniejszych jednostek naszego zawodu w komisyach szacunkowych I instancyj dla wymiaru opłat szynkarskich.
3. przez wprowadzenie reprezentanta naszej organizacyi do składu komisyi krajowej apelacyjnej II instancyi dla wymiaru opłat.

nie

W celu zapewnienia browarom minimalnego zbytu swej produkcyi i uczynienia tego zbytu niezależnym od bezwzględności szynkarzy,zwłaszcza zorganizowanych prosimy by wszystkie browary jako takie otrzymywały przynajmniej po jednej koncessyi, w najbliższym a ważnym punkcie zbytu,zaś większe browary,produkujące 10000 hektolitrów i więcej- większą ilość koncessyi w szerszym okręgu swego zbytu.

/Dokumenty koncessyjne opiewałyby na imię właściciela,przy browarach spółkowych na imię jednego z współwłaścicieli,przy browarach akcyjnych na imię dyrektora./

Władysław Fasnowicz.

Lwów d.25 stycznia 1910.

Jan Götz

[illegible]

[illegible]

[illegible]

32

1/3 1910

Hohes Haus der Abgeordneten des österreichischen Reichsrates!

Die gefertigte Genossenschaft der konzessionierten Spirituosenschänker in Wien **sieht sich bemüßigt, gegen jede Gesetzesvorlage, womit nur einseitige Bestimmungen zur Hintanhaltung der Trunksucht getroffen werden sollen, entschiedenst zu protestieren,** weil ein derartiges Gesetz einzig und allein nur das konzessionierte Hauptausschankgewerbe ausnahmslos und in allen seinen Paragraphen sowohl gewerbepolizeilich als auch privatrechtlich und strafrechtlich treffen und dadurch nur das konzessionierte Spirituosen-Hauptausschankgewerbe zu einer ausnahmslosen Exklusivstellung aller Handels- und Gewerbekategorien reglementieren würde.

Die gefertigte Genossenschaft begründet ihr Anliegen in nachstehender Weise:

Infolge der seit dem Jahre 1888 mehrmals durchgeführten phänomenalen Branntweinsteuererhöhungen ist der Preis des Trinkbranntweines auf das Vierfache gestiegen. (Vor 1888 — 12 K, 1910 — projektierte Verbrauchsabgabe 140 K; außerdem die verschiedenen kommunalen Abgaben.)

Es liegt somit klar auf der Hand, daß der Branntwein nicht in dem Maße konsumiert werden kann als ehedem.

Wenn auch der Trinkbranntweinkonsum, wie behauptet wird, keinen nennenswerten Rückgang erfahren, so ist dies darauf zurückzuführen, daß die Einwohnerzahl in den österreichischen Ländern seit 1881 von 20,394.980 auf 26,150.708 im Jahre 1907 gestiegen ist. Die höhere Intelligenz der Arbeiterschaft, ihr gehobener Klassengeist, die strammen Organisationen, in welchen gegen das Branntweintrinken energisch Stellung genommen wird, sowie die vielen Abstinenzvereine haben zur vorangeführten tatsächlichen Abnahme des Branntweinkonsums wesentlich beigetragen.

Die zeitlichen Sperrverfügungen für die Branntweinschänken sind bereits seit dem Jahre 1901 von den politischen Behörden erster Instanz durchgeführt und werden auf das strengste überwacht.

Alle diese angeführten Tatsachen haben gegen die Trunksucht eine prophylaktische Maßregel ergeben, wie sie besser nicht einmal durch ein **noch so strenges Trunkenheitsgesetz geschaffen werden könnte.**

Die gefertigte Genossenschaft bittet sonach, **vorläufig von der Beschlußfassung eines Trunkenheitsgesetzes abzusehen** und **abzuwarten,** ob ein solches bei den so **sehr geänderten Verhältnissen überhaupt noch notwendig werden sollte.**

Wenn aber trotzdem die Gesetzesvorlage zur verfassungsmäßigen Behandlung gelangen sollte, so bittet die gefertigte Genossenschaft, nachstehende Abänderungen an dem Gesetze vornehmen zu wollen:

Insbesondere wird zu § 7 gebeten, nähere Bestimmungen zu schaffen.

Die Fassung dieses Paragraphen läßt eine genaue Definierung des Begriffes „Nebenausschank" als notwendig und wünschenswert erscheinen und wird mit Nachfolgendem begründet.

Ein wunder und strittiger Punkt im Gewerbebetriebe der Spirituosenschänker war von jeher der sogenannte Nebenausschank.

Selbst die berufenen Gewerbebehörden aller Instanzen sind sich nicht vollkommen darüber klar, welcher Betrieb sich als Nebenausschank darstellt, bezw. wie in einem Gast- und Schankgewerbe-Etablissement, in welchem mehrere Berechtigungen des § 16 G.-O. ausgeübt werden, ein Spirituosenausschank betrieben werden muß, um ihn als Nebenausschank bezeichnen zu können.

Die Gewerbebehörden beschränken sich zum großen Teil sehr einseitig nur auf den **Inhalt** der Konzessionsurkunde und nehmen auf die **Art** der **Ausübung** gar keine Rücksicht.

Beispielsweise bestehen in Wien eine beträchtliche Anzahl kleiner Gasthäuser, welche nebst den anderen Berechtigungen des Gast- und Schankgewerbes auch die Berechtigung zum **Nebenausschank** gebrannter geistiger Getränke in ihrem Konzessionsdekrete besitzen.

Es ist dabei gleichgiltig, ob in einem solchen Gewerbe auch die Verabreichung von Speisen ausgeübt wird oder nicht.

Solche Gewerbeleute betreiben in der Regel den Nebenausschank in der Weise, daß sie für denselben eine bestimmte Ubikation, welche nur durch eine Türe mit dem Gewerbe-Etablissement verbunden ist, einrichten.

Hiedurch aber entsteht eine vollkommene Spirituosenschänke. Obwohl dies nicht in den Intentionen des Schöpfers der Gewerbeordnung gelegen ist, werden diese Geschäfte in dem genannten Stile betrieben, ohne von der Gewerbebehörde beanständet zu werden.

Vom steuertechnischen Standpunkte wäre schon dagegen eine Einwendung zu erheben, weil solche Gewerbeleute nur auf Grund **eines** Gewerbescheines besteuert sind, obwohl sie tatsächlich **zwei,** manchmal **drei** Gewerbe ausüben. Ferner würden solche Betriebe, wenn nicht genauere Vorschriften geschaffen werden, als Nebenschänker in der gesagten Art fortbestehen, ohne der Kontrolle, welche die Hauptschänken treffen, unterzogen zu sein.

Aus dem Angeführten geht hervor, wie notwendig es ist, daß im Gesetze selbst generelle Bestimmungen über den Begriff „Nebenausschank" aufgenommen werden.

Diese Bestimmungen müßten auf folgenden Grundsätzen aufgebaut sein:

1. Der Nebenausschank, in was immer für einem Gewerbeunternehmen betrieben, darf sich nur auf die glasweise Verabreichung der Spirituosen an Sitzgäste beschränken.

2. Darf kein abgesonderter Raum für den Nebenausschank geschaffen sein.

3. In solchen Gewerbeunternehmen dürfen keine Vorrichtungen, welche sonst in Spirituosenschänken anzutreffen sind, vorrätig sein, z. B. Faßgeschirre oder ähnliche Gebinde, Pipen 2c., und Spirituosen in größeren Mengen.

4. Auf der Firma darf keine auf den Spirituosenschank bezügliche Bezeichnung enthalten sein.

5. Eine Auslage (Schaustellung) ist ebenfalls zu untersagen.

6. Beim Betreten solcher Geschäfte muß die innere Einrichtung derart beschaffen sein, daß dieselbe selbst auf den Laien nicht den Eindruck einer Spirituosenschänke macht.

§ 8. Alinea 1.

In Lokalen, welche zur Ausübung des Ausschankes von gebrannten geistigen Getränken dienen, darf gleichzeitig kein anderes Gewerbe, mit Ausnahme des Ausschankes von Sodawasser, betrieben werden.

ad § 10.

Die Genossenschaft wünscht, nebst der Handelskammer ebenfalls ihr Gutachten abzugeben, resp. gehört zu werden, und beantragt die Einschaltung der Worte: **„und der zuständigen Genossenschaft".** Diese Abänderung erscheint umso gerechtfertigter, als ja nach § 18, Absatz 4 G.-O. den Genossenschaften das Begutachtungsrecht eingeräumt ist.

ad § 11.
Schlußpassus.

Die Genossenschaft glaubte, die Worte **„zum Ausschanke"** eliminieren zu sollen, da für die Beurteilung der Frage des Lokalbedarfes im Gewerbegesetze selbst Vorsorge getroffen ist und die gegenwärtige Regierungsvorlage in § 2 sich auf dieselbe stützt.

ad § 13.

Auch zu diesem Paragraph sieht sich die Genossenschaft veranlaßt, eine Abänderung in der Richtung anzustreben, daß bei eventuellen Einschränkungen (Sperrstundeverfügungen) nebst der Handelskammer die Genossenschaft gutächtlich einvernommen wird.

Diese Abänderung erscheint umsomehr begründet, als nach § 116a, Punkt 7 bei solchen Verfügungen den Genossenschaften bereits das Rekursrecht gewährleistet ist. Falls auf die beantragten Zusätze im § 7 nicht eingegangen wird, bittet die Genossenschaft, bei § 13, Alinea 3 anzufügen: Jedoch ist denselben nicht gestattet, während der Zeit, da die Lokale, in welchen der Ausschank oder Kleinverschleiß gebrannter geistiger Getränke betrieben wird, geschlossen zu halten sind, solche Flüssigkeiten über die Gasse zu verkaufen.

ad §§ 15 und 23.

Die Genossenschaft glaubt, für die Eliminierung dieser Paragraphe eintreten zu sollen, und führt aus:

Wenn sich schon die Regierung bemüßigt sieht, die Trunkenheit zu bestrafen, so können dagegen wohl keine besonderen Gründe und Einwendungen erhoben werden.

Es ist aber ungerecht, unerfindlich und undurchführbar, den **Verabreicher** geistiger Getränke unter Strafsanktion zu stellen, weil er möglicherweise jemanden solche Getränke verkauft, der sozusagen infolge seines nicht ganz normalen Zustandes nicht mehr konsumberechtigt ist. Obendrein soll es dem subjektiven Ermessen des Geschäftsmannes anheimgestellt sein, ob nicht etwa die Grenze der Konsumfähigkeit überschritten ist oder nicht; zumal keine Grenzen bekannt sind, wo die Trunksucht des einzelnen anfängt oder aufhört. Bei großen Geschäftsbetrieben, in welchen mehrere Hilfspersonen beschäftigt sind, ist eine Kontrolle über den Konsumenten geradezu ausgeschlossen.

Den **Verabreicher** geistiger Getränke deshalb zu bestrafen, weil der Empfänger damit Mißbrauch treibt, klingt geradeso paradox, als den Waffenhändler dafür verantwortlich zu machen, weil derselbe jemanden eine Waffe verkauft hat, mit welcher ein anderer ermordet wurde.

Dem Geschäftsmanne, dem die hohen Steuern und Lasten auferlegt werden, muß doch auch die Möglichkeit geboten werden, seine Ware uneingeschränkt zum Verkaufe bringen zu können.

Alle die angeführten Gründe sprechen für die vollständige Eliminierung der §§ 23 und 15.

In der Begründung der Gesetzesvorlage wird darauf hingewiesen, daß erfahrungsgemäß durch den Branntweinhandel in verschlossenen Flaschen die Kautelen des Konzessionszwanges für den Ausschänker und Kleinverschleißer mit größter Leichtigkeit umgangen werden, indem der Branntwein, statt in den Verkaufsstätten selbst, einfach vor denselben getrunken wird. Diese Annahme bestätigt das gewaltige Anwachsen der Handelsbetriebe in den letzten Jahren. (Von 1881 bis 1907 von 7377 auf 48.741!)

Als Sicherungsvorkehrung und als Schutzwehr gegen die so gefährliche Quelle des Übels soll die Konzessionierung dieses Detailhandels durchgeführt werden. Diese Konzessionierung jedoch kann nur dann den angestrebten Zweck errreichen, wenn die Inhaber dieser Geschäftsbetriebe gesetzlich gezwungen würden, für den Verkauf (Handel, Kleinverschleiß) gebrannter geistiger Getränke ein abgesondertes Lokal zu halten, welches leicht zu überwachen ist und welches zu jenen Tagen und Stunden gesperrt gehalten werden muß, in denen der konzessionierte Branntweinschänker und Kleinverschleißer sein Geschäft nicht offen halten darf. **Ein solches Zurückdrängen des Branntweinkonsums in eigene, nur dazu bestimmte Geschäfte würde den Behörden die Überwachung bedeutend erleichtern, wie denn überhaupt die Spezialisierung des Branntweinhandels und -verschleißes das wirksamste Mittel gegen die Trunksucht wäre.**

Wenn es die hohe Regierung mit der Volksgesundheit und Volkswohlfahrt wirklich ernst meint und ernstlich darangeht, den Trinkbranntweinkonsum, selbst mit Hintansetzung ihres finanziellen Interesses, einzudämmen, so ist es das beste Mittel, den gesamten Branntweinhandel, so wie es beim Ausschank der Fall ist, einem strengen Konzessionszwang zu unterwerfen, damit auch beim Handel dieselben gewerbepolizeilichen, privat- und strafrechtlichen Bestimmungen in Anwendung gebracht werden könnten.

Sollten die erbetenen Gesetzesänderungen nicht verwirklicht werden, dann würden sich die gewerberechtlichen Bestimmungen dieses Gesetzes als ganz illusorisch erweisen, da sie den erstrebten Zweck nicht erreichen könnten. Das Gesetz würde dann wohl das konzessionierte Hauptausschankgewerbe in seiner Existenzfähigkeit sehr hart treffen, die Quelle des Übels aber nicht verschließen, da es gegen die zu bekämpfenden Mißstände keine Handhabe bietet. **Der unbefugte Ausschank,** welcher durch dieses Gesetz hauptsächlich getroffen werden soll, **würde nach wie vor sein Unwesen treiben können,**

ja er würde sogar durch dasselbe protegiert und großgezogen werden. Der einzige Erfolg des Gesetzes wäre nur eine Verschiebung der Konsumstätten, da der Branntweintrinker dann nicht mehr zum konzessionierten, sondern viel lieber zum unbefugten Schänker gehen wird, wo er seinen Bedarf auch dann voll und ganz decken kann, wenn der konzessionierte Schänker geschlossen halten muß.

Die gefertigte Genossenschaft bittet sonach, das hohe Haus der Abgeordneten geruhe, der Gesetzesvorlage, womit Bestimmungen zur Hintanhaltung der Trunksucht getroffen werden sollen, die verfassungsmäßige Genehmigung zu versagen oder zum mindesten die erbetenen Abänderungen der verfassungsmäßigen Behandlung zu unterziehen.

Wien, 1. März 1910.

Die Genossenschaft der konzessionierten Spirituosenschänker in Wien:

Der Vorsteher-Stellvertreter:
Leopold Weiß.

Der Vorsteher:
Josef Burghaber.

Druck von H. Hierhammer & H. Geitner, Wien, VIII. 6860

Lwów, dnia 25. marca 1910.-

E k s c e l e n c y o !

Będąc razem z Tobą Ekscelencyo posłem większej własności, odczuwać muszę przykro, że życzeniom objawionym przez moich wyborców z powiatu wadowickiego w sprawie koncesyi szynkarskich jako namiestnik nie mogę uczynić zadość.

Sejm uchwalając ustawę z 30. grudnia 1875, o zniesieniu prawa propinacyi, przyznał właścicielom propinacyi po roku 1910 prawo rzeczowe do jednego szynku w obrębie każdej gminy. Ustawa z 22. kwietnia 1889, postanawiając zupełne wykupno propinacyi na rzecz kraju, postanowiła także wykupno tego prawa rzeczowego do jednego szynku a tak właścicielom prawa propinacyi względnie obszarów dworskich po ustaniu prawa propinacyi w r. 1910 nie pozostały żadne prawa specyalne przy udzielaniu koncesyi szynkarskich. Dlatego przy całej tej akcyi władze polityczne muszą się trzymać wyłącznie postanowień ogólnej ustawy przemysłowej a ja jako namiestnik nie mam prawa polecać starostwom czegokolwiek,co

w tych postanowieniach się nie mieści.

Dlatego nie mogę przedewszystkiem polecić starostwom, aby przy nadawaniu koncesyi szynkarskich zasięgały opinii przełożonych obszarów dworskich lub wydziałów powiatowych, gdyż ustawa przemysłowa nakazuje zasięgać opinii takiej tylko od gmin i stowarzyszeń szynkarskich, o ile istnieją, przyznając im w razie nieuwzględnienia prawo rekursu. Opinie te nie wiążą jednak starosty, o ile nie odpowiadają przekonaniu, które sobie wyrobił z własnego doświadczenia, z aktów i dochodzeń, do których ma prawo i obowiązek, a nie wątpię, że zasięgnie informacyi u wszystkich czynników znających stosunki miejscowe.

Dlatego nie mogę też polecić starostwom, aby podania właścicieli obszarów dworskich o koncesyę szynkarską traktowały inaczej, jak każde inne podanie t.j. inaczej jak ściśle indywidualnie, o ile ono odpowiada warunkom ustawy. Nie mogę jednak zataić, że właściciele obszarów dworskich znajdują się tu w niekorzystnem położeniu, bo ustawa wymaga wykonywania koncesyi szynkarskiej z reguły osobiście a zastępstwo dopuszcza tylko jako wyjątek, który ważnemi przyczynami musi być uzasadniony. Taką ważną przyczyną nie jest

jednak ta jedna okoliczność, że ktoś, mając inne zajęcia, zawodowi szynkarskiemu nie chce i nie może się poświęcić. Podanie takiego kandydata trudno więc, aby miało pierwszeństwo, jeśli inne okoliczności nie zachodzą, przed podaniami tych, którzy koncesyę szynkarską zamierzają wykonywać osobiście.

Racz Ekscelencyo wobec pp. wyborców większej własności powiatu wadowickiego być tłumaczem warunków ustawowych, w których w danej sprawie mogą działać i w granicach których uzasadnione żądania także właścicieli obszarów dworskich mogą uwzględnić.

Racz jednak Ekscelencyo zarazem zwrócić uwagę pp. wyborców, że przemysł szynkarski znajdzie się z dniem 1-go stycznia 1911 w nowych, bardzo trudnych warunkach. Każdy szynkarz liczyć się będzie musiał ze swobodną konkurencyą obniżającą cenę napojów spirytusowych i piwa oraz z przemysłem sprzedaży trunków spirytusowych i piwa w naczyniach zamkniętych a natomiast będzie musiał oprócz wysokich podatków państwowych i dodatków krajowych uiszczać stosunkowo bardzo znaczną opłatę szynkarską krajową a ewentualnie i gminną. W tych warunkach, mam przekonanie, że tylko szyn-

karz wykonywujący przemysł swój osobiście i z wielką zapobiegliwością zdoła się w ogóle utrzymać.

Proszę Waszej Ekscelencyi przyjąć wyrazy mego prawdziwego poważania

Zebrany dnia 6.października 1910 we Lwowie w sali ratuszowej Wiec szynkarzy galicyjskich stwierdza:

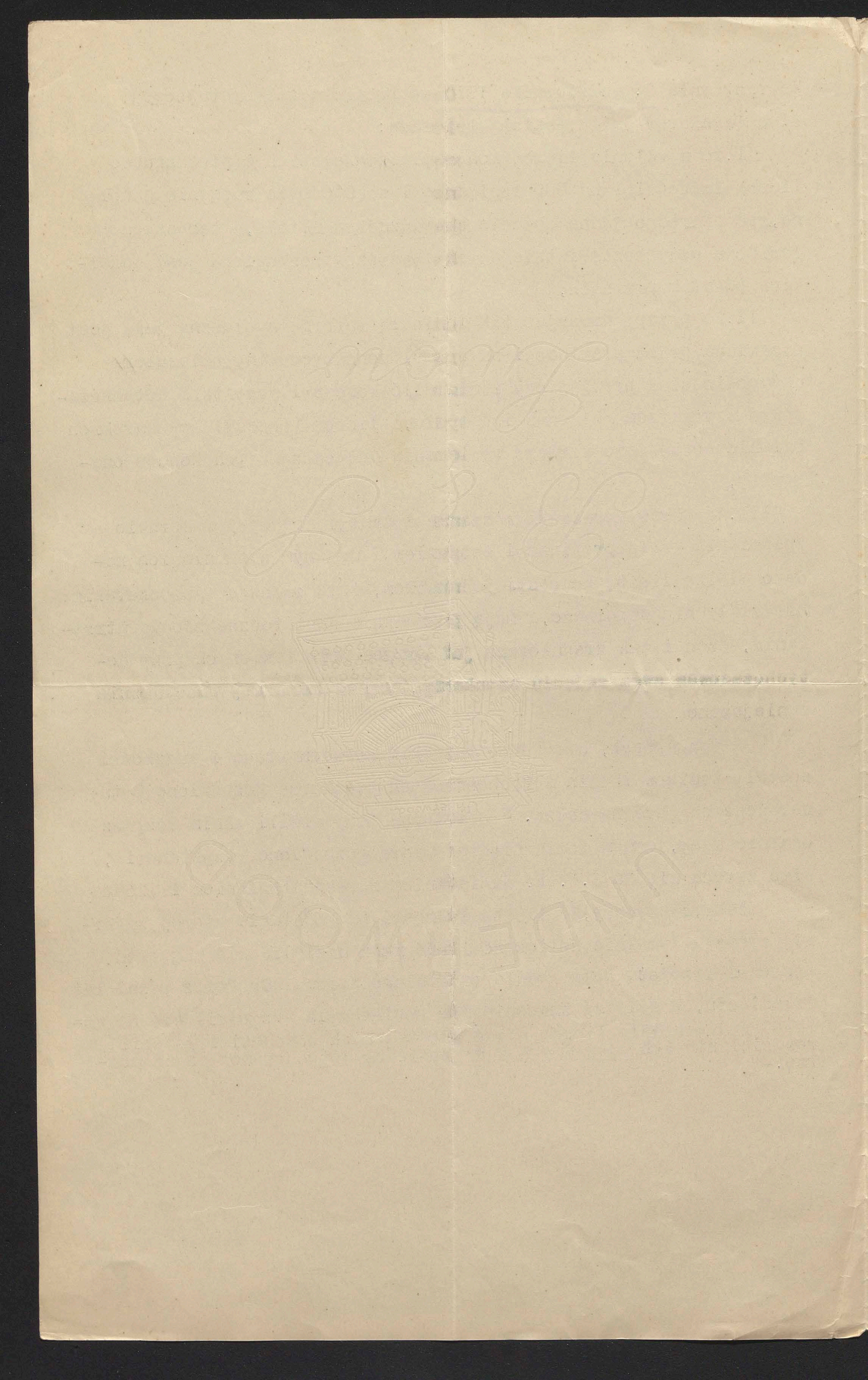
I.że ustalenie liczby koncesyi szynkarskich w stosunku do liczby ludności 1 na 500 względnie 1 na 800 było zupełnie dowolne,nie oparte o żadną obecnie obowiązującą ustawę,a tem samem redukcya dotychczas istniejących wyszynków pozbawiona jest wszelkich podstaw prawnych,

II.że przeprowadzając tak doniosłą reformę społeczną jaką jest przemiana prawa propinacyi na przemysł koncesyonowany, należało ustanowić czas przejściowy i udzielić koncesyi wszystkim dotychczasowym szynkarzom na czas ich życia,a liczbę koncesyi szynkarskich ograniczać dopiero w miarę wymierania dotychczasowych koncesyonaryuszy,

III.że wbrew wyrażonym w czasie dyskusyi sejmowej w sprawie zniesienia prawa propinacyi życzeniom i dawanym zapewnieniom, nadano wielką liczbę koncesyi jednostkom,które z zawodem szynkarskim nie miały nic wspólnego,a mają przeważnie dostateczne źródła utrzymania, czem i tak zredukowaną już liczbę pozostawionych przy dotychczasowem swem zajęciu szynkarzy,jeszcze bardziej niesłusznie zmniejszono.

W ten sposób, urągający wszelkim zasadom prawa i ludzkości zostały tysiące rodzin dotychczasowych szynkarzy pozbawione bytu, narażone na skrajną nędzę. W ostatniej tedy chwili zanim rozpacz ogarnie masy,jednem pociągnięciem pióra pozbawione egzystencyi, Wiec zwraca się do J.E. P. Namiestnika z przedstawieniem i prośbą

ażeby,zważywszy,że liczba ludności na podstawie której, zupełnie zresztą dowolnie, obliczano ilość ~~xxxx~~ udzielić się mających koncesyi, przyjętą była wedle ostatniego spisu ludności z przed lat dziesięciu, a dzisiaj znacznie się powiększyła - zgodził się na wydatne podwyższenie liczby nadać się mających koncesyi i polecił rozdzielenie ich j e d y n i e pomiędzy dotychczasowych szynkarzy.-

Zebrany dnia 6.października 1910 we Lwowie w sali ratuszowej Wiec szynkarzy galicyjskich stwierdza:

I.że ustalenie liczby koncesyi szynkarskich w stosunku do liczby ludności 1 na 500 względnie 1 na 800 było zupełnie dowolne,nie oparte o żadną obecnie obowiązującą ustawę,a tem samem redukcya dotychczas istniejących wyszynków pozbawiona jest wszelkich podstaw prawnych,

II.że przeprowadzając tak doniosłą reformę społeczną jaką jest przemiana prawa propinacyi na przemysł koncesyonowany, należało ustanowić czas przejściowy i udzielić koncesyi wszystkim dotychczasowym szynkarzom na czas ich życia,a liczbę koncesyi szynkarskich ograniczać dopiero w miarę wymierania dotychczasowych koncesyonaryuszy,

III.że wbrew wyrażonym w czasie dyskusyi sejmowej w sprawie zniesienia prawa propinacyi życzeniom i dawanym zapewnieniom nadano wielką liczbę koncesyi jednostkom,które z zawodem szynkarskim nie miały nic wspólnego,a mają przeważnie dostateczne źródła utrzymania, czem i tak zredukowaną już liczbę pozostawionych przy dotychczasowem swem zajęciu szynkarzy,jeszcze bardziej niesłusznie zmniejszono .

W ten sposób, urągający wszelkim zasadom prawa i ludzkości zostały tysiące rodzin dotychczasowych szynkarzy pozbawione bytu narażone na skrajną nędzę. W ostatniej tedy chwili zanim rozpacz ogarnie masy,jednem pociągnięciem pióra pozbawione egzystencyi , Wiec zwraca się do J.E. P. Namiestnika z przedstawieniem i prośbą

ażeby,zważywszy,że liczba ludności na podstawie której,zupełnie zresztą dowolnie,obliczano ilość ~~xxxx~~ udzielić się mających koncesyi,przyjętą była wedle ostatniego spisu ludności z przed lat dziesięciu, a dzisiaj znacznie się powiększyła - zgodził się na wydatne podwyższenie liczby nadać się mających koncesyi i polecił rozdzielenie ich j e d y n i e pomiędzy dotychczasowych szynkarzy.-

Zl. 18344/pr. Lemberg, am 20. November 1910.-

Beschwerden über Verleihung von Schankkonzessionen.-

An

den Herrn k. k. Handelsminister

in

Wien.-

Dem Erlasse vom 11. d. Mts., Zl. 32473 entsprechend, beehre ich mich zu berichten, dass der in der periodischen Druckschrift „Monitor" Nr. 42 vom 16. Oktober l. J. erschienene Artikel „Rugi galicyjskie" in die Reihe jener vom anständigen Publikum überhaupt ignorierten Pressemanationen gehört, wie solche der Redakteur und Reichsratsabgeordnete Ernst Breiter regelmässig in seinem Blatte „Monitor" erscheinen lässt.

Der genannte Redakteur, auf seine reichsrätliche Immunität bauend, beschimpft und verdächtigt seit Jahren, ohne weiters anständige Leute in unflätigster Weise.

Zur Begründung der Glaubwürdigkeit der, in seiner Zeitschrift erscheinenden Korrespondenzen, welche meistens von verrufensten Individuen herrühren, dürfte wohl hinreichen, wenn ich die Aufmerksamkeit Eurer Exzellenz auf den, in Nr. 41. der Zeitschrift „Monitor" vom 9. Oktober l. J. erschienenen Artikel „Bankructwo spółki współdzielczej Moszko et Franz w Skałacie" hinweise. In demselben wird der Bezirkshauptmann Emanuel Bocheński der gröblichsten Pflichtverletzung beschuldigt, da demselben vorgeworfen wird, dass er mit einem ge-

./.

wissen Joseph Milgrom, Kultusvorstand in Skałat, anlässlich der Verteilung von gewerblichen Schankkonzessionen im Bezirke Skałat ein Kompagniegeschäft in der Art betrieben habe, dass Milgrom gegen entsprechend hohe Honorare reichere Bewerber dem Bezirkshauptmanne zur Berücksichtigung vorstellte und empfahl, worauf beide das, auf diese Weise zusammengebrachte Honorar unter einander teilten. Insbesondere wurde der Fall eines gewissen Maiberger aus Kaczanówka erörtert, welchem das, zur Erlangung der Schankkonzession erlegte Honorar von 1.000 K infolge Nichtberücksichtigung seines Gesuches rückerstattet werden musste, derselbe aber dennoch auf Erteilung dieser Konzession, unter Androhung einer Anzeige an die Staatsanwaltschaft, beharrt habe.

Obwohl ich an solche Verdächtigungen gewöhnt bin und wohl weiss, was von denselben zu halten ist, habe ich nichtsdestoweniger, weil die Anklage konkretere Formen aufwies, den Hofrat Zimny sofort nach Skałat beordert mit der Weisung, den Tatbestand genauestens zu erheben und gegebenenfalls gegen den Bezirkshauptmann strengstens vorzugehen.

Nachdem der Bezirkshauptmann die vollständige Grundlosigkeit der, gegen ihn gerichteten Beschuldigung nachgewiesen, beabsichtigte derselbe die sofortige Verklagung Breiters beim Strafgerichte, stand jedoch davon ab, als ihm seitens der von ihm zu Rate gezogenen Lemberger Rechtsanwaltes angesichts der Immunität Breiters die ziemlichsichere Aussichtslosigkeit dieses Vorgehens vorgehalten wurde. Dagegen verklagte der Bezirkshauptmann den genannten Maiberger wegen Übertretung gegen die Sicherheit der Ehre nach § 487 St.G., um auf diese Weise die gerichtliche Austragung der Angelegenheit zu ermöglichen. Nach den heute zugeschickten Verhandlungsakten wurde Maiber-

./.

ger freigesprochen, nachdem die unter Eid einvernommenen Zeugen die absolute Unwahrheit der, dem Angeklagten imputierten Handlung nachgewiesen haben. Schon vorher hatte derselbe in der Nr. 44 der Zeitschrift „Monitor" die Veröffentlichung einer, den Bezirkshauptmann vollkommen rehabilitierenden Richtigstellung nach § 19 Pr.G. veranlasst.

Wenn nun der besprochene, so detailliert gehaltene Artikel sich als völlig unwahr herausstellte, glaube ich, dass die, im Artikel „Rugi galicyjskie" nur allgemein gegen die politischen Beamten vorgebrachten Verdächtigungen wohl keinen halbwegs genügenden Anlass zur Vornahme von Erhebungen bieten.

Was die in dem besprochenen Artikel angegebenen Fälle von angeblich ungerecht erteilten Konzessionen anbelangt, berufe ich mich auf meine Berichte vom 10. und 18. l. Mts., Zl. 17966/pr. und Zl. 17935/pr.-

Der k. k. Statthalter:

40

[1910?]

W A S Z A   E K S C E L E N C Y O !

Imieniem obywateli tutejszym dziękujemy uniżenie za pełem sprawiedliwej i bezstronnej opieki przy rozdawaniu koncesyi szynkarskich .-

Zapewniamy zarazem solennie i przysięgamy, że będziemy nadal szczerymi obywatelami i wszelkie życzenia Rządu wszelkiemi siłami poprzeć zawsze będziemy, tak jak to dawniej czyniliśmy .-

W ostatnich czasach obywatele nasi nieco się byli zmienili, ale powodem tego były macherstwa dotychczasowego propinatora Izaka Laufera, który interesownie od kilku laty usiłował być macherem, a trudno by jaki porządny człowiek będąc w przekonaniu że Laufer dla zysków macherstwa prowadzić usiłuje - był ślepem narzędziem jego i by on go sprzedał .-

Każdy uczciwy i ambitny obywatel mimo woli stał się opozycyonistą .-

U nas syonistów wogóle niema, ani też żadnej czytelno syońskiej lub stowarzyszenia,- a gdyby nie syonisty byliby popierali każdego opozycyjnego kandydata bez względu na jego markę partyjną .-

Nienadawanie wogóle propinatorom miejskim koncesyi szynkarskich którzy byli pijawkami biednych szynkarzy i całej ludności - wszyscy obywatele kraju naszego przyjęli z ogromną i opisać się nie dającą wdzięcznością a sprawiedliwość ta którą Wasza Ekscelencya kierowała będzie w sercach wszystkich obywateli na wieczne czasy spoczywać i będzie to wieczną pamiątką dla wzoru późniejszych pokoleń .-

./.

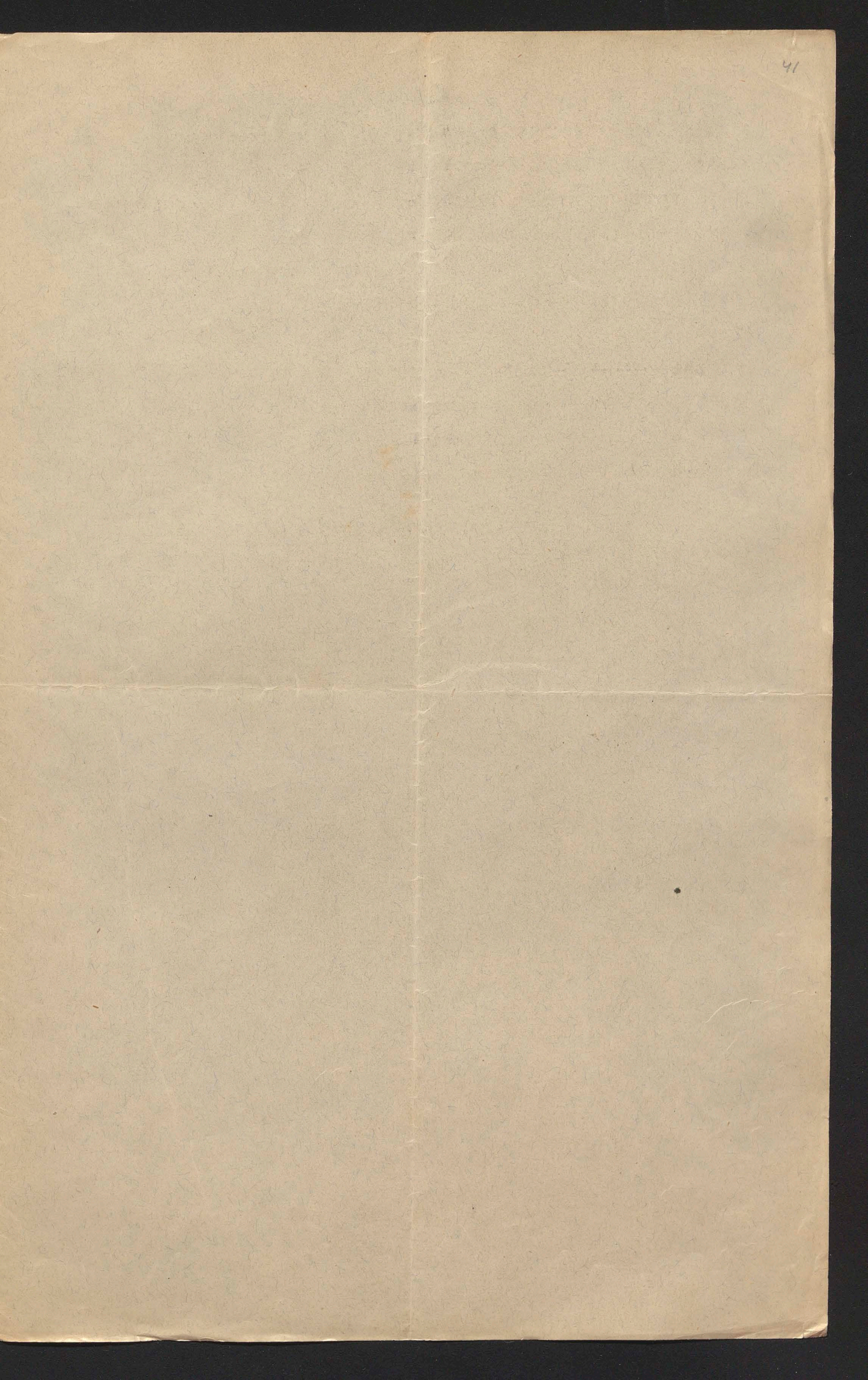
./.

Nienadanie koncesyi szynkarskiej dotychczasowemu propinatorowi tutejszemu Lauferowi który dzierzawił kilkadziesiąt propinacyi spowoduje że Laufer który twierdził że wszystkie Władzy polityczne są w jego ręku - z Bołszówiec się stanowczo wyniesie a rozpocznie się nowa era szczerego przywiązania obywateli naszych do Rządu i powrócą ubiegłe czasy .-

Zapewniamy i przysięgamy że to co tu piszemy jest świętą prawdą i że najbliższa sposobność to okaże- a mamy nadzieję że niejedno dziełko się okaże a przypiszą to lepsze czasy sprawiedliwości i mądrości Waszej Ekscelencyi .-

Poddani i szczerzy obywatele :

Israel Klinger
Berenfach Radny
Chajem Keter radny
Froim Gutstein
Markus Popik

Abschrift.

Zl. 19986/pr. Lemberg, am 15. Jänner 1911.

An

den Herrn k.k. Minister - Präsidenten
in
Wien.

Dem Erlasse Eurer Exzellenz vom 20. Dezember 1910 Zl.5441/M.P. entsprechend, beehre ich mich zu berichten, dass das Begehren der von einigen Abgeordneten geführten Schänkerdeputation auf Verleihung der Schankkonzessionen an diejenigen Schänker, welche wenigstens durch zehn Jahre das Schankrecht persönlich ausgeübt haben, in den Rahmen der geltenden Gewerbeordnung undurchführbar ercheint. In diesem Falle müssten nähmlich der Gerwerbeordnung entgegen sehr viele von solchen Propinationsschänkern die Schankkonzession erhalten, a/ welche gerichtlich bestraft wurden und somit nicht vertrauenswürdig erscheinen, b/ deren Schanklokale in sanitärer und baupolizeilicher Hinsicht den bescheidensten Anforderungen nicht entsprechen, c/ deren Lokale unmittelbar an Schule und Kirche grenzen, oder ferne von menschlichen Behausungen gelegen sind und die polizeiliche Ueberwachung erschweren, d/deren Berücksichtigung eine übermässige Steigerung der Schankkonzessionen in der gegebenen Gemeinde zur Folge haben würde und durch den Lokalbedarf gar nicht begründet ist.

./.

Ich kann nicht umhin zu bemerken, dass die ganze Frage der Verleihung von Schankkonzessionen nach Aufhören der Propination seit länger als einem Jahre den Gegenstand der öffentlichen Diskussion gebildet hat und dass ich bestrebt war dieser Diskussion das ganze mir zur Verfügung stehende statistische Material zuzuführen, die Grundsätze der Verleihung offen darzulegen und über jedes Stadium dieses grossen Werkes in der offiziellen Zeitung öffentlich zu berichten. Die Herrn Abgeordneten, welche sich jetzt der angeblich geschädigten Schänker annehmen, hatten daher sowohl im Landtage als auch im Reichsrate Gelegenheit gehabt, den von ihnen jetzt aufgestellten Grundsatz im Wege eines Antrages zur Diskussion zu bringen und dessen Annahme in der Form einer Resolution durchzusetzen. Sie haben das nicht getan, gewiss durch die Erwägung geleitet, dass ein solcher Grundsatz nicht nur dem Gesetze widerspricht, sondern auch den heftigsten Widerstand in den parlamentarischen Körperschaften hervorzurufen geeignet wäre.

Bei den Debatten, welche in Betreff der Verleihung von Schankkonzessionen im galizischen Landtage durchgeführt wurden, haben sämtliche Redner darauf gedrungen, dass mit dem Aufhören der Propination auch die bisherige Misswirtschaft mit der übermässigen Anzahl von Schänkern aufhöre, und dass die Verleihung von Schankkonzessionen mit strenger Einhaltung der Bestimmungen der Gerwerbeordnung erfolge.

Das habe ich öffentlich versprochen und habe auch nicht gescheut in Vollbewusstheit meiner Verantwortlichkeit das ganze Werk der Verleihung der Schankkonzessionen persönlich zu leiten.

Erst in der Sitzung des Abgeordnetenhauses vom

./.

24.November 1910 hat der Abgeordnete Breiter in Angelegenheit der Verleihung der Schankkonzessionen einen Dringlichkeitsantrag eingebracht. Aber sogar der Abgeordnete Breiter ist in seinem Antrage nicht so weit gegangen, wie es die Führer der Schänkerdeputation verlangen, denn der Abgeordnete Breiter fordert lediglich die Regierung auf a/die noch nicht vergebenen oder vakanten Konzessionen mit 1.Jänner 1911 an minder bemittelte, unbescholtene Schänker zu verleihen,was tatsächlich geschieht, b/ ein Uebergangsstadium für die bisherigen Schänker festzusetzen,das ihnen die Möglichkeit geben würde,sich langsam eine neue Existenz zu begründen.

Meinem Berichte vom 17.v.M. Zl.19791/pr.haben Eure Exzellenz entnommen,dass ich bei der Verleihung von Schankkonzessionen redlich bestrebt war die humanitären Rücksichten,soweit es innerhalb der gesetzlichen Bestimmungen möglich war, nicht ausser Acht zu lassen,sowie dass ich anlässlich der bereits erfolgten Entscheidung über die eingebrachten Rekurse die langjährigen unbescholtenen und armen Propinationsschänker möglichst berücksichtigt habe.

Die Zahl der Berücksichtigten beträgt bis jetzt 862, wogegen 90 von den Bezirkshauptmännern erteilte Konzessionen im Rekurswege behoben werden mussten.

Ich habe weiter den Bezirkshauptmännern aufgetragen, anlässlich der Ausschreibung von Konkursen in jenen Gemeinden,wo niemand um Verleihung einer Schankkonzession eingeschritten ist,oder wo niemand den gesetzlichen Anforderungen entsprach,die oben bezeichnete Kategorie von Bewerbern besonders zu berücksichtigen. Viele von ihnen dürften auch im Laufe des Jahres in Folge dessen berücksichtigt werden können,dass die Volks-

./.

zählung in manchen Gemeinden die Vermehrung der Schänken begründen wird, dass manche Gemeinden von der Praxis belehrt sich doch für den Bestand einer Schänke aussprechen und dass manche von den mit den Schankkonzessionen Beteiligten in Folge der Höhe der ihnen auferlegten Schankgebühr die Konzession niederlegen werden.

Mit der im Dringlichkeitsantrage und auch andererseits angeregten Idee der Beschaffung eines Uebergangsstadiums habe ich mich eingehend befasst und viele Sachverständige diesbezüglich zu Rate gezogen.

Alle waren aber diesbezüglich der Anschauung, dass in den Rahmen der geltenden Gewerbeordnung ein solches Uebergangsstadium nicht zu gestalten wäre.

Man müsste neben den lebenslänglichen Konzessionen auch Konzessionen auf ein oder mehrere Jahre erteilen mit der sicheren Voraussicht, dass vor Ablauf dieses Termines die derart Beteilten einen Anspruch auf weitere Verlängerung der Konzession erheben werden, die übermässige, in dem Lokalbedarfe nicht begründete und somit dem Gesetze widersprechende, Anzahl von Schänken würde daher gegen den entschiedenen Willen des Landes und des Landtages belassen werden müssen und müssten solche auch in jenen zahlreichen Gemeinden verbleiben, welche sich gegen die Erteilung irgend welcher Konzessionen entschieden ausgesprochen haben.

Ein sehr schwerwiegender Anstand würde sich auch aus dem Bestande derartiger kurzfristigen Schankkonzessionen für die Bemessung der Landesschankgebühren ergeben.

Um aber den Uebergang von den Propinationsschänken zu konzessionierten Schänken möglichst zu erleichtern, habe ich mit dem Erlasse vom 24.Dezember 1910 Zl.20075/pr. den Bezirkshauptmännern aufgetragen, mit der zwangswei-

./.

sen Schliessung derjenigen Schänken, für welche die Konzession rechtskräftig nicht erteilt wurde nur stufenweise vorzugehen und die gesetzlichen Strafen erst dann zu verhängen, wenn der betreffende Schänker der an ihn gemachten Aufforderung nicht genüge geleistet hat. Bezüglich derjenigen Schänken über deren weitere Existenz noch nicht rechtskräftig entschieden worden ist, haben aber die Bezirkshauptmänner mit der Anwendung von Zwangsmassregel einstweilen inne zu halten. In Folge dieser Anordnung vollzieht sich die Schliessung der nichtkonzessionierten Schänken nur allmählich und die betreffenden Schänker haben jedenfalls die Möglichkeit sich ihrer nicht allzugrossen Vorräte, die ihnen mit Schluss des Jahres 1910 verblieben wären, zu entledigen.

Viele verständige Juden, welche in Angelegenheit der Verleihung der Schankkonzessionen bei mir vorgesprochen und in den ganzen Vorgang der Verleihung genaue Einsicht gewonnen haben, haben auch nicht gescheut nicht nur mir, sodann auch ihren Glaubensgenossen gegenüber zu erklären, dass bei dieser Verleihung innerhalb der gesetzlichen Rahmen humanitäre Rücksichten weitgehende Berücksichtigung gefunden und jeder Schein des Antisemitismus fernegehalten wurde. Anders wäre gewiss die Verleihung der Konzessionen ausgefallen, hätte ich den lokalen Einflüssen mehr ausgesetzten Bezirkshauptmännern bei Erteilung von Konzessionen vollkommen freie Hand gelassen und hätte ich mich der Bewerbung der Gemeinden und der Gutsbesitzer um Schankkonzessionen nicht entschieden ablehnend verhalten. Ich glaube auch, dass in der ganzen Bewegung bereits die Ruhe eingetreten wäre, hätte nicht der Abgeordnete Breiter in der letzten Zeit den Anlass benützt,

./.

um die in jüdischen Schänker direkt zu verhetzen. Er versucht in jüdischer Schrift gedruckte Plakate zu verbreiten, in welchen Schänker, welche die Konzession nicht erlangt haben aufgefordert werden, in einzelnen Bezirken Versammlungen abzuhalten und sich an ihn zum Zwecke der Organisierung einer demonstrativen Massendeputation nach Wien zu wenden.

Ich habe den Bezirkshauptmännern den Auftrag erteilt dieser Verhetzung nach Möglichkeit entgegen zu wirken und auch mit einigen einflussreicheren Juden in der Richtung verständigt, dass sie ihre Glaubensgenossen vor der Ausführung eines solchen den wolverstandenen Interessen der Schänker schädlichen Vorhabens warnen. Ich glaube aber dass eine von Eurer Exzellenz an die jüdischen Abgeordneten aus Galizien gerichtete Warnung angezeigt und vom besten Erfolg begleitet sein würde.

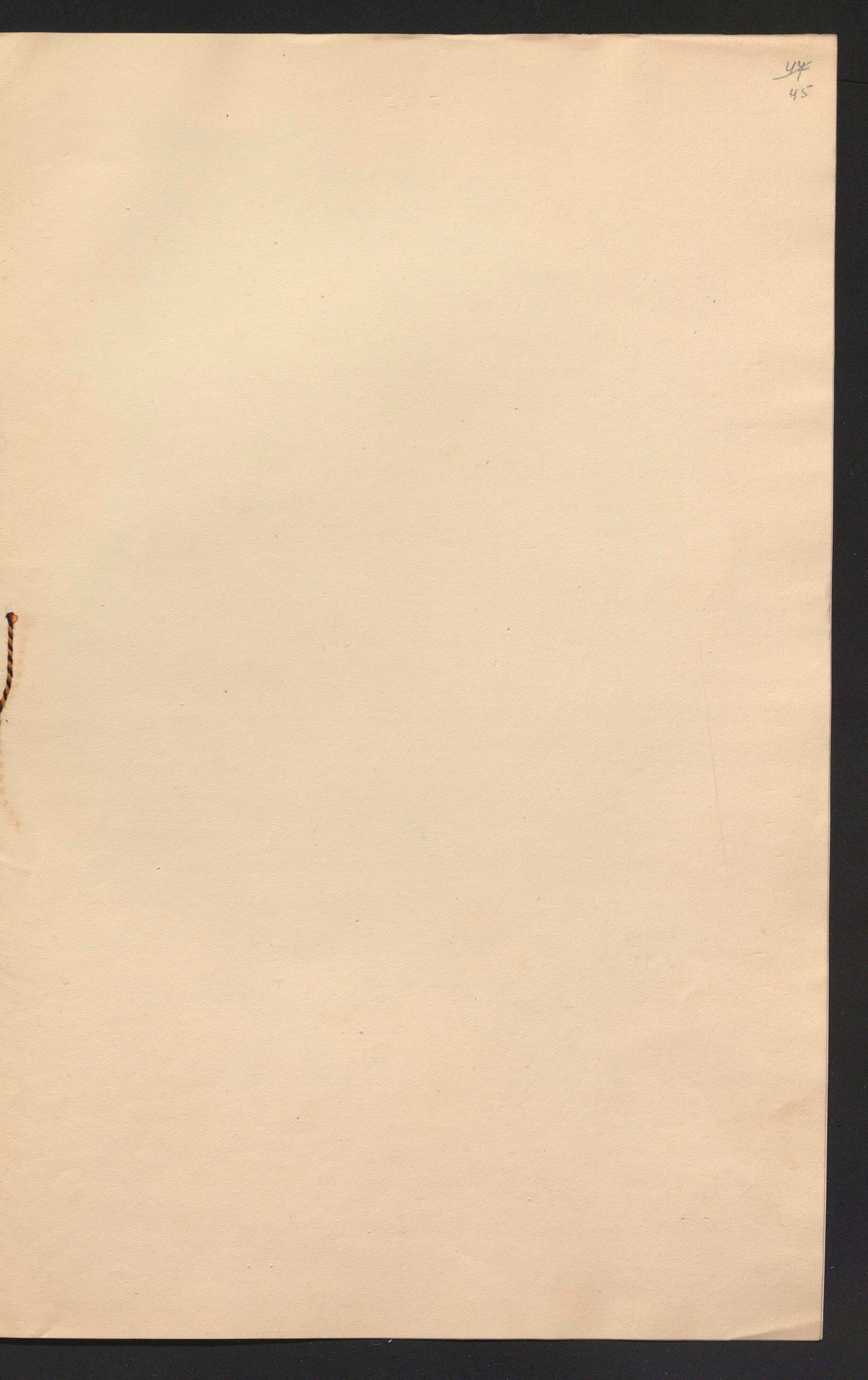
Schliesslich darf ich nicht unerwähnt lassen, dass jetzt der Zeitpunkt gekommen ist, in welchem die seit Monaten zu Gunsten der wirklich unbemittelten und nichtberücksichtigten Propinationsschänker angekündigte Hilfsaktion in Angriff genommen werden sollte.

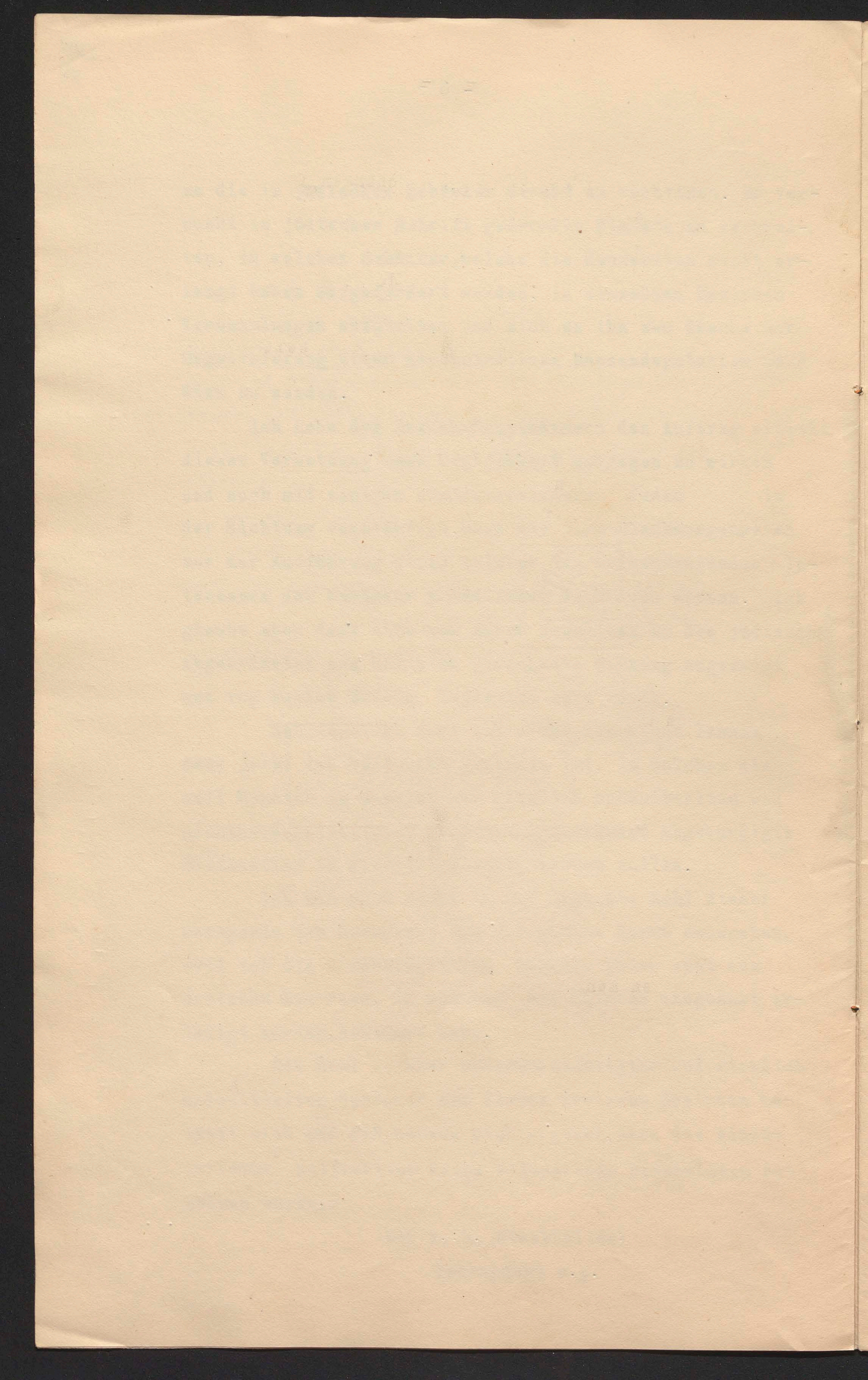
Ich bin noch nicht in der Lage, die Zahl dieser Kategorie von Schänkern aus dem ganzen Lande anzugeben, weil ich die diesbezüglichen genauen Daten erst aus dreizehn Bezirken, in welchen die Rekurse insgesamt erledigt wurden, bekommen habe.

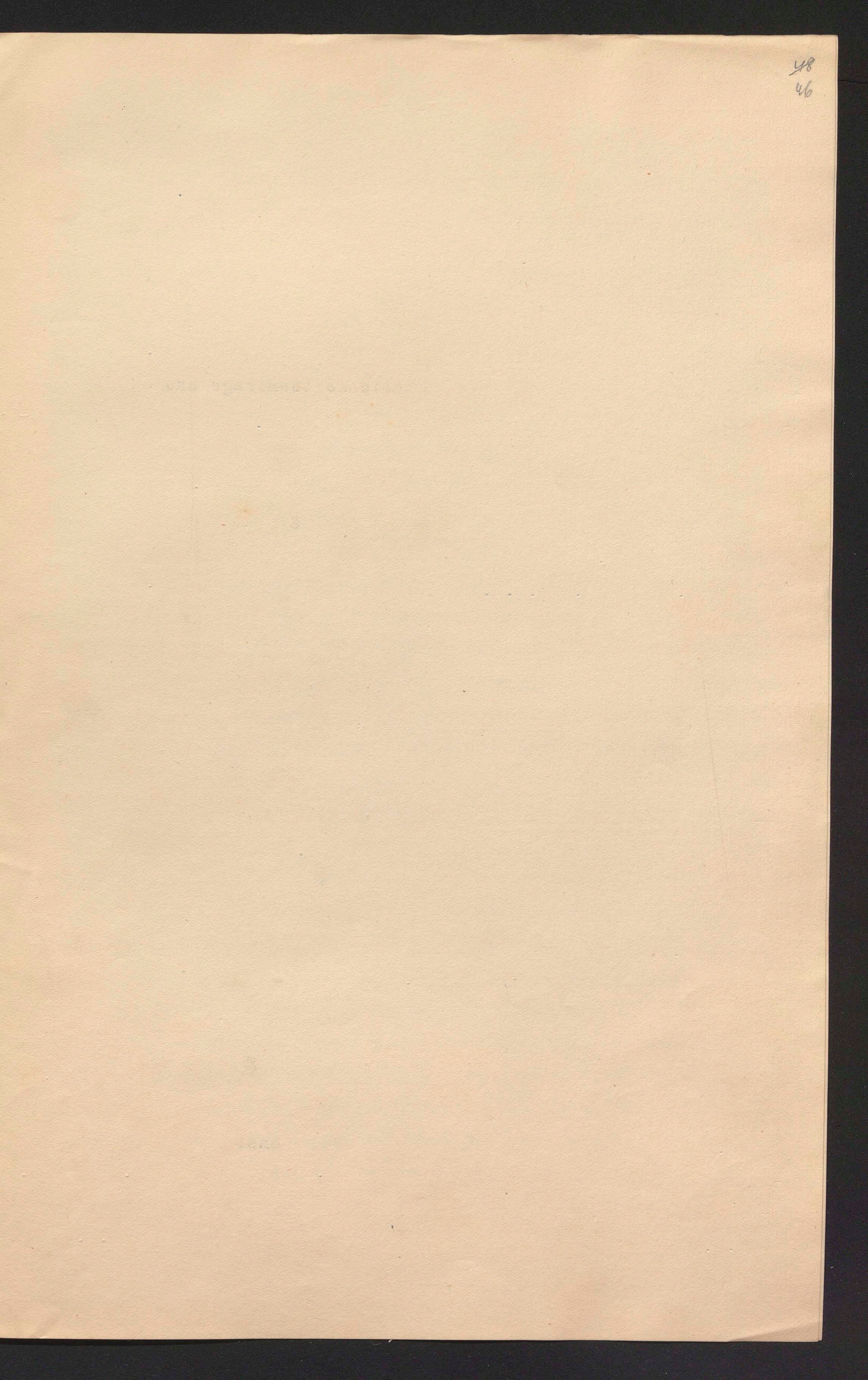
Die Zahl solcher unberücksichtigten und wirklich unbemittelten Schänker aus diesen dreizehn Bezirken beläuft sich auf 212, woraus sich ergiebt, dass die einzuleitende Hilfsaktion keine allzugrosse Dimensionen annehmen würde.-

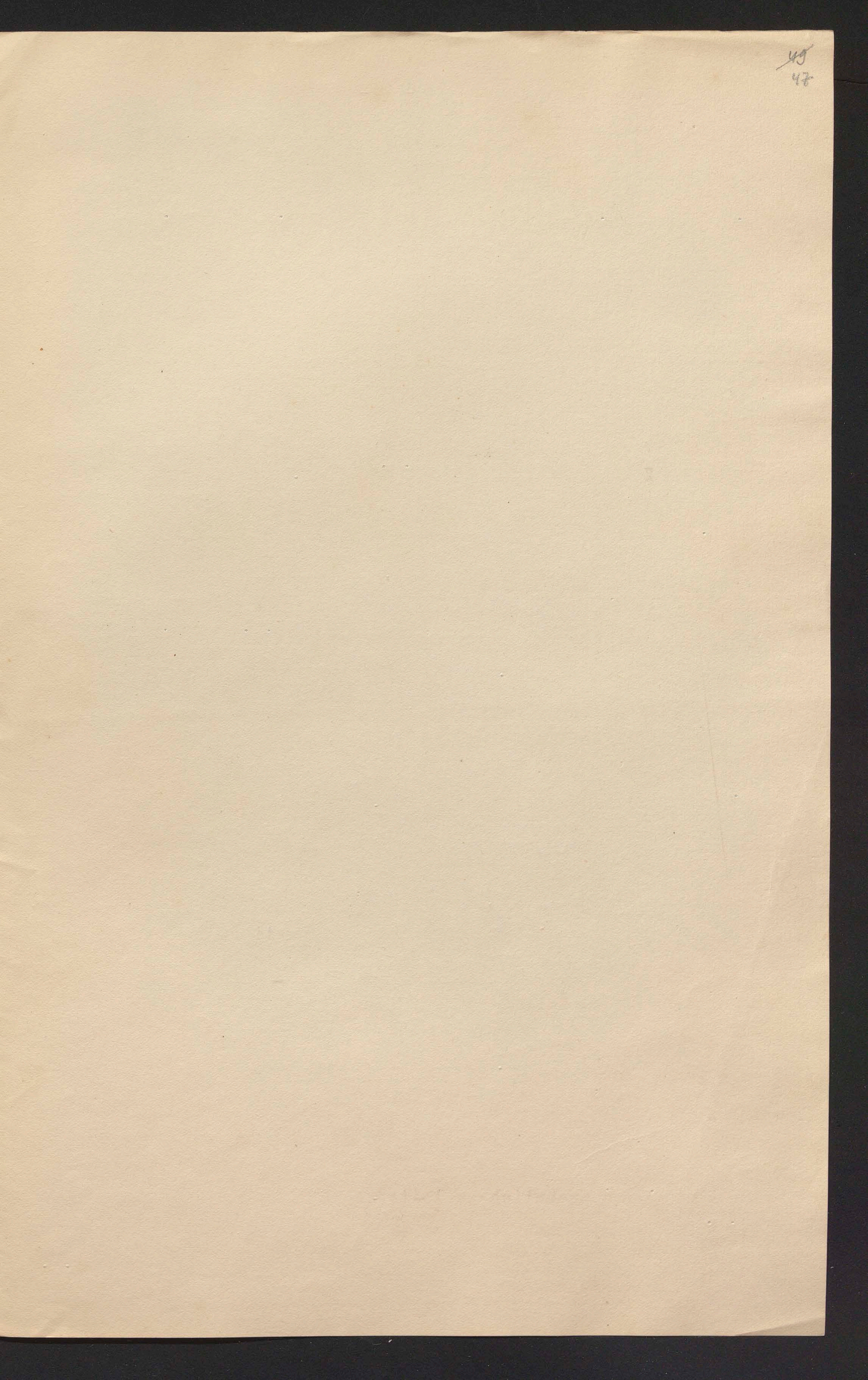
Der k..k. Statthalter:

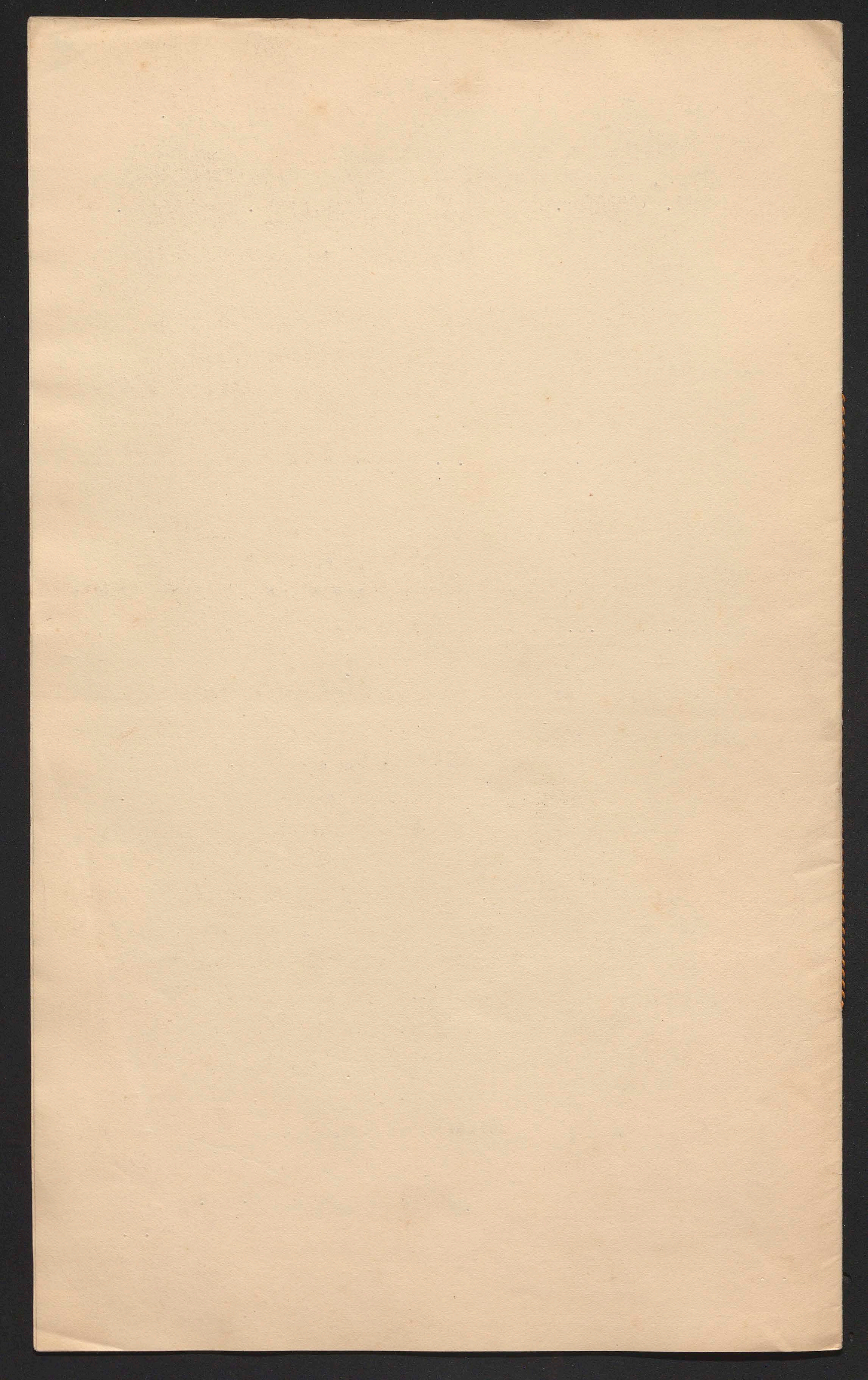
Bobrzyński m.p.

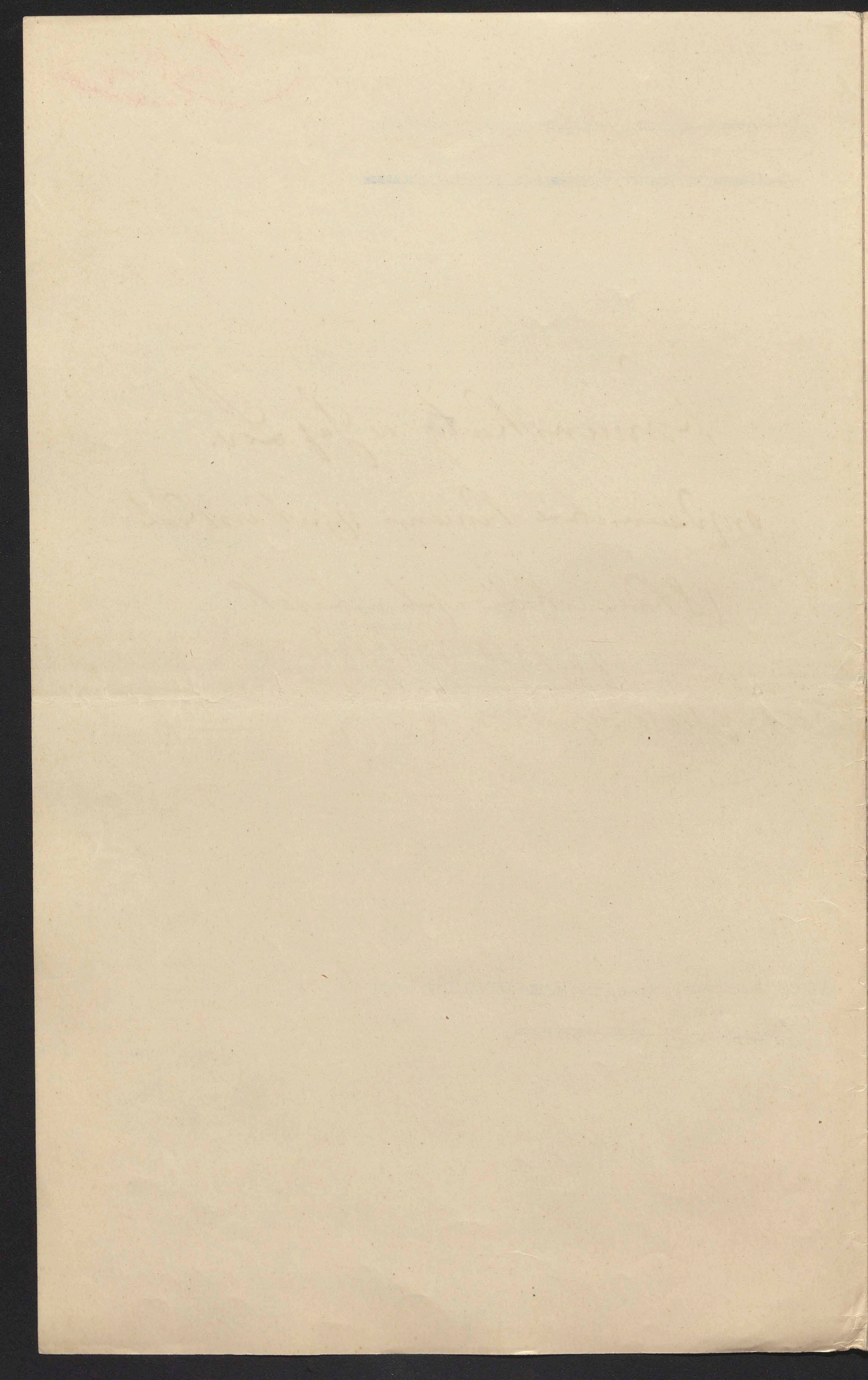
Komunikaty w Gaz. Lw.

o rozdawnictwie koncesyi szynkarskich

(8 komunikatów wzgl. notatek

z r. 1910 i 1911).

[Oba te roczniki Gaz. Lw. przejrzałem całe].

1. arkusz

61
49

1) Gaz. Lw. N: 158 z 15/7 1910

„W sprawie koncesyj szynkarskich"

Zbliżająca się chwila udzielenia koncesyj szynkarskich wywołała w szerszych kołach osób, starających się o koncesye, a w szczególności pośród dotychczasowych szynkarzy propinacyjnych usposobienie gorączkowe, któremu o tyle nie można się dziwić, że w wielu wypadkach idzie przytem o byt materyalny rodziny. Według nadchodzących z różnych stron wiadomości, znaleźli się jednak ludzie niesumienni, którzy chełpiąc się kłamliwie jakimiś wpływami u władz udzielających koncesyj szynkarskich, wyzyskują pieniężnie to gorączkowe usposobienie i łatwowierność kompetentów o koncesye szynkarskie, a rzucają przytem w szerszych warstwach niezasłużony cień na stan urzędniczy.

Dlatego Namiestnictwo poleciło starostwom zwrócić najściślejszą uwagę na tego rodzaju niesumiennych wyzyskiwaczy, wzywając tych wszystkich, którzy o podobnych faktach mogą mieć konkretną wiadomość, aby donieśli o nich władzy celem odstąpienia sprawy sądowi karnemu.

2) Gaz. Lw. N: 202 z 6/9 1910

„Koncesye szynkarskie."

Akcya rozdzielania koncesyj szynkarskich po wygaśnięciu prawa propinacyj przez starostwa w pełnym jest toku. Interesowani mają już coraz więcej możności ocenienia zasad, według których ona się rozwija. W miarę tego zaś zaczynają się w dziennikach, głównie w prasie ludowej i żydowskiej, odzywać głosy krytyki i pojawiać teorye wręcz

sobie przeciwne. Jedna z tych teoryj, przemawiająca za uwzględnieniem obecnych szynkarzy propinacyjnych przy nadaniu nowych koncesyj, posuwa się aż do twierdzenia, że szynkarze ci mają prawa nabyte do szynku które przy nadaniu koncesyj uwzględnione być musi.

Druga teorya przemawiająca za uwzględnieniem kandydatów zaleconych przez gminy, (posuwa się aż do twierdzenia, że ~~uwzględnienie~~) jest przy nadaniu koncesyj decydującą i uwzględnioną być musi.-

Dla ludzi, którym przepisy ustaw nie są obce, rzeczą jest jasną, że i jedna i druga z tych twierdzeń, wprost sobie przeciwnych, nie ma w ustawach żadnego uzasadnienia. Prawo obecnych szynkarzy do prowadzenia wyszynku trunków propinacyjnych opiera się na prawie propinacyi, które służyło niegdyś właścicielom dominiów, później ustawą krajową z r. 1889. wykupione zostało na rzecz kraju, a w myśl tejże ustawy „po upływie roku 1910. ustaje zupełnie i raz na zawsze".

Właściciele prawa propinacyi, a od r. 1890. dzierżawcy tego prawa mieli zupełną swobodę w ustanowieniu liczby szynków i wypuszczali je w dzierżawę szynkarzom bądź bezpośrednio, bądź pośrednio przez poddzierżawców.

Skoro zaś z końcem b. r. gaśnie prawo propinacyi, to tem samem gasną wszelkie prawa, dzierżawców, poddzierżawców i szynkarzy i z tego tytułu nikt nie ma prawa do uzyskania koncesyi szynkarskiej, która od 1. stycznia 1911 r. opierać się będzie na zupełnie innej podstawie, bo na podstawie ustawy przemysłowej.

Tak samo jednak błędnem jest twierdzenie jakoby

gmina miała prawa decyzyi w tej sprawie. Ustawa przemysłowa w § 18 prawo decyzyi przyznaje wyłącznie władzy politycznej, gminie zaś tylko prawo zaopiniowania podań w kwestyi Konsensów. Opinia nie jest obowiązującą, a tem mniej w tym przypadku, gdy nie tylko gmina ale także stowarzyszenie przemysłowe powołane jest ustawą do wydawania opinii, a oba ciała tylko w pewnych przypadkach mają przyznane sobie prawo rekursu do wyższej władzy administracyjnej, która o rekursie decyduje, zbadawszy tak osobiście warunki kompetentów, jako też lokal przez nich przedstawiony, wreszcie potrzebą miejscową wzmiankowaną.

Chociaż rzecz jest tak oczywista, umaliśmy ją wskazaną poruszyć, bo błędne jej przedstawienie w niektórych dziennikach mogą się przyczynić tylko do tego, ażeby ogół kompetentów, nie zdających sobie sprawy wszystkiego sprawy, popchnąć do wnoszenia nieuzasadnionych, możliwych i niemożliwych rekursów. Już w ciągu ostatnich miesięcy Namiestnictwo wielokrotnie przestrzegała przed ludźmi nieodpowiedzialnymi, którzy od kompetentów o koncesye szynkarskie wyłudzali pieniądze, chwaląc się swoimi wpływami na urzędy, mające rozdzielić koncesye. Obecnie po rozdaniu koncesyj, może się to powtórzyć w innej formie, wnoszeniem bezpodstawnych rekursów a jak słychać, nawet skarg do trybunałów, oczywiście kosztownych.

Ustawa przemysłowa w § 18. ogranicza bowiem ściśle prawa wnoszenia rekursów i postanawia, iż „przeciw dwom równobrzmiącym orzeczeniom nie służy dalsze odwołanie się." Ocenijąc w ten sposób owe błędne twierdzenia

nie chcemy jednak bynajmniej przeczyć, że opinia przyznana przez ustawę gminie w sprawie koncesyj szynkarskich, w jej obrębie nadać się mających, jest ważnym czynnikiem, którego władze, nadające te koncesye, nie mogą bynajmniej lekceważyć. Komu jednak obecna organizacya naszych gmin i wpływy działające na radę gminną nie są obce, ten może jednak przypomnieć, że zdarzają się przypadki, w których rada gminna nie kierowała się uczciwymi powodami że oświadczyła się nieraz za ludźmi karanymi i niezasługującymi na zaufanie lub za kompetentami którzy nie biorąc na serya swojego podania, zaprezentowali lokale, nienadające się zupełnie na szynk ani pod względem sanitarnym, ani pod względem policyjnym, lub położone w bezpośredniem sąsiedztwie kościoła lub szkoły. W takich przypadkach obowiązkiem jest władzy policyjnej nie pójść za opinią gminy.
Przecząc twierdzeniu, jakoby obecni szynkarze propinacyjni mieli jakiekolwiek prawa do koncesyj szynkarskich, niepodobna jednak ignorować faktu, mającego ogromne znaczenie socyalne i ekonomiczne, iż mamy w kraju kilkanaście tysięcy szynkarzy z ich rodzinami. Jest pomiędzy nimi niewątpliwie wielu ludzi porządnych, jest także wielu, dla których szynk jest tylko dodatkowem zajęciem, a którzy z różnego rodzaju handlu i przedsiębiorstw mają główne źródło swego utrzymania. Dla jednych i dla drugich utrata szynku, jako obecnego zarobku będzie rzeczą drugorzędnego znaczenia, kapitały swoje i przedsiębiorczość zużytkują w innym kierunku, może z większym dla kraju pożytkiem. Jest jednakże ogromna liczba szynkarzy w ścisłem tego słowa znaczeniu, którzy z dziećmi swemi

Zarkusz

nieraz rodzinami utrzymują się wyłącznie z szynku od długiego szeregu lat, nieposzlakowanie, przeciwko którym ani gmina, ani nikt inny nie może podnieść uzasadnionego zarzutu.

Wskutek znacznego ograniczenia liczby szynków, które teraz nastąpi, wskutek tego, że w wielu gminach żadnego szynku nie będzie, wskutek braku odpowiedniego lokalu, wskutek wreszcie uwzględnienia opinii rady gminnych, wielu z tych szynkarzy może utracić jedyne źródło utrzymania, a tak może się nagromadzić w kraju proletaryat bardzo niebezpieczny. Nie tylko więc wzgląd miłosierdzia, ale także dobrze zrozumiany interes kraju przemawia za tem, aby liczbę takich szynkarzy, tracących jedyne źródło utrzymania, o ile można ograniczyć, aby im nadać koncesye nie tylko w tych przypadkach, w których gmina za nimi się oświadczyła, ale także i w tych, gdzie gmina przeciwko nim nie mogła podnieść żadnych uzasadnionych zarzutów, a oświadczając się przeciwko nim, poleciła kandydatów nieodpowiadających wszystkim warunkom.

W tych ogólnych granicach odbywa się nadawanie koncesyj szynkarskich. Wszystkich kompetentów, już dla samej ich liczby, przenoszącej kilkakrotnie oznaczoną liczbę koncesyj, ona naturalnie nie zadowoliła.-

Bez narzekań się nie obejdzie. W poszczególnych przypadkach zdarzają się zapewne i błędy, które przy tak wielkiej akcyi nie dadzą się uniknąć.—

Ktokolwiek jednak ze zogólniejszego rozważy stano-
wiska, ten przyznać musi, że zasady poważne i względy,
którymi władze przy rozdawaniu koncesyj się kierowały,
były zgodne z ustawą i sprawiedliwe. Dostarczy nam
do tego podstawy statystyka, którą ogłosimy,
skoro tylko akcya rozdawnictwa koncesyj przez
starostwa się skończy, a w której podamy liczbę i wszyst-
kie kategorye kompetentów, którzy koncesye otrzymali,
a także liczbę dotychczasowych szynkarzy z szynków
się wyłącznie utrzymujących, którzy koncesyj nie
uzyskali. Liczba ta ostatnia dostarczy zarazem
podstawy do rozważenia, w jakich rozmiarach i w jaki
sposób ludziom tym będzie można przyjść z po-
mocą.

---

26). W tym samym numerze na czele Kroniki:

Do J. E. Pana Namiestnika zgłasza się bardzo
wielka liczba osób, które wniosły podania o koncesye
szynkarskie, przybywając w tym celu do Lwowa
z najodleglejszych stron kraju. Ponieważ podań
o koncesye szynkarskie wniesiono przeszło 30.000,
przeto dla P. Namiestnika jest fizycznem nie-
podobieństwem przyjmować zgłaszających się
petentów i odbywać z nimi ustne rozprawy.
Petenci mają zresztą możność przedstawić

wszelkie swoje życzenia, albo skargi daleko dokładniej na piśmie, a wszelkie pisma wniesione w tym względzie, są przedmiotem dokładnego badania i decyzyi wyższej instancyi.—

3.) Gaz. Lw. № 245 z 28/10/1910.

„Statystyka koncesyi szynkarskich".

Z okazyi rozdzielenia koncesyi szynkarskich, dokonanej w kraju przez starostwa, możemy podać najważniejsze daty.

Według wykazów, przedłożonych przez starostwa, nie udzielono żadnej koncesyi w 1445 gminach, a w szczególności w 937 gminach z powodu, że gmina zasadniczo przeciw udzieleniu koncesyi się oświadczyła, w 385 gminach dlatego, że kompetenci albo nie odpowiadali warunkom ustawy albo też nie podali odpowiedniego lokalu, nakoniec w 123 gminach dlatego, że nikt o koncesyę się nie podał.

Udzielono natomiast wogóle 9.687 w 4813 gminach, a w szczególności: 8.900 koncesyi na wyszynk palonych napojów spirytusowych i piwa, 133 koncesyi tylko na wyszynk piwa, 640 koncesyi tylko na drobną sprzedaż palonych napojów spirytusowych a 14 koncesyi tylko na wyszynk lub drobną sprzedaż miodu.

Z udzielonych wogóle 9.687 koncesyi otrzymało koncesye:

1.) 6157 obecnych szynkarzy i szynkarek,
2.) 861 obecnych hotelarzy, restauratorów, oberżników i kawiarzy,
3.) 78 właścicieli browarów,

4) 157 właścicieli gorzelni (wolna sprzedaż),

5.) 6 gmin w uwzględnieniu szczególnych okoliczności,

6.) 86 stowarzyszeń, głównie kasyn, prowadzących restauracye z ograniczeniem dochodów,

7.) 43 właścicieli dóbr, nie licząc wymienionych pod 3.) i 4.),

8.) 637 kramarzy i kupców, którzy obecnie nie posiadają szynku,

9.) 1268 włościan rolników,

10.) 383 innych osób, a mianowicie byłych szynkarzy propinacyjnych, pomocników szynkarskich lub kramarskich, dawnych gorzelników (warzarzy) i t. p.

Obecnie dalsza akcya polega na rozstrzyganiu kilkunastu tysięcy rekursów, wniesionych do c. k. Namiestnictwa bądź przez gminy lub stowarzyszenia szynkarskie, wbrew których opinii starostwa nadało koncesyę, bądź też przez kompetentów, których podań starostwa nie uwzględniły.

Po dokonaniu tej czynności starostwa ogłoszą nowy konkurs na udzielenie koncesyi szynkarskich w tych gminach, w których żaden z poprzednich kompetentów koncesyi nie otrzymał, lub w których o koncesyę nikt się nie podał.

Po ostatecznem załatwieniu sprawy podamy daty statystyczne rozdzielanych prawomocnie koncesyi, oraz liczbę obecnych szynkarzy propinacyjnych, którzy koncesyi nie otrzymali.

Dodatek do Nr. 288 „Gazety Lwowskiej".

Koncesye szynkarskie.

W ostatnich czasach rozwinęła się bardzo silna i demonstracyjna akcya w obronie szynkarzy, którzy wskutek rzekomo bezlitośnego postępowania władz administracyjnych nie otrzymali koncesyi szynkarskiej z nowym rokiem, a pozbawieni wszelkich innych środków utrzymania i sposobu zarobkowania, mają się stać ciężarem społeczeństwa.

Dla ocenienia tej akcyi możemy na podstawie dat autentycznych stwierdzić co następuje:

1. Mylne jest przedewszystkiem twierdzenie, jakoby 30.000 dotychczasowych szynkarzy miało być od nowego roku pozbawionych chleba wraz z ich rodzinami, gdyż liczba szynków propinacyjnych w Galicyi wynosi według ostatnich wykazów tylko 15.754. Z tej liczby 7023 szynkarzy i restauratorów otrzymało koncesyę szynkarską od starostw. a więc nie otrzymało koncesyi nie 30.000, jak się czyta i słyszy, lecz 8731. Cyfra ta zmalała nadto wskutek tego, że Namiestnictwo w drodze rekursów udzieliło koncesyi około 700 szynkarzom, a zmaleje jeszcze więcej wskutek tego, że przy dodatkowych konkursach kilkuset szynkarzy uwzględnionych zostanie. Kilkuset dotychczasowych szynkarzy znajdzie nadto utrzymanie przy koncesyach udzielonych browarom, gorzelniom i osobom prawnym. Liczba szynkarzy, którzy koncesyi ostatecznie nie otrzymają, lub u koncesyonaryuszów się nie umieszczą, nie wyniesie zatem więcej, niż 8000.

2. Mylne jest również twierdzenie, że ta cała liczba 8000 szynkarzy znajdzie się bez środków utrzymania, albowiem akcyi rozdawnictwa koncesyj przyświecała myśl, ażeby uwzględniać o ile można tych dotychczasowych szynkarzy, którzy od długiego szeregu lat oddawali się szynkarstwu nienagannie, a w braku koncesyi znaleźliby się bez utrzymania. Specyalnie zaś Namiestnictwo przy rozstrzyganiu rekursów baczy na to, aby, o ile to w granicach ustawy było możliwe, udzielić koncesyi dodatkowo najbiedniejszym, najstarszym i obarczonym najliczniejszą rodziną szynkarzom.

Pan Namiestnik polecił też obecnie starostwom, ażeby na osobnych formularzach wykazały imiennie tych wszystkich dotychczasowych szynkarzy, którzy mimo wszystkiego koncesyi nie otrzymali, a znajdą się naprawdę bez utrzymania. W ten sposób ma się ewantualnej akcyi ratunkowej dostarczyć realnej podstawy. Cyfry uzyskane na tej drodze będą ogłoszone, można jednak na podstawie przedłożonych ogólnych dat już dzisiaj stwierdzić, że liczba takich szynkarzy wyniesie tylko około 2000. Notoryczną bowiem jest rzeczą, że dla bardzo wielu szynkarzy szynk jest obecnie tylko zajęciem i źródłem dochodu ubocznem, a głównem zajęciem handel, przedsiębiorstwa przemysłowe, dzierżawy gruntów i t. p. Tacy szynkarze koncesyj z reguły nie otrzymali, ale też bez niej się łatwo obejdą i nie staną się ciężarem społeczeństwa.

3. Hasło rzucone, że wszyscy szynkarze powinni byli otrzymać koncesyę, sprzeciwia się wręcz ustawie, albowiem pewna liczba obecnych szynkarzy musiała odpaść dlatego, że karani za różne przekroczenia, lub nawet niektórzy za zbrodnie, nie mieli osobistej kwalifikacyi, wymaganej ustawą. Inni musieli odpaść dlatego, że przedstawili lokale zupełnie na wyszynk nieodpowiednie, nie dające się adaptować i urągające nieraz wszelkim wymaganiom sanitarnym i budowlanym. Inni przedstawili lokale, położone w bezpośredniem sąsiedztwie kościoła lub szkoły, lub położone na ustroniach poza zabudowaniami gminy, gdzie wykonanie dozoru policyjnego jest niemożliwe. Pewna część musiała odpaść dlatego, że władze rozdzielające koncesye nie mogły zupełnie zignorować opinii, którą ustawa przyznaje gminie z prawem rekursu.

Najważniejszą atoli przyczyną nieudzielenia koncesyi wielu z dotychczasowych szynkarzy było postanowienie ustawy, nakazujące władzy, ażeby się liczyła z potrzebą miejscową. Władze polityczne postawiły zasadę, ażeby jeden szynk na wsi przypadał na 800, a w mieście na 500 mieszkańców z możnością odstąpienia od tej normy z ważnych powodów. Norma ta nie znalazła zastosowania w tych gminach, które bezwzględnie oświadczyły się przeciw jakiemukolwiek szynkowi, lub za mniejszą liczbą szynków. Władze polityczne zeszły jednak w daleko większej liczbie przypadków poniżej tej normy, uwzględniając przedewszystkiem życzenia tych gmin wiejskich, które do liczby 800, a nawet 500 mieszkańców nie dochodzą, a jednego szynku się domagały; uwzględniając następnie, że od ostatniego spisu ludności liczba jej mianowicie w miastach i miasteczkach znacznie się powiększyła; uwzględniając wreszcie bardzo wiekowych szynkarzy, którym szynk wypadło pozostawić z możnością zwinięcia go po ich śmierci.

Schodząc jednakże poniżej tej normy, władze polityczne musiały się zatrzymać u pewnej granicy, gdzie interes publiczny, interes socyalny wielkich mas ludności, zaważył więcej, niż wzgląd na pewną liczbę jednostek z pośród dotychczasowych szynkarzy i gdzie całe społeczeństwo byłoby władzom tym uczyniło słuszny i niedający się odeprzeć zarzut popierania pijaństwa i wszystkiego, co za niem idzie. Jak nadmierna liczba szynków skupiła się obecnie w wielu gminach miejskich i wiejskich, okazuje się stąd, że istnieje w Galicyi obecnie 2593 szynków, z których każdy przypada na mniej niż 200 mieszkańców, licząc w to kobiety i dzieci, że dalej istnieje 3912 szynków, z których każdy przypada na 200 do 300 mieszkańców, że dalej istnieje 2571 szynków, z których każdy przypada na 300 do 400 mieszkańców, że dalej istnieje 1969 szynków, z których każdy przypada na 400 do 500 mieszkańców, że wreszcie liczba szynków, z których każdy przypada na 500 lub wyżej mieszkańców, wynosi tylko 4709, a więc ledwie trzecią część ogólnej liczby szynków.

Kto nad tem się zastanowi, ten uzna, że liczba szynków w bardzo licznych gminach przekraczała o wiele rzeczywistą potrzebę ludności i że władza administracyjna nie mogła obecnej liczby szynków choćby czasowo utrzymać i przyjąć za to odpowiedzialności, że musiała ją ograniczyć.

Jest obecnie (nie licząc miast Lwowa i Krakowa) szynków propinacyjnych, jak wyżej podaliśmy, 15.754. Po nowym roku, z chwilą ostatecznego rozdzielenia koncesyj szynkarskich będzie ich (bez Lwowa i Krakowa) w Galicyi około 11.000.

Dla ilustracyi nadmiernej liczby szynków istniejących obecnie, podajemy następujące zestawienie ich według powiatów.

Liczba szynków przypadających

w powiecie	na mniej niż 200 mieszkańców	na 200—300 mieszkańców	na 300—400 mieszkańców	na 400—500 mieszkańców	na więcej niż 500 mieszkańców
Biała	10	58	91	27	28
Bóbrka	1	44	28	26	55
Bochnia	15	30	65	28	67
Bohorodczany	35	28	21	37	27
Borszczów	4	9	31	37	91
Brody	35	131	28	24	107
Brzesko	3	19	46	17	70
Brzeżany	—	101	35	14	63
Brzozów	18	16	12	32	73
Buczacz	34	19	31	69	94

w powiecie	na mniej niż 200 mieszkańców	na 200—300 mieszkańców	na 300—400 mieszkańców	na 400—500 mieszkańców	na więcej niż 500 mieszkańców
Chrzanów	33	28	83	34	44
Cieszanów	39	85	36	36	30
Czortków	1	19	21	18	63
Dąbrowa	44	11	16	17	41
Dobromil	54	58	40	19	31
Dolina	16	25	52	22	72
Drohobycz	12	177	9	27	80
Gorlice	51	32	22	34	49
Gródek	5	66	29	20	41
Grybów	18	41	12	7	37

w powiecie	na mniej niż 200 mieszkańców	na 200—300 mieszkańców	na 300—400 mieszkańców	na 400—500 mieszkańców	na więcej niż 500 mieszkańców
Horodenka	9	57	40	6	74
Husiatyn	19	61	—	34	69
Jarosław	61	121	42	29	94
Jasło	28	42	30	28	45
Jaworów	18	28	55	28	47
Kałusz	75	15	13	21	67
Kamionka	5	33	69	28	79
Kolbuszowa	45	42	12	16	57
Kołomyja	3	19	42	85	59
Kosów	—	11	13	20	75
Kraków	10	16	29	31	48
Krosno	63	8	5	31	69
Limanowa	22	23	29	16	47
Lisko	140	79	59	30	25
Lwów	71	53	48	33	99
Łańcut	42	41	13	21	72
Mielec	25	35	41	21	48
Mościska	4	54	21	26	59
Myślenice	7	13	29	28	79
Nadwórna	147	21	15	29	40
Nisko	2	58	9	23	46
Nowy Sącz	31	162	26	29	49
Nowy Targ	4	47	42	27	51
Oświęcim	7	36	31	15	31
Peczeniżyn	17	17	5	12	45
Pilzno	35	7	8	11	35
Podgórze	10	20	17	58	28
Podhajce	39	13	11	16	80
Przemyśl	46	232	48	22	67
Przemyślany	36	32	11	20	65
Przeworsk	27	11	3	11	41

w powiecie	na mniej niż 200 mieszkańców	na 200—300 mieszkańców	na 300—400 mieszkańców	na 400—500 mieszkańców	na więcej niż 500 mieszkańców
Rawa	161	15	50	19	71
Rohatyn	26	48	32	14	91
Ropczyce	52	24	13	24	61
Rudki	20	34	11	13	53
Rzeszów	4	20	53	20	93
Sambor	124	27	34	17	70
Sanok	116	55	58	35	51
Skałat	—	29	24	39	69
Śniatyn	30	33	58	12	63
Sokal	17	30	18	44	73
Stanisławów	25	57	184	22	62
Stary Sambor	60	61	29	31	13
Stryj	29	177	39	29	55
Strzyżów	41	9	12	26	32
Tarnobrzeg	38	31	13	16	62
Tarnopol	20	142	5	11	106
Tarnów	7	136	18	14	68
Tłumacz	4	46	38	7	76
Trembowla	42	15	37	22	55
Turka	126	70	29	32	24
Wadowice	23	81	39	23	60
Wieliczka	20	41	29	16	27
Zaleszczyki	21	8	25	17	61
Zbaraż	1	38	3	9	58
Zborów	—	41	43	12	33
Złoczów	32	92	40	14	79
Żółkiew	56	29	33	11	71
Żydaczów	5	15	39	24	53
Żywiec	17	104	41	46	66
Razem	2593	3912	2571	1969	4709

Odpowiedzialny redaktor: **ADAM KRECHOWIECKI.**

Z drukarni Wł. Łozińskiego (pod zarządem J. Niedopada), ul. Czarnieckiego l. 12. — Telefon Nr. 527.

Arkusz 4.

68
54

5.) Gaz. Lw. № 18 z 24/1 1911.

„Koncesye szynkarskie."

Z powodu kończącego się załatwienia przez c. k. Namiestnictwo rekursów w sprawach koncesyi szynkarskich, Pan Namiestnik przypomniał Panom Starostom wydane już poprzednio polecenie rozpisania dodatkowych konkursów do wnoszenia podań o koncesye szynkarskie w tych gminach, w których ustalona ilość koncesyi dotychczas nie została jeszcze nadaną, i wezwał Starostwa, aby, o ile to dotychczas nie nastąpiło, bezzwłocznie ogłosiły te konkursy.

6.) Gaz. Lw. № 94 z 27/4 1910.

„Liczba podań o koncesye szynkarskie." Wskutek ogłoszonych przez Starostwa edyktów, aby pragnący uzyskać koncesye szynkarskie wnieśli o to podania w czasie od 15 marca do 15 kwietnia 1910, wpłynęło do wszystkich Starostw ogółem podań 33.393. Osób prawniczych podało się o koncesye razem 1.333, z tego 569 gmin. Osób fizycznych podało się o koncesye 32.060, z tego 15.189 dotychczasowych szynkarzy.

7.) Gaz. Lw. № 22 z 28/1 1911.

„Koncesye szynkarskie."

W numerze № 94 Gaz. Lw. z 27/4 1910 (p. № 6) podaliśmy, że o nadanie koncesyi szynkarskich wniesionych było podań 33.393, z których 15.189 przypada na dotychczasowych szynkarzy propinacyjnych a 18.204 na osoby, które dotychczas szynkiem się nie trudniły.

Następnie w numerze 245 z 28/10 1910 podaliśmy, że z ogółu

tych podań uwzględnionych zostało przez Starostwa 9.687, z których 7.023 przypadło na dotychczasowych szynkarzy propinacyjnych (restauratorów), 235 na właścicieli browarów, a reszta na inne osoby.

Przeciw decyzyom Starostw wniesiono do Ministerstwa razem 14.682 rekursów, a w szczególności:

a) 1126 rekursów wniosły gminy, względnie stowarzyszenia przemysłowe przeciw udzieleniu koncesyi,

b) 13.556 rekursów wnieśli kompetenci, którym Starostwa koncesyi odmówiły, z czego przypada:

α) 6976 na dotychczasowych szynkarzy propinacyjnych,

β) 6580 na innych kompetentów.

Ministerstwo rozstrzygnęło te rekursy w październiku, listopadzie, grudniu r. 1910 i w styczniu r. 1911, zarządzając we wszystkich wątpliwych wypadkach szczegółowe dochodzenia i zbadanie podniesionych zarzutów. Kilkadziesiąt rekursów pozostało jeszcze nierozstrzygniętych, z powodu, że wynik zarządzonych dochodzeń jeszcze Ministerstwu nie został przedłożony. Ponieważ jednak rezultat tych kilkudziesięciu rekursów nie wpłynie na całość sprawy, a o załatwieniu rekursów przez Ministerstwo rozchodzą się błędne wieści, możemy już dziś podać w tym względzie autentyczne cyfry. I tak:

Liczba rekursów gmin względnie stowarzyszeń przemysłowych, które zostały uwzględnione przez Ministerstwo, w których zatem Ministerstwo nadaną koncesyę uchyliło, wynosi 99. Są to przypadki, w których zostało stwierdzone,

że petent lub żyjący z nim członkowie jego rodziny byli karani za zbrodnie lub przestępstwa wykluczające ich od szynkarstwa, bądź też że ich lokale położone były w sąsiedztwie kościoła lub szkoły, lub poza zabudowaniami gminy na ustroniu, gdzie dozór policyjny jest niemożliwy, bądź wreszcie, że lokale ich były zupełnie nieodpowiednie i nie dadzą się adaptować.

Natomiast Namiestnictwo uwzględniło 915 rekursów, wniesionych przez kompetentów, którym Starostwa odmówiły koncesyi.

Z pośród tych koncesyi, udzielonych przez Namiestnictwo, przypada:
1.) 741 na obecnych szynkarzy i szynkarki, restauratorów, cukierników i kawiarzy,
2) 5 na właścicieli browarów,
3) 30 na właścicieli gorzelni (wolna sprzedaż),
4) 4 dla gmin w uwzględnieniu szczególnych okoliczności,
5) 16 dla stowarzyszeń (kasyna),
6.) 9 na właścicieli dóbr (nie licząc wymienionych pod 2) i 3)),
7) 36 na kramarzy i kupców, którzy dotąd szynkowali,
8) 41 na włościan-rolników,
9.) 33 na inne osoby, a mianowicie na byłych szynkarzy propinacyjnych, pomocników szynkarskich, drobnych przemysłowców (masarzy) i t. p.

Udzielając tych koncesyi, Namiestnictwo kierowało się zasadą, zaleconą także w rezolucyi sejmowej, aby uwzględnić przedewszystkiem tych z pośród dotychczasowych szynkarzy propinacyjnych, którzy prowadzili się nienagannie, szynkarstwo wykonywali osobiście od dłuższego szeregu lat.

a w braku koncesji wraz z rodziną swoją znaleźliby się bez utrzymania.

Namiestnictwo musiało wprawdzie trzymać także przepisu ustawy, aby liczba szynków nie przekraczała miejscowej potrzeby, ale odstąpiło przytem w bardzo licznych wypadkach poniżej normy, że 1 szynk ma przypadać w miastach na 500, a po wsiach na 800 mieszkańców. Namiestnictwo antycypowało, szczególnie w miastach i miasteczkach przypuszczalny wzrost ludności, a o ile szło o uwzględnienie podań bardzo wiekowych szynkarzy, udzielało im koncesji w tem przypuszczeniu, że koncesja taka będzie tylko przejściową i razem z ich śmiercią w danej gminie zgaśnie.

Reskryptem z 24/12/1910 Pan Namiestnik polecił Starostwom, aby w ciągu miesiąca stycznia 1911 ogłosiły dodatkowy konkurs na koncesje szynkarskie, wygaszone dla poszczególnych gmin, a nie rozdane czy to dla tego, że nikt na pierwszy konkurs się nie podał, czy dla tego, że nie podał się żaden kandydat, którego mogłyby uwzględnić, czy wreszcie dla tego, że Namiestnictwo wskutek rekursu gminy lub stowarzyszenia przemysłowego uchyliło nadaną przez starostwo koncesję, a innemu kompetentowi w to miejsce koncesji nie nadało. Pan Namiestnik polecił też Starostwom aby skorzystały z tego konkursu i by o ile można uwzględniały dotychczasowych długoletnich, nieposzlakowanych szynkarzy, którzy z szynkowania tylko się utrzymywali, a w braku koncesji staliby się ciężarem społeczeństwa.

Arkusz 5.

Skoro udzielania koncesyi szynkarskich nie można zatem uważać za skończoną, zwłaszcza że dokonujący się obecnie spis ludności dostarczy podstawy do dodatkowego wymiaru opłaty szynkarskiej, oraz że zdarzyły się już dzisiaj, a zdarzą się jeszcze w większej liczbie przypadki, w których osoby, które koncesye otrzymały, złożą je wobec wysokości opłat szynkarskich i trudności utrzymania się przy koncesyi.

8/ Gaz. Lw. No 37/ z dnia 16/2 1911.

Notatka o deputacyi szynkarzy galicyjskich żydowskich w Wiedniu pod przewodnictwem pp. Mahlera, Standa, Stran-chera i Breitera, która się udała do Ministra handlu, Ministra Zaleskiego, do kancelaryi gabinetowej i do prezesa Koła polskiego Dra Lazarskiego.

~~9/ Gaz. Lw. No z dnia 1911.~~

Marzec 1911 — Kwiecień 1911 — Maj 1911 —

Czerwiec 1911 — Lipiec 1911 — Sierpień 1911 —

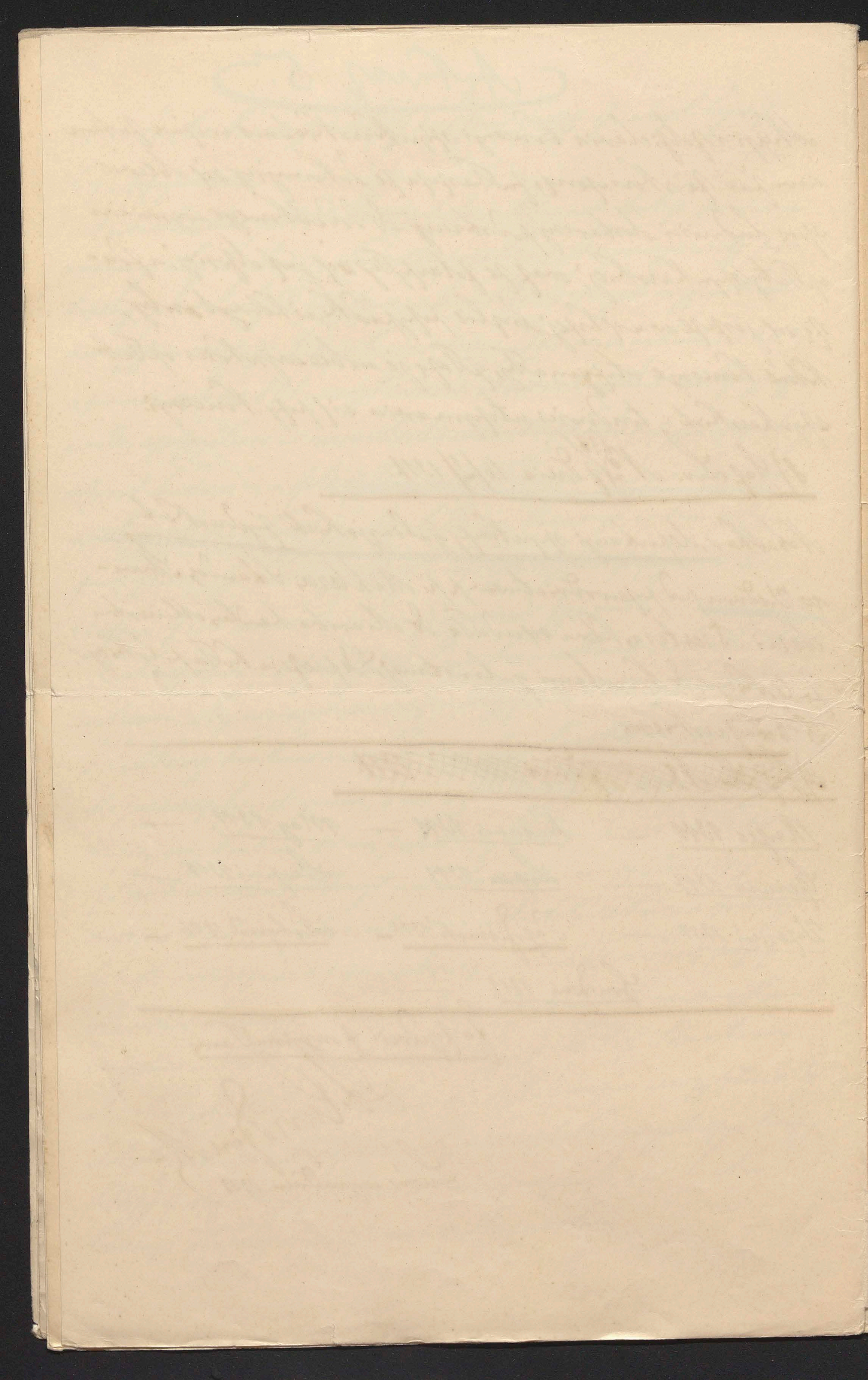
Wrzesień 1911 — Październik 1911 — Listopad 1911 —

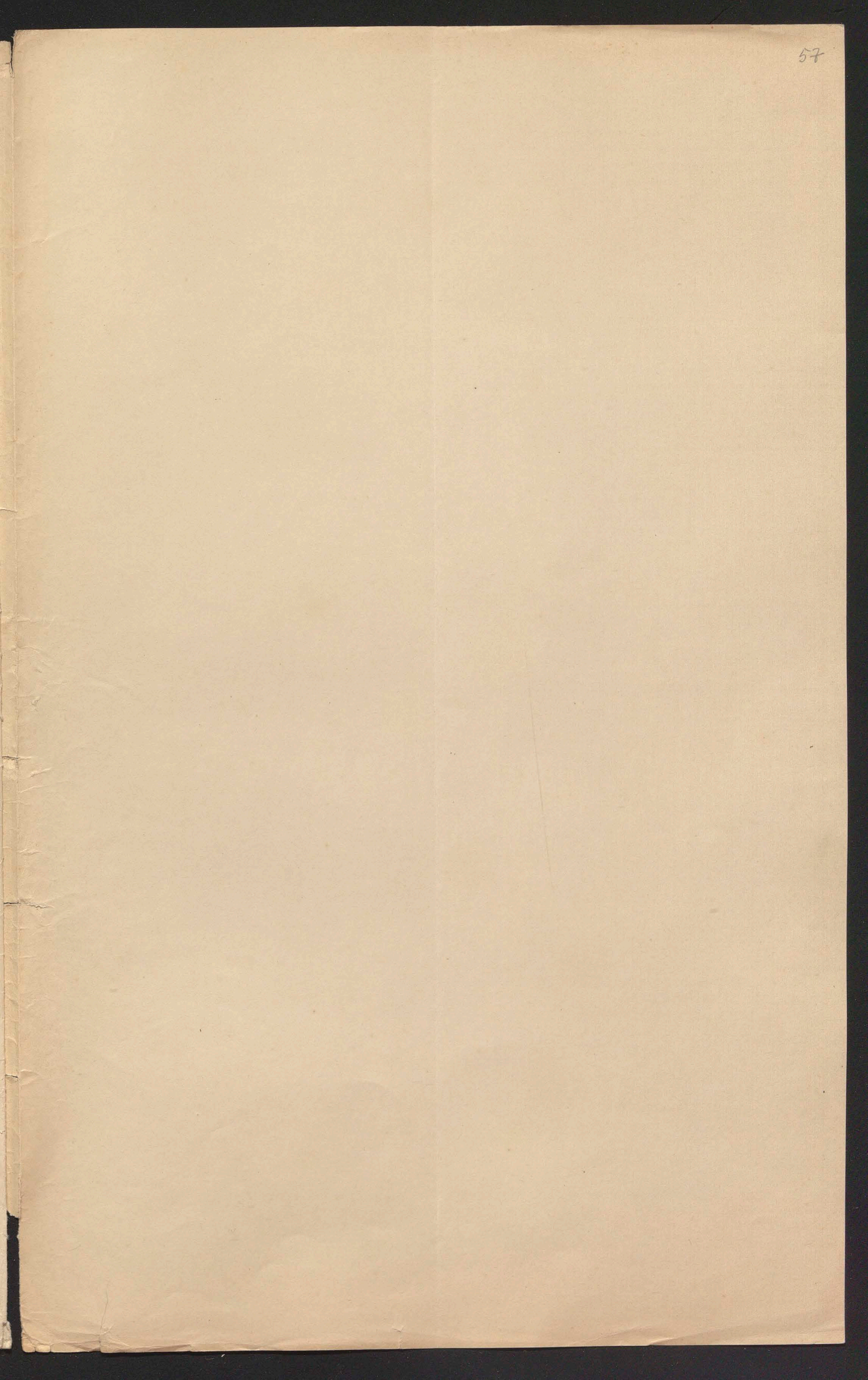
Grudzień 1911 —

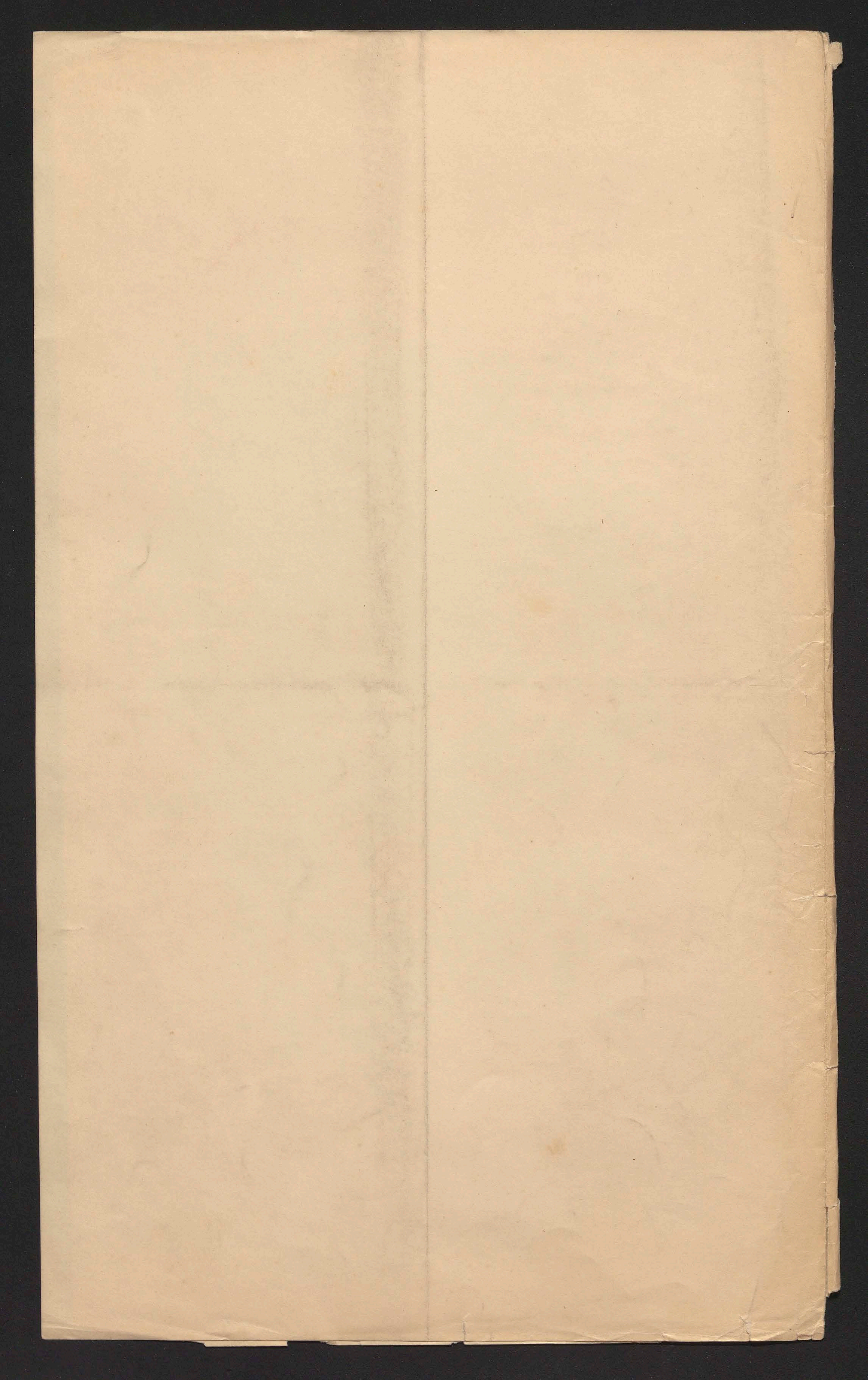
Za zgodność z oryginałem:

[signature]

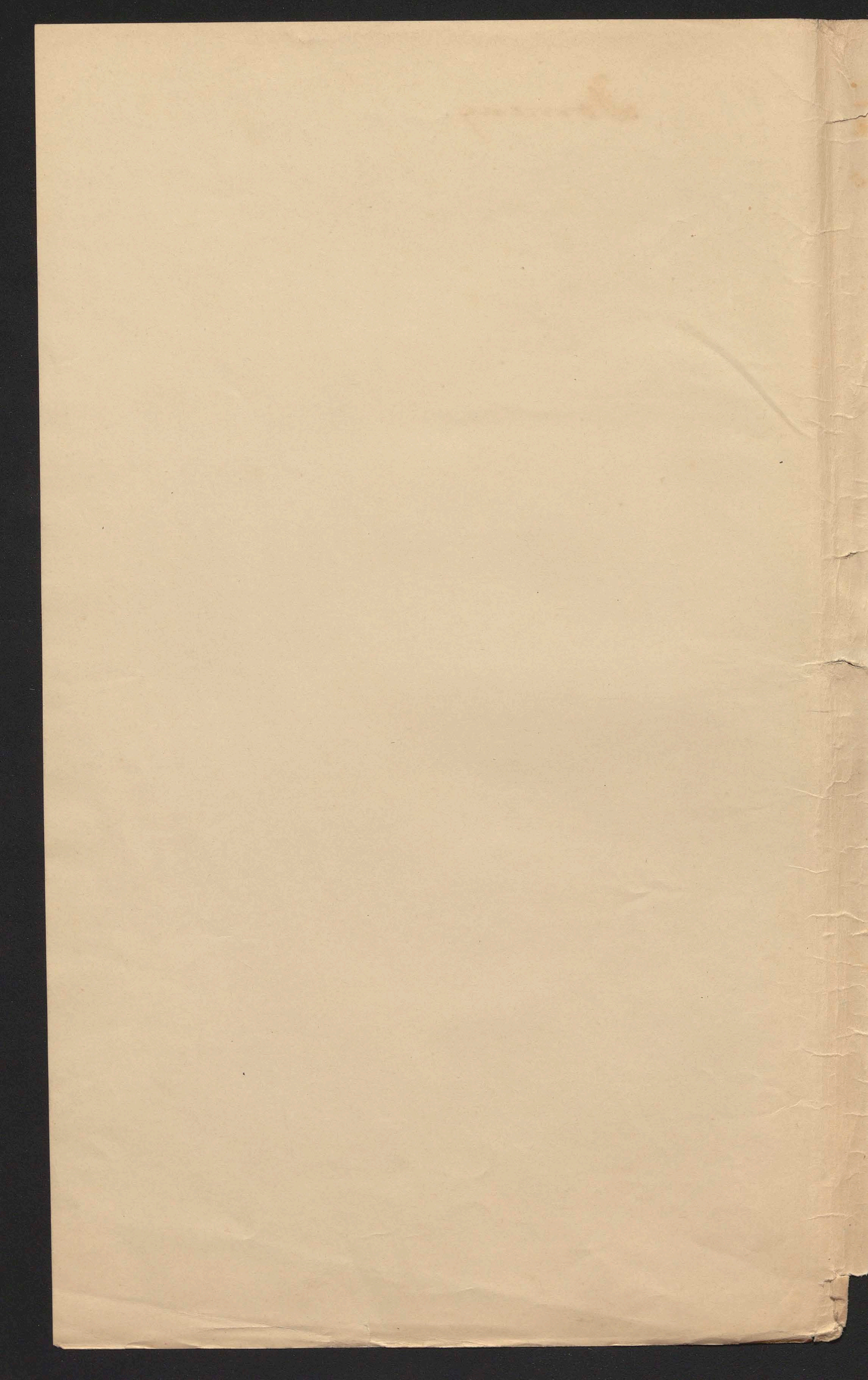
Lwów w grudniu 1913

2. Domeny

69
59

O d p i s.

P R E Z Y D Y U M C. K. D Y R E K C Y I L A S Ó W I D Ó B R P A Ń S T W.

Lwów, dnia 13. kwietnia 1905.

L: 535/pr ex 1905.

D o
c. k. D y r e k c y i l a s ó w i d ó b r p a ń s t w o w y c h
O d d z i a ł I. i II.
w e
L W O W I E

W załączeniu udzielam c.k.Dyrekcyi do wiadomości odpis zmienionych reskryptem c.k.Ministerstwa rolnictwa z 31.marca 1905 L:693/A.M. postanowień zasadniczych co do naczelnego kierownictwa c.k.Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych i wydaję zarazem na zasadzie tych postanowień następujące zarządzenia.

Przedewszystkiem poruczam przydzielonemu do Prezydyum Dyrekcyi c.k.Staroście Szczęsnemu Cieńskiemu otwieranie wszystkich pism urzędowych wpływających do obu oddziałów Dyrekcyi, polecając mu oznaczanie spraw mających być prezydyalnie traktowanemi |:§.4 postan.zasad.:| tudzież wszystkich innych spraw mających być do mojej aprobaty zastrzeżonemi |:§.5 p.2:|.-

Kierownicy obu oddziałów Dyrekcyi mają również prawo przeznaczać do mojej aprobaty załatwienie spraw, jak niemniej mogą każdej chwili bezpośrednio odnieść się do mnie, aby zasięgnąć mojej decyzyi lub zwrócić moją uwagę na te sprawy, które za ważniejsze uważają. Jest to nie tylko ich prawem, ale zarazem i obowiązkiem.-

Wszystkie sprawy do mojej aprobaty zastrzeżone mają mi być po załatwieniu za pośrednictwem kierownika biura prezydyalnego przedkładane, zaś w razie mego przeszkodzenia w urzędowaniu i aprobowania ta-

./.

./.

kowych przez mego zastępcę w naczelnem kierownictwie Dyrekcyi |:§.2 p.2:|,przed wyekspedyowaniem udzielano Staroście Cieńskiemu do wiadomości.-

W razie przeszkodzenia Starosty Cieńskiego w urzędowaniu wyżej poszczególnione czynności tegoż pełnić mają obaj Naczelnicy Dyrekcyi |:względnie ich zastępcy:|,każdy dla swego oddziału.-

Panów Naczelników Dyrekcyi |:względnie ich zastępców:| upoważniam nadto do udzielania podwładnemu im personalowi urlopów aż do 8 dni włącznie,z którego też powodu podania o urlopy czasokresu tego nie przekraczające mają być traktowane jak inne aprobacie mej niezastrzeżone sprawy Dyrekcyi.-

C.k.Namiestnik:

jako Prezydent c.k.Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych:

P o t o c k i m.p.

Der k.k. Ackerbau - M i n i s t e r. -

ad Z: 693/A.M. 1905.

G r u n d z ü g e

für die Oberleitung der galizischen Forst- und Domänen- Direktion. -

§. 1.

Der Statthalter für Galizien ist Präsident der beiden Abteilungen der Forst- und Domänen- Direktion in Lemberg, er führt daher die Oberleitung derselben und ist berechtigt, über alle Vorkommnisse im kurzen Wege Aufklärungen und Nachweisungen, oder die Verhandlungsakten abzuverlangen. -

Ein schriftlicher Verkehr zwischen dem Statthalter und den Direktionsabteilungen zu diesem Zwecke hat jedoch nicht stattzufinden. -

§. 2.

Als Vertreter des Statthalters in der Oberleitung der Forst- und Domänen- Direktion fungiert in dessen Verhinderung mit den weiter unten |: §.3:| angegebenen Vorbehalten zunächst der rangsältere der beiden Abteilungsvorstände, sodann der zweite Abteilungsvorstand, beziehungsweise der rangsälteste der nach der Dienstinstruktion für die Forst- und Domänen- Direktionen zur Vertretung der Vorstände berufenen Beamten. -

§. 3.

Zur Bearbeitung der Präsidialange - legenheiten der Direktion ist dem Statthalter ein Beamter beigegeben, welcher nicht dem Personalstande der Forst- und Domänen- Direktion angehört, vom Vorstande dieser Direktion persönlich unabhängig ist und in dieser Beziehung lediglich dem Statthalter, als Präsidenten der Direktion untersteht. -

Im Falle der Verhinderung des Statthalters untersteht der Präsidial - beamte in seinen Personalangelegen - heiten dem Statthalterei- Vizeprä - sidenten und ist er auch in Disziplinarangelegenheiten den Beamten der Statthalterei gleichgestellt. -

§. 4.

Eigentliche Präsidialangelegenhei - ten sind alle Personalangelegenheiten der Beamten und Diener der Di - rektion und der Lokal- Verwaltungen, insbesondere, die Angelegenheiten, welche die Ernennung, die Diensteszuweisung, Versetzung in Dienste, dann die Versetzung in den Ruhestand, die Erteilung von Urlauben, Remune - rationen, Geldaushilfen und Gehaltsvorschüssen betreffen. Der Statthalter kann aber auch einzelne andere Angelegenheiten der Direktion der präsidiellen Bearbeitung vorbehalten. Die eigentlichen Präsidialangelegen-

heiten hat der Direktionsvorstand oder sein Stellvertreter vor der Approbation durch den Statthalter einzusehen und entweder zustimmend zu vidieren oder falls er mit der Erledigung nicht einverstanden ist, dies am Akte mit kurzer Begründung zu bemerken. -

Der Statthalter kann aber einzelne eigentliche Präsidialgeschäftsstücke auch durch Beamte der Direktion bearbeiten lassen, in welchem Falle diese Geschäftsstücke von dem Direktionsvorstande oder seinem Stellvertreter vorrevidiert werden. -

Ebenso unterliegen die sonstigen der präsidiellen Behandlung speziell vorbehaltenen Agenden wie alle anderen Direktionsgeschäfte der Revision des Direktions- Vorstandes oder seines Stellvertreters. Selbstverständlich bleibt dem Statthalter auch in diesen Fällen die Approbation vorbehalten, Auch bleibt das Recht, beziehungsweise die Pflicht der Abteilungsvorstände zur Antragstellung in Personalangelegenheiten unberührt

§. 5.

Der Statthalter nimmt aber auch von allen anderen wichtigeren, oder von ihm besonders bezeichneten Geschäftsangelegenheiten, deren Erledigung seiner Genehmigung zu unterziehen ist, Kenntnis und richtet im allgemeinen sein Augenmerk darauf, dass

Einheit in der Verwaltung der seiner Oberleitung anvertrauten Direktionsabteilungen herrsche und im Geiste der vorgezeichneten Verwaltung- und Wirtschaftsgrundsätze vorgegangen werde. -

§. 6.

Neben den Präsidial- und den vom Statthalter besonders bezeichneten Angelegenheiten |: §.5:| ist demselben die Approbation und Unterzeichnung aller Ausfertigungen vorbehalten, die sich auf nachstehende Gegenstände beziehen:

a. Angelegenheiten, welche der Allerhöchsten Schlussfassung zu unterziehen sind;

b. Vorlage der Jahresvoranschläge, der Rechnungsabschlüsse und der Gestionsberichte,

c. Feststellung oder Abänderung der Grundsätze über die Bewirtschaftung der Güter im Allgemeinen und einzelner Komplexe,

d. Errichtung, Umgestaltung oder Auflassung industrieller Unternehmungen,

e. Verfügungen über die Substanz der Staats- und Religionsfondsgüter durch Kauf, Tausch oder Verkauf

f. alle Anträge auf Erlassung neuer oder Aenderung bestehender Dienstvorschriften und allgemeiner Anordnungen,

g. die Errichtung, Auflösung oder

Organisierung von Aemtern und Dienststellen, sowie die Versetzung derselben von einem Orte zum andern. -

In allen jenen Angelegenheiten, welche nach den Bestimmungen der Dienstinstruktion und des Wirkungskreises für die k.k. Forst- und Domänen- Direktionen, §§ 43 einschliessig 48 den kollegialen Beratungen zu unterziehen sind, haben in dem Falle, als es sich um Verfügungen handelt, welche entweder beide Direktionsabteilungen betreffen oder doch wegen der Einheit in der Verwaltung für den Gesamtdienst von Wichtigkeit sind, die Votanten beider Abteilungen unter dem Vorsitze des Statthalters und in dessen Verhinderung unter dem Vorsitze des rangälteren Abteilungsvorstandes zur kollegialen Beratung zusammen zu treten. -

Alle anderen derartigen Angelegenheiten sind der Kollegialberatung innerhalb der einzelnen Abteilungen unter dem Vorsitze des Statthalters oder des Abteilungsvorstandes zu unterziehen. -

Bei den kollegialen Beratungen kann der Präsidialbeamte anwesend sein, ohne jedoch an den Abstimmungen Teil zu nehmen. -

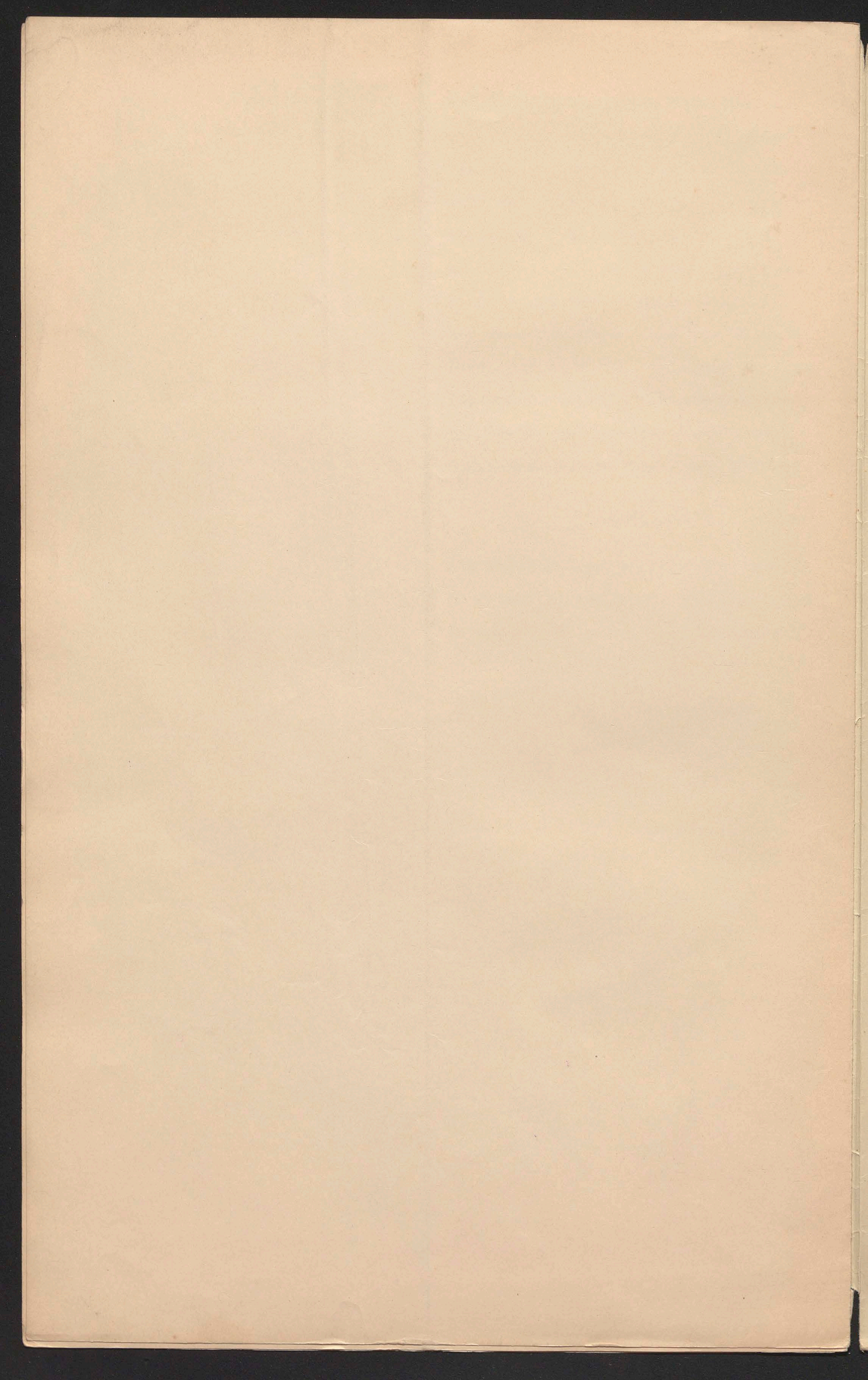
§. 7.

Der Statthalter als Präsident der Forst- und Domänen- Direktion übt

die Disziplinargewalt über die beiden Abteilungsvorstände aus, diese Disziplinargewalt steht ferner sowohl dem Präsidenten als auch den beiden Abteilungsvorständen über alle den letzteren untergeordneten Beamten und Diener nach Massgabe der kaiserl. Verordnung vom 10.März 1860, |:R.G.Bl. No. 64:| und der Disziplinarvorschrift für die Beamten und Diener der Staats- Forst- und Domänenverwaltung vom Jahre 1873 zu.

§. 8.

Die Stellung und Aufgabe der Vorstände beider Direktionsabteilungen sind in der Dienstinstruktion vorgesehen.-

V PREZYDYUM C.K. DYREKCYI
LASÓW I DÓBR PAŃSTWOWYCH

1 zał.

Lwów, dnia 13. kwietnia 1905.
L: 535/pr ex 1905.

Biurom Naczelników, wszystkim biurom administracyjnym, oddziałom urządzenia lasów i budownictwa, Departamentom rachunkowym i Urzędom pomocniczym c.k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych Oddział I. i II.

w

miejscu

do wiadomości.-

C.K. Namiestnik:
jako Prezydent c.k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych:

Potocki

~~97c~~
65

Lemberg 5/III 909.

List

Ackerbauminister

~~odp...~~ wysłano 5/2

Euer Excellenz

Genehmigen Excellenz meinen besten Dank für das weitgehende Wohlwollen, welches Eure Excellenz meinen Anträgen bezüglich der Besetzung der leitenden Stellen bei der galizischen Domänendirektion entgegenzubringen die Güte haben.

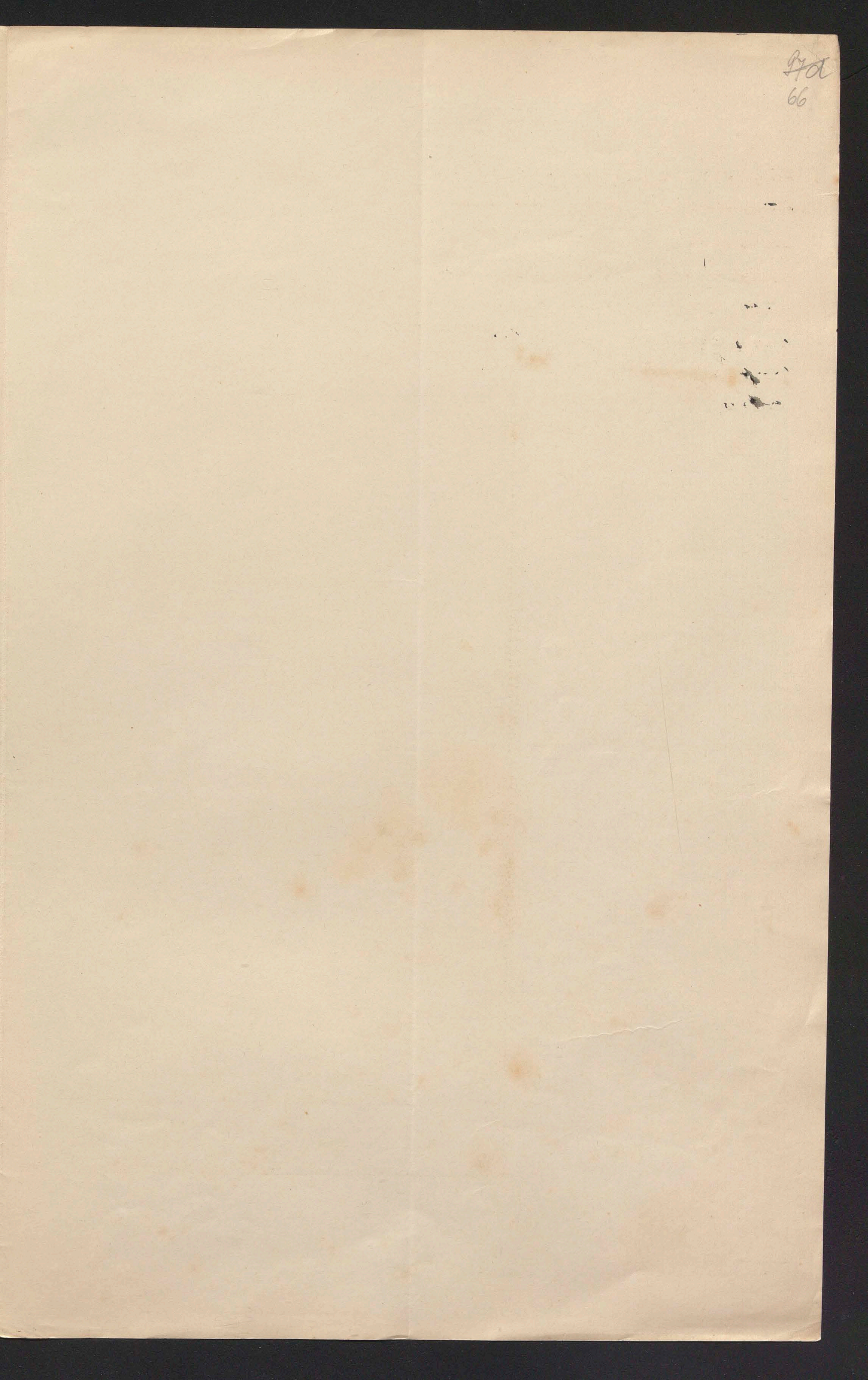
Der in dem werten Schreiben vom 26. Februar erwähnten Creierung einer Vicepräsidentenstelle bei dieser Direktion könnte ich nur zustimmen und finde darin eine sehr glückliche Lösung der auftauchenden Schwierigkeiten.

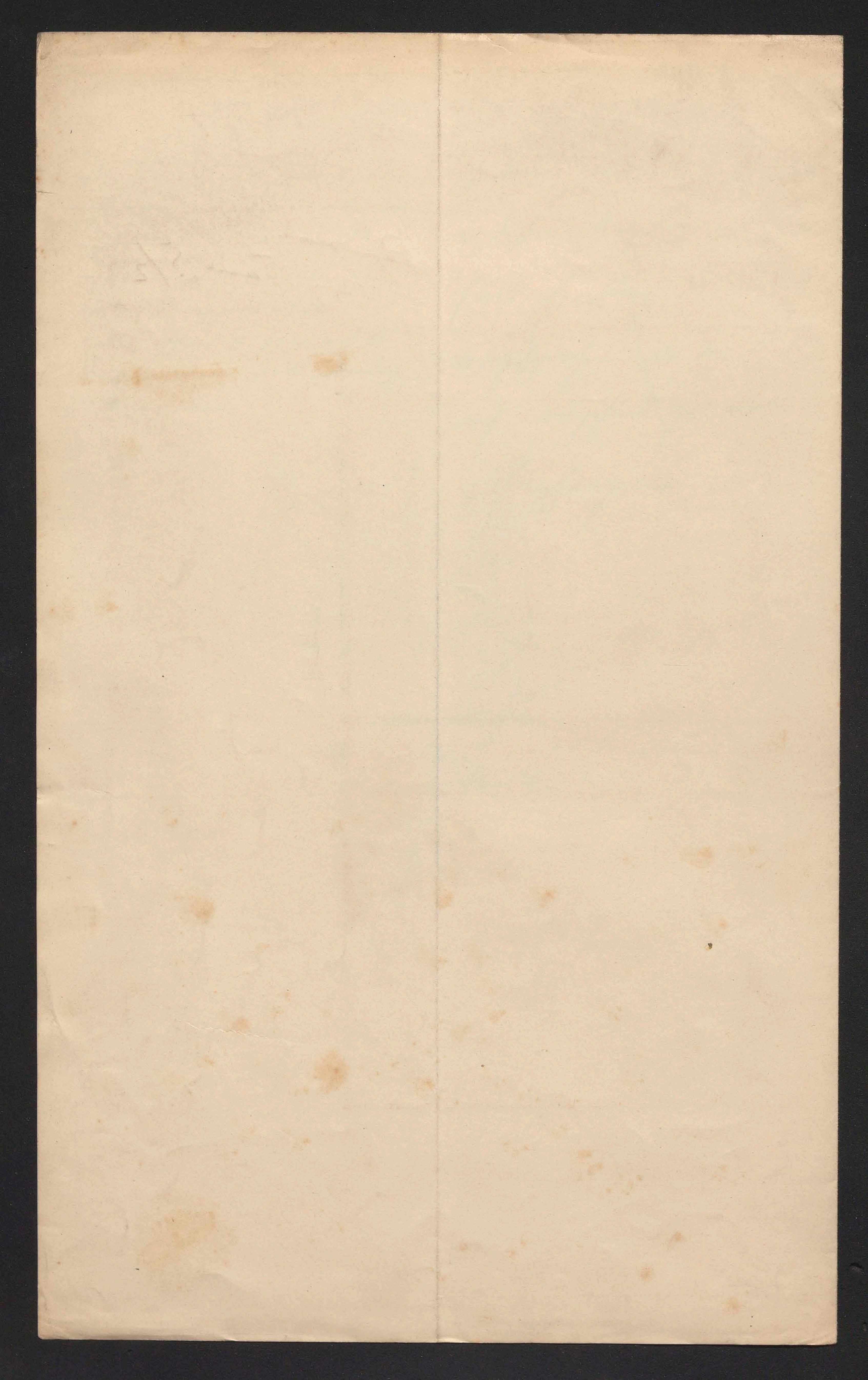
Ich bin auch gerne bereit einen ~~derartigen~~ Antrag ~~[illegible]~~ in dieser Richtung Ew. zu unterbreiten beziehungsweise über eine diesfalls an mich offiziell gerichtete Anfrage meine Äußerung abzugeben.

Ich werde mir die Ehre geben in dieser Angelegenheit bei Euer Exzellenz demnächst vorzusprechen um die Sache noch eingehend zu erörtern.

Ergebenst

[illegible]

1. ~~98~~ 67

Wasza Ekscellencyo!

Kilka słów, które z ust Waszej Ekscellencyi słyszałem na posłuchaniu dnia 20 bm. utwierdziło mnie w przeświadczeniu, że Wasza Ekscellencya jest źle informowany przez tych właśnie ludzi, którzy uchodzą za mężów zaufania Waszej Ekscellencyi. Mianowicie w lasach państwowych gospodarka psuje się zamiast się naprawiać, odkąd p. Feliks Cieński stał się wszechmocnym. Oto kilka faktów, o których sprawdzenie upraszam, bo nie mam pretensyi, ażeby Wasza Ekscellencya moim słowom wierzył:

1) Wydzierżawiono w Tustanowicach w lasach państwowych tereny naftowe jakiemuś podstawionemu człowiekowi, za którym stoi p. Mikołaj (?) Cieński brat radcy czy kuzyn. Pan ten na pertraktacyi zarobił przeszło półtora miliona, bo swoje prawa odprzedał naftowemu konsorcyum. Jeżeli radca Rosenberg poszedł za to, że jego siostra skupywała enklawy w lasach kameralnych, aby je drożej odprzedać dyrekcyi domen, to p. Feliks Cieński dający na koszt domen fortunę swojemu kuzynowi, nie powinien tam siedzieć.

2) Pismem z 11. stycznia 1908 l. 23957/907 stwierdza dyrekcya domen, z podpisem p. F. Cieńskiego i z jego uwagą (post expeditionem biórowi prezydyalnemu F. Cieński) że p. Tadeusz Cieński, dzierżawca polowania w zarządzie Hryniawa Jawornik nie wykonywał polowania w czasie od 1. VII 907 do 1. I. 908 i zaleca, aby dziesięcioletni okres liczył się od 1. I. 908 (pół roku czynszu darowano) chociaż w dyrekcyi było doniesienie zarządcy z Hryniawy, datowane 7. X. 1907 iż w Hryniawie północnej p. Tadeusz Cieński ubił jednego silnego dziesiątaka. A więc nieprawdą jest, jakoby w tym czasie nie był wykonywał polowania.

Jeżeli ze strony p. Tadeusza Cieńskiego jest nieładnie plamić się kłamstwem dla zaoszczędzenia półrocznego czynszu za polowanie, to ze strony p. Feliksa Cieńskiego jest nieumiennością urzędniczą kłamstwo to, wbrew aktom, potwierdzać i dla tak marnej sprawy jak półroczne przedłużenie wielkopańskiej rozrywki na rzecz krewnego oraz dla zaoszczędzenia bogaczowi wydatków na zabawkę popełniać świadomą nieuczciwość. Kto tak swoje urzędnicze obowiązki pojmuje, ten się przed najbrudniejszym wyzyskiem publicznego

majątku nie zażnie, czy będzie chodzić o jego osobę czy o jego krewnych i przyjaciół. Takiem brudnem wyzyskiwaniem kasy dyrekcyjnej są:

3) Zbyt częste lustracye zarządów, dokonywane przez niefachowego człowieka, który jako prezydyalny radca rachuje sobie kolosalne dyety. Niech Wasza Ekscellencya raczy łaskawie zbadać:

a) wydatki na pokrycie kosztów lustracyjnych w ostatnich latach rządów p. Cieńskiego z wydatkami na ten cel dawniej łożonymi. Skutek z tych lustracyi żaden. Mam opisy niektórych takich lustracyi, które zaczęły się od skonstatowania, że tu jest szkółka drzewek, tam starodrzew, ówdzie drewno w sągach itd, a kończyły się na polowaniu p. radcy lub na łowieniu pstrągów. Fachowiec niższej rangi byłby za mniejszą opłatą przeprowadził lustracyę z większym skutkiem.

b) dziwny zbieg okoliczności, że ile razy p. Cieńska bawiła w Krynicy, tyle razy okazywała się częściejsza potrzeba lustrowania lasów klucza muszyńskiego. Mówiąc po prostu, p. Cieński odwiedza żonę i poluje lub łowi ryby za dyetami i zwrotem kosztów. Powiadają, że te nadmierne wydatki są upozorowane jako ukrywanie przed rządem wzrastających dochodów z domen, ażeby przy ewentualnem ukrajowieniu rząd mniejsze stawiał wymagania. Zdaje się, że możnaby porobić wiele inwestycyi dla uprzystępnienia niedostępnych lasów i tymi wydatkami obciążyć administracyę. Grosz nie szedłby na przyjemności p. Cieńskiego lecz na polepszenie gospodarki, a dochody czyste jednakby nie wzrastały.

4) Nader liczne, niebywałe dawniej, przenosiny leśniczych. Niech Wasza Ekscellencya raczy zażądać przedłożenia rachunków w tym kierunku z roku 1906, 1907 i 1908 i porówna je z latami z przed 1905 roku: okaże się ogromna różnica w wydatkach. Jeżeli leśniczowie byli winni, wyrzucenie jednego byłoby skuteczniej na ich poprawę podziałało niż przeniesienie setek ludzi i wyrzucenie tysięcy w błoto. Pod względem gospodarczym jest to złe, ponieważ leśniczy osiadły pozna praktycznie warunki gleby i klimat, co dla hodowli drzew jest bardzo ważne – wszak drzewo rośnie latami i nie jest kwiatkiem ogrodowym, co do którego dwuletnie doświadczenie wystarczy.

Ale te przenosiny, rujnując niejednego, sterroryzowały wszystkich

i dziś, gdyby Wasza Ekscellencya chciał dowiedzieć się od leśniczych prawdy o tych osławionych lustracyach p. Cieńskiego, wątpię czy nawet w cztery oczy natoby się odważyli. Tembardziej, że od roku bieżącego p. Cieński jest na leśniczych bardzo łaskaw, mówi im chwytające za serce przemowy i nastraja wrogo przeciw rzadcom z uniwersyteckiem wykształceniem.

5) Zwiększone wydatki na nowe kultury pochodzą stąd, że służbie nie wolno odpędzać dzikiego zwierza w głębsze ostępy, jeżeli jakiś wielki pan lub krewny p. Cieńskiego jest właścicielem polowania. Więc zwierzyna bawi się na skraju lasu, niszczy hektarami kultury i szkółki, a kasa dyrekcyjna poprawia szkody za grube tysiące. Nie wiem jak jest w dyrekcyi prowadzona buchalterya – jeżeli po prostu, można spostrzedz wkrótce, że na jedno i tosamo miejsce ponosi się kilkakrotnie wydatki, których suma porównana z obszarem zakulturowanym i zestawiona z wydatkami i obszarami kulturowanymi przed erą p. Cieńskiego jest nawet przy pobieżnem spojrzeniu znamienna.

6) Wyrąb lasów, dzierżawa polowań i terenów, oferty i kontrakty są przyznawane albo krewnym, albo przyjaciołom, albo poplecznikom p. Cieńskiego. Niech Wasza Ekscellencya raczy łaskawie przejrzeć ich imiona i sposób w jaki korzyści zostały przyznane. Działo się to nie zawsze publicznie, przeważnie z ręki do ręki, bo upatrzeni „dawali gwarancye."

7) Również frymarką jest urządzenie w gmachu biura z przedpokojami poczekalniami i liczną, umundurowaną służbą. Nad biurem napis: „prezydyum" świadczy, że tam chyba jest sam prezydent dyrekcyi domen.

8) Demoralizacya urzędników okropna: nie wolno mieć innego zdania fachowego, jeżeli kaprys lub potrzeba p. Cieńskiego co innego dyktują, bo na wszystko i zawsze jedynym argumentem jest: „Ekscellencya tak chce". Sam choć nie urzędnik tamtejszy kilkakrotnie w ciągu kilku minut słyszałem te słowa, które stały się przysłowiem tego pana. I na rachunek Waszej Ekscellencyi idą najmniedorzeczniejsze fachowo zarządzenia, bo kollegialne załatwianie tych spraw zostało już dawno zaniechane. Równocześnie zaś, idąc do Waszej Ekscellencyi ze sprawozdaniem, pyta ten pan fachowców o

informacye, trudniejsze rzeczy każe sobie napisać i potem błyszczy przed Waszą Ekscellencyą swoją fachową wiedzą.

Dla zbadania czy te ostatnie informacye są prawdziwe, niech Wasza Ekscellencya raczy łaskawie przesłuchać starszych leśników w Dyrekcyi domen. Panuje tam wprawdzie popłoch nie do opisania i każdy cienia własnego się boi, ale sądzę, że w cztery oczy wykrztuszą prawdę.

A teraz rzecz najważniejsza:

Dla upozorowania faktu, że młody, nieznany niefachowiec ma wejść do fachowej instytucyi, ogłoszono, że w dyrekcyi domen dzieją się nadużycia. Wszyscy fachowi leśnicy zostali przez nieznającą sprawy publiczność uznani za złodziei i łapowników. Dziś 150 ludzi już czwarty rok żyje pod brzemieniem tego zarzutu. Obecnie wszędzie, nawet u prezesa Koła spotykam się z tem ryczałtowem obwinieniem, ale dotąd nikt mi faktów nie przytoczył, a szukałem za niemi. W słowach Waszej Ekscellencyi z dnia 20 bm. odczułem tę samą nieufność z pewnego rodzaju przekonaniem, że p. Cieński kładzie koniec nadużyciom. Widocznie p. Cieński Waszą Ekscellencyę tak informuje.

Żadna instytucya ani żaden zawód nie są wolne od lichych indywiduów, ale też żaden zawód nie ma monopolu na cnotę. Trudno więc mówić czy wierzyć, że leśnicy uczą się na złodziei, a prawnicy na stróżów czystości rąk i sumień.

Albo dyrekcya domen przed przyjściem p. Cieńskiego kradła albo nie. Jeżeli tak, powinien był p. Cieński odkryć złoczyńców i powyrzucać. Rozesłał był wprawdzie tajnych ajentów policyjnych po wszystkich wsiach i miastach kameralnych, ale jakoś nic nie wychwycił. Jeździł wprawdzie na lustracye i jeździ, ale skoro wraca bez łupu, widocznie nic na rzeczy nie ma, prócz chęci przejażdżki na koszt rządowy. Jeżeli więc tam kradną, czy łapówki biorą, to p. Cieński, który przez 4 lata nic nie odkrył, jest nieudolny i powinien natychmiast ustąpić z urzędu, do którego nie dorósł. Jako dyrektor czy wiceprezydent nic nie odkryje również.

A jeżeli tam nie kradną? W takim razie rzuciło się oszczerstwo haniebne, pod którego ciężarem cztery lata pokutuje 150 ludzi, oszczerstwo w które wierzą ludzie najlepszej woli, jak np. prezes Koła, oszczerstwo, któremu p. Cieński przez fałszywe informacye toruje drogę do serca Waszej Ekscellencyi, aby się okazać niezbędnym. I to oszczerstwo tak przylgnęło do zawodu leśnika, że dziś wszyscy wzruszają znacząco

ramionami, gdy o leśnictwie mowa.

I ten trwoniciel publicznego grosza, intruz wtłoczony przez oszczerstwo rzucone w jego interesie na setki pracowników, chce dziś zostać przełożonym spotwarzonych ludzi, którym nie dano żadnej satysfakcyi moralnej. A przecież tam jest może więcej sprawiedliwych niż w Sodomie. Straszne by to było urzędowanie i trzeba zaprawdę braku wstydu i sumienia, żeby się tam łokciami wciskać.

Dyrektorem miał zostać p. Flechner, którego nie znam, nie widziałem. Musi być silnym kontrkandydatem, jeżeli się chwycono tak niegodnego sposobu, że ogłoszono przed dwoma tygodniami w dziennikach jego nominacyę na dyrektora i hofrata, narażono na tysiące gratulacyi, aby w końcu okazać, że to mylna wiadomość. Ośmieszono starego człowieka, żeby zniecierpliwiony ucichł, żeby się podał na emeryturę i ustąpił miejsca karyerowiczowi.

Wasza Ekscellencyo! Z głębi duszy mówię, że trzymanie p. Cieńskiego w domenach jest dzisiaj niebezpieczne dla duszy narodu. Młody, wcale a wcale niezdolny, niczem się nie odznaczający, bez skrupułów człowiek jest dziś dla Kraju symbolem karyerowiczowstwa. Trzymanie go tam, a broń Boże mianowanie dyrektorem lub wiceprezydentem będzie dowodem, że u nas protekcya i dobre urodzenie zastąpią zasługę, talent, wiek, umiejętność i wszystko, że Galicya była i zostanie krajem bezprawia i samowoli. Człowiek wtłoczony i utrzymywany w instytucyi przez potwarz, a wyniesiony do godności naczelnej przez sponiewieranie schyłku życia, pracowitego i sumiennego, z pominięciem wszystkich przepisów, mnóstwa ludzi fachowych i uzdolnionych, dlatego tylko że się urodził Cieńskim i chce gwałtem zdobyć władzę, byłby śmiercią sumienia u spotwarzonych podwładnych, a policzkiem dla sumienia narodu. Spotwarzonym leśnikom, którzy przez 4 lata znoszą hańbę, należy się zadosyćuczynienie, a ja w imię obrażonej moralności błagam Waszą Ekscellencyę, niech mu nie wierzy, niechaj i innych informatorów dopuści do siebie i niech tego człowieka cofnie z instytucyi, którą zupełnie zdemoralizował.

Piszę to od ręki, ale za tydzień będę w możności naprowadzenia mnóstwa faktów konkretnych, które stwierdzą, że to człowiek zły.

Inspekcya leśna.

Departament XVI namiestnictwa składa się z niszczycieli lasów. Dziś jest więcej niż 200.000 ha samowolnie pod uprzejmą pobłażliwością departamentu wykarczowanych lasów, a około 300.000 ha dozwolonych karczunków w znacznej części na ziemi piaszczystej, moczarowatej lub skalistej, na którą zwęceni chłopi "potracili majątki. Wspomnę Grzymałówkę i Łukowiec. Na żądanie Waszej Ekscellencyi przyślę zaraz kilkadziesiąt faktów, a po czasie gotów jestem dostarczyć kompletu.

Na czele stoi hofrat Szeligowski, szwagier byłego posła Niementowskiego. Dla charaktrerystyki tego pana powiem fakt: Namiestnictwo wydało 26 kwietnia 1878 l. 11.323 okólnik o potrzebie zachowania lasów w powiatach Podola galicyjskiego. Obostrzono tam postanowienia ustawy co do zachowania lasów w tych powiatach, zaliczono do nich Zbaraż i zakazano bezwarunkowo karczunków. A jednak p. Niementowski dostał od szwagra pozwolenie na karczunek w Załużu, Zarubińcach i Czarnym lesie. Przeczekano aż ówczesny namiestnik wydalił się na odpoczynek, a inspektor lasowy wyjechał na urlop i imieniem krajowego inspektora musiał podpisać młody urzędnik lasowy z szacunku dla starszego radcy, a urzędujący w zastępstwie namiestnika urzędnik nie widział potrzeby odrzucenia relacyi departamentu. Niech Wasza Ekscellencya raczy zażądać nie od departamentu lecz wprost od krajowego inspektora aktów co do karczunków p. Niementowskiego, z roku 1905 i 1906.

Drugim władcą departamentu jest p. Żurowski. Za jego rządów starościńskich w Kamionce strumiłowej ani jeden, wyraźnie ani jeden akt lasowy nie był załatwiony. Inspektor leśny ze Złoczowa donosił ciągle o niedozwolonych wyrębach i samowolnych karczunkach, pan starosta chował do szuflady, a spekulanci rąbali lasy karczowali i parcelowali między chłopów bez zezwolenia i bez grzywny lub dochodzeń. Lotne piaski zpod lasów w Jazienicy polskiej rozparcelowane między chłopów, Jaźwin, Stryhanka, Sielec i Kamionka zostały pod jego pobłażliwem (nie wiem czy bezinteresownie) okiem zupełnie zdewastowane, a lotny piasek niezalesiony zasypał już urodzajne pola w Jaźwinie. Właściciel folwarku Jaźwin p. Wanczura wnosił mnóstwo skarg do starostwa i namiestnictwa, ponieważ lotny piasek z wykarczowanego w sąsiedztwie o miedzę lasu zniszczył mu część majątku. Władze odrzuciły jego zażalenia, ponieważ

ten sam p. Żurowski, który jako starosta na rabunkową gospodarkę pozwalał, został referentem tej sprawy w wyższej instancyi.

Trzecim panem jest p. Gubatta, którego gospodarki lasowej nie znam, bo zbyt dawno zakończył karyerę starościńską i zbyt daleko od Tarnopola ją uprawiał, ale sposób w jaki poszedł na emeryturę, świadczy iż był bardzo samowolnym kierownikiem urzędu, a więc i w lasach nie trzymał się ustawy.

Ci więc panowie decydują o wszystkiem. Pod ich okiem zdewastowano zupełnie wiele majątków lasowych. Dla przykładu przytoczę te, o których ja laik wiem.

Powiat: Cieszanów majątki Nowesioło Chotylub Moszczenica
Sambor — Majnicz Sprynia
Stary Sambor — Niedzielna, Łużek górny
Drohobycz — Uniatycze
Dobromil — Żuhatyn Kuźmina
Lisko — Zawóz Wołkowyja
Rawa ruska — Tarnaszyn Ulhówek Dyniska Żurawce
Mościska — Krukienice
Przemyśl — Kormanice Krzeczkowa
Tarnobrzeg — Dzików 1000 morgów piasku skorczowano
Brody — Łopatyn cały klucz
Trembowla — Sławcze
Zbaraż — Załuże, Stary Zbaraż.

Tyle przez moje wyjazdy zbadałem. Obecnie rozpiszę kwestyonarz do chłopów z całej Galicyi i dowiem się znacznie więcej. Stan gospodarki krajowej pod rządami XVI departamentu przedstawia się w okrągłych sumach następująco: na obszar prawie 2 milionów ha lasu, 500.000 ha wykarczowano, 1. milion zdewastowano.

Ażeby tę rabunkową gospodarkę osłonić, rzuca się oszczerstwa na inspektorów lasowych, na inspektora krajowego. Tymczasem sprawozdania inspektorów okręgowych nie wychodzą z biurka starosty, który wydaje inne odmienne zarządzenia, lub nic nie robi, póki spekulanci nie sprzedadzą drzewostanu i nie sparcelują ziemi, często pod agronomiczną uprawę nieprzydatnej, a XVI. departament robi to samo z opiniami inspektora krajowego, którego ponadto robi się jako fachowca za wszystko

za wszystko odpowiedzialnym.

Oszczerstwo jest najskuteczniejszą bronią tych panów. Podejrzywając inspektora w Złoczowie Wojciecha Millera o to, że mnie informuje, postanowili ci panowie go pogrzebać. Co do tych informacyi raczy Wasza Ekscellencya stwierdzić, że podaję wiadomości z tych powiatów, w których najczęściej odbywam zgromadzenia, które znam i w których mam znajomych.

Otóż, kiedy ministeryalny kontrolor p. Fischer przyjechał na lustracyę postępowania p. Millera, p. Gubatta na jednym akcie zrobił przypisek, iż Miller osądrał plan gospodarczy, który sam właścicielowi za pieniądze sporządził. Mniejsza o to, że Miller ten właśnie plan odrzucił. Tymczasem właściwy autor planu p. Kudelski zgłosił się jako autor, powołał się na akt, mocą którego władza mu na to pozwoliła, a który p. Gubatta miał w swoich rękach – to nie pomogło, przypisek został i p. Fischer go zapamiętał. Inspektor krajowy, wyczytawszy ten przypisek, wystosował do Millera pismo, żeby się wytłumaczył – a pismo to zostało w XVI departamencie, Miller go nie dostał, usprawiedliwić się nie może, a kto wie czy ten przypisek wkrótce nie zginie ze świata. Widoczna więc, że gdyby w myśl ogólnej opinii, iż leśnicy są złodziejami czy łapownikami z urodzenia, także i p. Miller miał grzechy, toby je XVI departament dawno był wyszukał i niewygodnego się pozbył. Tego nie znaleziono, rzucono oszczerstwo, ale niemniej leśnicy zasadniczo są ludźmi, którym wierzyć nie można wedle zdania tych panów.

Niech Wasza Ekscellencya raczy zażądać od inspektorów lasowych w wyż wymienionych powiatach przysłania aktów dotyczących nazwanych wyżej majątków leśnych, oraz zarządzeń starostw i namiestnictwa w tych sprawach, a zyska Wasza Ekscellencya dowód, że niczego nie zmyśliłem. W sprawie oszczerstwa, rzuconego na p. Millera, inspektor krajowy znajdzie dowody w swojem biurze.

Rabunkowa spółka Cieński Szeligowski Żurowski Gubatta ma w ministeryum opiekunów. Tem łatwiej ich znaleźć ile że p. szef sekcyi Zaleski sam ma w Ostapiu 145 morgów

samowolnego korczunku. Jest więc z nimi związany.

Jedynym ratunkiem dla naszych lasów byłoby utworzenie krajowej dyrekcyi lasowej, prowadzonej przez fachowców, a nie wysortowanych starostów i podległej bezpośrednio namiestnikowi.

Upraszam Waszą Ekscellencyę o ratunek dla lasów galicyjskich, prywatnych i rządowych, oraz o wyzwolenie uczciwych pracowników od przewagi skorrumpowanych karyerowiczów i o danie zadośćuczynienia setkom niewinnie spotwarzonych.

Nie proszę, żeby Wasza Ekscellencya wierzył moim słowom, ale na podstawie tych faktów i na podstawie nowych, które będę miał zaszczyt podawać do wiadomości, skoro tylko je sprawdzę, upraszam o przeprowadzenie dochodzeń. Może byłaby wskazana ścisła kontrola wszystkich inspektoratów i ich stosunku do starostw, ale przez fachowca godnego zaufania. A więc nie przez urzędnika ministeryalnego, który jest zależny od p. Zaleskiego. Najlepszym byłby jakiś profesor akademii ziemiańskiej, niezależny a fachowy.

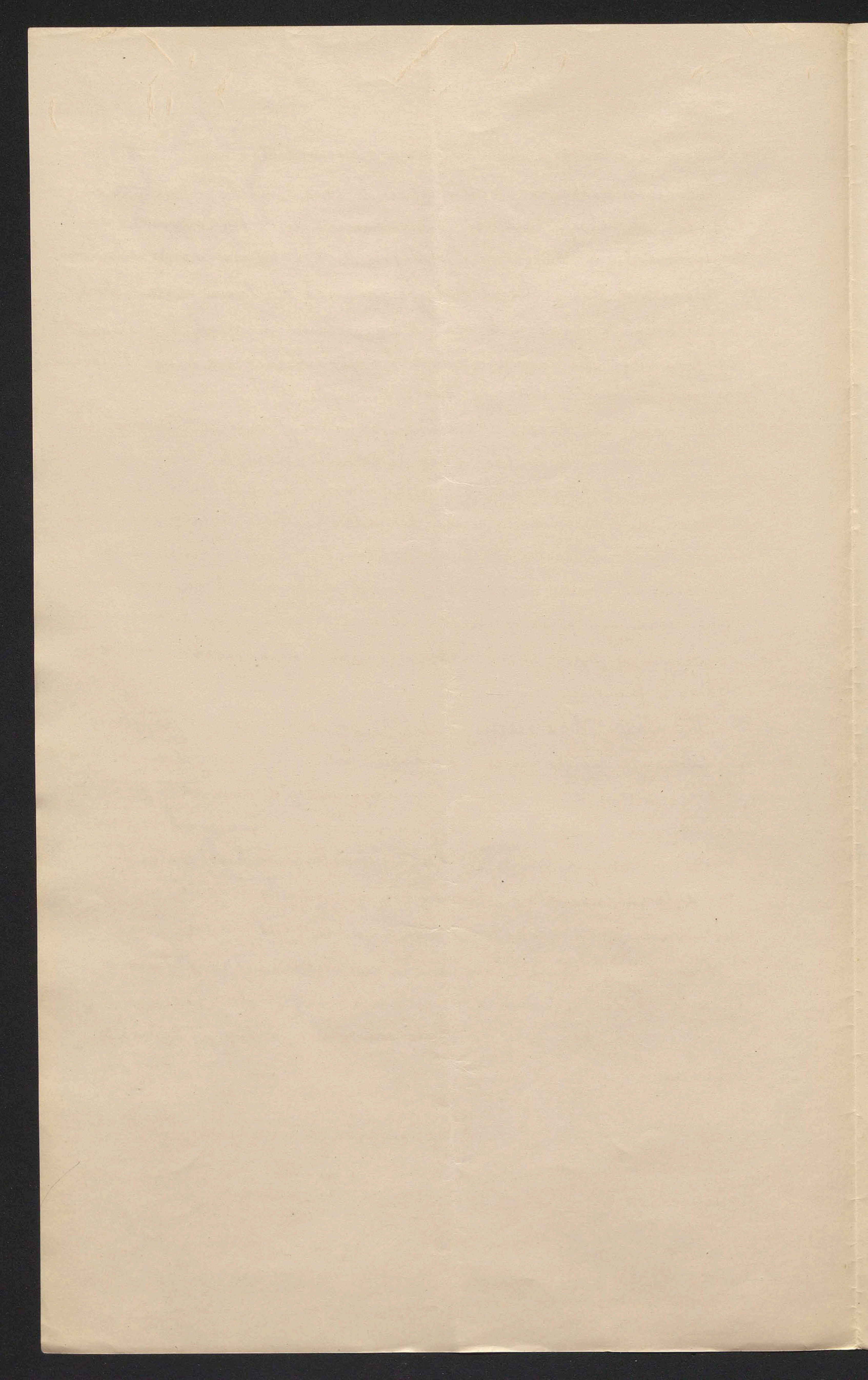
Aby Waszej Ekscellencyi dać pozór do wkroczenia, wygłoszę w Tarnowie na walnem zgromadzeniu gal. towarzystwa leśnego, którego jestem członkiem, stosowną mowę w czasie od 22 do 25 bm. Upraszam Waszą Ekscellencyę o energiczne i rychłe wkroczenie, bo nie wiem, jak mam we Wiedniu referować swój wniosek — czy cytować wszystkie dowody złej gospodarki lasowej, czy je pominąć, jeżeli gospodarka wejdzie na lepsze tory.

Pragnę, żeby Wasza Ekscellencya naprzód niespodzianie sprawę zbadał, a potem dał mój memoryał do wiadomości zaczepionych, bo gdyby się stało odwrotnie, oniby się potrafili wywinąć.

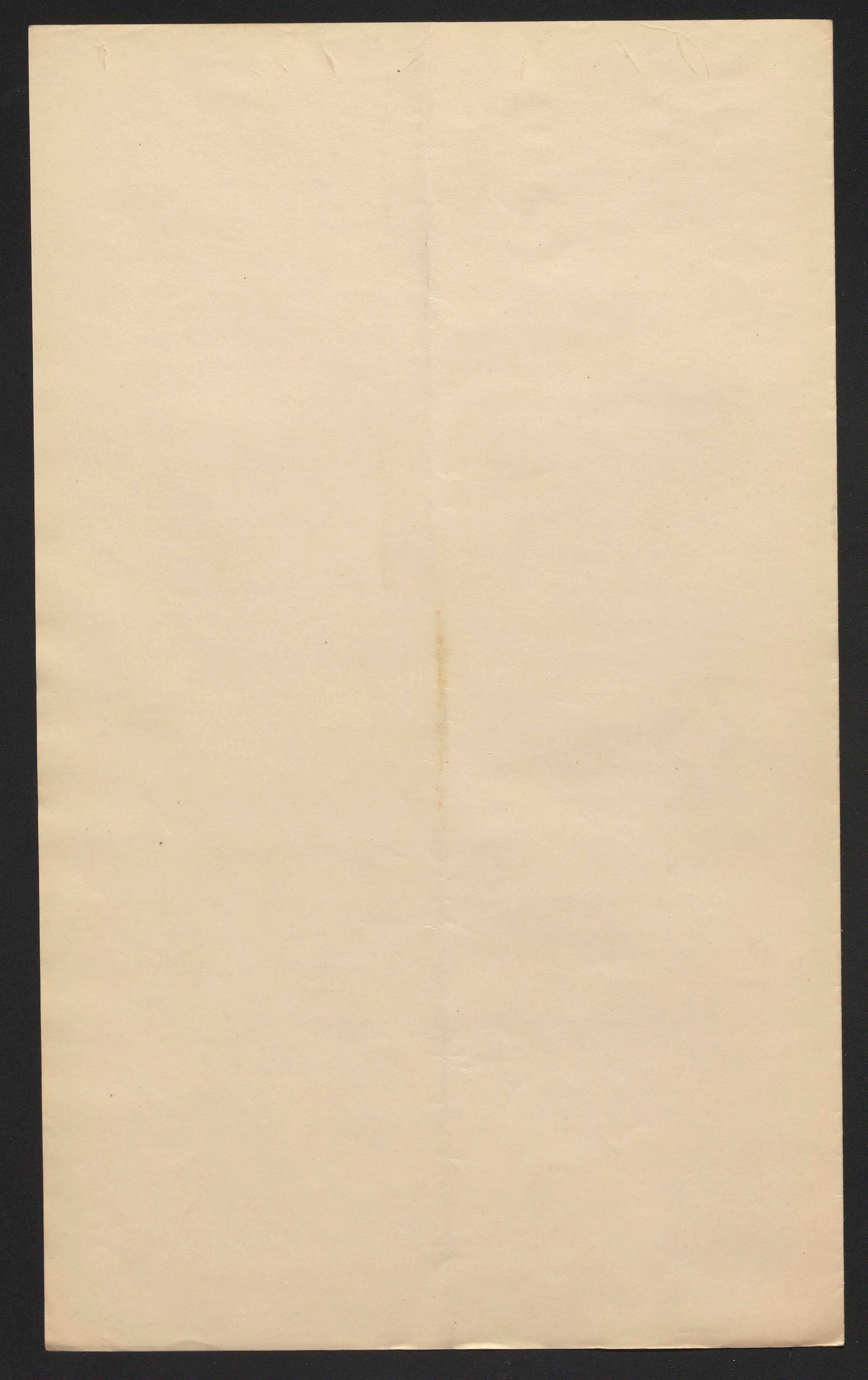
Z najgłębszym szacunkiem

Jan Zamorski

Tarnopol 21. VIII. 909.

~~103~~
82

Interpelacya do J. E. Pana Namiestnika jako Prezydenta c. k. Galic. Dyrekcyi Lasów i Domen.

W mowie wygłoszonej w Sejmie w dniu 21 Stycznia b. r. podniósł Poseł Starnek ciężkie zarzuty przeciw obecnej administracyi Galicyjskich Dóbr Państwowych i funduszowych, a specyalnie przeciw urzędowaniu Prezydyalisty Pana Namiestnika dla Spraw Domenowych c. k radcy Namiestnictwa Szczęsnego Cieńskiego, opierając swe wywody na szeregu artykułów ogłoszonych w Słowie Polskiem przez posła do Rady Państwa Jana Zamorskiego.–

Gdy rozległe i po całej Galicyi rozrzucone dobra kameralne odgrywają wielką rolę w życiu ekonomicznym kraju, gdy nadto kraj nasz wobec swych zabiegów o zadzierżawienie tych dóbr specyalnie w obecnej chwili ze szczególnym zainteresowaniem śledzi gospodarkę w dawnych królewszczyznach, zapytują podpisani J. E. Pana Namiestnika jako Prezydenta C. k. Galic. Dyrekcyi Lasów i Domen:

Czy znane Mu są wspomniane przez posła Starnka w Słowie Polskiem ogłoszone artykuły posła do Rady Państwa Jana Zamorskiego, w których tenże twierdzi, że:

1.) Sfery widzące swój interes w zupełnym wyniszczeniu lasów w kraju spowodowały powołanie Radcy Namiestnictwa Cieńskiego na jego obecne stanowisko służbowe w tym celu, aby on zdewastował lasy kameralne,

2.) Radca Namiestnictwa Cieński dewastuje lasy kameralne dozwalając na nadmierne roz=

wzrastanie się zwierzyny, która niszczy z ogromnym kosztem wykonane kultury, a specyalnie w okręgu Lisowice i Delatyn.

3.) Zarządcy kameralni muszą dla radcy Namiestnictwa Cieńskiego i jego gości urządzać polowania i ugaszczać tych gości, chłopi spędzani do nagonki otrzymują bezpłatnie setki fur drzewa, a wspaniałomyślnie niepublicznym radcy Namiestnictwa Cieńskiego urządzono na podstawie rozporządzenia Dyrekcyi Domeny II 16798 ex 1909 telefony na koszt Skarbu.

4.) Radca Namiestnictwa Cieński nadużywa swego stanowiska ~~urz~~ służbowego do przedsiębrania zbytecznych, a kosztownych podróży, za które pobiera na podstawie niezgodnych z przepisami rachunków kosztów podróży wysokie kwoty.

5.) Z powodu zawieranych przez radcę Namiestnictwa Cieńskiego samowolnych i wadliwych kontraktów mnożą się kosztowne procesy narażające Domenę na wielkie straty, i tak w Tatarowie z firmą Nesselsdorfskiej fabryki wagonów, w Mikuliczynie z firmą Hecht i Winkler, w Jasieniu z firmą Hartenstein, w Wistowej z firmą Deligdisch i Sp., w Nadwórnej, Dorze, Delatynie, Osławach, Pasiecznej, Zielonej i Mizuniu z firmą Popper, nadto w Delatynie z firmą Vogel, a firma Scherzer w Zielonej skarży Skarb o 10800 Kr. odszkodowania. —

6.) Wskutek złej i niefachowej administracyi obniżają się dochody Domen — specyalnie c. k. skład drzewa w Stanisławowie i w Horodence od czasu obsadzenia posad kierowników tych składów agronomami t. j. niefachowcami przynoszą straty idące w dziesiątki tysięcy koron,

105
74

7.) Radca Namiestnictwa Cieński prześladuje miejscowych funkcyonaryuszy, jeśli nie chcą być powolnemi narzędziami w jego rękach i przenosząc ich co chwila z miejsca na miejsce rujnuje materyalnie, a toleruje defraudacye popełnione przez miłe mu osobniki jak n. p. Zarządca składu drzewa w Horodence,

8.) Radca Namiestnictwa Cieński odnosi się z nieżyczliwością do potrzeb ludności, n. p. stowarzyszeniu stolarzy w Stanisławowie sprzedała Dyrekcya Domen 500 m^3 drzewa tartego na tartaku w Mikuliczynie po bardzo wysokiej cenie lecz dostarczyła drzewo zupełnie nieodpowiedniej jakości, tak że go stolarze użyć nie mogli,

9.) Przez protekcyonalizm zniżyła Dyrekcya Domen Nesselsdorfskiej fabryce wagonów kontraktową cenę drzewa z 11 na 3 korony za 1 m^3,

10.) Radca Namiestnictwa Cieński wydzierżawił bratu swemu Mikołajowi za kilka tysięcy koron prawo eksploatacyi terenów naftowych wartości większej jak milion koron.

Jeśli J. E. Panu Namiestnikowi znane są rzeczone artykuły posła do Rady Państwa Zamorskiego zapytuję dalej podpisani, czy, względnie o ile zarzuty podniesione przeciw urzędowaniu Radcy Namiestnictwa Cieńskiego polegają na prawdzie, a w danym razie, co J. E. Pan Namiestnik uczynić zamierza aby sprowadzić administracyę galicyjskich dóbr Państwowych i fundacyjnych na właściwe tory. —

Na posiedzeniu Sejmu z dnia 9 bm. odbytem wnieśli posłowie pp. Józef Męczyński i tow. interpelacyę, w której zapytali Pana c.k. Namiestnika, czy znane mu są wyszczególnione w tej interpelacyi zarzuty przeciw obecnej administracyi galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych, a specyalnie przeciw urzędowaniu c.k. radcy Namiestnictwa [illegible] Cieńskiego, podniesione w szeregu artykułów posła do R.P. p. Jana Zamorskiego w „Słowie Polskiem", a powtórzone częściowo przez posła p. Zygmunta Skarucha w mowie wygłoszonej w Sejmie dnia 21 bm. — Panowie interpelanci zapytali zarazem, czy, względnie o ile zarzuty te polegają na prawdzie, a w danym razie, co Pan c.k. Namiestnik zamierza uczynić, aby sprowadzić administracyę rzeczonych dóbr na właściwe tory.

Odpowiadając na tę interpelacyę zaznaczam przedewszystkiem, że artykuły ogłoszone w Słowie Polskiem przez p. posła do R.P. Jana Zamorskiego w sprawie administracyi dóbr kameralnych były przedmiotem szczegółowych i ścisłych dochodzeń, których wynik jest następujący.

~~wszelkiego, jakoby~~ powne (pór. 1)

Od roku 1881 jest na mocy Najwyższego Postanowienia Każdorazowy c.k. Namiestnik Galicyi zarazem Prezydentem c.k. galic. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych i jako taki sprawuje jej naczelne kierownictwo. - Śp. Namiestnik Andrzej hr. Potocki objąwszy urzędowanie postanowił przeprowadzić w administracyi galicyjskich dóbr kameralnych daleko idące zmiany, ta-kże rozciągnąć nad całym personalem i nad tokiem wszystkich ważniejszych spraw najściślejszą kontrolę. - Do pomocy w wykonywaniu tej kontroli i dla przestrzegania, aby sprawy domen załatwiano ściśle według jego wskazówek powołał śp. Namiestnik hr. Potocki w r. 1904 za zgodą Ministerstwa rolnictwa wicesekretarza tegoż Ministerstwa, który pracując od szeregu lat w dziale administracyi dóbr państwowych miał sposobność z tą administracyą dokładnie się zapoznać. - Urzędnik ten przydzielony został c.k. Namiestnikowi jako prezydyalista jego dla spraw domenowych i nie otrzymał samodzielnego zakresu działania, ale, ~~ale~~ podobnie, jak urzędnicy prezydyalnego Namiestnictwa wykonuje tylko polecenia c.k. Namiestnika, na cały zaś tok gospodarstwa dyrektorowie domen (do roku 1907 były dwie Dyrekcye, wschodnia i zachodnia - ga-

liczytka) nie zostali pozbawieni wpływu
po myśli obowiązującej instrukcji
im przysługującego i tylko musieli
poddawać ważniejsze, przez tego przedsiębiorcę
specjalnie oznaczone sprawy, aprobacie
c.k. Namiestnika, podczas gdy w innych,
tak nieoznaczonych sprawach, zupełnie
samodzielnie decydowali.-
Jak się tedy z powyższego okazuje, twierdze-
nie p. posła dr. J. Zamorskiego, jakoby spowodowały
powołanie radcy Namiestnictwa Cieńskie-
go na jego obecne stanowisko służbowe
sfery widzące swój interes
w zupełnem zniszczeniu lasów
w kraju w tym celu, aby on zdewastował
lasy kameralne, jest z prawdą niezgodne.
Nieuzasadnionem również jest twierdze-
nie p. posła dr. J. Zamorskiego, jakoby
radca Nam. Cieński dewastował lasy
dozwalając na nadmierne rozmnażanie
się zwierzyny, która niszczy z ogromnym
kosztem wykonane kultury, a spe-
cjalnie w okręgu Lisowice i Molatyn.-
Wprawdzie bowiem zwierzyna rozmnaża-
jąc się od czasu do czasu w pojedynczych
okolicach w znaczniejszej ilości wyrządza
w kulturach mniejsze lub większe
szkody, Dyrekcja domen dokłada jednak starań,
aby szkody te o ile możności się zmniej-
szały, jużto przez używanie różnych
środków ochronnych przeciw uszkodze-
niu młodych drzew przez zwierzynę,

jedynie przez zwiększenie odstrzału, o ile na to istniejące kontrakty łowieckie (z wspomnianym w interpelacyi) pozwalają. — Specyalnie w obrębie delatyńskim odstrzelono w zimie 1906/7 kilkadziesiąt sztuk sarn, a w obrębie lisowieckim w zimie 1908/9 dwadzieścia kilka sztuk tych.

Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła do Dr. F. Zamorskiego, że (jak 3). — Od dłuższego szeregu lat urządzały obie Dyrekcye domen doroczne polowania w kilku zarezerwowanych na ten cel rewirach i zapraszały na nie przeważnie wyższych urzędników — praktykuje się to i obecnie, ale już tylko w rewirze nadwórniańskim, dotyczącemu zarządowi pokrywa się wydatki połączone z przyjęciem gości, a nagonkę wypłaca się z kredytu na ten cel w budżecie państwowym przeznaczonego. Radca Namiestnictwa Cieński nie ma żadnego pawilonu myśliwskiego, a powołany przez p. posła do Dr. F. Zamorskiego akt. l. dz. 16798 ex 1909, dotyczący wniosku c. k. Zarządu lasów w Delatynie co do zaprowadzenia w lasach tamtejszych szeregu połączeń telefonicznych jest dotąd niezałatwionym.

Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła do Dr. F. Zamorskiego, że (jak 4). — Każdą podróż służbową ~~przedsiębierze~~ [illegible] Radca Nam. Cieński na podstawie specyalnego polecenia Pana c. k. Namiestnika i z każdej

2)

podróży składa ~~dla~~ szczegółowe sprawozdanie, na podstawie którego Pan c.k. Namiestnik ma sposobność ocenić, czy radca Wam. Cieślak wypełnił otrzymane zlecenie. – ~~Rachunki~~ Dotyczące rachunki kontów podróży są zupełnie zgodne z przepisami, jak to stwierdziła przed kilku tygodniami komisya c.k. Najwyższej Izby obrachunkowej, a kwoty wypłacane z tego tytułu radcy Wam. Cieślakowi wynoszą przeciętnie (~~tysiące~~ zaledwie) kilka set koron rocznie.

Co się tyczy twierdzenia p. posła dr. Zd. Zamorskiego, że (jak 5), to rzecz się ma jak następuje:

W miesiącu wrześniu 1909 było zamiarem, że c.k. Dyrekcya domen wytoczy proces firmie Wesselsdorfskiej fabryki wagonów o zapłatę kwoty należnej Skarbowi za wyrobki drzewa na koszt firmy, a której to kwoty takowa w żądanej wysokości dobrowolnie uiścić nie chce. – Firma Hecht i Winkler wytoczyła Skarbowi proces karny z tytułu rzekomego niedotrzymania przez Skarb kontraktu w Wiktualicznie i proces ten we wszystkich trzech instancyach przegrała. –

Firmie Hartensteina sprzedał w Jasieniu miejscowy zarządca lasów samowolnie zapasy drzewa, którejto sprzedaży dyrekcya nie zatwierdziła, a gdy Hartenstein

wytoczył z tego powodu c.k. dyrekcyi domen proces, przegrał go we wszystkich trzech instancyach.—

Nie prowadzono natomiast z firmą Deligdisch i Sp. żadnego procesu, również jak i z firmą Popper, lub Vogel.

Firma Schener, nieprawnie wyrębawszy w okręgu Zielona znaczne przestrzenie lasów, co było nawet przedmiotem procesu karnego, który się toczył przed ławą przysięgłych w Stanisławowie, zażądała od Skarbu Państwa wydania bezprawnie zrębanego drzewa. Gdy c.k. dyrekcya domen żądaniu temu odmówiła, wytoczyła firma Skarbowi proces o wartość około 108.000 k., proces ten jednak już w pierwszej instancyi przegrała.—

Z powyższego okazuje się, że wszystkie twierdzenia p. posła do Dr. D. Zamorskiego, co do tych dyrekcyę domen na wielkie straty narażających procesów są nieprawdziwe.

Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła do Dr. D. Zamorskiego jakoby wskutek złej i niefachowej administracyi dochody domen obniżały się, a specyalnie jakoby c.k. skład drzewa w Stanisławowie i Horodence od czasu obsadzenia posad kierowników tych składów agronomami t.j. niefachowcami przynosiły straty idące w dziesiątki tysięcy koron.— Według urzędowych zamknięć rachunkowych wynosiły bowiem

od r. 1902 poczęwszy dochody netto:

galicyjskich dóbr państwowych:

z r. 1902 — 932.651·46 k.
" 1903 — 1.740.635·19 "
" 1904 — 2.190.014·15 "
" 1905 — 1.770.008·64 "
" 1906 — 2.800.091·50 "
" 1907 — 2.582.682·95 "
" 1908 — 2.535.133·01 ",

zaś galicyjskich dóbr funduszowych (prócz Krynicy):

z r. 1902 — 64.027·27 k.
" 1903 — 108.339·62 "
" 1904 — 97.005·97 "
" 1905 — 120.448·24 "
" 1906 — 110.938·49 "
" 1907 — 101.699·02 "
" 1908 — 76.192·01 "

Jak z cyfr powyższych wynika, okazują dochody domen od kilku lat stałą tendencyę wzrostową, podlegają atoli naturalnie ciągłej oscylacyi, ile że corocznych dochodów zawisłe jest od szeregu zmieniających się ciągle czynników, jak np. roczna przestrzeń zrębna, wydatność pojedynczych zrębów co do drzewa użytkowego i opału, konjunktura handlowa, ceny robocizny, mniejsze lub większe zapasy drzewa pozostające na składzie z końcem roku budżetowego, większe lub mniejsze zaległości kupców w przypadającej Skarbowi cenie kupna, wysokość corocznych wydatków na inwestycye i t. p.

Co się tyczy c.k. składów drzewa opałowego w Stanisławowie i Horodence, to bilans ich zestawiony na podstawie ceny taksowej drzewa na pniu z doliczeniem kosztów wyróbki i dostawy przedstawia się w następujących okrągłych cyfrach

1) skład stanisławowski

w r. 1902 – strata 11.000 K
" 1903 – " 15.400 "
" 1904 – " 13.200 "
" 1905 – " 12.700 "
" 1906 – ——— zysk: 1000 K
" 1907 – ——— " 17.300 "
" 1908 – ——— " 6.500 "

Jeśli się zważy, że agronom przez p. Jostę do Dr. P. Zamorskiego wspominany dopiero z końcem 1904 roku objął swą posadę, którą sprawował do końca 1907 roku, to okazuje się, że dopiero za tego agronoma ustał chroniczny deficyt składu stanisławowskiego, który wreszcie zaczął dawać dochody –

2) skład horodeński

w r. 1902 – strata 1.100 K
" 1903 – " 2.900 "
" 1904 – " 5.600 "
" 1905 – " 3.600 "
" 1906 – ——— zysk 100 K.–

Zamknięć rachunkowych za rok 1907, 1908 co do składu w Horodence jeszcze nie ma. Jeśli się zważy, że dawny zarządca, fachowy leśnik ustąpił z końcem 1904 roku, oka-

ruje się, że za jego urzędowania deficyt
składu rósł co roku, i ustał dopiero, gdy
agronom objął kierownictwo składu.
Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła do Rady
państwa Zamorskiego, że (jak 7). – Perso-
nal c.k. Dyrekcyi lasów i dóbr państwowych bywa
bowiem przenoszony albo na własną prośbę
albo z ważnych względów służbowych np.
jeśli któryś z funkcyonaryuszy z powodu
nadwątlonego zdrowia nie nadaje się na
posadę wymagającą pełni sił fizycznych,
jeśli wskutek zaniedbywania obowiązków
na bardziej samoistnych posadach stało
się koniecznem umieszczenie takiego
funkcyonaryusza na stanowisku, gdzie
łatwiej może być skontrolowanym itp. –
Jakiekolwiek nadużycia albo defraudacyi po-
pełnionych przez personal podległy c.k. Dy-
rekcyi lasów żadnem się nie toleruje, a win-
nych bez wyjątku pociąga się do odpowiedzialności – tak
się też rzecz miała z przytoczonym przez
p. posła Zamorskiego, jako przykład zarządcą
składu drewna w Horodence, który na-
tychmiast po skonstatowaniu, iż do-
puścił się defraudacyi, został ze służby wy-
dalonym, mimo, że jego rodzina zdefraudo-
waną kwotę Skarbowi Państwa zwró-
ciła.
Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła
do Rady Państwa Zamorskiego, jakoby radca
Namiestnictwa Cieński odnosił się z nie-
życzliwością do potrzeb ludności. – ~~Owszem~~

./.

dokłada (c.k. Dyrekcya lasów) usilnych starań, aby, o ile na to zawarte dawniej długoterminowe kontrakty pozwalają, ludność mogła zaspakajać swe potrzeby tak co do drzewa budowlanego, jak i co do opału, bezpośrednio w administracyi lasów kameralnych. W tym celu wyłącza c.k. Dyrekcya lasów od hurtownej sprzedaży znaczne ilości drzewa, częstokroć całe zręby, a w ostatnich czasach postanowiła narazie zrobić próbę z zarezerwowaniem ~~całego drzewa~~ wszystkich cięthów drzewnych w obrębie gospodarczym Młodiatyn dla ludności i odmówiła prośbie ~~przedłużenie~~ kontraktu kupna drzewa dotychczasowego hurtownego nabywcy. Co się tyczy twierdzenia p. posła Zamorskiego mającego ilustrować nieżyczliwe odnoszenie się zarządu Namiestnictwa Cieńskiego do potrzeb ludności, a to, że c.k. Dyrekcya lasów sprzedała stowarzyszeniu stolarzy w Stanisławowie 500 m³ drzewa tartego ~~porpa~~ na tartaku w Mikuliczynie po bardzo wysokiej cenie, a dostawiła mimo tego drzewo zupełnie nie odpowiedniej jakości, tak że go stolarze użyć nie mogli, to c.k. Dyrekcya rzeczywiście sprzedała wspomnianemu stowarzyszeniu 500 m³ drzewa tartego po cenie 33 K. za 1 m³, przy której to cenie c.k. Dyrekcya ponosiła stratę około 4500 K. w porównaniu ~~do~~ tego, co byłby za ten materyał zapłacił kupiec kontraktowy,

/:

jeśli zaś dostarczony materyał okazał się częściowo dla stolarzy nieprzydatnym, to stało się to dlatego, że uskuteczniając zamówienie nie podali oni w jakich szerokościach mają być deski wycięte [?], dostarczono więc im desek różnej szerokości.–

Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła do Rady Państwa Zamorskiego, że c.k. dyrekcya lasów zniżyła firmie Wesselsdorfskiej fabryce wagonów (przez protekcyonalizm) cenę kontraktową z 11 na 3 K. za 1 m³.–

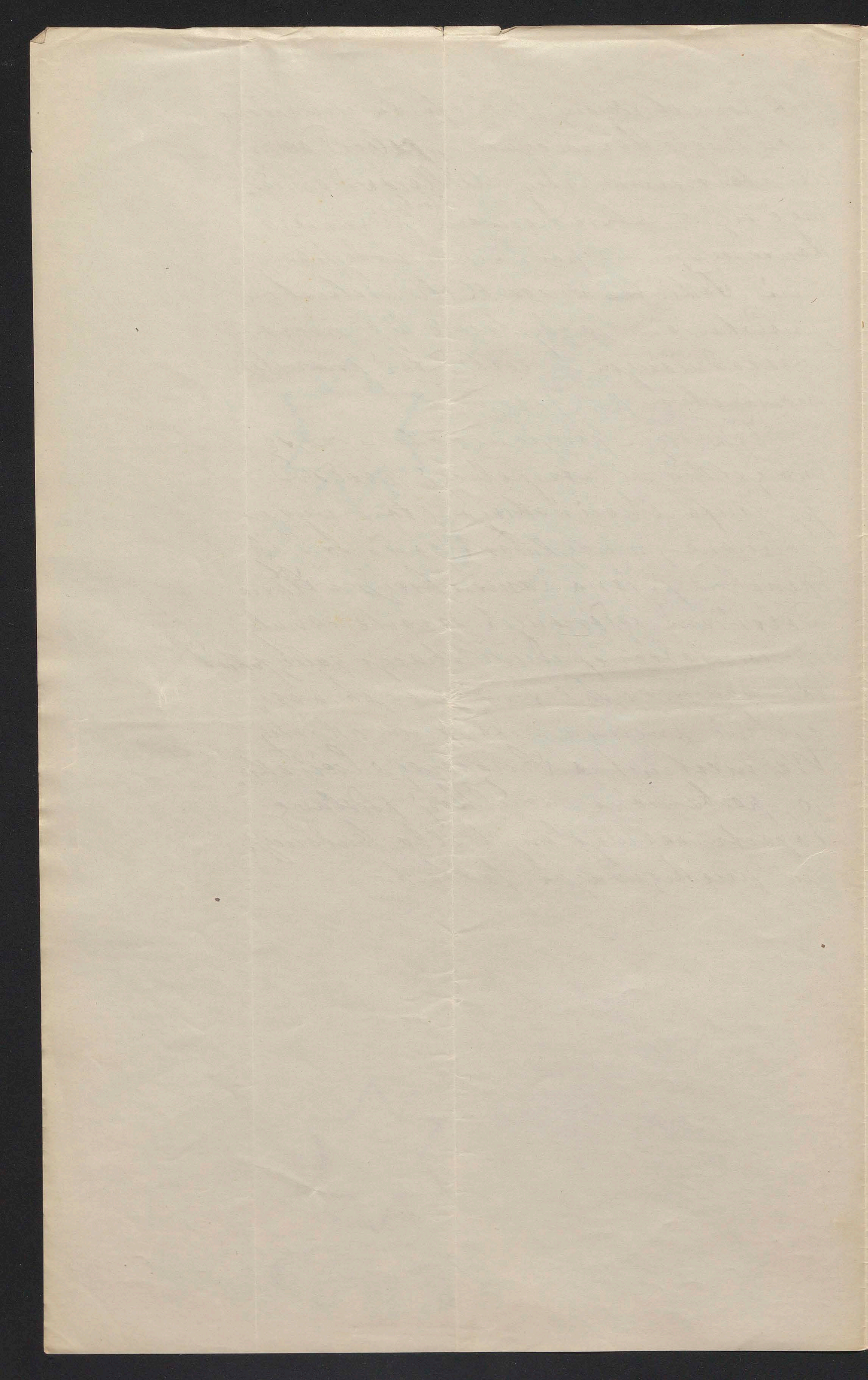
Firma Wesselsdorfska obowiązaną jest płacić po 10·25 K. za 1 m³ drzewa kontraktowego dobrej jakości, tj. nieprzeleżałego i odpowiadającego innym kontraktowym warunkom, gdy zaś drzewostany, z których firma pociąga drzewa są w znacznej części przeleżałe, odmówiła ona w r. 1908 przyjęcia 9600 m³, jako drzewa ~~[illegible]~~ złej jakości. ~~[illegible]~~ Gdy komisyonalnie stwierdzono, że to postępowanie firmy było uzasadnionem z uwagi na jakość drzewa, rozpisała c.k. dyrekcya na sprzedaż tegoż publiczną licytacyę i ogłosiła ją w dziennikach krajowych i zagranicznych i zawiadomiła o licytacyi znanych kupców drzewnych. Mimo tego wobec lichej jakości drzewa nie wpłynęła na kupno jego ani jedna oferta, gdy zaś drzewo leżąc na składach traciło z biegiem czasu coraz więcej na jakości, zaledwie po długich pertraktacyach zdołała c.k. dy-

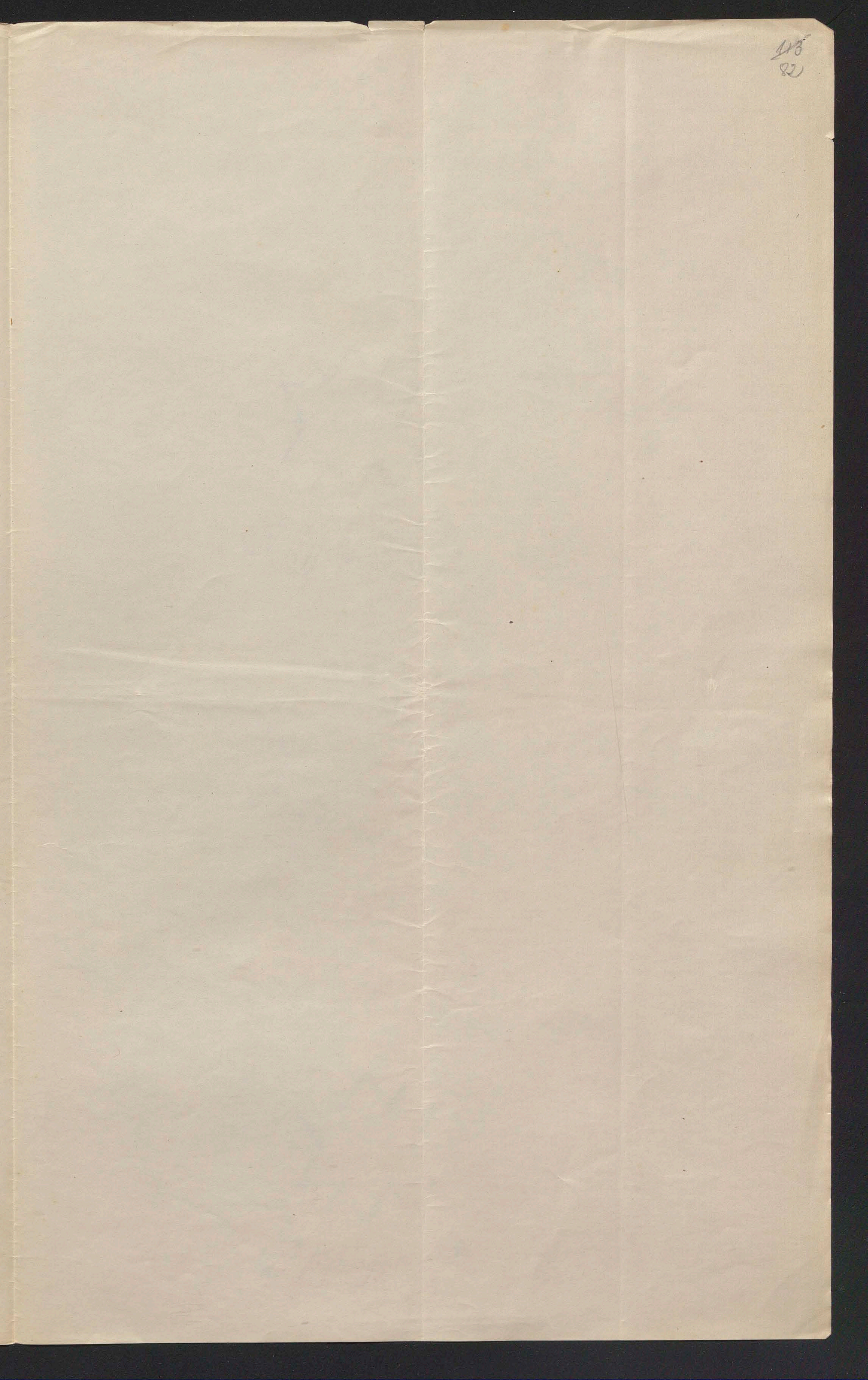
[illegible] lasów nakłonić firmę do zakupienia rzeczonych 9600 m^3 drzewa po cenie 3 K.– ~~i to z tych [illegible], że firmie wobec zezwolenia składów z [illegible] drzewem nie chcącej [illegible] drzewa [illegible] składów.~~–

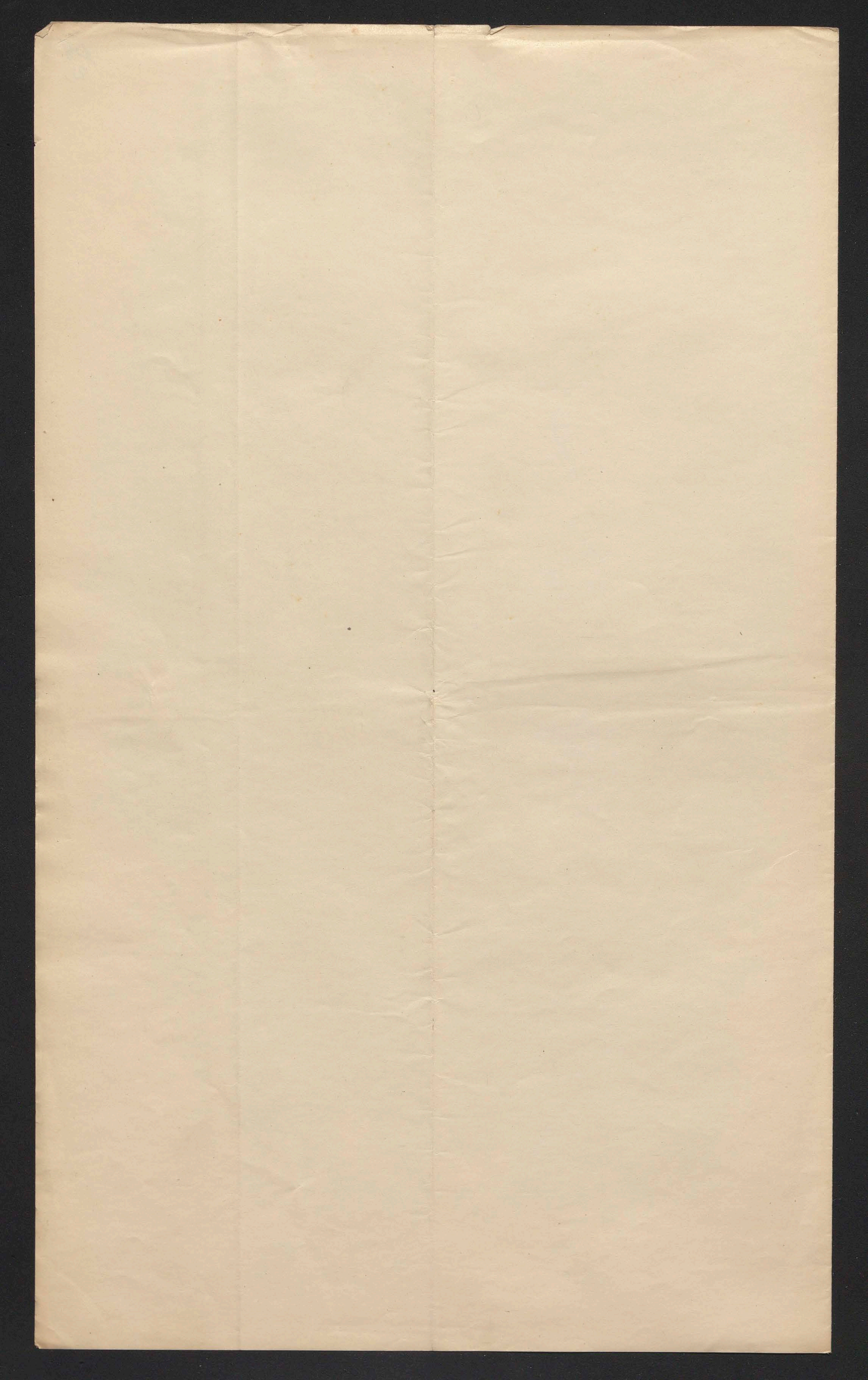
Nieprawdziwem jest twierdzenie p. posła Zamorskiego, że radca Namiestnictwa Cieński wydzierżawił bratu swemu Mikołajowi za kilka tysięcy koron prawo eksploatacyi terenów naftowych wartości większej, jak milion. – Gdy bowiem w pierwszej połowie 1908 roku Ministerstwo rolnictwa zażądało od Pana c.k. Namiestnika przedłożenia opinii co do ofert na dzierżawę prawa eksploatacyi nafty na zupełnie jeszcze niezbadanych gruntach w obszarze gospodarczym Dobrohostów, o wiele kilometrów od najbliższego szybu naftowego odległych, radca Namiestnictwa Cieński zgłosił służbowo Panu c.k. Namiestnikowi, że do jednego z oferujących konsorcyów należy brat jego Mikołaj. – Wobec tego polecił Pan c.k. Namiestnik referentowi sprawy starszemu radcy Müllerowi przedłożyć sobie jeszcze przed sporządzeniem referatu wszystkie akty sprawy, a po dokładnem ich przestudyowaniu i skonstatowaniu, że oferta konsorcyum, do którego należał brat radcy Namiestnictwa Cieńskiego

jest korzystniejszą, jak oferta wniesiona przez drugie konsorcyum, polecił osobiście starszemu radcy Müllerowi oświadczyć się za zatwierdzeniem oferty pierwszego konsorcyum z pewnemi modyfikacyami. Taki ~~też~~ wniosek Ministerstwu przedstawiono, a gdy tenże był rzeczowo uzasadnionym, został też przez Ministerstwo przyjętym.—

Jak się z powyższego okazuje, są wszystkie w interpelacyi posłów pp. Józefa Męcińskiego i tow. wyszczególnione, w artykułach posła do Rady państwa p. Jana Zamoyskiego w Słowie Polskiem ogłoszonych zawarte zarzuty przeciw obecnej administracyi galicyjskich dóbr państwowych i fundacyjnych, a specyalnie przeciw urzędowaniu ob. radcy Namiestnictwa [illegible] Cieńskiego, pozbawione wszelkiej podstawy i oparte na przesadzonych albo tendencyjnie przekręconych faktach.—

List do c. k. Ministra rolnictwa Dra Albina Bráfa.-

4. 4. [1912]

Wierzytary

E. E.!

Für das freundliche Schreiben E. E. vom 25. März l. J. meinen ergebensten Dank erstattend, beehre ich mich Hochdenselben zu bitten, versichert zu sein, dass meinem Schreiben vom 28. Jänner l. J. die Absicht vollkommen ferne lag das Entgegenkommen E. E. mir gegenüber dessen zahlreiche Beweise Hochderselbe mir seit jeher angedeihen lassen, in irgend welcher Beziehung in Zweifel zu ziehen.-

Mit diesem Schreiben habe ich nur beabsichtigt die Aufmerksamkeit E. E. auf einige Umstände zu lenken, die nach meinem Dafürhalten bei Entscheidung in Angelegenheit der Terrains in Starzawa von Bedeutung waren, oder auf mich den Eindruck machten, dass einzelne Herrn Referenten des Ackerbau-Ministeriums meine Kompetenz in Betreff der galizischen Staatsforstverwaltung gegen die Intenzionen E. E. einzuschränken trachten.

Was die ersterwähnte Ange-
legenheit anbelangt, gestatte
ich mir zu bemerken, u.zw. zur
Rechtfertigung, warum ich
den Statthaltereirat von Cieński
nicht beauftragt habe, noch
vor Erscheinen in Audienz
bei Seiner k.u.k. Hoheit Herrn
Erzherzog Leopold Salvator
im Juni 1911 über die Zu-
lässigkeit einer freihändigen
Vergebung der Starzawa'er
Terrains mit den zuständi-
gen Beamten der kompetenten
Ministerien in Fühlung zu
treten, dass mir dies ange-
sichts der mit den Erlässen
vom 6/7 1910 Zl. 20218 und 2/3
1911 Zl. 8662 getroffenen
Verfügungen des Ministeriums
entbehrlich erschien. - Mit
dem erstzitierten Erlasse hat
ja das Ackerbau-Ministerium
die im Berichte der Direktion
vom 19/5 1910 Zl. 6018 an-
lässlich Vorlage eines Offerts
des Abg. Skotgorowski um
Überlassung von Terrains in
Starzawa gestellte Anfrage,
ob für diese Terrains eine
Offertverhandlung auszuschrei-
ben ist, unter Abweisung

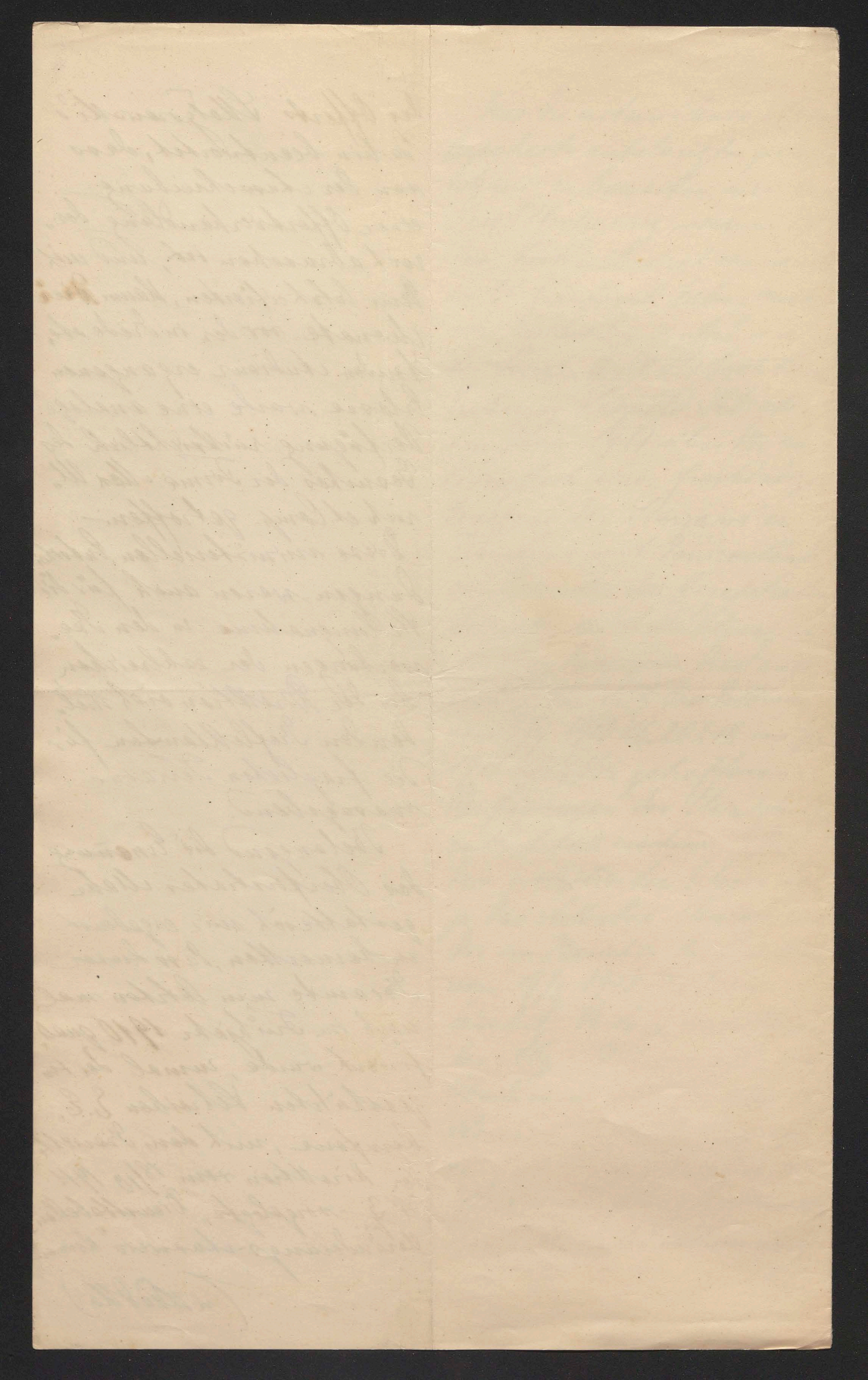
121
84

des Offerts Skotyrowski's dahin beantwortet, dass von der Ausschreibung einer Offertverhandlung derzeit abzusehen ist, und mit dem letztzitierten, kaum drei Monate vor der in Rede stehenden Audienz ergangenen Erlasse wurde eine analoge Verfügung rücksichtlich des Gesuches der Firma Max Ulrich et Comp. getroffen. –

Diese ministeriellen Entscheidungen waren auch für die Stellungnahme zu den Bewerbungen der zahlreichen, bei der Direktion sich meldenden Reflektanten für die fraglichen Terrains massgebend.

Belangend die Ernennung des Oberforstrates Mahr gestatte ich mir ergebenst zu bemerken, dass dieser Beamte zum letzten mal noch im Frühjahr 1910 qualifiziert wurde, zumal der im geschätzten Schreiben E. E. berufene, mit dem Berichte der Direktion vom 18/10 1911 Z. 3/pr. vorgelegte „Diensttabellen-Veränderungs-Ausweis" keinen

(w. Wadtka)

(Z Wartkowa listu do ministra rolnictwa Dra Bráfa)

Aufschluss über die Ände-
rungen in der Qualifizie-
rung – von den (rechtskräftig verhängten) Strafen oder
Belobungen abgesehen –
bietet. – Auch ist das Acker-
bau-Ministerium seit ei-
ner Reihe von Jahren
mit Beförderung von
Beamten, die im hiesigen
Dienstbereiche in Verwen-
dung stehen – mit Ausnahme
der Beförderung einiger
Forsteleven nie ohne vor-
herige Anfrage rücksicht-
lich der Beförderungswür-
digkeit derselben vorge-
gangen, welche Anfragen
auch immer mit tun-
lichster Beschleunigung
beantwortet wurden.

An die Frage der Ge-
währung von Preisnach-
lässen beim Freihand-
verkauf von Hölzern
bei der Säge in Stanawa
übergehend, beehre ich
mich zu bemerken, dass
nach dem Wortlaute des
Erlasses vom 28/12 1910
Z. 49.924 als Verkaufs-
preis der vom Sägepächter
zu zahlende Preis von

13·90 K. loco Säge festzu-
setzen war. + Diese Wei-
sung wurde auch von der
Direktion befolgt und statt
des im Wirtschaftsbezirke
Starzawa bis dazumal in
Geltung stehenden viel
niedrigeren Tarifspreises
in der Regel der Preis von
13·90 K. per 1 m³ Holz loco
Säge beim Freihandverkau-
fe vereinnahmt. – Meines
Erachtens kann demnach
in dem mit der Verordnung
der Direktion vom 31/5 1911
Z. 9547 bewilligten 20%
Nachlasse von dem letzter-
wähnten Preise beim Ver-
kaufe des Holzes für die
mittellosen Abbrändler
von Dublany kein Verstoss
gegen die Bestimmungen
des Erlasses Z. 49924 ex 1910
erblickt werden. –
Wollen E. E. versichert
sein, dass mit der Gewährung
von Tarifpreisnachlässen
hierorts sehr vorsichtig
vorgegangen wird und dass
solche Nachlässe
(von mir, beziehungsweise
im Falle meiner Verhin-
derung instruktionsgemäss

vom Direktionsleiter oder
dessen Stellvertretern
nach meinen speziellen
Weisungen nur in beson-
ders berücksichtigungs-
würdigen Fällen ~~solche~~
~~Nachlässe~~ bewilligt respekti-
ve dem Ministerium
vorgeschlagen werden.

Mit Rücksicht darauf,
sowie bei dem Umstande,
als durch die Bestimmungen
des Erlasses vom 28/12 1911
Z. 55446, laut welchem
die Gewährung von Preis-
nachlässen beim Frei-
handverkauf des Holzes
bei der Säge in was immer
für einer Höhe unbedingt
dem Ministerium vorbe-
halten bleiben soll, mir
die Möglichkeit benommen
würde, den Notleidenden,
wenn auch nur in den
durch Erlass vom 27/7 1907
Z. 2044 gezogenen engen
Grenzen, rasch unter
die Arme zu greifen, ~~Dass~~
während bis zur Erlassung
der ministeriellen Entschei-
dung selbstverständlich
ziemlich viel Zeit verstrei-

./.

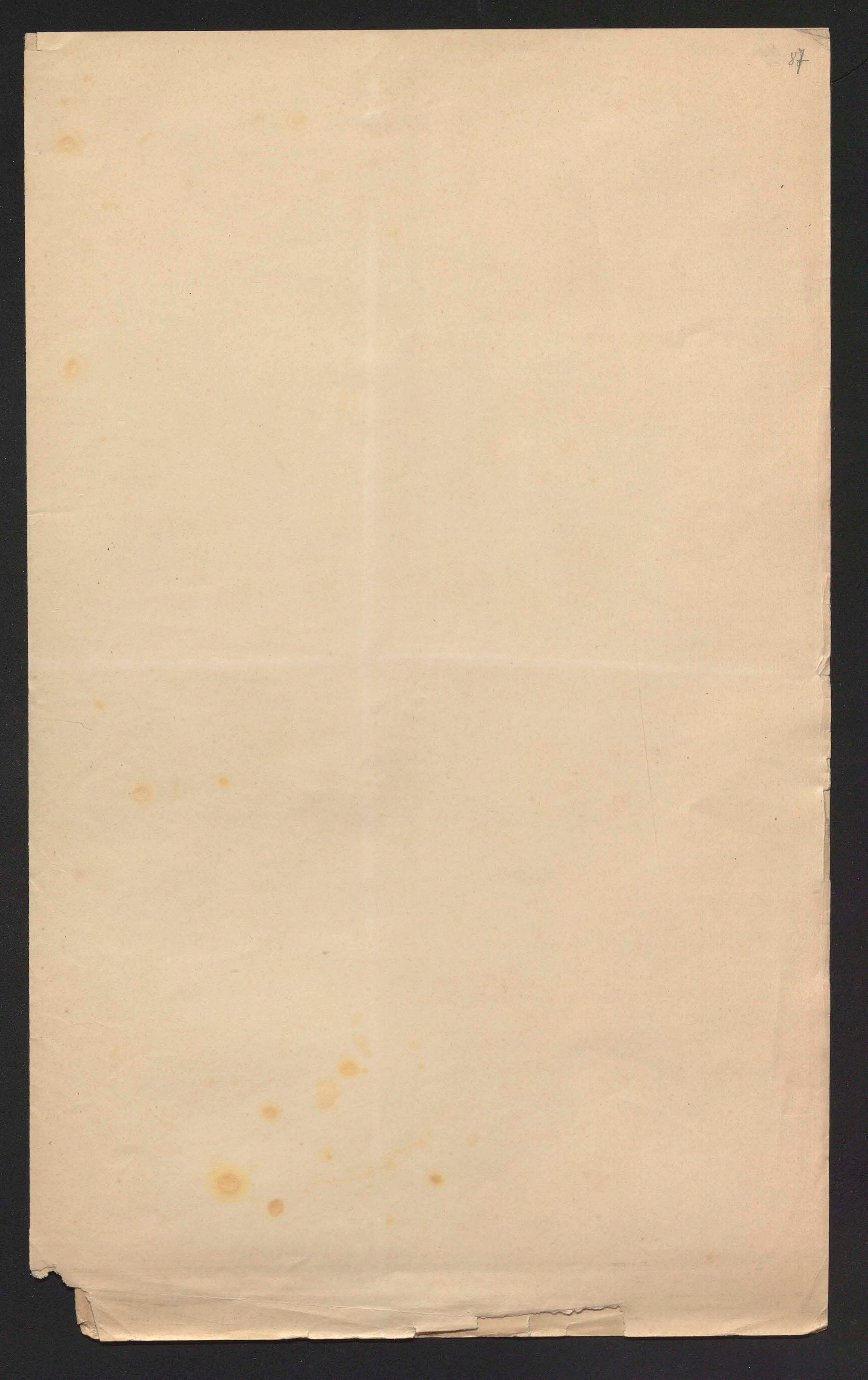
chen umso, gestatte ich mir E. E. freundlichst zu bitten, die obcitierte Bestimmung des Erlasses Z. 55446 ex 1911 aufheben zu wollen.

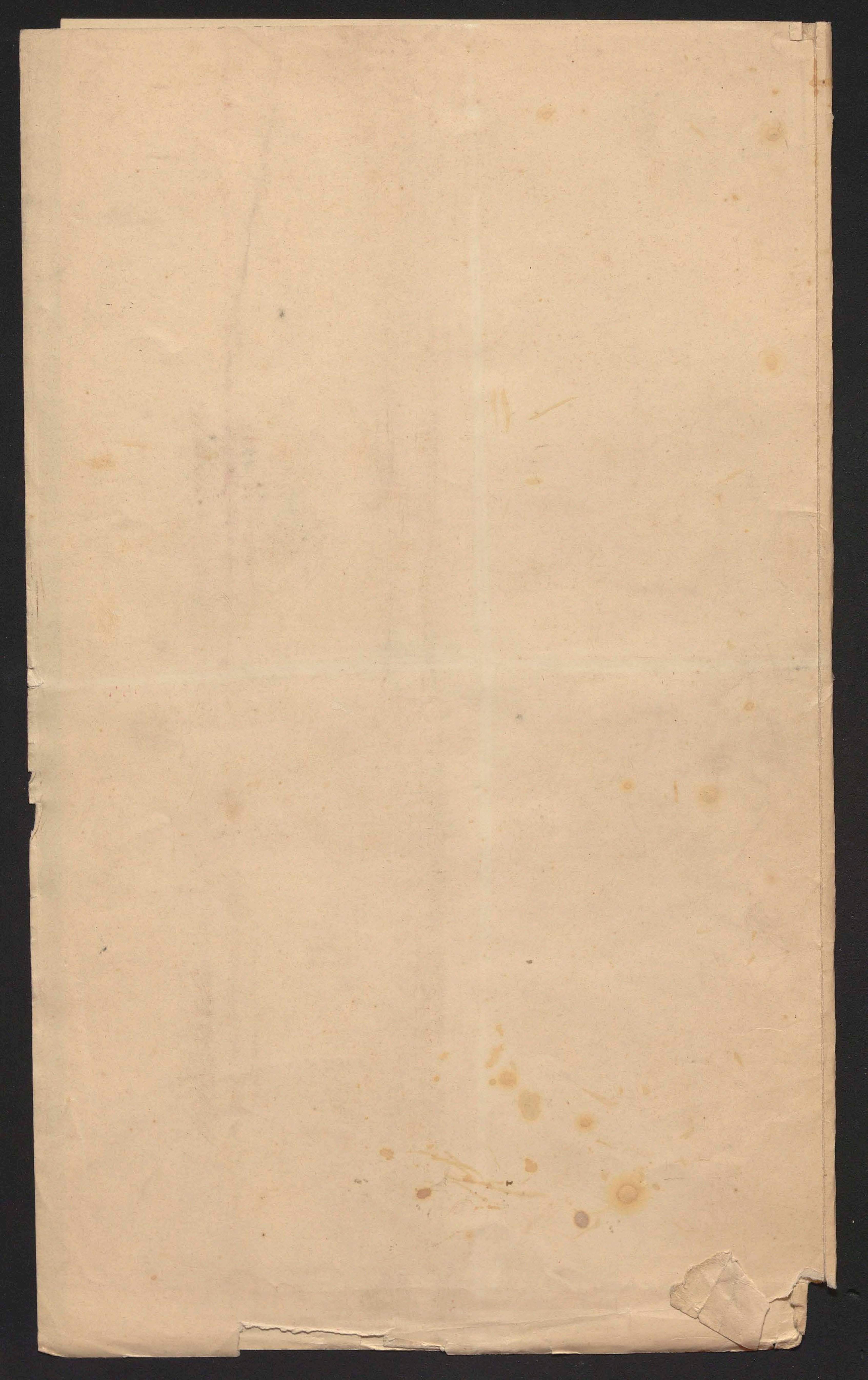
Genehmigen Hochdieselben die Versicherung meiner vorzüglichsten Hochachtung, mit welcher ich zu zeichnen die Ehre habe

E. E. besonders ergebener

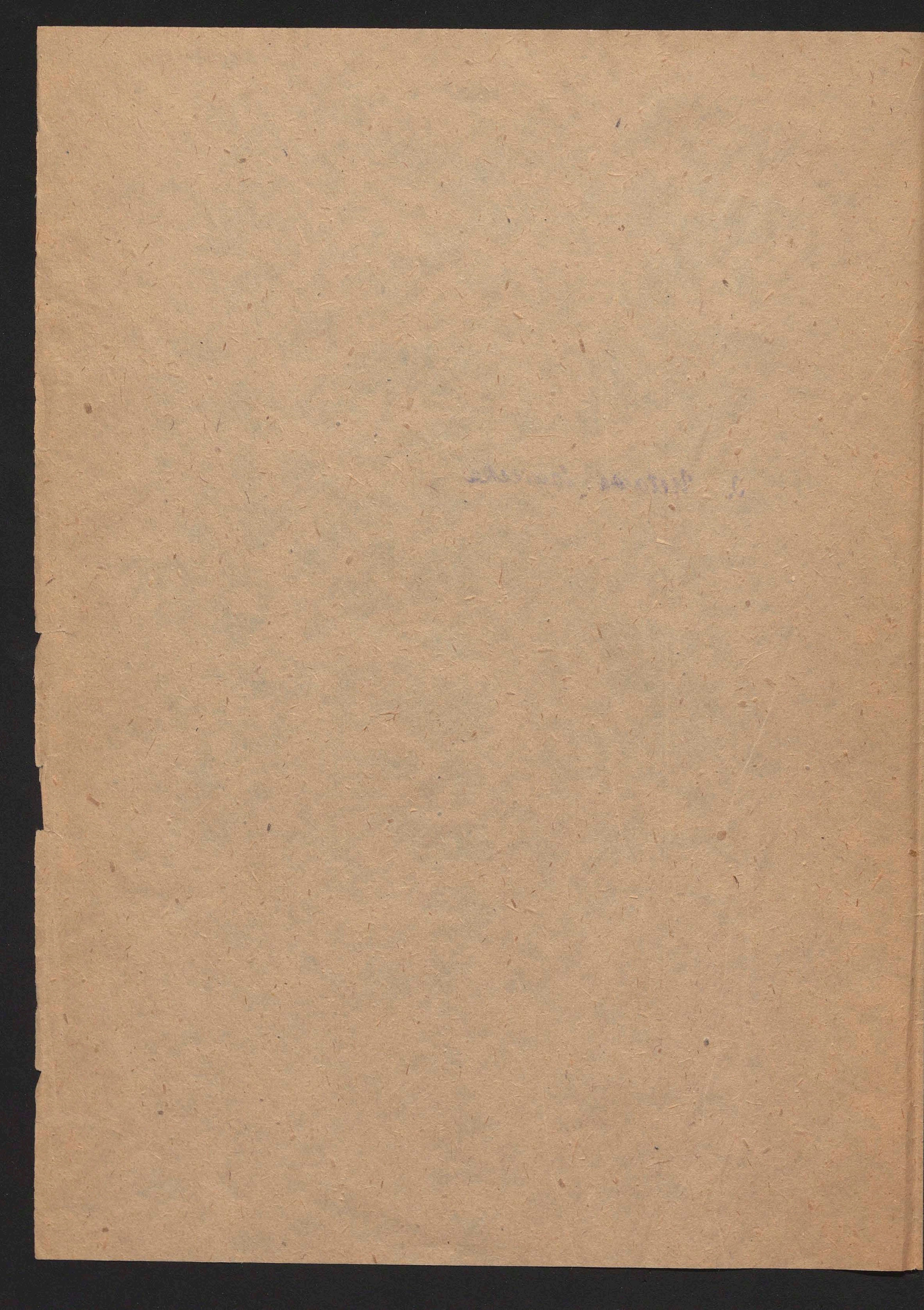
Czirill [illegible]

3/4

3. Ustawa torwiecka

U s t a w a

z dnia 5.marca 1897, którą wydana zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§ 47.

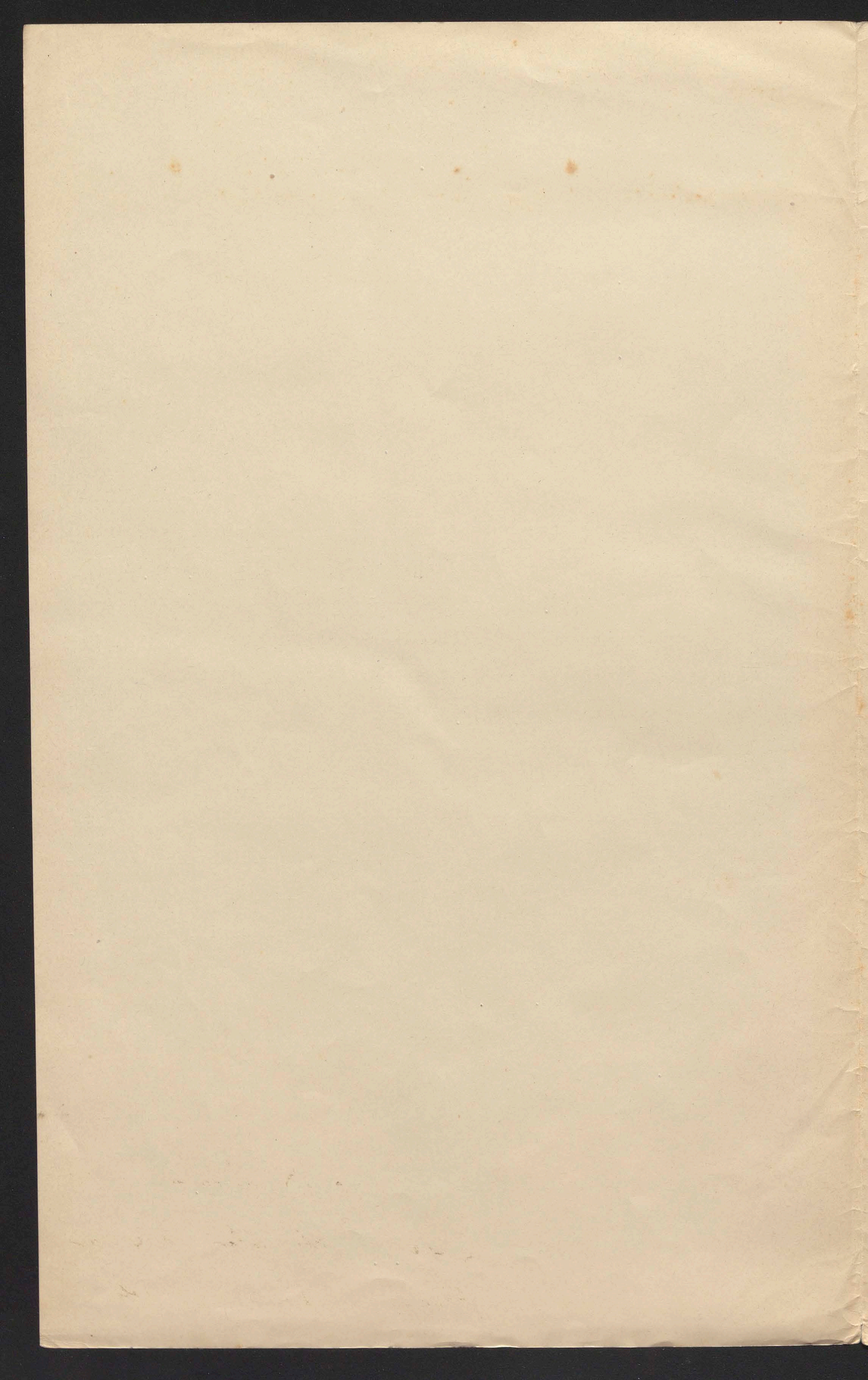
W okolicach, gdzie dziki wyrządzają znaczne szkody w ziemiopłodach, a uprawnieni do polowania, obowiązkowi tępienia ich zadość nie czynią, ma polityczna władza powiatowa, na doniesienie poszkodowanych:

a) uznać odpowiedzialnymi za tego rodzaju szkody tych właścicieli i dzierżawców polowania, którym udowodnionem będzie, że dziki na swoich obszarach hodują, lub, że obowiązkowi tępienia tychże zadość nie czynią;

b) udzielić osobom, ze strony których nadużycia obowiać się nie potrzeba, po zasięgnięciu co do nich opinii Wydziału powiatowego, nawet bez zgody uprawnionego do polowania, na pewien czas bezpłatne certyfikaty myśliwskie, z dozwoleniem tępienia z broni palnej dzików, lub innej szkodliwej zwierzyny (§ 46.alin.1) w obrębie ściśle oznaczonego obszaru, który nie może przekraczać granic okręgu gminnego polowania.

O wydaniu bezpłatnych certyfikatów zawiadomi jednocześnie Władza polityczna powiatowa tak uprawnionego do polowania, jakotez i miejscowe Władze policyjne.

./.

§ 51.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, gości myśliwskich i przez psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną w jego okręgu polowania przez zwierzęta łowne na gruncie i niezebranych jeszcze plonach, z wyjątkiem szkód wyrządzonych przez stada zapadłych dzikich gęsi i kaczek;

c) szkodę wyrządzoną przez dziki w myśl § 47.lit.a) niniejszej ustawy.

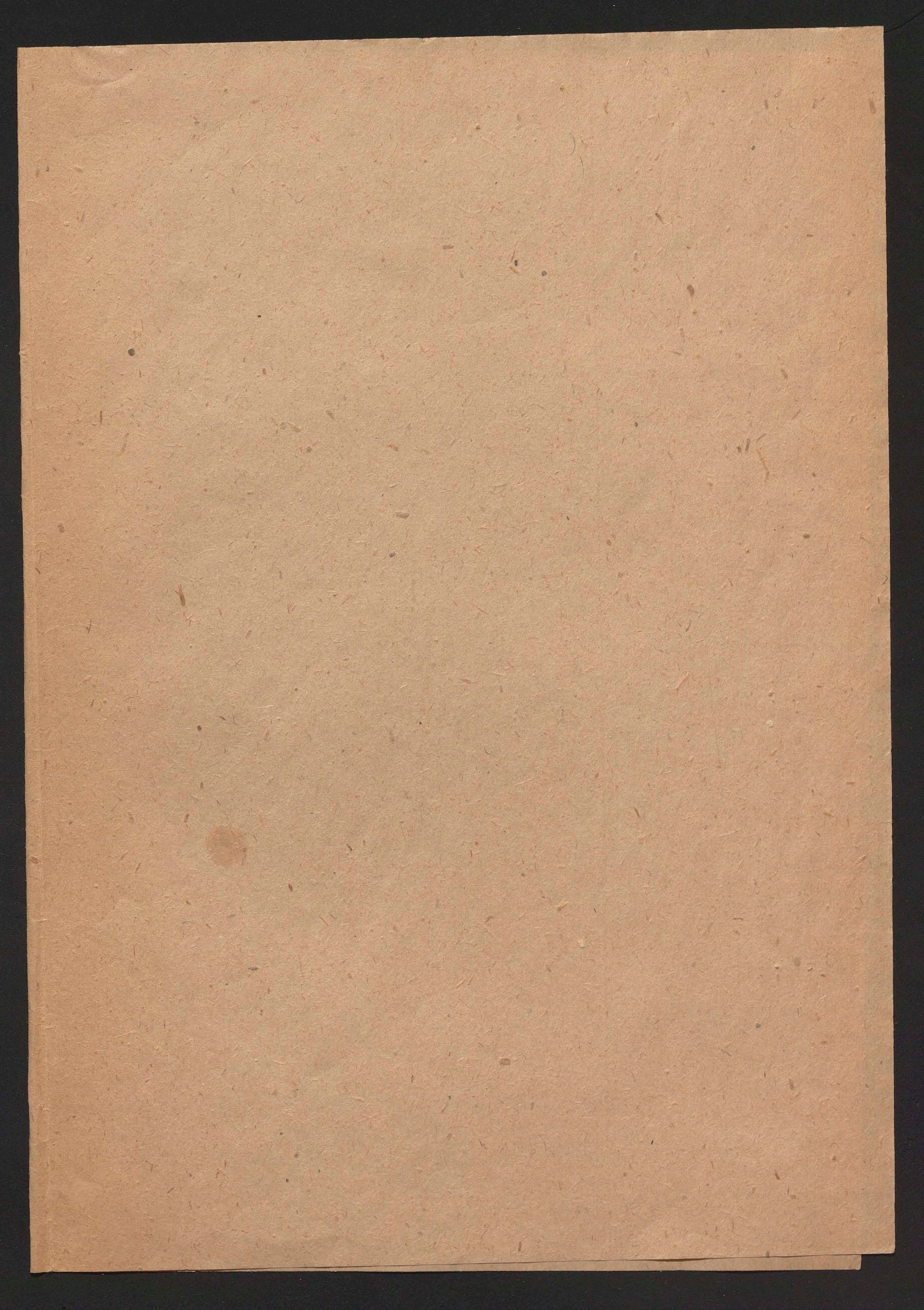
Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody, wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

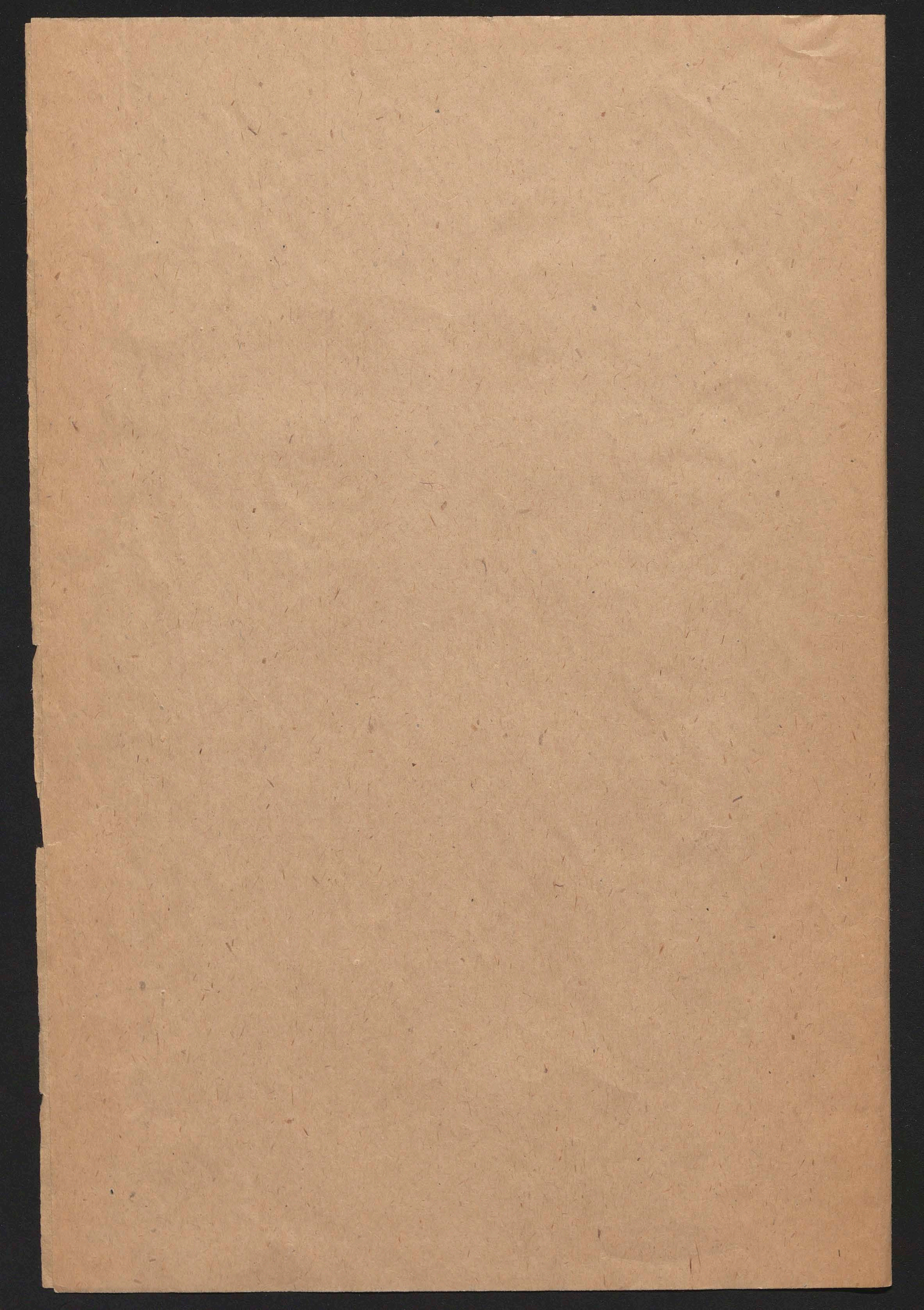
NB

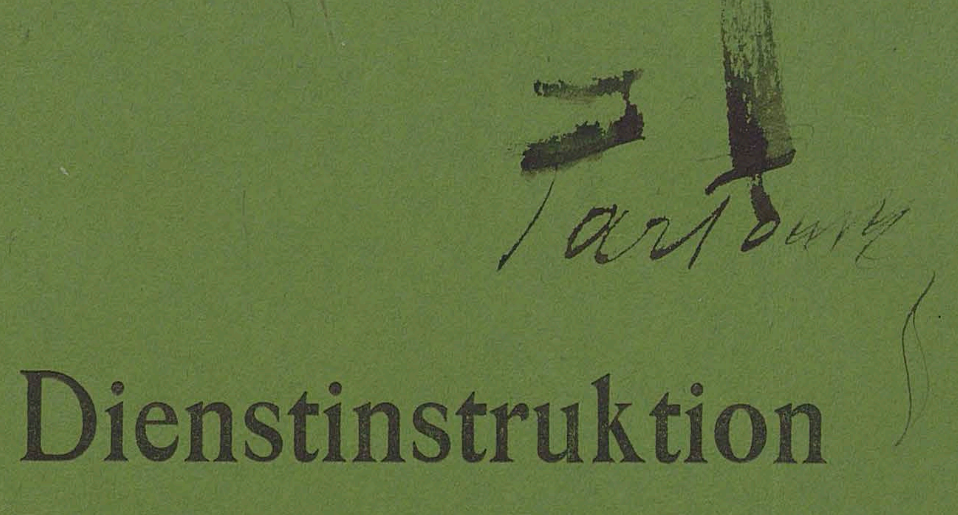
Nowa ustawa łowiecka pod względem obowiązku odszkodowania za szkody przez zwierzynę wyrządzone w niczem nie jest lepszą od starej; i brak w niej nawet dawnych postanowień o odszkodowaniu za dziki; jeżeli ich [illegible] nie tępi i certyfikatach do tępienia dzików przez osoby trzecie. (z jak § 47. starej ustawy)

Relacje

Nauczycielstwa

Dienstinstruktion

und

Wirkungskreis

für die

k. k. Forst- und Domänen-Direktionen.

Wien 1907.

Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

75

Dienstinstruktion

und

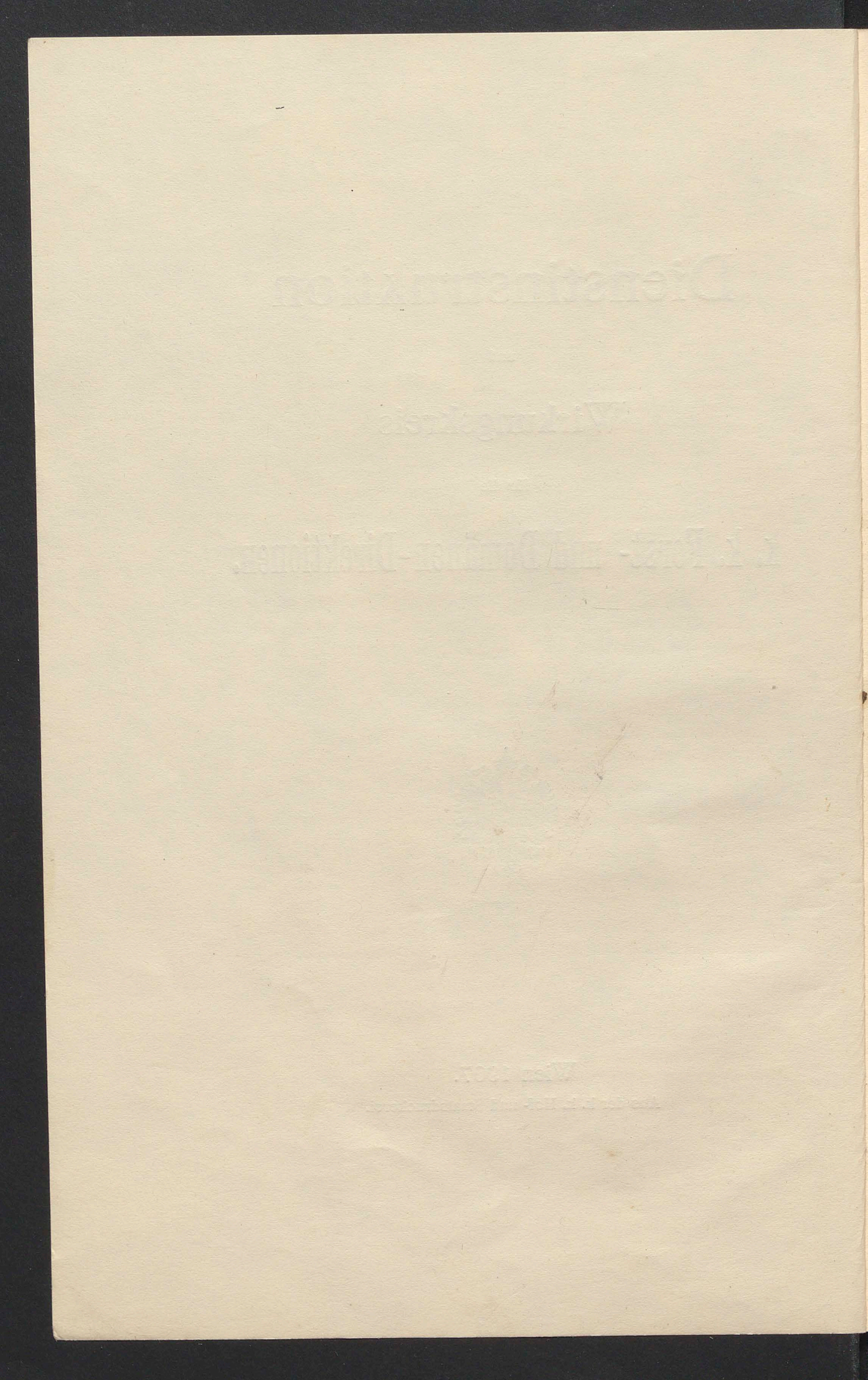
Wirkungskreis

für die

k. k. Forst- und Domänen-Direktionen.

Wien 1907.
Aus der k. k. Hof- und Staatsdruckerei.

Inhalt.

I. Abteilung.

Dienstinstruktion.

A. Stellung und Aufgaben der k. k. Forst- und Domänendirektionen.

II. Abteilung.

Wirkungskreis.

Dienstinstruktion und Wirkungskreis

für die

k. k. Forst- und Domänendirektionen.

I. Abteilung.

Dienstinstruktion.

A. Stellung und Aufgaben der k. k. Forst- und Domänendirektionen.

§ 1.

Stellung.

Die Forst- und Domänendirektionen sind staatliche Ämter, welche dem Ackerbauministerium unmittelbar unterstellt und den Forst- und Domänenverwaltungen, Legstatts- und Kassenämtern unmittelbar vorgesetzt sind.

§ 2.

Aufgaben.
***a)* Im allgemeinen.**

Den Forst- und Domänendirektionen obliegt die Verwaltung der in ihren Bereichen gelegenen Staats- und Fondsgüter und zu diesem Behufe die Schaffung der Wirtschaftsgrundlagen sowie die Leitung und Überwachung des gesamten Dienstes.

§ 3.

Sie haben nach den geltenden Gesetzen, Verordnungen und Vorschriften vorzugehen und sind verpflichtet,

sich in steter Übersicht der Wirtschafts- und Geschäftsführung der ihnen mittelbar oder unmittelbar unterstehenden Organe zu erhalten, über dieselben eine strenge Aufsicht zu führen und sie zur genauen Erfüllung ihrer Pflichten anzuhalten.

§ 4.

b) Im besonderen.

Die Hauptaufgaben der Forst- und Domänendirektionen sind hienach:

1. Die Erhaltung der Substanz des von ihnen zu verwaltenden Vermögens und die möglichste Hebung der aus demselben fließenden Erträge.

Die Forst- und Domänendirektionen haben sich daher die Erzielung möglichst günstiger finanzieller Resultate des Wirtschaftsbetriebes, jedoch mit steter Rücksicht auf die Wahrung der Nachhaltigkeit der Erträgnisse sowie unter Beobachtung der tunlichsten Sparsamkeit in den Wirtschaftsausgaben, dann die entsprechende Nutzbarmachung der dem eigenen Wirtschaftsbetriebe nicht vorbehaltenen Vermögensobjekte angelegen sein zu lassen;

2. die Durchführung der Begrenzung, Vermessung, Betriebseinrichtung und der Waldstandsrevisionen sowie die Evidenthaltung der betreffenden Elaborate;

3. die Leitung und Überwachung des gesamten Wirtschaftsbetriebes in Gemäßheit der festgestellten Wirtschaftsgrundlagen und Betriebspläne und entsprechend den bestehenden Abgabs- und Verwertungsvorschriften; daher obliegt ihnen innerhalb ihres Wirkungskreises insbesondere:

a) die Prüfung und Genehmigung der jährlichen Fällungsanträge und Nachweisungen innerhalb des Rahmens der genehmigten periodischen Betriebspläne und in den Grenzen der präliminarmäßig bewilligten Kredite;

b) die Prüfung der Forstproduktenpreis- und Arbeitslohntarife sowie der Bedingnisse für Versteigerungs- und Akkordverhandlungen und die Genehmigung des

Ergebnisses der letzteren innerhalb der vom Ackerbauministerium gegebenen Minimalpreis- und Maximallohnsätze;

c) die Prüfung und Genehmigung der Anträge für die jährlich auszuführenden Arbeiten für die Vermarkung, dann für die Erhaltung der Besitzgrenzen und der räumlichen Einteilung, ferner rücksichtlich der vorzunehmenden Forstkulturen und Meliorationen sowie der Hoch- und Betriebsbauten innerhalb der Grenzen der Präliminaransätze, dann der Nachweisungen und Rechnungen über die Ausführung;

d) die Prüfung und Genehmigung der Anträge über die Verwendung und Verwertung der Forstprodukte und die Einleitung des Verkaufes von Forstprodukten;

e) die Festsetzung der Modalitäten für den Verkauf der Forstprodukte.

4. Die Prüfung und Genehmigung der Anträge für den Jagd- und Fischereibetrieb und aller anderen mit den Forsten und Domänen verbundenen Nebenbetriebe sowie der bezüglichen Nachweisungen und Rechnungen über die Ausführung;

5. die Verpachtung, beziehungsweise Vermietung der in den eigentlichen Wirtschaftsbetrieb nicht einbezogenen Grund- und Gebäudeobjekte und Gerechtsame;

6. die Sorge für die rationelle Bewirtschaftung verpachteter landwirtschaftlicher Gründe;

7. die Leitung und Überwachung des gesamten Bau- und Meliorationswesens;

8. die Einleitung von Besitzveränderungen (Kauf, Verkauf, Tausch, Servitutenablösung) und deren Durchführung nach ihrer Genehmigung;

9. die Verfassung der Jahrespräliminarien, die Krediteröffnungen und Vorschußanweisungen für die unterstehenden Organe und die Überwachung der richtigen und zweck-

mäßigen Verwendung der Dotationen sowie des Rechnungs- und Kontrolldienstes im allgemeinen;

10. die Vertretung des Ärars, beziehungsweise der Religions- und Stiftungsfonde in allen privat- und öffentlich-rechtlichen Angelegenheiten, welche mit dem von den Forst- und Domänendirektionen verwalteten Besitze zusammenhängen, soweit zu diesen Vertretungen nicht die Finanzprokuraturen berufen sind.

B. Leitung der k. k. Forst- und Domänendirektionen.

§ 5.

Der Forst- und Domänendirektor.

Zur Leitung der Forst- und Domänendirektionen sind forsttechnische Beamte berufen, welche neben den ihnen sonst zukommenden Titeln den Titel »Forst- und Domänendirektor« führen.

§ 6.

Aufgaben und Befugnisse.

Dem Forst- und Domänendirektor obliegt die Leitung und Überwachung des gesamten Verwaltungsdienstes. Demnach obliegt ihm auch die Verteilung und Zuweisung der Geschäfte in Gemäßheit der normierten Geschäftsabgrenzungen sowie die Beurteilung der Geschäftsführung sämtlicher Forst- und Domänenorgane des Direktionsbereiches. Er approbiert und unterzeichnet alle Ausfertigungen und ist für die korrekte Geschäftsführung verantwortlich.

§ 7.

Inspektionsbezirke.

Dem Forst- und Domänendirektor steht die Formierung der Inspektionsbezirke und die Zuweisung derselben an die Inspektionsorgane zu; er hat jedoch vor Durchführung von Abänderungen an der bestehenden Einteilung dem Ackerbauministerium die Anzeige hievon zu erstatten.

§ 8.

Diensttabellen.

Die Diensttabellen für die Referenten und für den Vorstand des Rechnungsdepartements verfaßt der Forst- und

Domänendirektor allein; jene der übrigen Beamten und der Diener sind im Einvernehmen mit dem Referenten, zu dessen Ressort der Beamte oder Diener gehört, beziehungsweise mit dem Vorstande des Rechnungsdepartements zu verfassen. Ergeben sich bei der Beratung hierüber Meinungsdifferenzen, so ist über dieselben ein Protokoll aufzunehmen und in den Akten aufzubewahren, in der Tabelle aber die Qualifikation des Forst- und Domänendirektors unter Berufung auf das Protokoll einzutragen.

Jedem Beamten und Diener ist über Verlangen Einsicht in seine Diensttabelle zu gestatten.

§ 9.

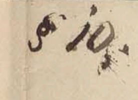
Disziplinargewalt.

Der Forst- und Domänendirektor übt die Disziplinargewalt über alle Beamten und Diener seines Amtsbereiches nach den bestehenden Vorschriften aus. Er hat über Dienstvergehen Erhebungen pflegen zu lassen und das Ergebnis der kompetenten Disziplinarkommission ohne Stellung eines Antrages vorzulegen.

§ 10.

Aufnahme, Ernennung und Versetzung des Personals.

Dem Forst- und Domänendirektor steht die Ernennung, beziehungsweise Aufnahme sowie die Versetzung des Forstschutz- und technischen Hilfspersonales, ferner die Ernennung der Diener, die Bestellung von Kanzleigehilfen und die Aufnahme der Kanzleihilfsarbeiter, dann der stabilen und der ständigen Arbeiter sowie die Bestellung derselben zu Hutmännern und Rottmeistern zu.

In allen sonstigen Fällen von Anstellung, Beförderung und Versetzung hat der Forst- und Domänendirektor die Anträge an das Ackerbauministerium zu stellen.

In besonders berücksichtigungswürdigen Fällen kann der Forst- und Domänendirektor länger dienende oder für den äußeren Dienst nicht geeignete Förster im Kanzlei-

oder Legstattsdienste, Forstgehilfen dagegen im äußeren Forstschutz- und technischen Hilfsdienste verwenden.

§ 11.

Beeidigung und Gelöbnisabnahme.

Die Beeidigung der unterstehenden Beamten und Diener, beziehungsweise die Entgegennahme der Verschwiegenheitsangelobung obliegt dem Forst- und Domänendirektor oder einem Delegierten desselben.

§ 12.

Stellvertretung des Direktors.

Wenn der Forst- und Domänendirektor abwesend oder an der Geschäftsleitung gehindert ist, so vertritt denselben der jeweilig rangälteste aus dem Stande der forsttechnischen und juridischen Referenten der Direktion. Dauert die Verhinderung des Forst- und Domänendirektors länger als 14 Tage, so ist hievon dem Ackerbauministerium unter Namhaftmachung des Stellvertreters die Anzeige zu erstatten.

In außerdienstlichen Angelegenheiten darf sich der Forst- und Domänendirektor ohne Bewilligung des Ackerbauministeriums nicht länger als sieben Tage vom Amtssitze entfernen.

C. Von den Amtspflichten.

a) Im allgemeinen.

§ 13.

Amtspflichten überhaupt.

Die den Staatsbeamten und Dienern überhaupt auferlegten Pflichten obliegen auch den Angestellten der Forst- und Domänendirektionen und den ihnen untergeordneten Organen.

§ 14.

Arbeitszeit.

Die Beamten und Diener sind verpflichtet, sofern sie nicht in dienstlichen Aufträgen auswärts beschäftigt sind, mit der durch die Sonntagsruhe sich ergebenden Ausnahme

täglich im Amte zu erscheinen und daselbst während der vom Forst- und Domänendirektor festgesetzten Amtsstunden, wenn es jedoch der Dienst erfordert, auch länger zu arbeiten.

Die Arbeitszeit der zur Durchführung auswärtiger Forsteinrichtungen, Bauarbeiten, Schätzungen u. dgl. auf längere Zeit entsendeten Organe ist nach der Natur und dem Erfordernisse der betreffenden Arbeiten von deren Leiter jeweils derart zu regeln, daß ein entsprechender Arbeitserfolg gesichert wird.

§ 15.

Dienstverhinderung.

Ein durch einen zwingenden Umstand hervorgerufenes Hindernis, den Dienst zu versehen, muß seitens der Beamten und Diener ihrem unmittelbaren Vorgesetzten sogleich zur Kenntnis gebracht werden, welcher hievon dem Forst- und Domänendirektor Anzeige zu erstatten hat.

In Fällen der Beurlaubung oder Dienstverhinderung von Beamten und Dienern oder der Erledigung von Dienststellen ist die Supplierung zunächst aus den eigenen Arbeitskräften zu verfügen und nur, wenn diese auch bei erhöhter Anstrengung nicht ausreicht, um die erforderliche Abhilfe beim Ackerbauministerium einzuschreiten.

§ 16.

Nebenbeschäftigungen.

Keinem der Angestellten ist es gestattet, Nebenbeschäftigungen zu betreiben oder durch seine mit ihm in gemeinschaftlichem Haushalte lebenden Familienangehörigen betreiben zu lassen, durch welche er in der genauen und gewissenhaften Erfüllung seiner Pflichten behindert werden könnte oder welche dem Anstande oder der Standesehre widerstreiten.

§ 17.

Privatinteresse an Dienstgeschäften.

Wenn es sich bei dem einem Beamten zugeteilten Geschäftsstücke um eigene Privatangelegenheiten desselben handelt oder wenn die Angelegenheit seine Gattin, seine

Blutsverwandten oder Verschwägerten, seine Wahl- oder Pflegeeltern, Wahl- oder Pflegekinder, Mündel oder Pflegebefohlenen betrifft, hat der Beamte von einem solchen Umstande dem Forst- und Domänendirektor sofort die Anzeige zu machen, welcher wegen anderweitiger Bearbeitung des Geschäftsstückes eine Verfügung zu treffen hat. Der Forst- und Domänendirektor hat in den gleichen, ihn betreffenden Fällen die Anzeige an das Ackerbauministerium zu erstatten.

§ 18.

Verwandtschaft mit dem Direktionsvorstande.

Zwischen dem Forst- und Domänendirektor und den ihm unterstehenden Beamten darf keine Blutsverwandtschaft in auf- oder absteigender Linie, keine Seitenverwandtschaft bis einschließlich auf den Oheim und Neffen und keine Schwägerschaft bis zu demselben Grade bestehen.

b) Im besonderen.

§ 19.

Innere Einteilung der Direktion.

Die Forst- und Domänendirektion gliedert sich je nach den Dienstobliegenheiten in folgende Abteilungen (Departements):

1. für die Forstinspektion,
2. für die juridischen und verwaltungsrechtlichen Angelegenheiten,
3. für die Forsteinrichtung,
4. für die Bauangelegenheiten,
5. für die Rechnungsangelegenheiten.

Der Kanzleidienst wird vom Hilfsamte, der Kassendienst von den betreffenden Landeshauptkassen (Zahlämtern) und Steuerämtern besorgt.

Forstinspektion.

§ 20.

Aufgaben der Inspektionsbeamten.

Die Inspektionsbeamten haben sich über die wirtschaftlichen Verhältnisse in dem zugewiesenen Inspektionsbezirke genau zu informieren, von der nach jeder Richtung hin korrekten und rationellen Besorgung des gesamten Betriebes und von der genauen Befolgung aller bestehenden Vorschriften, wie von dem richtigen Vollzuge der erteilten Aufträge die Überzeugung zu verschaffen und überhaupt die ganze Verwaltung, die innere wie äußere Dienstführung sowie das dienstliche und außerdienstliche Verhalten des Personals stetig und eingehend zu überwachen.

Namentlich obliegt den Inspektionsbeamten die Prüfung aller wirtschaftlichen Anträge und Nachweisungen, die Kontrolle über die sachgemäße Durchführung der Begrenzungsarbeiten und der Forstkulturen, der Pflanzenerziehung, der Schlag- und Bestandespflege, des Fällungs- und gesamten Nutzungsbetriebes, über die rationelle (eventuell vertragsmäßige) Ausformung des Materials, ferner die probeweise Prüfung der Abmaße, die Überwachung der Nebenbetriebe und -nutzungen sowie der etwa vorhandenen industriellen Regie- oder in Pacht gegebenen Betriebe und Unternehmungen, weiters die Kontrolle über die richtige und zeitgerechte Abgabe der Forstprodukte und über die entsprechende Verwendung der den Forstverwaltungen auf die einzelnen Zwecksrubriken zugewiesenen Kredite und Vorschüsse sowie über die ganze Material- und Geldgebarung der Lokalverwaltungen, dann die Überwachung und Kollaudierung aller kleineren Bauarbeiten.

Die Inspektionsbeamten haben in den Forsteinrichtungs- und Bauangelegenheiten den ihnen nach den bezüglichen speziellen Vorschriften zukommenden Einfluß geltend zu machen und sich zu überzeugen, ob die genehmigten

Betriebsvorschriften beobachtet, die Wirtschaftspläne sachgemäß durchgeführt und in allen Teilen evident gehalten und ob die Gedenkbücher entsprechend geführt werden. Neben dem kontrollierenden Dienste bildet es eine vornehme Aufgabe der Inspektionsbeamten, auf die Beamten, Forstschutz- und sonstigen Organe belehrend und anregend einzuwirken, die zur Verbesserung der Wirtschaft und Förderung des gesamten Dienstes dienlichen Maßnahmen womöglich an Ort und Stelle zu besprechen und sich eine genaue Personalkenntnis zu erwerben.

Zu diesem Behufe haben sie so oft als möglich Inspizierungen in den zugewiesenen Forstwirtschaftsbezirken vorzunehmen, auf Grund welcher die zur Abhilfe wahrgenommenen Übelstände und zur Besserung des wirtschaftlichen Betriebes zweckdienlichen Maßnahmen zu treffen sind.

Jeder Wirtschaftsbezirk und jede Legstätte ist mindestens einmal in jedem Jahr eingehend zu inspizieren.

§ 21.

Die Inspektionsbeamten sind zugleich Referenten für alle wirtschaftlichen Angelegenheiten ihres Inspektionsbezirkes. Dieselben haben der Hebung der Ertragsfähigkeit der ihrer Aufsicht unterstellten Wirtschaftsobjekte alle Sorge zu widmen. Daher ist es auch ihre Aufgabe, alle Vorschläge zu erstatten, welche geeignet sind, das Einkommen der Forste und zugehörigen Objekte durch rationelle Ausnützung der vorhandenen und durch Eröffnung neuer Einnahmsquellen und Absatzgebiete zu erhöhen, die Verwaltung zu vereinfachen und die Auslagen möglichst einzuschränken.

Die Inspektionsbeamten haben auch bei den juridischen und verwaltungsrechtlichen Angelegenheiten in jenen Fällen mitzuwirken, in denen durch die Erledigung der Wirtschaftsbetrieb oder die Ertragsverhältnisse der Forste beeinflußt oder sonstige Angelegenheiten ihres Wirkungskreises unmittelbar oder mittelbar berührt werden.

Während der dienstlichen Abwesenheit oder sonstigen Verhinderung eines Inspektionsbeamten ist die Führung seines Referates vom Forst- und Domänendirektor einem anderen forsttechnischen Referenten zu übertragen.

§ 22.

Sonstige Obliegenheiten.

Die Inspektionsbeamten haben außer dem gewöhnlichen Inspektionsdienste auch alle sonstigen ihnen vom Forst- und Domänendirektor erteilten Aufträge innerhalb ihres Inspektionsbezirkes auszuführen, so insbesondere in Angelegenheiten der Forsteinrichtungs-, Waldstandsrevisions- und Bauarbeiten, wegen dienstlicher Besprechungen, Dienstübergaben, Erhebungen in Absicht auf Erwerbung oder Veräußerung von unbeweglichem Gut u. dgl. Sie sind verpflichtet, Reisen auch über die Grenzen ihres eigenen Bezirkes hinaus zu unternehmen, wenn es das Interesse ihrer Inspektionsbezirke erheischt oder wenn sie hiezu in Fällen der Verhinderung des speziell dazu berufenen Beamten vom Forst- und Domänendirektor beauftragt werden.

§ 23.

Inspektionsrelationen.

Über die Inspizierung, welcher jedenfalls die Forst- und Domänenverwalter, eventuell auch die Forstschutzorgane beizuziehen sind, ist sofort eine tunlichst kurz gefaßte Relation an den Forst- und Domänendirektor zu erstatten, in welcher alle den Dienst und das Personal betreffenden Wahrnehmungen niederzulegen und die auf dieselben gegründeten Anträge zu stellen sind. Sollte ein Anlaß zu einer Rechtfertigung eines Organes der Forst- und Domänenverwaltung gegeben sein, so ist mit demselben über die zu rechtfertigende Handlung oder Unterlassung ein Protokoll aufzunehmen, in welchem der Betreffende sich zum Gegenstande des Vorhaltes zu äußern hat. Dieses von

den Beteiligten zu unterfertigende Protokoll ist der Relation beizulegen.

Die Inspizierungsrelation ist dem Forst- und Domänendirektor unverzüglich vorzulegen, welcher die hienach erforderlichen Verfügungen zu treffen hat.

Die Erledigung über die Inspizierungsrelation erfolgt, wenn der Forst- und Domänendirektor nicht einen anderen Vorgang anordnet, in der Regel in Form einer die notwendigen Aufträge oder Mitteilungen enthaltenden Verordnung an die betreffende Forst- und Domänenverwaltung.

§ 24.

Verfügungen in Dringlichkeitsfällen.

Der inspizierende Beamte hat nach Maßgabe der ihm vom Forst- und Domänendirektor speziell zu erteilenden Ermächtigungen und Weisungen etwa notwendige Verfügungen von minderer Wichtigkeit und — wenn Gefahr im Verzuge liegt — auch wichtigere, gegen nachträgliche Genehmigung der zu dieser Verfügung kompetenten Stelle sogleich zu treffen, sonst aber die Anträge an die Direktion zu erstatten.

§ 25.

Behandlung sonstiger Angelegenheiten.

Werden dem auf einer Inspektion oder auswärtigen Kommission befindlichen Beamten andere, mit dem Zwecke seiner Sendung nicht im Zusammenhang stehende amtliche Angelegenheiten vorgebracht, so hat er dieselben, soweit es ohne Hintansetzung seiner eigentlichen kommissionellen Aufgaben möglich ist, in Verhandlung zu nehmen und darüber dem Forst- und Domänendirektor zu berichten. Wahrgenommene Gebrechen jeder Art sowie Wünsche und Beschwerden von Parteien hat er zur Kenntnis der Direktion zu bringen.

Rechtsabteilung.

§ 26.

Stellung und Aufgaben im allgemeinen.

Zur Besorgung der juridischen und der verwaltungsrechtlichen Angelegenheiten der Forst- und Domänendirektionen sind juridische Beamte bestellt, von welchen bei jeder Direktion der rangälteste als Referent fungiert, während ihm die übrigen als Hilfskräfte zugeteilt sind. Der Rechtsabteilung können nach Bedarf und zum Zwecke der Ausbildung auch jüngere forsttechnische Beamte zugewiesen werden.

§ 27.

Aufgaben im besonderen.

Alle Angelegenheiten, bei welchen die Anwendung und Auslegung von Gesetzen, allgemeinen Normen und Urkunden oder die Verfassung der letzteren direkt in Frage kommt, sind in der Rechtsabteilung zu bearbeiten. Hiebei hat dieselbe im Bedarfsfalle Äußerungen anderer Referenten oder des Rechnungsdepartements einzuholen, sämtliche Korrespondenzen zu verfassen, alle Vertretungen zu leisten und Erhebungen zu pflegen. Handelt es sich aber um Geschäftsstücke wirtschaftlicher oder technischer Natur oder um Rechnungsangelegenheiten, so hat die Rechtsabteilung bei der Bearbeitung derselben dann mitzuwirken, wenn durch die Erledigung Rechte oder Pflichten begründet, abgeändert oder aufgehoben werden oder die Art der Erfüllung derselben beeinflußt wird.

Als Angelegenheiten, deren Bearbeitung der Rechtsabteilung obliegt, werden beispielsweise angeführt;

Die Verfassung oder Prüfung der Entwürfe von Verträgen oder sonstigen Rechtsurkunden und die auf die rechtliche Durchführung bezüglichen weiteren Geschäfte;

die Verfassung von Instruktionen und Normativverordnungen juridischer oder verwaltungsrechtlicher Natur;

alle Schul- und Kirchenpatronatsangelegenheiten;

die forst-, jagd- und fischereirechtlichen Angelegenheiten, die Wasserrechtssachen sowie die Baurechtsangelegenheiten;

Verhandlungen wegen Erhebung ärarischer oder fondsherrschaftlicher Privatstraßen und Wege zu öffentlichen oder Konkurrenz-Straßen und -Wegen;

die Gemeinde-, Bezirksvertretungs- und Konkurrenzangelegenheiten;

die Veranlagung und Abstattung von Steuern und öffentlichen Umlagen;

Rückerstattung von Vadien und Kautionen, wenn der Erlagsschein von der Partei nicht beigebracht werden kann;

Stiftungen, Gnadengaben sowie Angelegenheiten wegen Handhabung der für Arbeiter-, Kranken- und Invaliditätsversorgung bestehenden Einrichtungen;

Gebührenrechtssachen;

Enteignungsangelegenheiten;

Ablösung von Natural- und Geldgiebigkeiten an Kirchen, Schulen u. s. w.;

alle Kataster-, Grundbuchs- (Verfachbuchs-) und Landtafelangelegenheiten;

alle Angelegenheiten wegen Vertretung des Ärars und der Fonds im gerichtlichen und administrativen Verfahren, in öffentlichen Körperschaften (Gemeinde-, Bezirksstraßenausschüsse u. s. w.), dann alle Gutsgebietssachen;

die Servitutsangelegenheiten;

Erhebungen in Disziplinarangelegenheiten (§ 9), erforderlichenfalls unter Zuziehung eines forsttechnischen Beamten;

die Beschwerdeführung gegen Verfügungen und Entscheidungen der landesfürstlichen und autonomen Behörden, Ämter oder Organe;

Einbringung aller Arten von Aktivforderungen, teilweise oder gänzliche Abschreibung derselben, dann die

Beurteilung der Rechtsbeständigkeit aller Passivforderungen und die sich hienach ergebenden weiteren Verfügungen rechtlicher Natur;

Prüfung der Besitz- und Lastenstandsnachweisungen vom juridischen Standpunkte;

Besitzstörungs-, Grenz- und alle sonstigen auf unbewegliche oder bewegliche Sachen Bezug habenden Rechtsstreitigkeiten;

Aufbewahrung und Evidenthaltung der Urkunden.

§ 28.

Teilnahme an auswärtigen Verhandlungen.

Außer der vorstehend normierten internen Tätigkeit haben die juridischen Beamten auch bei den auf ihr Referat Bezug nehmenden auswärtigen Verhandlungen und Kommissionen zu intervenieren und können, insofern sich nicht schon bei solchen Anlässen die Gelegenheit hiezu bietet, behufs genauerer Orientierung über die Verhältnisse der Verwaltungsobjekte vom Forst- und Domänendirektor zur Bereisung der einzelnen Wirtschaftsbezirke entsendet werden.

Der exmittierte Beamte hat nach Abschluß seiner Bereisungen und in dringenden Fällen auch während derselben über die von ihm gemachten Wahrnehmungen unter entsprechender Antragstellung dem Forst- und Domänendirektor eine Relation zu erstatten.

Forsteinrichtungsabteilung.

§ 29.

Stellung und Aufgaben des Abteilungsleiters.

Der Leiter der Forsteinrichtungsabteilung ist Referent in allen die Forstvermessung, Aufstellung und Revision der Betriebspläne sowie deren Evidenthaltung betreffenden Angelegenheiten und es sind ihm die seiner Abteilung zugewiesenen Beamten und sonstigen Hilfskräfte unmittelbar unterstellt.

Ihm obliegt somit in erster Linie die Leitung aller Forstvermessungs-, Betriebseinrichtungs- und Waldstandsrevisionsarbeiten und die Evidenthaltung der betreffenden Elaborate sowie die Führung des Einrichtungskatasters. Er ist für die Richtigkeit der von den genannten Organen gelieferten Arbeiten, unbeschadet ihrer Mitverantwortlichkeit haftbar und er hat auch alle Forsteinrichtungswerke und alle sonstigen von der Forsteinrichtungsabteilung zu besorgenden Ausfertigungen zu unterzeichnen.

Er hat ferner für eine entsprechende Verwendung des ihm unterstellten Personals, für eine zweckmäßige, die größte und beste Leistung sichernde Arbeitseinteilung Sorge zu tragen.

Dem Leiter der Einrichtungsabteilung obliegt im besonderen auch die Prüfung der Kultur- und Fällungsanträge und Nachweisungen auf Grund der genehmigten Betriebspläne, die Evidenthaltung des Katasters für den Grundbesitz sowie die Vornahme oder Prüfung von Waldwertschätzungen.

§ 30.

Inspizierung der Verwaltungen.

Zur Sicherung einer korrekten Führung der Wirtschaftsbücher und einer genauen Evidenz der Forsteinrichtungswerke überhaupt, haben in entsprechenden Zeiträumen Inspizierungen der einzelnen Forstverwaltungen durch den Leiter der Forsteinrichtung stattzufinden. Diese Inspizierungen haben sich, soweit als es notwendig ist, auch auf die Betriebsobjekte zu erstrecken und sind in jeder zehnjährigen Wirtschaftsperiode eines Wirtschaftsbezirkes wenigstens einmal vorzunehmen.

§ 31.

Kreditgebarung.

Der Leiter der Forsteinrichtungsabteilung hat den Erfordernisausweis zum Jahrespräliminare sowie das jähr-

liche Betriebseinrichtungsprogramm zu verfassen. Er ist für die sachgemäße und sparsame Verwendung der für die Forsteinrichtungszwecke bewilligten Kredite sowie dafür in erster Linie verantwortlich, daß dieselben nicht überschritten werden.

Wenn Umstände eintreten, welche es ihm unmöglich erscheinen lassen, die nach dem genehmigten Arbeitsprogramm durchzuführenden Arbeiten mit den ihm zur Verfügung stehenden Geldmitteln zu beenden, so hat er unter Darlegung dieser Umstände hierüber behufs Veranlassung der Arbeitseinstellung oder Erwirkung eines weiteren Kredites rechtzeitig an den Forst- und Domänendirektor zu berichten. In solchen Fällen müssen die Arbeiten derart disponiert werden, daß sie entweder nach bestimmten Waldteilen oder Kategorien zu einem solchen Abschlusse gebracht werden, welcher die entsprechende Verwertung der erhobenen Daten in der nächsten Winterperiode zur späteren Ausarbeitung des Einrichtungs-(Revisions-)Operates ermöglicht.

§ 32.

Inventar.

Dem Leiter der Forsteinrichtungsabteilung obliegt die Überwachung der sorgfältigen Benützung, die Aufbewahrung und Erhaltung der ihm speziell zu übergebenden Inventargegenstände der Einrichtungsabteilung und die Führung des bezüglichen Inventarverzeichnisses.

Bauabteilung.

§ 33.

Stellung und Aufgaben des Baureferenten.

Dem Baureferenten obliegt die Bearbeitung aller Bauangelegenheiten hinsichtlich der Projektierung, Ausführung und Kollaudierung der Hoch-, Bringungs- und Sicherungsbauten sowie sonstiger Bauanlagen, wie zum Beispiel jene von Wasserleitungen, Kraftwerken, Regulierungen u. dgl. Er

wird hierin von den ihm nach Maßgabe des Bedarfes zuzuweisenden Beamten und Hilfsorganen unterstützt und ist für deren Ausfertigungen — unbeschadet ihrer Mitverantwortlichkeit — haftbar, weshalb er auch alle Ausfertigungen in den ihm obliegenden Angelegenheiten zu unterzeichnen hat.

Zu diesen zählen im besonderen:

a) die Verfassung der jährlichen Erfordernisausweise für den Baudienst zu den Geldpräliminarien;

b) die Verfassung oder Prüfung der Bauprogramme, General- und Detailbauprojekte nebst den Anträgen hinsichtlich der zweckmäßigsten Art der Bauvergebung und Ausführung;

c) die Überwachung der Bauten im Direktionsbereiche, eventuell auch deren persönliche Leitung, mit Ausnahme der den Inspektionsbeamten nach § 20 aus Zweckmäßigkeitsgründen zugewiesenen Bauarbeiten;

d) die Kollaudierung von größeren, im Wirkungskreise der Direktion ausgeführten Bauarbeiten, deren Leitung ihm nicht selbst oblag;

e) die Führung eines Bauevidenzbuches sowie des Gebäudekatasters, dann die Verfassung der jährlich dem Ackerbauministerium vorzulegenden Bauevidenzausweise, gemäß den besonderen Bestimmungen der Bauinstruktion;

f) die Beschaffung jener Behelfe, welche bei Neu-, Um- und Zubauten zum Zwecke der Erwirkung der Steuerfreiheit aus dem Titel der Bauführung vorgeschrieben sind;

g) die Teilnahme an allen Lokalerhebungen und Kommissionen in Bauangelegenheiten;

h) die Erstattung von bautechnischen Gutachten und Äußerungen;

i) die Sorge für die schonende Benützung und Erhaltung der ihm für den Baudienst besonders übergebenen Inventargegenstände und deren Aufbewahrung sowie die Führung des bezüglichen Inventarverzeichnisses.

Im übrigen wird der Baudienst durch die für denselben bestehende besondere Bauinstruktion geregelt.

§ 34.

Beurlaubung Zugeteilter.

Während der auswärtigen Verwendung des bei der Forsteinrichtung und beim Baudienste zugeteilten Personals ist es dem Leiter der bezüglichen Arbeiten in Fällen ganz besonderer Dringlichkeit gestattet, den ihm Unterstellten einen Urlaub in der Dauer von vier Tagen zu erteilen, wovon er jedesmal unter Angabe der Gründe der Urlaubsbewilligung dem Forst- und Domänendirektor sogleich die Anzeige zu erstatten hat.

Konzepts-Forstbeamte.

§ 35.

Dienstes-Verwendung.

Die der Direktion für den Konzeptsdienst zugewiesenen forsttechnischen Beamten sind nach Bedarf zu verwenden.

Rechnungsdepartement.

§ 36.

Stellung und Aufgaben.

Die dienstliche Stellung und die Aufgaben desselben sind durch die besondere Instruktion für die Rechnungsdepartements der Forst- und Domänendirektionen normiert. Außerdem hat das Rechnungsdepartement auch die Evidenzhaltung des Inventarverzeichnisses über die Kanzleieinrichtungsstücke und Requisiten der Direktion zu führen, alle drei Jahre eine Revision des Inventars sowie der Direktionsbibliothek vorzunehmen, ferner die Konsignationen für die Gehalts- und Lohnfassungen der Beamten und Diener zu verfassen.

alle drei Jahre eine Revision des Inventars sowie der Direk. Bibliothek vorzunehmen

Zur Sicherung der gebotenen Einflußnahme des Rechnungsdepartements auf alle Angelegenheiten des Rechnungs- und Budgetwesens sind demselben alle Geschäftsstücke, welche ausschließlich die Geld- und Materialgebarung und Verrechnung betreffen, zur kompetenzmäßigen Behandlung zuzuweisen und ist diesfalls sowie in jenen Fällen, wo Äußerungen und Gutachten vom Rechnungsdepartement einzuholen sind, im Sinne der zitierten Instruktion vorzugehen. Auch sind alle Verhandlungen, welche eine Geldbewilligung zur Folge haben, wenn nicht schon das schriftliche Gutachten des Rechnungsdepartements darüber vorliegt, stets vor der Approbation diesem Departement zur Einsicht mitzuteilen.

Alle Erledigungen, welche Geldbewilligungen, Kreditеröffnungen, Bedeckungsverfügungen oder Anträge betreffen, sind jedesmal vor der Expedition dem Rechnungsdepartement zur Einsicht mitzuteilen.

Hilfsamtsdienst.

§ 37.

Die Besorgung des Manipulationsdienstes der Direktion obliegt dem Hilfsamte (Einreichungsprotokoll, Expedit und Registratur) nach den für diese Ämter erlassenen besonderen Weisungen.

Für die klaglose Besorgung des gesamten Manipulationsdienstes ist der Hilfsamtsleiter verantwortlich.

Dem Hilfsamtsleiter obliegt die Anschaffung der Materialerfordernisse für das Amt und die Überwachung der ökonomischen Verwendung derselben, die Durchführung der von der Direktion angeordneten Anschaffungen für die auswärtigen Ämter und Organe sowie die Vorlage der betreffenden, hinsichtlich der richtigen Lieferung zu bestätigenden Rechnungen, die Anschaffung der bewilligten Dienstuniformen für die Amtsdiener, der Dienstabzeichen und Dienstbücher

für das Schutzpersonal, die Verwaltung der ihm anvertrauten Pauschalien nach den bestehenden Vorschriften, weiters die Gehalts- und Lohnfassungen für die Beamten und Diener ~~auf Grund der vom Rechnungsdepartement zu verfassenden Konsignationen~~ und Verteilung der Bezüge an die Berechtigten u. dgl. m.

Der Hilfsamtsleiter hat Verträge, Berichte und sonstige wichtige Ausfertigungen persönlich zu kollationieren und die amtliche Beglaubigung der Akten- oder Urkundenabschriften vorzunehmen.

Es obliegt ihm auch die Beaufsichtigung des Direktionsamtsgebäudes in Bezug auf die Aufrechthaltung der häuslichen Ordnung sowie die rechtzeitige Anregung notwendiger Herstellungen.

Im übrigen werden die Obliegenheiten des Hilfsamtsleiters vom Forst- und Domänendirektor bestimmt.

D. Geschäftsbehandlung.

§ 38.

Übernahme und Zuteilung des Einlaufes.

Nach den vorstehend angeführten Grundsätzen werden die den einzelnen Abteilungen (Departements) zukommenden Agenden vom Forst- und Domänendirektor bestimmt.

Der gesamte Einlauf ist vom Forst- und Domänendirektor zu übernehmen. Dies gilt insbesondere von den mit den Geschäftsstücken einlangenden oder sonst übergebenen Geldern, Werteffekten oder Urkunden, wenn nicht zu deren Empfangnahme ein anderer Beamter schriftlich bestellt wird.

§ 39.

Die Zuweisung der Geschäftsstücke zur Bearbeitung in jeder Abteilung (Departement) bleibt, wenn nicht der Forst- und Domänendirektor eine besondere Verfügung trifft, dem betreffenden Referenten (Abteilungs-, Departementsvorstand) überlassen. Besonders wichtige, ihre Verantwort-

lichkeit in höherem Grade in Anspruch nehmende Angelegenheiten sind in der Regel von den Referenten selbst zu bearbeiten.

§ 40.

Bearbeitung der Geschäftsstücke.

Jeder Beamte ist verpflichtet, die ihm zugewiesenen Geschäftsstücke mit Fleiß und Gründlichkeit zu erledigen, sich in der zu behandelnden Angelegenheit eine genaue Sachkenntnis zu verschaffen und bei der Bearbeitung die einschlägigen Gesetze und Verordnungen sowie das Interesse des zu verwaltenden Vermögens sich gegenwärtig zu halten.

Die vom Forst- und Domänendirektor als dringend bezeichneten Geschäftsstücke sind vor anderen schleunig in Bearbeitung zu nehmen. Für die rechtzeitige Erledigung der Geschäftsstücke, welche innerhalb einer Präklusivfrist zu erledigen sind, haftet nicht nur der Referent, sondern auch der Konzipient, welchem das Stück zur Bearbeitung zugewiesen wurde.

§ 41.

Bei der Erledigung der Geschäftsstücke haben sich die Beamten einer einfachen, klaren und bündigen Schreibweise zu bedienen und es hat der Verfasser den Erledigungsentwurf, in welchem die der Reinschrift beizuschließenden Akten genau ersichtlich zu machen und alle für das Expedit erforderlichen Weisungen beizufügen sind, unter Beisetzung des Datums zu unterschreiben.

Ebenso haben alle Beamten, welche an der Überprüfung der Entwürfe von Verträgen oder sonstigen Urkunden, dann von Instruktionen, Betriebs- oder Bauplänen u. s. w. beteiligt sind, dieselben ebenfalls unter Beisetzung des Datums zu unterfertigen.

Wenn es sich bei einer Vorlage der zuständigen Verwaltungen um eine bloße Ergänzung oder um kurze Aus-

künfte vor der weiteren Behandlung des Aktes handelt, ist es dem Referenten gestattet, mit der betreffenden Verwaltung unmittelbar in Verkehr zu treten, wobei er sich der Form eines von ihm zu fertigenden Indorsates zu bedienen hat. Dasselbe darf jedoch in keiner Weise der späteren Erledigung des Stückes vorgreifen und auch keine den Berichterstatter treffende Ausstellung enthalten.

§ 42.

Terminvorlagen.

Die vom Ackerbauministerium festgesetzten Fristen für periodische Eingaben und spezielle Berichte müssen in besondere Vormerkung genommen und strenge eingehalten werden; ebenso ist das richtige und pünktliche Einlangen der befristeten Eingaben und der abverlangten Berichte seitens der Forst- und Domänendirektionen zu überwachen.

§ 43.

Gemeinschaftliche Behandlung eines Geschäftsstückes.

Wenn die einem Referenten zugewiesene Angelegenheit auch den Geschäftskreis eines andren Referenten berührt, so hat ersterer mit letzterem mündlich oder schriftlich das Einvernehmen zu pflegen. Dasselbe gilt vom Rechnungsdepartement.

Wenn in solchen Fällen schriftliche Äußerungen abzugeben sind, so hat dies in solcher Form zu geschehen, daß die Äußerungen ohne Schwierigkeit für die Anfertigung der Erledigungsentwürfe benützt werden können.

Jedem Referenten sowie dem Rechnungsdepartement ist von Angelegenheiten, die nicht in ihre Kompetenz gehören und daher auch nicht unter ihrer Mitwirkung erledigt werden, für ihre dienstliche Orientierung aber doch von Wichtigkeit sind, durch Mitteilung der Akten zur Einsicht vor oder nach der Expedition oder vor Hinterlegung in der Registratur Kenntnis zu geben. Insbesondere ist jeder Inspektionsbeamte von allen auf seinen Inspektionsbezirk

Bezug nehmenden Verfügungen durch Aktenmitteilung im Einsichtswege in Kenntnis zu setzen.

Wenn es sich im wechselseitigen Verkehre der Referenten lediglich um eine einfache Auskunft handelt, ist das Einvernehmen stets mündlich zu pflegen und dieser Vorgang bei Erledigung des betreffenden Aktes zu konstatieren.

§ 44.

Jahresgeld-präliminarien.

Bezüglich der Behandlung der Jahresgeldpräliminarien wird im besonderen folgendes bestimmt:

Die Direktion hat für das rechtzeitige Einlangen der Teilvoranschläge von den Forst- und Domänenverwaltungen und sonstigen Ämtern und Organen Sorge zu tragen.

Die Teilvoranschläge werden zunächst von den beteiligten Referenten der sachlichen, sodann vom Rechnungsdepartement der ziffermäßigen Prüfung unterzogen.

Den Voranschlag für den Direktionsaufwand hat das Rechnungsdepartement zu verfassen, welchem auch die Anfertigung der übersichtlichen Zusammenstellung des Gesamtvoranschlages für die einzelnen Budgetkörper obliegt.

Die Voranschläge werden sodann der kollegialen Beratung unterzogen, wobei die Positionen festgestellt werden.

§ 45.

Meldung wichtiger Vorkommnisse.

Alle wichtigen Ereignisse im Wirtschaftsbetriebe oder in Bezug auf die Substanz der Staats- und Fondsforste und Domänen sind sofort, und zwar in dringenden oder wichtigen Fällen im telegraphischen Wege zur Kenntnis des Ackerbauministeriums zu bringen.

§ 46.

Berichte, Verordnungen und Dienstschreiben.

An das Ackerbauministerium sowie an andere Zentralstellen, wenn sich ausnahmsweise ein Anlaß zum schriftlichen Verkehr mit ihnen ergibt, erstattet die Direktion »Berichte«; an die ihr untergeordneten Ämter und Organe

erläßt sie »Verordnungen« (Bescheide, Dekrete). Mit allen anderen Behörden und Ämtern verkehrt sie mittels »Dienstschreiben«.

In ihrer gesamten Korrespondenz hat sie sich eines bündigen Geschäftsstiles mit Hinweglassung aller überflüssigen Höflichkeitsformen und Titulaturen zu bedienen.

Bei Erlässen oder Schreiben an Privatpersonen ist denselben die ihnen gebührende Titulatur zu geben.

§ 47.

Form der Berichte.

Die Berichte haben, abgesehen von ganz einfachen Fällen, eine kurze, aber erschöpfende Darstellung des aus den beizuschließenden Verhandlungsakten sich ergebenden Sachverhaltes und, wenn eine höhere Verfügung oder Entscheidung gewärtigt wird, einen bestimmten begründeten Antrag zu enthalten.

Bei Anträgen, mit welchen eine Auslage verbunden ist oder welche eine solche gewärtigen lassen, ist stets die Bedeckungsfrage erschöpfend zu behandeln.

Einbegleitungsberichte sind nur in jenen Fällen gestattet, in denen ein den Gegenstand erschöpfender Bericht eines unterstehenden Amtes oder Organes vorgelegt wird, und dürfen nicht auf das Exhibit geschrieben werden, wenn das letztere zurückgestellt werden soll.

Bei allen Ministerialberichten ist auf dem Rubrum der Referent und der Verfasser, bei Vorstandsberichten der Verfasser allein mit Namen und Charakter anzugeben. Vorlagen, welche eine dringliche Erledigung erheischen, sind auf dem Couvert und Rubrum mit einer entsprechenden Bezeichnung zu versehen. Die Entwürfe aller Verträge und sonstiger Urkunden, Instruktionen u. s. w. sind stets in Reinschrift halbbrüchig geschrieben vorzulegen.

Bei einer größeren Anzahl von Beilagen eines Berichtes ist demselben ein Aktenverzeichnis beizuschließen.

§ 48.

Bibliothek.

Die Geschäfte der Direktionsbibliothek sind einem forsttechnischen Beamten zu übertragen.

Über die in der Bibliothek vorhandenen Werke ist ein Katalog zu führen, von welchem eine Abschrift, ebenso wie eine solche der jährlichen Nachträge sämtlichen Forst- und Domänenverwaltungen mitzuteilen ist, denen es gleichwie den Direktionsbeamten freisteht, unter den von der Direktion aufgestellten Bedingungen Werke oder Zeitschriften aus der Bibliothek zu entlehnen.

Die Anschaffung von Werken erfolgt nur auf Anordnung oder mit Bewilligung des Forst- und Domänendirektors.

Für die Amtsführung der Forst- und Domänenverwaltungen besonders wichtige Werke und Zeitschriften können bei den Forst- und Domänenverwaltungen in Zirkulation gesetzt werden.

§ 49.

Normalien.

Alle Normalien sind in Abschriften in einem besonderen Faszikel zu sammeln und ist über dieselben ein besonderer Index zu führen. Als Normalien sind jene Anordnungen des Ackerbauministeriums oder die von der Direktion selbst im eigenen Wirkungskreise getroffenen Verfügungen anzusehen, welche für die Direktion oder die ihr unterstehenden Ämter und Organe oder einzelne derselben als allgemeine Richtschnur für die Amtstätigkeit in analogen Fällen vorgeschrieben, jedoch nicht durch die Gesetzblätter publiziert werden.

E. Von den kollegialen Beratungen.

§ 50.

Allgemeine Bestimmungen.

Im Interesse der möglichst gründlichen und allen in Betracht kommenden Rücksichten Rechnung tragenden Behandlung der Geschäfte hat der Forst- und Domänendirektor

alle wichtigen Angelegenheiten vor der Erledigung der kollegialen Beratung zu unterziehen und als Votanten jene Referenten beizuziehen, deren Geschäftskreis durch den in Beratung stehenden Gegenstand tangiert wird.

Ausnahmsweise können vom Forst- und Domänendirektor auch andere Beamte der Direktion, insbesondere die unmittelbaren Bearbeiter der zu beratenden Angelegenheit, dann Beamte der Forst- und Domänenverwaltungen den Beratungen beigezogen werden, in welchen sie dann als beratende Mitglieder fungieren.

§ 51.

Beratungs-Angelegenheiten.

Im allgemeinen sind unter wichtigen, den kollegialen Beratungen zu unterziehenden Angelegenheiten jene zu verstehen, die den Gang und die Erfolge der Verwaltung und des Betriebes erheblich beeinflussen, die Erwerbung von finanziell oder wirtschaftlich bedeutenderen Rechten oder die Übernahme von solchen Verpflichtungen für die Verwaltung involvieren oder eine über die laufenden Verwaltungsgeschäfte hinausgehende Maßnahme von größerer Tragweite zum Gegenstande haben.

Als solche Angelegenheiten werden beispielsweise angeführt:

1. die Aufstellung der jährlichen Geldpräliminarien;

2. der Entwurf des jährlichen Programmes für die Forsteinrichtungsarbeiten;

3. die Einleitung oder Durchführung größerer Bauarbeiten sowie die Art der Vergebung derselben;

4. Holzverkäufe, welche in die Kompetenz des Ackerbauministeriums fallen oder diesem speziell vorbehalten sind, dann solche in den eigenen Wirkungskreis fallende Verkäufe von größerer Bedeutung sowie die Schlußfassung über die Zweckmäßigkeit der Anknüpfung besonderer Geschäftsverbindungen;

5. Inbestandgabe von wertvolleren Immobilien und Rechten;

6. Auflösung von Vertragsverhältnissen oder Nachsicht von Vertragsbestimmungen von größerer Bedeutung;

7. Anträge auf Erwerbung oder Veräußerung von wertvolleren Grundstücken, Gebäuden und Rechten im Kauf- oder Tauschwege oder auf andere Weise sowie auf Einlösung von wirtschaftlich bedeutenderen Servituten;

8. Anträge auf Erlassung neuer oder Abänderung bestehender Dienstvorschriften und allgemeiner Anordnungen;

9. Auslegung solcher Vorschriften, über deren Sinn oder richtige Anwendung ein Zweifel besteht oder bezüglich deren eine allgemeine Weisung oder Erläuterung für notwendig erachtet wird;

10. Errichtung, Auflassung oder Organisierung von Ämtern und Dienststellen.

§ 52.

Beratung der Personalangelegenheiten.

In den im § 10 dieser Instruktion erwähnten Personalangelegenheiten hat der Forst- und Domänendirektor vor der Entscheidung, respektive Antragstellung an das Ackerbauministerium eine Beratung mit jenen Fachreferenten zu pflegen, deren Ressort der Beamte oder Diener, um den es sich handelt, angehört. Es bleibt ihm aber unbenommen, diesen Beratungen auch andere Referenten beizuziehen.

§ 53.

Beratungsprotokoll.

Über jede Beratung ist auf dem betreffenden Akte selbst oder auf einem dem eventuellen Vorlageberichte an das Ministerium beizuschließenden besonderen Blatte ein kurzes von allen Teilnehmern zu unterfertigendes Protokoll aufzunehmen, welches den Antrag des Referenten, die abgegebenen Voten und den hienach gefaßten Beschluß zu

enthalten hat. Jedem Votanten steht es frei, seinem abweichenden Votum die Begründung in präziser Fassung beizufügen.

§ 54.

Beschlußfassung.

Das Kollegium beschließt mit Stimmenmehrheit. Bei Stimmengleichheit dirimiert der Vorsitzende.

Der Forst- und Domänendirektor ist bei der Entscheidung, beziehungsweise Antragstellung an das Ministerium an den Beschluß des Kollegiums oder der Majorität desselben nicht gebunden; er hat jedoch in jedem Falle der Abweichung von demselben diese letztere auf dem betreffenden Akte, beziehungsweise in dem Vorlageberichte zu begründen.

II. Abteilung.

Wirkungskreis.

§ 55.

Teilung der Geschäfte.

Die Geschäftsgegenstände der Forst- und Domänendirektion teilen sich in solche, über welche die Entscheidung des Ackerbauministeriums einzuholen ist, und in solche, über welche die Direktion im eigenen Wirkungskreise entscheidet

§ 56.

Dem Ackerbauministerium vorbehaltene Entscheidungen.

Folgende Angelegenheiten sind der Entscheidung des Ackerbauministeriums vorbehalten:

1. Rekurse und Beschwerden gegen Entscheidungen und Verfügungen der Direktion;

2. die Erlassung neuer oder die Änderung bestehender Dienstvorschriften und allgemeiner Anordnungen;

3. die Auslegung solcher Vorschriften, über deren Sinn oder richtige Anwendung die Direktion einen Zweifel hegt

oder bezüglich deren sie eine allgemeine Weisung oder Erläuterung für notwendig erachtet;

4. die Errichtung, Auflösung oder Organisierung von Ämtern und Dienststellen sowie die Verlegung derselben von einem Orte zum andern, ausgenommen die Verlegung der Stationen des Forstschutz- und technischen Hilfspersonales;

5. die Erweiterung oder Einschränkung des Wirkungskreises der unterstehenden Ämter und Organe im allgemeinen, daher jene Fälle ausgenommen, in welchen sich die Direktion die Entscheidung über eine in den Wirkungskreis der unterstehenden Organe gehörigen Angelegenheit vorbehält (s. § 57);

6. Ausnahmen von allgemeinen Bestimmungen der bestehenden Vorschriften für einzelne Fälle;

7. Änderungen der genehmigten Betriebsvorschriften und periodischen Betriebspläne, dann die Vornahme außerplanmäßiger Holzfällungen, wenn das betreffende Fällungsquantum in einem Jahre mehr als 5% des im Betriebsplane für die betreffende Betriebsklasse ausgewiesenen Jahresetats an Haubarkeitsnutzung beträgt oder wenn durch diese Fällungen nicht vorgesehene Anhiebe geschaffen würden;

8. die Vornahme von Manipulations- und anderen wirtschaftlichen Versuchen, wenn deren Kosten den Betrag von 1000 K überschreiten;

9. alle Verfügungen über die Substanz des unbeweglichen Staats- oder Fondsvermögens sowie — mit den aus Punkt 28 sich ergebenden Ausnahmen — die Entscheidung über Gesuche und Anträge Dritter wegen Erwerbung oder Veräußerung von unbeweglichem Gute und von Rechten, dann die Erwerbung oder Veräußerung von Kapitalien, bleibenden Renten oder anderen nicht auf eine bestimmte Dauer beschränkten und nicht bücherlich sichergestellten Rechten;

10. der Verkauf von Forstprodukten auf nicht mehr als drei Jahre, wenn

a) das planmäßige Nutzungsbetreffnis derart überschritten würde, daß die Mehrnutzung innerhalb des restlichen Wirtschaftszeitraumes (Dezenniums), für welchen die Betriebspläne aufgestellt sind, nur durch eine mehr als 30prozentige Verminderung der durchschnittlich planmäßigen Jahresnutzungen wieder eingespart werden könnte oder die Überschreitung des periodischen Hiebsatzes voraussichtlich mehr als 10 Prozent desselben betragen würde, oder

b) niedrigere Preise als die zur Zeit des Vertragsabschlusses gültigen Tarifspreise vereinbart werden, oder

c) eine vom Ackerbauministerium etwa speziell bewilligte Ermäßigung der Tarifspreise überschritten werden soll, oder

d) der Wert der Jahresleistung in jedem einzelnen Falle 30.000 K überschreitet;

11. der Verkauf von Forstprodukten auf mehr als drei Jahre;

12. der Verkauf anderer beweglicher Sachen unter dem Tarifspreise, beziehungsweise Schätzwerte, wenn der Wert des zu verkaufenden Gegenstandes mehr als 1000 K beträgt und der Tarifspreis, beziehungsweise Schätzwert den Verkaufspreis um mehr als 20 Prozent übersteigt;

13. der Ankauf oder der Verkauf von beweglichen Sachen, für welche kein Tarifspreis besteht, wenn der Ankaufs- oder Verkaufspreis im Konkurrenzwege den Betrag von 4000 K, außer dem Konkurrenzwege den Betrag von 2000 K übersteigt;

14. der Kauf oder Verkauf von Forstprodukten oder anderen beweglichen Sachen nach vorausgegangener Konkurrenz, wenn der Gegenstand derselben nicht von dem

Mindestfordernden angekauft, respektive nicht an den Bestbieter vergeben werden soll;

15. jeder Verkauf, wenn er unter Bedingungen erfolgen soll, welche von den für ärarische Verträge überhaupt geltenden abweichen oder durch welche für die Staatsverwaltung Verpflichtungen oder Lasten übernommen werden sollen, welche sich aus dem Wesen des Verkaufsgeschäftes nicht von selbst ergeben;

16. der Abschluß von Bestand- und Lohnverträgen ausschließlich der Bauverträge (P. 25), und zwar:

a) wenn bei vorausgegangener Konkurrenzverhandlung der einjährige Pachtschilling, Mietzins oder Lohnbetrag 4000 K übersteigt, oder die Vertragsdauer mehr als 10 Jahre beträgt, oder Gegenstände des Bestand- oder Lohnvertrages nicht an den Bestbieter vergeben werden sollen, dann wenn bei Vergebung aus freier Hand der jährliche Pacht- oder Mietzins oder der bedungene Lohn 2000 K übersteigt, oder der Bestand- oder Lohnvertrag auf länger als fünf Jahre abgeschlossen werden soll;

b) außerdem der Abschluß derjenigen Jagdpachtverträge, in welchen ein den Betrag von 500 K übersteigender Jahrespachtzins vereinbart wird, dann der Verträge über die Verpachtung von Meierhöfen oder Wasserkräften um einen jährlichen Pachtzins von mehr als 1000 K oder um einen geringeren als den bisher erzielten Pachtzins, ferner der Verträge über die Verpachtung von Fischereien überhaupt, endlich der Lohnverträge, welche die Holzfällung oder Lieferung zum Gegenstande haben, wenn die vom Ackerbauministerium genehmigten Lohntarife beziehungsweise die bewilligten Maximallöhne überschritten, oder mit solchen Verträgen die betreffenden Arbeiten in einem Wirtschaftsbezirke auf mehr als zwei Jahre vergeben werden sollen;

17. die Auflösung oder Änderung (P. 20) der nicht im eigenen Wirkungskreise der Direktion abgeschlossenen Verträge;

18. die Gewährung von Gebühren-, Arbeits- und Lohnvorschüssen, beziehungsweise Krediten, wenn die Zeitdauer ein Jahr und der Betrag in jedem einzelnen Falle 4000 K übersteigt;

19. Vergleiche über Rechtsangelegenheiten aller Art, wenn

a) der in Frage kommende Wert 4000 K übersteigt, oder

b) die Finanzprokuratur, welche überhaupt in allen diesen Angelegenheiten um ihr Gutachten zu befragen ist, gegen den Vergleich stimmt, oder

c) zur Begleichung einer Forderung eine längere als dreijährige Frist zugestanden werden soll;

20. die Bewilligung von Nachlässen an Pacht- oder Mietzinsen, die Nachsicht gesetz- oder vertragsmäßiger Zinsen, verhängter Konventionalstrafen u. dgl. ohne Rücksicht auf den Gegenstand, wenn der nachzusehende Betrag 500 K und bei Pacht- und Mietzinsen 20 Prozent der Jahresgebühr übersteigt, dann die Erteilung der Nachsicht von anderen vertragsmäßigen Verpflichtungen aus Verträgen, welche der Genehmigung des Ackerbauministeriums unterliegen, ausgenommen die vorübergehende Enthebung von Nebenbedingungen wirtschaftlicher Natur;

21. die Zugestehung von Fristen oder Raten zur Zahlung von Pachtschillingen, Mietzinsen und anderen Forderungen der Forst- und Domänenverwaltung, wenn die Zahlung erst nach Verlauf von drei Jahren vom Tage der Fälligkeit vollständig geleistet werden soll;

22. die Nachsicht und Abschreibung von Kassaabgängen und Rechnungsersätzen aller Art; ferner die Ab-

schreibung unverwertbar gewordener oder abhanden gekommener Materialvorräte, wenn an der Entwertung oder an dem Verluste jemanden ein Verschulden trifft, oder wenn der Wert im einzelnen Falle mehr als 1000 K beträgt; ferner die Abschreibung unbrauchbar gewordener Inventargegenstände, wenn deren Anschaffungswert 1000 K übersteigt, endlich die Abschreibung von unverwendbar gewordenen Nutzhölzern und deren Verwertung als Brennholz, wenn das Quantum in jedem einzelnen Falle 200 fm^3 übersteigt;

23. die Abschreibung von Ausständen, wenn

a) die Uneinbringlichkeit nicht erwiesen ist, oder

b) im Falle der nachgewiesenen Uneinbringlichkeit der Betrag von 1000 K überschritten wird, oder

c) hiebei jemandem ein Verschulden zur Last fällt;

24. die Rückerstattung aller von den Parteien erwiesenermaßen ungebührlich bezahlten Beträge, wenn der rückzuerstattende Betrag im einzelnen Falle 1000 K übersteigt oder wenn die Partei ihren Anspruch nicht innerhalb der Verjährungsfrist geltend gemacht hat, also die Rückerstattung von derselben gesetzlich nicht mehr gefordert werden kann;

25. die Errichtung neuer, Erweiterung bestehender oder Wiederherstellung baufälliger oder durch Elementarereignisse zerstörter Gebäude, industrieller Werke und Bringungsanstalten, sowie der Abschluß der bezüglichen Verträge, wenn der Kostenaufwand des ganzen projektierten Baues respektive Objektes einschließlich des eigenen Materiales den Betrag von 12.000 K übersteigt, dann die Bestellung des Kollaudators, wenn die Baukostensumme mehr als 12.000 K beträgt oder wenn sich beim Baue eine mehr als zehnprozentige Überschreitung der veranschlagten Baukostensumme ergibt und diese Überschreitung mehr als 1000 K beträgt;

26. alle, daher auch die im Wirkungskreise der Direktion gelegenen Angelegenheiten, wenn sie eine im genehmigten Jahresvoranschlage nicht speziell vorgesehene, das außerordentliche Erfordernis betreffende Auslage zum Gegenstande haben oder wenn dabei die im ordentlichen Erfordernisse bei der Zwecksrubrik bewilligten Kredite oder die Grenzen des der Direktion vom Ackerbauministerium zugestandenen Virements überschritten werden;

27. die Ermächtigung der Forst- und Domänenverwalter zur Geldperzeption und der Förster zur Einhebung kleiner Geldbeträge (Lagerzinse, sonstiger Nebennutzungsgebühren u. dgl.) von den Parteien, wenn dabei eine Überschreitung der Grenzen der dafür vom Ackerbauministerium erteilten speziellen Bewilligung stattfindet;

28. die kapitalische Ablösung von Servituten, wenn der Ablösungsbetrag im einzelnen Falle mehr als 3000 K ausmacht.

Über die hiernach im eigenen Wirkungskreise durchgeführten Servitutsablösungen ist dem Ackerbauministerium am Jahresschluß ein summarischer Nachweis vorzulegen;

29. die Entscheidung über Gesuche von Eingeforsteten um Servitutenübertragungen und Teilungen, wenn der Kapitalswert der Servitut mehr als 1000 K beträgt;

30. die Abgabe von Holz oder anderen Produkten zu gemeinnützigen oder Wohltätigkeitszwecken, und zwar

a) ohne jedes Entgelt, wenn der Wert der abzugebenden Produkte im Einzelfalle den Betrag von 30 K und im ganzen Jahre den Betrag von 200 K überschreitet, oder

b) mit weitergehenden als den der Direktion zustehenden Nachlässen von den jeweiligen Tarifspreisen, wenn der tarifsmäßige Wert der abzugebenden Produkte den Betrag von 100 K und die Summe der Nachlässe in einem Jahre den Betrag von 200 K überschreitet;

31. überhaupt die Entscheidung über alle an das Ackerbauministerium gerichteten Eingaben, sofern dieselbe Entscheidung nicht im Wirkungskreise der Direktion gelegen ist;

32. in Personalangelegenheiten:

a) Diensttausch, Versetzung von einem Orte zum andern, oder Dienstesentsagung der Beamten;

b) die Bewilligung eines Urlaubes an einen Beamten oder Diener, wenn die Dauer desselben innerhalb eines Zeitraumes von 12 Monaten drei Monate überschreitet;

c) die Versetzung in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand von Beamten überhaupt, dann von Dienern, wenn die Versetzung in den Ruhestand nicht auf Grund des gesetzlich gewährleisteten Anspruches oder der legal konstatierten körperlichen oder geistigen Unfähigkeit zum Fortdienen erfolgt, ferner in allen Fällen, in welchen es sich um Bewilligung einer höheren als der normalmäßigen Pensions- oder Provisionsgebühr handelt, endlich, wenn über das Ausmaß der Gebühr oder über die Anrechenbarkeit der Dienstjahre Zweifel bestehen;

d) die Bewilligung von Pensionen, Provisionen, Erziehungsbeiträgen und einmaligen Abfertigungen an Witwen und Waisen nach Beamten und Dienern, wenn ein normalmäßiger Anspruch überhaupt nicht vorhanden ist oder wenn es sich um eine höhere als die normalmäßige Gebühr handelt;

e) die Bewilligung von Gnadengaben aller Art sowie die Gestattung zum Genusse einer Pension, Provision oder Gnadengabe im Auslande;

f) der Vollzug eines auf Entlassung lautenden Disziplinarerkenntnisses bezüglich eines Beamten;

g) die Verleihung von mit dem Anspruche auf Ruhegebühr oder Abfertigung verbundenen Dienstposten an nicht im Staats- oder öffentlichen Fondsdienste stehende Bewerber, welche das vierzigste Lebensjahr überschritten haben;

h) die Wiederanstellung eines ehemalig Bediensteten, welcher strafweise aus dem Dienste entlassen worden ist;

i) die Bewilligung von Besoldungsvorschüssen an den Forst- und Domänendirektor immer, an andere Beamte und Diener aber dann, wenn der Vorschuß einen dreimonatlichen Gehalt übersteigt, wenn nicht alle normalmäßigen Bedingungen vorhanden sind oder wenn die Rückzahlung in mehr als 30 ununterbrochen aufeinander folgenden Monatsraten erfolgen soll oder wenn die Besoldung mit einer Privatforderung belastet ist;

k) die Erteilung von Geldbelohnungen für ausgezeichnete mit ungewöhnlicher Anstrengung verbundene und außer dem Kreise der ordentlichen Dienstpflichten geleistete Dienste, dann von Geldaushilfen in Fällen außerordentlicher unverschuldeter Notlage und voller Würdigkeit des zu Beteilenden, wenn der Betrag der Belohnung oder der Aushilfe mit Einrechnung der sei Jahresfrist etwa bereits aus einem dieser Titel erfolgten Beteilung für Beamte 400 K, für Förster 200 K, für Amtsdiener Forstgehilfen, Waldaufseher, Waldhüter und sonstige Betriebsorgane 100 K übersteigt oder wenn der hiezu im Voranschlage bestimmte Betrag bereits erschöpft ist;

l) die Erfolgung einmaliger Unterstützungen für nicht stabile, besonders brauchbare Arbeiter, welche bei Vollführung der Arbeit körperlich schwer beschädigt wurden oder in unverschuldete Notlage geraten sind, wenn der Betrag im einzelnen Falle 60 K oder für

einen und denselben Arbeiter innerhalb eines Jahres 100 K übersteigt;

m) die Bewilligung zum Fortbezuge des Taggeldes an Kanzleihilfsarbeiter, Waldhüter u. s. w. in Fällen der Erkrankung oder Beurlaubung, wenn die Dauer der Erkrankung drei Monate und die Dauer des Urlaubes 30 Tage innerhalb eines Jahres überschreitet; dann zur Anweisung des Monats-, beziehungsweise Taglohnes an erkrankte, der Versicherungspflicht unterliegende Bedienstete der Dienerkategorie [Forstgehilfen, Waldaufseher, Aushilfsdiener] nach erfolgter Einstellung der Leistungen aus der Krankenkasse;

n) die Flüssigmachung von über ein Jahr nicht behobenen Gehalten, Ruhegebühren und Versorgungsgenüssen;

33. alle Angelegenheiten, über welche sich das Ackerbauministerium die Entscheidung besonders vorbehalten hat.

§ 57.

Den Direktionen zustehende Entscheidungen.

Die Forst- und Domänendirektionen entscheiden im eigenen Wirkungskreise über jene Gegenstände, welche im vorstehenden § nicht der Entscheidung des Ackerbauministeriums vorbehalten sind, oder welche nicht in dem Wirkungskreise der den Direktionen untergeordneten Ämter und Organe liegen, dann über solche, die zwar in der Amtswirksamkeit dieser letzteren begriffen sind, jedoch im Wege des Rekurses oder der Beschwerde an die Direktionen gelangen, oder worüber sich die letzteren in einzelnen Fällen die Entscheidung vorbehalten haben (s. § 56, Punkt 5).

§ 58.

Entscheidungen in Dringlichkeitsfällen.

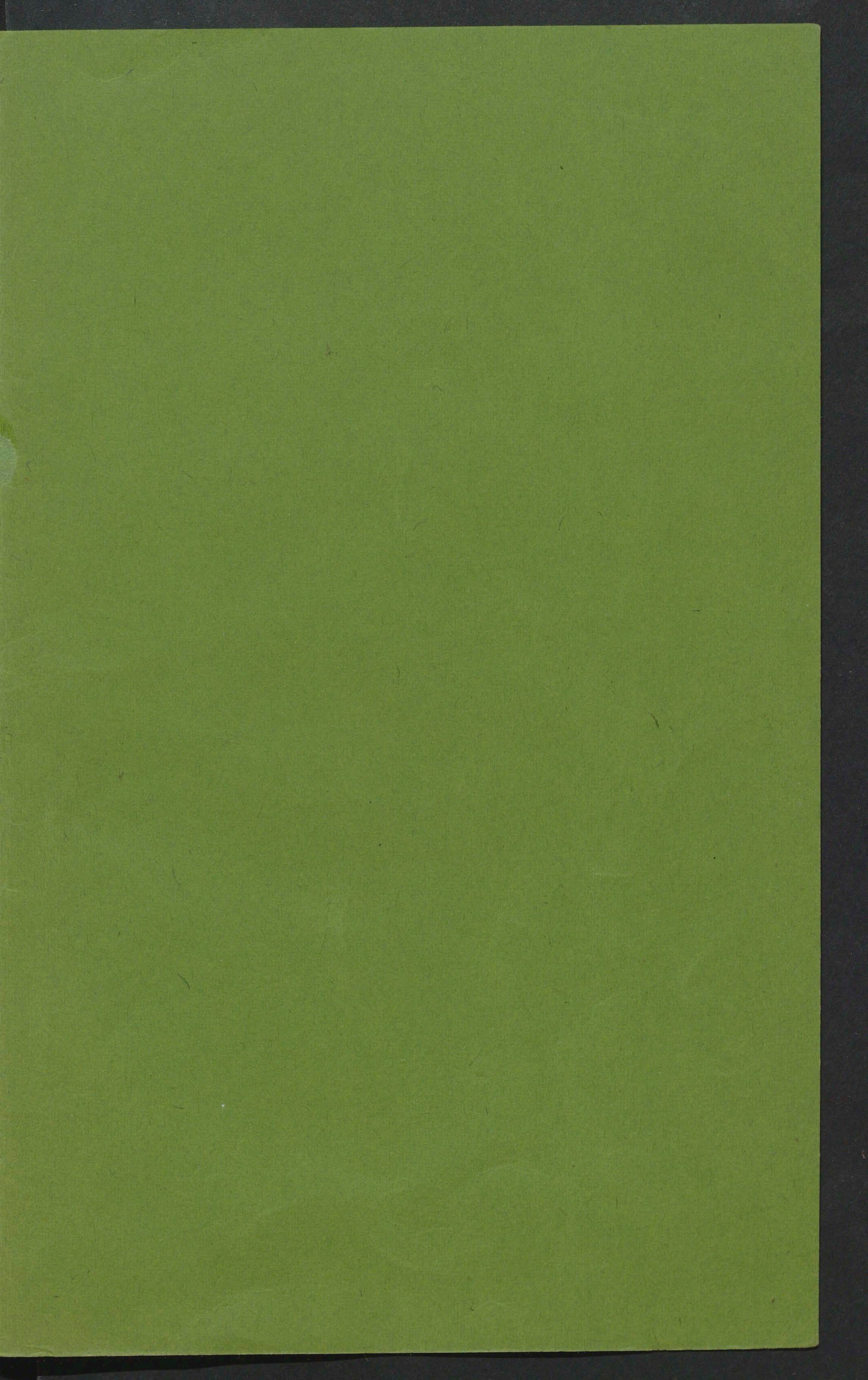
In Angelegenheiten, zu deren Entscheidung die Forst- und Domänendirektionen nicht kompetent sind, welche aber wegen des einleuchtenden und namhaften Vorteiles für die Staats- oder Fondsgüter oder wegen des offenbaren Nachteiles, der aus dem Aufschube zu besorgen steht, eine

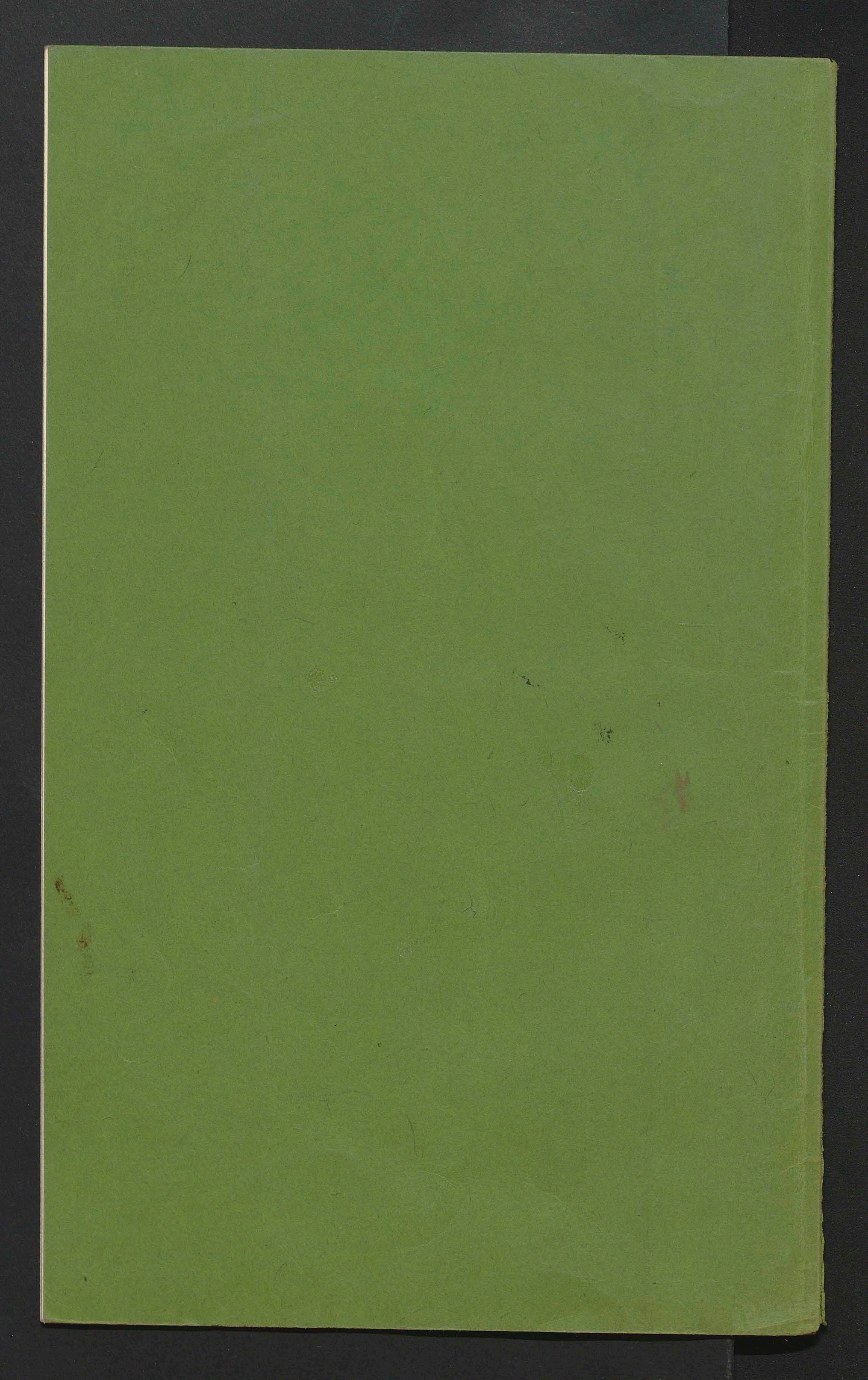
sofortige Verfügung erheischen, sind die Direktionen unter Vorbehalt der ohne jeden unnötigen Verzug nachträglich einzuholenden Genehmigung des Ackerbauministeriums und unter eigener Verantwortung ermächtigt, die mittlerweiligen Verfügungen zu treffen.

§ 59.

Schluß-bestimmungen.

Durch die vorstehenden Bestimmungen werden die Dienstinstruktion und der Wirkungskreis für die k. k. Forst- und Domänendirektionen vom 4. August 1886, Z. 952/AM., sowie alle mit den gegenwärtigen Vorschriften im Widerspruch stehenden Nachtragsverordnungen außer Kraft gesetzt.

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1910. Wydano i rozesłano dnia 10. stycznia 1910. **Część II.**

Nr. 2.

U s t a w a

z dnia 13. lipca 1909, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w Dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Kontrakty dzierżawy prawa polowania, zawarte przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy aż do ich wygaśnięcia — o ileby nie zawierały innego postanowienia i o ile dzierżawca prawa polowania, wobec nowych przez niniejszą ustawę stworzonych stosunków prawnych, nie zażąda rozwiązania zawartego przezeń kontraktu dzierżawy.

Takie żądanie ma być zgłoszone do dni 60 po ogłoszeniu niniejszej ustawy, odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania samoistnego u jego właściciela odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania gminnego w politycznej władzy powiatowej.

Wskutek zgłoszenia takiego żądania rozwiązanie kontraktów dzierżawy polowania samoistnego nastąpi z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie, rozwiązanie zaś kontraktów dzierżawy polowania gminnego dopiero z dniem 1. lutego po wejściu tej ustawy w życie.

Art. III.

W razie pozostawienia w dalszej mocy poprzednio zawartych kontraktów dzierżawy prawa polowania, znajdą zastosowanie przepisy ustawy niniejszej, nie naruszając stosunku prywatno prawnego między wydzierżawiającym prawo polowania a dzierżawcą.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 13, lipca 1909.

Franciszek Józef w. r.

Bráf w. r. **Haerdtl** w. r.

USTAWA ŁOWIECKA

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów i t. p. Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§ 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka. chruściel (derkacz) bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§ 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest posiadacz tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygania o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie i t p), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzyganiu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień § 7. niniejszej ustawy.

§ 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów bez względu na to, czy ona znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej, lub prawnej, czy jednej osoby lub we współposiadaniu więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, grunta uzyskane przez regulacye rzek na podstawie § 47. ust. z dnia 14. marca 1875 Nr. 38 Dz. u. kr, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą stanowić samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię co najmniej 115 hektarów.

Gminy, mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać, albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionym w myśl §§ 34—36 niniejszej ustawy myśliwym.

Prawa przyznane w tych paragrafach Wydziałowi spółki łowieckiej służą w tym razie reprezentacyi gminnej.

§ 5.

Za nieprzerwaną należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą, nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, grunta uzyskane przez regulacye rzek na podstawie przepisów § 47. ust. z dnia 14. marca 1875 dz. u. kr. Nr. 38, przerzynające powierzchnię gruntów, nie stanowią przerwy, o ile z jednej części gruntu można się dostać na drugą część gruntu przez drogę, kolej lub potok w kierunku prostopadłym do osi drogi, kolei żelaznej lub koryta potoku. Wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§ 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyniec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyniec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§ 7.

We wszystkich innych wypadkach tworzy ogół posiadaczy gruntów w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących, o ile ich bezpośrednio ze sobą łączący się kom-

pleks gruntów (§ 5) 115 hektarów wynosi, spółkę łowiecką, która na swem terytoryum, okręg jej polowania stanowiącym, jest uprawnioną w myśl przepisów niniejszej ustawy do wykonywania prawa polowania.

§ 8.

Jeżeli obszar gruntów ogółu posiadaczy w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących nie wynosi 115 hektarów, to wykonywanie prawa polowania na tym obszarze przydzielonem zostanie posiadaczowi okręgu polowania (§ 4 l. 1 i 2 i § 7) wykazującemu najdłuższą wspólną granicę.

Postanowienie powyższe odnosi się także do tych obszarów gruntów, które 115 hektarów nie wynoszą, a okręgiem polowania w całości lub w trzech czwartych są otoczone (enklawy).

Przydzielenia dokonywa polityczna Władza powiatowa, która w wypadku wzbraniania się objęcia wykonywania prawa polowania przez posiadacza okręgu polowania o najdłuższej wspólnej granicy, względnie przez posiadacza otaczającego okręgu polowania, wydać ma inne odpowiednie zarządzenie.

§ 9.

Spółka łowiecka obowiązaną jest służące jej prawo wykonywania polowania albo wydzierżawić, albo przez osobno ustanowionych, zaprzysiężonych myśliwych na swoją korzyść wykonywać. Dzierżawa może nastąpić albo z wolnej ręki (§ 17) albo w drodze publicznej licytacyi.

§ 10.

Najpóźniej na rok przed upływem okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby, tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§ 4 i 6 na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 4 tygodni u politycznej Władzy powiatowej. Edykt taki winna Władza ta doręczyć także wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w dotychczas bieżącym okresie dzierżawnym polowania, wykonywali polowanie samoistne na swych gruntach w myśl §§ 4 i 6.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych ustanowieniach okręgów

samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, może pozbawić posiadacza powierzchni gruntów mającej warunki określone w § 4 l. 1 i 2 prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i mieć ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą do okręgów polowania spółki łowieckiej.

§ 11.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia i okręgi polowania tak samoistnego jak spółek łowieckich ustanowić i ogłosić w miejscu swej siedziby, tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Przeciw ustanowieniu okręgów polowania mogą być wniesione zarzuty w ciągu czternastu dni od dnia ogłoszenia okręgów do politycznej Władzy powiatowej, która o nich rozstrzyga.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania, tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w drugiej i ostatniej instancyi c. k. Namiestnictwo.

§ 12.

Okręg polowania może być wydzierżawiony z reguły tylko niepodzielnie.

Wyjątkowo może posiadacz okręgu samoistnego polowania, gmina mająca prawo samoistnego polowania oraz Wydział spółki łowieckiej utworzyć w swym okręgu więcej rewirów polowania, jeżeli każdy z nich przy przewadze gruntów ornych, łąk i pastwisk, wynosić będzie przynajmniej 300 hektarów, zaś przy przewadze powierzchni leśnej 500 hektarów, oraz pod tym warunkiem, że granicami każdego z rewirów polowania będą granice gminy, drogi, koleje, rzeki lub wody stojące, i każdy z rewirów takich osobno wydzierżawić.

Uchwała taka reprezentacyi gminy dzieląca okręgi na rewiry wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego, a uchwała Wydziału spółki łowieckiej zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

II. Wykonywanie prawa polowania spółki łowieckiej.

a) Organizacya spółki łowieckiej.

§ 13.

Każda spółka łowiecka zarządza prawem polowania na swojem terytoryum przez wybrany ze swego łona Wydział spółki łowieckiej z pięciu członków złożony. Wydział wybiera ze swego grona przewodniczącego. Wydział spółki łowieckiej urzęduje przez lat sześć.

Uprawnieni do wyboru Wydziału spółki łowieckiej są wszyscy posiadacze gruntów w obrębie granic okręgu polowania spółki łowieckiej położonych.

Posiadaczom przestrzeni niżej 4 hektarów służy jeden głos, od 4—8 ha dwa głosy, od 8—12 ha 3 głosy itd. od 4 do 4 ha o jeden głos więcej, z tem zastrzeżeniem, że największa ilość głosów jaką jeden członek spółki łowieckiej mieć może, musi być przynajmniej o 1 mniejsza od sumy głosów reszty członków spółki łowieckiej biorących udział w głosowaniu.

§ 14.

Wyborem kieruje naczelnik gminy. Wybór odbywa się w sposób ordynacyą gminną wyborczą przepisany. Do ważności wyboru potrzeba:

a) ażeby przynajmniej na 14 dni przed wyborem wszyscy członkowie spółki łowieckiej, w sposób w gminie praktykowany do nastąpić mającego wyboru zawezwani zostali;

b) udziału przy wyborze bądź osobiście, bądź przez pełnomocników, takiej liczby uprawnionych do głosowania, którąby przynajmniej $^1/_4$ głosów reprezentowała.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że głosuje ustnie lub kartką każdy z członków spółki łowieckiej na 5 członków wydziału spółki. Za wybranych uważać należy tych, którzy otrzymali największą liczbę głosów. Głosy oddane na osoby nie będące członkami spółki łowieckiej, uważane będą za nieważne.

Ogłoszenie wyboru wydziału spółki łowieckiej następuje zaraz po dokonaniu wyboru. O dokonanym wyborze i ukonstytuowaniu się należy w przeciągu dni 3 zawiadomić polityczną Władzę powiatową. W razie ubycia członka Wydziału spółki łowieckiej winien naczelnik gminy do dni 30 zarządzić i przeprowadzić wybór uzupełniający.

§ 15.

Na wypadek jeżeli w zgromadzeniu zwołanem według § 14 liczba głosów wymagana do ważności wyboru nie zbierze się, wówczas należy z terminem 8-dniowym wezwanie do wyboru powtórzyć, a ci którzy się zjawią na powtórnem zebraniu, dokonają ważnego wyboru bez względu na liczbę oddanych głosów.

§ 16.

Zadaniem Wydziału spółki łowieckiej jest zastępywanie spółki łowieckiej na zewnątrz, zarządzanie w granicach ustaw prawem polowania spółki łowieckiej, zwoływanie zgromadzenia spółki łowieckiej przynajmniej raz do roku w celu złożenia sprawozdań i rachunków, albo też w celu powzięcia uchwały co do prowadzenia prawa polowania we własnym zarządzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych §§ 24 i 31 niniejszej ustawy.

b) **Dzierżawa prawa polowania.**

§ 17.

Wydział spółki łowieckiej biorąc pod uwagę miejscowe stosunki, postanawia, czy prawo polowania okręgu polowania spółki wydzierżawionem zostanie z wolnej ręki, czy w drodze publicznej licytacyi, oraz czy licytacya odbędzie się w urzędzie gminnym, czy w biurach politycznej Władzy powiatowej.

Wyjątkowo na żądanie dwóch członków Wydziału spółki łowieckiej, polityczna Władza powiatowa może publiczną licytacyę prawa polowania, albo zarządzić w siedzibie swego urzędu, albo do licytacyi w urzędzie gminnym odbyć się mającej, wydelegować urzędnika na koszt żądających.

O uchwale postanawiającej wydzierżawienie prawa polowania z wolnej ręki Wydział spółki ma donieść politycznej Władzy powiatowej tak wcześnie, ażeby termin wydzierżawienia (§ 18) mógł być zachowany. Polityczna Władza powiatowa przyjmie to zarządzenie do wiadomości, o ile ono po zbadaniu nie okaże się szkodliwem dla gospodarstwa rolnego lub leśnego, albo też dla podniesienia łowiectwa. W przeciwnym razie polityczna Władza powiatowa odmówi przyjęcia zarządzenia Wydziału spółki do wiadomości, zawiadomi o tem Wydział spółki i przedłoży równocześnie sprawę c. k. Namiestnictwu do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Warunki dzierżawy tak z wolnej ręki jak w drodze licytacyi, oznacza Wydział spółki łowieckiej.

Licytacyę w gminie przeprowadza naczelnik gminy, zaś w siedzibie politycznej Władzy powiatowej ona sama.

§ 18.

Wydzierżawienie prawa polowania ma być dokonane przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem terminu dzierżawy.

§ 19.

Dierżawcą prawa polowania spółki łowieckiej może być z reguły własnowolna fizyczna osoba, która musi mieć ustawowe wymogi potrzebne do uzyskania karty na broń i karty myśliwskiej (§ 84).

Prowadzący licytacye nie może występować równocześnie jako strona licytująca.

§ 20.

Wydzierżawienie prawa polowania w okręgach polowania spółki łowieckiej, również jak przydzielenie enklaw (§ 8) musi być przeprowadzone przynajmniej na okres sześcioletni, który rozpoczyna się 1. lutego a kończy 31. stycznia.

Wydzierżawienie prawa polowania spółki łowieckiej na okres czasu po nad lat 6 nastąpić może tylko za osobnem pozwoleniem politycznej Władzy powiatowej. Po nad lat 12 okręg polowania wydzierżawionym być nie może.

§ 21.

Jeśli Wydział spółki łowieckiej zarządzi, że prawo polowania spółki łowieckiej wydzierżawione być ma w drodze publicznej licytacyi, wówczas licytacya ma być przynajmniej na 30 dni przed terminem ogłoszoną w gminie, w obrębie której okręg polowania spółki się znajduje, w sposób powszechnie praktykowany, oraz przez umieszczenie pisemnego ogłoszenia w urzędzie gminnym, jak również należy doręczyć ogłoszenie politycznej Władzy powiatowej i Wydziałowi powiatowemu w celu umieszczenia go na tablicy ogłoszeń.

W ogłoszeniu umieścić należy:

a) obszar okręgu względnie rewiru polowania spółki łowieckiej,

b) dotychczasowy czynsz dzierżawny,

c) cenę wywołania,

d) wadyum, w wysokości ceny wowołania,

e) obowiązek złożenia kaucyi w wysokości jednorocznego czynszu dzierżawnego,

f) okres czasu, na jaki prawo polowania wydzierżawionem zostanie,

g) termin i miejsce odbycia licytacyi.

Na zabezpieczenie pokrycia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych wolno w warunkach dzierżawy umieścić żądanie złożenia osobnej kaucyi odpowiadającej przeciętnej wysokości szkód za ostatnie trzechlecie.

Wadyum wymienione w warunkach pod d) złożyć należy przed rozpoczęciem licytacyi, bądź w gotówce bądź w książeczkach Kas oszczędności, w których bezpieczeństwo wkładek poręczone jest przez gminy, powiaty lub kraj.

§ 22.

Z przebiegu licytacyi spisać należy protokół i przesłać powiatowej Władzy politycznej, która w razie popełnionych przekroczeń ustawy uchyla licytacyę.

§ 23

Ofiarowujący najwyższy czynsz dzierżawny uważany będzie za dzierżawcę.

W razie zatwierdzenia licytacyi winien dzierżawca w przeciągu dni 14 uzupełnić wadyum do wysokości rocznego czynszu jako czynsz dzierżawny za rok pierwszy, nadto złożyć na dotrzymanie warunków kontraktu kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu, ewentualnie złożyć na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych drugą kaucyę w tej wysokości, jaka w warunkach licytacyjnych wymienioną została, tudzież pokryć koszta licytacyi, a to pod rygorem natychmiastowego rozwiązania dzierżawy prawa polowania. Kaucye składane być mają w depozycie politycznej Władzy powiatowej.

§ 24.

W razie uchylenia licytacyi a także wówczas, kiedy licytacya z braku oferentów nie doszła do skutku, ma Wydział spółki łowieckiej rozpisać powtórną licytacyę bądź pod tymi samymi warunkami co poprzednio, bądź też zmieniając warunki i obniżając cenę wywołania.

Gdyby i druga licytacya z braku oferentów nie przyszła do skutku, wówczas należy zwołać zgromadzenie członków spółki łowieckiej, które rozstrzygnie, czy należy przy dalszem obniżeniu ceny wowołania i ewentualnej zmianie warunków rozpisać trzecią licytacyę, czy też użytkować prawo polowania przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych.

§ 25

Wydzierżawiony przez spółkę łowiecką okręg polowania nie może być przez dzierżawcę prawa polowania częściowo (co do powierzhni) poddzierżawionym.

Natomiast Wydział spółki łowieckiej może zezwolić na poddzierżawienie okręgu polowania w całości.

§ 26.

Przed rozpoczęciem każdego roku dzierżawnego złoży dzierżawca okręgu polowania spółki łowieckiej (1 lutego) całoroczny czynsz dzierżawny ewentualnie także uzupełni kaucyę na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych (§ 23) Kwota, względnie kwoty te złożone być mają do rąk politycznej Władzy powiatowej.

Jeżeli dzierżawca do dnia 14. lutego obowiązkowi temu zadość nie uczyni, wówczas dzierżawa prawa polowania uznaną być może za rozwiązaną a kaucye przez niego złożone służą na zabezpieczenie strat przez niedotrzymanie warunków kontraktu dzierżawy zrządzonych, względnie szkód przez niego nie zaspokojonych.

§ 27

Po wygaśnięciu dzierżawy prawa polowania okręgu spółki łowieckiej zwrócić należy dzierżawcy kaucye po pokryciu szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych a przez dzierżawcę prawa polowania nie pokrytych oraz ewentualnych kar i zobowiązań z dzierżawy prawa polowania pochodzących.

§ 28.

Wydział spółki łowieckiej ma prawo w ostatnim roku okresu dzierżawy prawa polowania, jednakże przed 1. sierpniem przedłużyć dzierżawę na dalszy okres sześcioletni ewentualnie dłuższy w myśl postanowień § 20 ust. 2.

Przedłużenie dzierżawy prawa polowania na okres dłuższy jak lat sześć, jednakże nie dłuższy jak lat dwanaście, wymaga zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

§ 29.

Dzierżawę prawa polowania okręgu polowania spółki łowieckiej może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tychże, albo czynszu dzierżawnego (§§ 23 i 26);
2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§ 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§ 49);
3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;
4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi Wydział spółki łowieckiej na nowo wydzierżawienie prawa polowania okręgu spółki łowieckiej.

§ 30.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

W razie niezgłoszenia się spadkobierców, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie ogłoszenie nowej licytacyi.

c) Wykonywanie prawa polowania przez zaprzysiężonych myśliwych.

§ 31.

Prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywane będzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych wówczas, jeżeli $^3/_4$ wszystkich głosów spółki przy obecności przynajmniej $^1/_4$ uprawnionych do głosowania za tem się oświadczy.

W tym wypadku głosowanie odbywa się ustnie. Każdy głosujący z ilością oddanych głosów zaciągnięty być ma w protokół, który przesłany zostanie powiatowej Władzy politycznej.

Głosowanie przeprowadza przewodniczący Wydziału spółki łowieckiej.

Również przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywanem będzie, jeżeli wydzierżawienie tego prawa pomimo dwu względnie trzykrotnego terminu licytacyjnego z braku oferentów nie przyszło do skutku (§ 24.).

§ 32.

Jeżeli wykonywanie prawa polowania w myśl postanowień §§ 24 i 31 niniejszej ustawy powierzone zostało ustanowionym myśliwym, wówczas Wydział spółki łowieckiej prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania, na podstawie danych dostarczanych przez myśliwych i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.

Obrachunek roczny winien Wydział spółki łowieckiej przedłożyć politycznej Władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu polowania spółki łowieckiej najpóźniej po koniec miesiąca lutego następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu, a dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania, co jednak nie wyklucza możności udania się na zwykłą drogę prawa.

§ 33.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest

korzystnym dla interesowanych, natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej może c. k. Namiestnictwo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania albo zarządzić zmianę osoby myśliwego względnie myśliwych. W pierwszym wypadku ma Wydział spółki łowieckiej podjąć kroki w celu wydzierżawienia prawa polowania.

§ 34.

O ile wykonywanie prawa polowania ma być poruczonem ustanowionym myśliwym, ustanawia tychże polityczna władza powiatowa.

Uchwała Wydziału spółki łowieckiej winna wymienić przynajmniej 3-ch kandydatów na myśliwego lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych.

O wniosku rozstrzyga polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić jakoteż kto ma być z przedłożonej listy kandydatów ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia Władzy politycznej może Wydział spółki łowieckiej wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia mu orzeczenia.

§ 35.

Władza może ustanowić myśliwym w myśl § 34 osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§ 19), która posiada odpowiednie warunki (§ 36).

§ 36.

C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacyi osób, które mogą być ustanowione myśliwymi.

d) Postanowienia ogólne.

§ 37.

Roczny czysty dochód ewentualnie roczny czynsz dzierżawny z okręgu polowania spółki łowieckiej, jak również roczne wynagrodzenie za wykonywanie prawa polowania enklawy (§ 8) należy rozdzielić między posiadaczy

gruntów, względnie członków spółki łowieckiej w stosunku do posiadanej przez nich przestrzeni gruntów.

§ 38.

Przeciwko uchwałom Wydziału spółki łowieckiej co do sposobu użytkowania i dzierżawy służy członkom spółki w dniach 14 zażalenie do powiatowej Władzy politycznej.

§ 39.

Kontrola nad wykonaniem przepisu §§ 13—33 niniejszej ustawy należy do politycznej Władzy powiatowej, nie służy jej jednakże prawo znoszenia postanowień spółki łowieckiej i Wydziału spółki łowieckiej, o ile w ramach przepisów §§ 13—33 niniejszej ustawy powzięte zostały.

Postanowienia i zarządzenia Wydziału spółki łowieckiej nieodpowiadające przepisom niniejszej ustawy są nieważne. Władza polityczna ma z urzędu wkraczać w razie stwierdzenia naruszenia ustawy a to bez względu na to, czy którakolwiek ze stron interesowanych domaga się tego czy nie.

W razie naruszania ustaw przez Wydział spółki łowieckiej ma polityczna Władza powiatowa prawo Wydział spółki łowieckiej rozwiązać i do dni 30 polecić naczelnikowi gminy politycznej, w obrębie której dana spółka łowiecka istnieje, przeprowadzenie nowych wyborów wydziału spółki łowieckiej.

Przez ten czas (od rozwiązania aż do wyboru nowego wydziału) obowiązki połączone z zarządem prawa polowania wykonuje rada gminna, która od rozwiązanego Wydziału spółki łowieckiej odbiera rachunki i urzędowanie. Naczelnik gminy obowiązanym jest natychmiast po przeprowadzeniu wyboru Wydziału spółki łowieckiej zdać powiatowej Władzy politycznej sprawozdanie z zarządu.

III. Przepisy policyi łowieckiej.

§ 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania i dzierżawcy prawa polowania, zaś w okręgach, w których wykonanie prawa polowania powierzone jest uprawnionym zaprzysiężonym myśliwym, Wydział spółki łowieckiej winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie i przedstawić ją do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

Uprawnieni do polowania mogą sami objąć dozór nad polowaniem, o ile posiadają wymagane warunki.

Straż łowiecka w okręgach spółki łowieckiej nie może być liczniejszą niż jeden na każde 115 hektarów przestrzeni.

§ 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

§ 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84 Dz. u. p.).

§ 43.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania, nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi wstąpi ze strzelbą na obszar polowania poza drogami służącemi za publiczną komunikacyę, winien jest na żądanie strażnika łowieckiego oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć w politycznej Władzy powiatowej.

§ 44.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia posiadacza po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem posiadacza gruntu.

§ 45.

W najbliższem otoczeniu t. j. w odległości 150 metrów od zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze lub grobowce rodzinne.

§ 46.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

§ 47.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§ 48.

Uprawionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości nie bliżej niż 300 metrów od zabudowań gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy samopas włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§ 49.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysi, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania tego obowiązku powiatowa Władza polityczna zarządzi po poprzedniem upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza ta może również w takim wypadku dzierżawę polowania spółki łowieckiej za rozwiązaną uznać (§ 29) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§ 35).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna Władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§ 50.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się ich na zewnątrz.

§ 51.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w § 49 także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokoły, (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustułeczki i kopczyka) białozór, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, gołębiarz, krogulec, błotniaki (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puhacz, dzierzba, sroka, kruk gawron, rybołów rzeczny, birkut bielik, (łomignot), zimorodek, wróbel domowy, orzechówka, sojka, kawka, czarnowron, wrona, gąska dzierzba, czapla purpurowa, czapla bączek, czapla bąk, czapla ślepowron, tracze, kormorany, rybitwy i nury.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wybieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie wszelkiej zwierzyny w myśl niniejszej ustawy za szkodliwą uznanej, jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu lub ogrodu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego stałem ogrodzeniem utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może zabijać i zabierać sobie zające i króliki, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§ 52.

Polityczna Władza powiatowa po poprzedniem bezskutecznem zawezwaniu uprawnionego do polowania może zarządzić na koszt jego w celu tępienia drapieżnej i szkodliwej zwierzyny publiczne obławy. Sąsiedni właściciele i dzierżawcy polowania obowiązani są na wezwanie politycznej Władzy powiatowej dostarczyć swych strażników łowieckich jako strzelców.

§ 53.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytępienia której została obława zarządzoną.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedana będzie przez Władzę zarządzającą obławę w drodze publicznej licytacyi a kwota uzyskana ze sprzedaży po pokryciu kosztów obławy zwróconą zostanie uprawnionemu do polowania.

§ 54.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego dla tępienia szkodliwej zwierzyny wyszczególnionej w (§ 49) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, używać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

IV. Przepisy o ochronie zwierzyny.

§ 55.

Nie wolno łowić lub zabijać: kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1.

listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; kozic, cieląt jelenich, łań, spiczaków sarnich, kóz (sarn), świstaków tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§ 56.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej Władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§ 57.

Polityczna Władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania, może dzierżawca polowania żądać odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zaciągnięciu zdania Wydziału krajowego.

§ 58.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku, rodzaju i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§ 59.

Po upływie dni 14 rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z poza granic kraju, albo ze zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia § 57 jak również zwierzyny skonfiskowanej w myśl § 91 może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez polityczną Władzę powiatową.

V. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

§ 60.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego służbę, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl § 62 niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez zwierzynę w sadach i ogrodach (z wyjątkiem sadów i ogrodów w § 51 określonych), szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w § 65 wyszczególnionymi, z wyjątkiem wszakże szkód, wyrządzonych przez stada zapadłych dzikich gęsi i kaczek.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

Władza polityczna może zażądać od uprawnionych do wykonywania prawa polowania złożenia odpowiedniego zabezpieczenia na pokrycie szkód.

§ 61.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są uprawnieni do polowania, mają jednakże regres prawny do właścicieli zwierzyńców.

§ 62.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są uprawnieni do polowania w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania spółki łowieckiej pomimo dwu względnie trzykrotnej licytacyi nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu na terytoryum polowania spółki łowieckiej.

Może jednak zażądać od politycznej Władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów polowań, spółek łowieckich i władza ma mu niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby właściciel polowania samoistnego lub dzierżawca polowania spółki łowieckiej zapłacili w ciągu roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecia część podatku gruntowego opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg polowania przestrzeni i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może tenże właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów § 49, a polityczna Władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązaną ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszałych właścicieli lub dzierżawców.

§ 63.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera § 54.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§ 64.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę zrządzanych, zapomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§ 65.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych (z wyjątkiem sadów i ogrodów w § 51 określonych), w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, k óre wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie.

Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2. § 45. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę

§ 66.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musiał, aż do zebrania plonów.

VI. Postępowanie z powodu szkód wyrządzonych.

§ 67.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§ 66) zgłoszone być mają przez poszkodowanego u uprawnionego do polowania lub jego zastępcy celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który obowiązany jest do dni trzech wdrożyć między stronami postępowanie ugodowe. W razie nieprzyjścia do skutku ugody w ciągu dalszych 3 dni, rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

W razie nie dojścia do skutku sądu rozjemczego w przeciągu dni dziesięciu, licząc od dnia zgłoszenia szkody wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa.

§ 68.

Uprawniony do wykonywania prawa polowania, o ile w okręgu polowania nie mieszka, obowiązanym jest wyznaczyć zastępcę stale w okręgu polowania zamieszkałego, który go we wszystkich sprawach odnoszących się do odszkodowania stale zastępuje.

O ustanowieniu zastępcy obowiązanym jest uprawniony do wykonywania prawa polowania zawiadomić polityczną Władzę powiatową oraz Zwierzchność gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego w okręgu polowania.

§ 69.

Polityczna Władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym mianuje dla różnych grup okręgów polowania w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i ich zastępców i to na okres trzechletni. W wypadkach w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego. Przewodniczący ma, jak tylko przedłożoną mu zostanie skarga z powodu odmowy wynagrodzenia w drodze dobrowolnej ugody, każdą ze stron zawezwać, by w przeciągu trzech dni powiadomiła go o wyborze jednego męża zaufania.

W przeciągu najpóźniej dalszych trzech dni przeprowadza przewodniczący w towarzystwie obu mężów zaufania dochodzenia szkody na miejscu,

O terminie dochodzenia zawiadomić ma przewodniczący obie strony, względnie stronę i zastępcę (§ 68) tak wcześnie, ażeby one mogły być przy dochodzeniu szkody obecne.

Sąd rozjemczy winien przed wydaniem orzeczenia zawezwać strony do zawarcia ugody. W razie niedojścia ugody do skutku rozstrzyga sąd rozjemczy, czy i w jakiej wysokości wynagrodzenie szkody ma nastąpić. Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia nie ma między mężami zaufania zgody, wówczas rozstrzyga przewodniczący w granicach obu wniosków.

§ 70

Jeżeli jedna ze stron pomimo wezwania przewodniczącego nie zamianuje swego męża zaufania, względnie jeżeli mąż zaufania nie stawi się, wyznaczy go sam przewodniczący, zawiadomi o tem obie strony i przystąpi do wydania orzeczenia o zgłoszonem roszczeniu odszkodowania.

§ 71.

Przeciw orzeczeniom sądu rozjemczego odwołanie jest niedopuszczalne, służy jedynie zażalenie nieważności po myśli § 595—597 procedury cywilnej z 21. sierpnia 1895 Dz. u. p. Nr. 113.

Sądem właściwym jest jednak ten sąd, w którego okręgu szkoda wyrządzoną została.

§ 72.

Na wypadek, jeżeli sąd rozjemczy żadnego odszkodowania nie przyzna, wówczas żądający odszkodowania ponosi koszta postępowania.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie wyższe, jak je obowiązany do odszkodowania ugodowo ofiarowywał (§ 67), wówczas obowiązany do odszkodowania ponosi koszta postępowania; jeżeli zaś sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie równe lub mniejsze, jak je obowiązany do odszkodowania przed zwołaniem sądu rozjemczego w drodze załatwienia ugodowego (§ 67), ofiarowywał, natenczas sąd rozjemczy orzeknie, czy koszta postępowania na jedną lub drugą stronę w całości lub też na obie strony i w jakim stosunku nałożone być mają.

Ewentualne koszta dorady oraz opieki prawnej nie mogą być przez sąd rozjemczy przyznane.

§ 73.

W tych wypadkach, w których podług orzeczenia sądu rozjemczego, wysokość wyrządzonej szkody może być trafnie osądzoną dopiero podczas dojrzewania plonów, należy na żądanie jednej ze stron powtórzyć komisyjne badanie przed zbiorem plonów.

§ 74.

Orzeczenie ma być do dni trzech wygotowane, przez wszystkich sędziów podpisane i stronom doręczone.

Przyznane odszkodowanie oraz koszta komisyjne mają być w przeciągu dni 8 od dnia doręczenia orzeczenia złożone.

§ 75.

Do dozwolenia egzekucyi orzeczenia sądu rozjemczego powołany jest sąd właściwy według § 71.

§ 76.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzą w grę interesa majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, względnie interesa osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

Przewodniczącym sądów rozjemczych nie może być dzierżawca prawa polowania.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący i jego zastępca muszą być stale zamieszkali na terytoryum danej grupy okręgu polowania.

§ 77.

Szczegółowe przepisy o zaprzysiężeniu przewodniczącego sądów rozjemczych i tegoż zastępcy, o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu

szkód, o wykluczeniu przewodniczących od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

§ 78.

W drodze dobrowolnego porozumienia pomiędzy właścicielami gruntów lub wydziałem spółki łowieckiej a dzierżawcą okręgu polowania spółki, mogą w sprawie szacowania i wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych, zapaść inne postanowienia jak te, które w §§ 67—77 są określone. W tym jednakże wypadku dochodzenie szkód może mieć miejsce jedynie na zwyczajnej drodze prawnej.

VII. Karty myśliwskie.

§ 79.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§ 80.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna Władza powiatowa wydawać także osobom nie zamieszkałym w Galicyi.

§ 81.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendarzowe.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl § 40 ust. 2. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§ 83 al. 2).

§ 82.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§ 83.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 10 koron, za trzyletnią 30 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według § 81 nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§ 84.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania karty na broń;

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle § 335 ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§ 85.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§ 84) okoliczności wykluczających. To samo stosuje się także do certyfikatów.

VIII. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§ 86.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencyi, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§ 69), do politycznej Władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§ 87.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej Władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa — wyjąwszy wypadek określony w § 11 do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§ 88.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w § 29. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

IX. Przekroczenia i kary.

§ 89.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§ 90.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę aż do 200 K. W razie niemożności ściągnięcia należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K. liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

§ 91.

W wypadkach przekroczeń §§ 55, 56, 57, 1 c, 58 i 59, których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§ 47 i 54, orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§ 92.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§ 47 i 54 należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się niemi posługiwały.

§ 93.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§ 94.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§ 95.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 3 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§ 96.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy o administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

142

Sprostowania.

W ustawie łowieckiej z 13. lipca 1909, Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 2 ex 1910 i w rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy z 8. stycznia 1910, Dz. u. kr. Nr. 3—6 należy sprostować następujące omyłki drukarskie:

1. W ustawie łowieckiej z 13. lipca 1909, Dziennik ustaw krajowych Nr. 2 ex 1910:

W § 16. ostatnie słowa tego paragrafu a mianowicie: „§§ 24 i 31 niniejszej ustawy“ należy wziąć w nawias: (§§ 24 i 31 niniejszej ustawy).

W § 39. (pierwszy wiersz) zamiast: przepisu powinno być: przepisów.

W § 59. (trzecia alinea, pierwszy wiersz) zamiast: ptactw powinno być: ptactwa.

W § 62. (trzecia alinea, trzeci wiersz) po słowie: polowań należy przecinek opuścić.

W § 69. (druga alinea, drugi wiersz) po słowie: miejscu należy jako na końcu zdania umieścić kropkę, a nie przecinek.

W § 91. (pierwsza alinea, pierwszy wiersz) zamiast: §§ 57, l. c. powinno być: 57. lit. c.

2. W rozporządzeniu Namiestnictwa z dnia 8. stycznia 1910, Dziennik ustaw krajowych Nr. 3:

W napisie zamiast: „wykonowcze“ powinno być: „wykonawcze“.

Artykuł II, należy rozłożyć na trzy ustępy. Trzeci ustęp rozpoczyna się od słów: „Ustanowienie myśliwych . . . . . .“

3. W rozporządzeniu Namiestnictwa z dnia 8. stycznia 1910, Dziennik ustaw krajowych Nr. 4:

Artykuł I, (pierwsza alinea, trzeci wiersz) zamiast: „okres ich urzędowania“ ma być: „okres urzędowania“.

Artykuł I. należy podzielić na trzy ustępy, tak że słowa: „Tak mi Panie Boże dopomóż“ należą nakoniec ustępu drugiego.

W artykule II. alinea 2 pierwszy wiersz zamiast słowa „skargi“ ma być „roszczenia odszkodowania“.

W alinei 3 pierwszy wiersz po słowie „przewodniczący“ umieścić należy: „w myśl § 69. ust. łow.“, a w alinei 4. czwarty wiersz po słowie „ustanowi“ należy umieścić „w myśl § 70. ust. łow.“.

Artykuł III. należy rozdzielić na dwa ustępy. Drugi ustęp rozpoczyna się od słów „Z takiego żądania . . . . . .“

Formularz A. w piętnastym wierszu z góry powinno być zamiast „kwota“ „Kwota“.

Formularz C. szósty wiersz z góry zamiast: „w okręgu polowania składającego się z gmin . . . . . .“, ma być „w grupie okręgów polowania składającej się z gmin . . . . . .“.

W pierwszym ustępie formularza C. punkt 2. po słowach „względnie jego zastępca“ opuszczono „§ 68. ust. łow.“.

W trzecim ustępie punkt 4. ma być: zamiast „odszkodowanie“ „odszkodowania“.

Na stronicy 44. wiersz 12. z góry zamiast „odszkodowania kosztów“ ma być „odszkodowania i kosztów“.

W alinei D. formularza C. (str. 46) pierwszy wiersz tekstu zamiast „w przeciwnym“ powinno być: „w pierwszym“ wypadku.

W alinei F. formularza C. (str. 47) w piątym wierszu tekstu zamiast „§ 69. ustęp 4“ powinno być „§ 69. ustęp 3“.

Formularz D. (w tekście drugi wiersz) zamiast: „trafnie“ powinno być: „dokładnie“, czwarty wiersz zamiast „strony“ powinno być: $\frac{\text{„poszkodowanego}}{\text{„uprawnionego}}$ do polowania“, siódmy wiersz zamiast „razem z jej mężem“ powinno być „razem ze swoim mężem . . . . . .“.

Formularz E. Wstęp powinien brzmieć:

„Podpisany Sąd rozjemczy zebrany pod przewodnictwem . . . . jako przewodniczącego (zastępcy przewodniczącego) sądów rozjemczych dla grupy okręgów polowania w powiecie . . . . obejmującej gminy . . . . wydał na zgłoszone przez . . . . . . w . . . . . . przeciw . . . . . , uprawnionemu do polowania w . . . . . . roszczenie o wynagrodzenie szkody zrządzonej przez $\frac{\text{polowanie}}{\text{zwierzynę}}$ po myśli § 69. ust. łow. po przeprowadzonej rozprawie w dniu . . . . . następujący wyrok“.

Dalej w wierszu 7. z dołu zamiast: „§ 595—597“ powinno być „§§ 595—597“.

4. W rozporządzeniu Namiestnictwa z 8. stycznia 1910, Dziennik ustaw krajowych Nr. 6:

Artykuł I. alinea 2 drugi wiersz zamiast: „dla osób, których . . . .“ powinno być: „dla osób, które . . . .“.

Alinea 6. trzeci wiersz zamiast: „pod liczbą porządkową“ powinno być: „pod bieżącą liczbą porządkową“.

Formularz C. Napis powinien brzmieć: „Certyfikat myśliwski upoważniający do tępienia niedźwiedzi, wilków, rysiów, żbików i dzików zapomocą broni palnej“.

